

סדר מזמורים
להוצאת ספר תורה

וסדר הפטרות
כמנהג בני רומה

כפי הנהוג
בירושלים עיה"ק

ערוך ע"י
הלל משה סרמוניטה
ואנג'לו מרדכי פיאטילי
מהדורה שניה דיגיטלית, מורחבת

ירושלים

אֶסְפוּ-לִי חֲסִידֵי כְרִתִּי בְרִיתִי עֲלֵי-זָבַח
גִּמְ' שְׁנַת תַּשְׁפ"א

עיצוב גרפי ועימוד:
d.c.dav111@gmail.com

תוכנת תג,
הרב דניאל ווייסמאן נ"י
ירושלים

©

כל הזכויות שמורות לעורכים:

hillser@netvision.net.il
ampiattelli@gmail.com

מהדורה שניה דיגיטלית
אייר ה'תשפ"א

תוכן העניינים

<p>20.....פרשת מצרע</p> <p>20.....פרשת אחרי-מות</p> <p>21.....פרשת קדשים</p> <p>21.....פרשת אמר</p> <p>22.....פרשת בהר סיני</p> <p>23.....פרשת בחקתי</p> <p>23.....פרשת במדבר</p> <p>25.....פרשת נשא</p> <p>27.....פרשת בהעלתך</p> <p>28.....פרשת שלח-לך</p> <p>28.....פרשת קרח</p> <p>29.....פרשת חקת</p> <p>30.....פרשת בלק</p> <p>31.....פרשת פינחס</p> <p>31.....פרשת מטות</p> <p>32.....פרשת מסעי</p> <p>33.....פרשת דברים</p> <p>33.....פרשת ואתחנן</p> <p>34.....פרשת עקב</p> <p>35.....פרשת ראה</p> <p>36.....פרשת שפטים</p> <p>36.....פרשת כיתצא</p> <p>37.....פרשת כיתבא</p> <p>37.....פרשת נצבים</p> <p>39.....פרשת וילך</p> <p>40.....פרשת האזינו</p> <p>41.....פרשת וזאת הברכה</p> <p>42.....מנחה של שבת</p> <p>42.....ימי שני וחמישי</p>	<p>1.....פתח דבר</p> <p>1.....מזמורי תהלים</p> <p>2.....פרשת בראשית</p> <p>2.....פרשת נח</p> <p>3.....פרשת לך-לך</p> <p>4.....פרשת וירא</p> <p>4.....פרשת חיי שרה</p> <p>5.....פרשת תולדת</p> <p>5.....פרשת ויצא</p> <p>6.....פרשת וישלח</p> <p>7.....פרשת וישב</p> <p>8.....פרשת מקץ</p> <p>9.....פרשת ויגש</p> <p>10.....פרשת ויחי</p> <p>10.....פרשת שמות</p> <p>11.....פרשת וארא</p> <p>11.....פרשת בא</p> <p>12.....פרשת בשלח</p> <p>13.....פרשת יתרו</p> <p>14.....פרשת משפטים</p> <p>15.....פרשת תרומה</p> <p>15.....פרשת תצוה</p> <p>16.....פרשת כיתשא</p> <p>17.....פרשת ויקהל</p> <p>17.....פרשת פקודי</p> <p>18.....פרשת ויקרא</p> <p>19.....פרשת צו</p> <p>19.....פרשת שמיני</p> <p>20.....פרשת תזריע</p>
--	---

מזמור ליום כיפור (שחרית).....	55	ראש חודש שחל בימות החול.....	43
מזמור ליום כיפור (מנחה).....	56	שבת וראש חודש.....	43
מזמור לחג הסוכות.....	57	שבת הגדול.....	45
מזמור לשבת חוהמ"ס.....	57	מזמור ליום יו"ט א' של פסח.....	46
מזמור ליום הערבה.....	57	שבת חוהמ"פ.....	48
מזמור לחג שמיני עצרת.....	58	מזמור ליום שביעי של פסח.....	48
לכל ימי חנוכה.....	58	יום העצמאות.....	50
מזמור לשחרית של צום אסתר.....	59	מזמור לחג שבועות.....	50
שבת זכור.....	60	שחרית של ימי הצום (פרט לצום	אסתר וט' באב).....
פורים ושבת פורים שושן.....	60	צום (מנחה).....	53
שבת חתן.....	61	ט' באב (שחרית).....	53
שבת מילה.....	62	ט' באב (מנחה).....	54
לעצירת גשמים.....	62	מזמור לראש השנה.....	54
לפדיון שבויים.....	63	שבת שובה.....	55
לעת מלחמה.....	63		

הפטרות

הפטרת שמות.....	90	סדר ברכות הפטרה.....	67
הפטרות וארא.....	91	הפטרות בראשית.....	71
הפטרות בא.....	93	הפטרות נח.....	73
הפטרות בשלח.....	95	הפטרות לך-לך.....	74
הפטרות יתרו.....	97	הפטרות וירא.....	76
הפטרות משפטים.....	99	הפטרות חיי שרה.....	78
הפטרות תרומה.....	101	הפטרות תולדות.....	81
הפטרות תצוה.....	103	הפטרות ויצא.....	82
הפטרות כי תשא.....	104	הפטרות וישלח.....	83
הפטרות ויקהל.....	106	הפטרות וישב.....	85
הפטרות פקודי.....	107	הפטרות מקץ.....	86
הפטרות ויקרא.....	108	הפטרות ויגש.....	87
הפטרות צו.....	109	הפטרות ויחי.....	89

157.....	הפטרת האזינו	110.....	הפטרת שמיני
159.....	הפטרת מחר חודש	112.....	הפטרת תזריע
161.....	הפטרת שבת וראש חודש	114.....	הפטרת מצורע
164.....	הפטרת יום טוב א' של פסח	116.....	הפטרת אחרי-מות
165.....	הפטרה לשבת חוה"מ פסח	117.....	הפטרת קדושים
166.....	הפטרת שביעי של פסח	119.....	הפטרת אמור
169.....	הפטרה לשבועות	120.....	הפטרת בהר
171.....	הפטרת מנחה של תענית ציבור	121.....	הפטרת בחקתי
173.....	הפטרת שחרית של ט' באב	123.....	הפטרת במדבר
175.....	הפטרת מנחה של ט' באב	124.....	הפטרת נשא
176.....	הפטרת יום ראשון של ר"ה	126.....	הפטרת בהעלתך
179.....	הפטרת יום שני של ר"ה	128.....	הפטרת שלח-לך
180.....	הפטרת שחרית של יוה"כ	129.....	הפטרת קרח
182.....	הפטרת מנחה של יוה"כ	131.....	הפטרת חקת
186.....	הפטרת יום טוב א' של סוכות	134.....	הפטרת בלק
187.....	הפטרת שבת חוה"מ סוכות	135.....	הפטרת פינחס
190.....	הפטרה לשמ"ע ולשמחת תורה	137.....	הפטרת מטות
192.....	הפטרת שבת א' של חנוכה	138.....	הפטרת מסעי
193.....	הפטרת שבת ב' של חנוכה	140.....	הפטרת דברים
194.....	הפטרה לפרשת שקלים	141.....	הפטרת ואתחנן
196.....	הפטרה לפרשת זכור	143.....	הפטרת עקב
196.....	הפטרה לשבת פורים שושן	145.....	הפטרת ראה
198.....	הפטרה לפרשת פרה	146.....	הפטרת שופטים
200.....	הפטרה לפרשת החודש	147.....	הפטרת כי-תצא
202.....	הפטרת שבת הגדול	150.....	הפטרת כי-תבוא
203.....	הפטרה ליום העצמאות	153.....	הפטרת נצבים
205.....	הפטרת שבת חתונה	155.....	הפטרת וילך
		156.....	הפטרת שבת תשובה

אודה לה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה על שזכינו לברך על המוגמר בעריכת סדר מזמורים להוצאת ספר תורה וסדר הפטרות כמנהג בני רומה לפי הנהוג בירושלים, עם מעט הערות ומקורות מספרות חז"ל וגדולי איטליה. נוסח המזמורים וההפטרות הוא על כי כתב-יד הכתר, שעליו סמך הרמב"ם ז"ל (כמו בסידור ובמחזורים האחרים).

במהדורה זו הוספנו כמה מילים מנוקדות על הקשר בין תוכן המזמור לפרשה וכן בין הפרשה להפטרה (לרוב על פי הלבוש, הראשון שכתב בנושא באופן מסודר).

המנהג לקרוא בציבור קטע מספרי הנביאים הקשור קשר ענייני לנושא פרשת השבוע והמכונה 'הפטרה', מוזכר כבר במשנה ובתוספתא¹ ונחלקו הראשונים על טעם המנהג. יש שכתבו כי טעם קריאת ההפטרות, הוא מפני שגזרו על ישראל שלא יקראו בתורה וקראו בנביאים מענין הפרשה,² ואף שבטלה הגזרה³ לא בטל המנהג. ומכיון שהגזרה הייתה גם על הכתובים, ולא על הנביאים, נהגו לקרוא את ההפטרה דווקא בנביאים, או שמא לפי שבנביאים נמצא מעין ענין כל הפרשיות שבתורה, מה שאין כן בכתובים. לפי דעה זו מקור השם 'הפטרה' נובע מהעובדה שהיא פוטר את הציבור מחובת קריאת התורה. לעומת זו יש הסוברים כי קריאת ההפטרה היא מתקנת עזרא.⁴ בימי חכמי התלמוד לרוב לא היו ההפטרות סדורות, ובאותם הימים היו מפטירים איש לפי רצונו והבנתו, בנושא שהיה נראה לו מתייחס לפרשה, ולאחר מכן נקבעו ההפטרות, והן סדורות אצלנו לכל שבת, מועד ותענית. אמנם גם בזמננו יש חילוקי מנהגים בסדר הפטרות,⁵ כי במהלך הדורות כל עדה בחרה לעצמה סדר משלה וכיום רווחו מנהגים שונים גם בעניין זה: אשכנז, ספרד ועדות המזרח, איטאליאנים, תימנים ועוד.

1 מגילה, דף כא ע"א-כט ע"ב; תוספתא מגילה פרק ג א"ד, זמפטרין...!

2 אבודרהם, סדר שחרית של שבת; לבוש או"ח, סי' רפד ס"א; תו"ט על מגילה, פ"ג מ"ד בשם ס' תשבי שאנטויכוס הרשע מלך יון גזר כו'. רמב"ם הל' תפלה פ"ג, ה"ג (מפטרין בנביא מעין הפרשה). טוש"ע רפד, א וטור סי' תכח.

3 ראו ספר המקבים א, א, ג' נרנזו.

4 'תשובות הגאונים', מהד' מוסאפיה (ליק), סי' צב, 'ירושה מימות הנביאים'; ר' ישעיה די טראני, ס' המכריע סי' לא, בשם ר"ת (ובס' הישר לר"ת קפב: 'מתקנת חכמים').

5 ספר האשכול מהדורת אלבק, ח"א, עמ' 171; ספר העיתים, עמ' 275; כסף משנה על הרמב"ם, הל' תפלה פ"ב, ה"ב.

כידוע, היום נוהגים לקרוא בבתי הכנסת גם מתוך ספרי הכתובים, כגון חמשת המגילות במועדים שונים (מגילת אסתר בפורים, שה"ש בפסח, רות בשבועות, קהלת בסוכות ואיכה בתשעה באב) וכן מזמורי תהלים, הן בשלמותם והן כפסוקים בודדים, המשולבים בסדר התפילות, כדוגמת פסוקי דזמרא, הלל, שיר של יום ועוד.

מנהג עתיק יומין הוא לומר מזמור תהלים מיוחד לכל חג ומועד (המזמורים לראש השנה ולחול המועד של סוכות מוזכרים כבר בתלמוד הבבלי, מס' סוכה נה, ע"א),⁶ אך בחירת אמירת המזמורים שונתה במרוצת הזמן על ידי גדולי הדור, כגון הרמ"ע מפאנו והגאון מווילנא, כל אחד לפי קביעתו וזמנו.

על פי אותו עקרון נפוץ המנהג לומר מזמורים מיוחדים לכל שבת ושבת, הקשורים בפרשת השבוע או בקריאת התורה של אותו יום, כאשר יש שאמרו אותם בשחרית בשבת בעת פתיחת הארון או במנחה של שבת.⁷ המנהג רווח בכל ארצות תבל: בצרפת ואשכנז, באיטליה, בקהילות שונות בצפון אפריקה ועוד.⁸

מה מקור המנהג? היכן המנהג התפשט ואימתי? קשה להשיב לשאלות אלו באופן חד משמעי. קודם-כל יש לציין כי שרדו מספר כתבי יד הכוללים רשימות המזמורים לכל שבתות השנה, החל מן המאה הטי"ז, רובן ככולן מאיטליה. לאמיתו של דבר לא כל הרשימות זהות, אדרבא, יש בהן שינויים גם משמעותיים ולפעמים ליד כל פרשה מוצעים שניים או שלושה מזמורים, מתוכם החזן רשאי לבחור איזה מהם לומר. ויש אפילו, במקרים מסוימים, הצעות לומר פסוקים מתוך הכתובים או מתוך הנביאים במקום המזמור.

אמנם בכתבי-יד של מחזורים כמנהג בני רומה מן המאה הטי"ז ובדפוסים הראשונים (מחזור שונצינו-קזאל מגזרה רמ"ו ובולוניא ש-ש"א) בפירוש מוזכר המנהג לומר מזמורי תהלים בעת הוצאת ס"ת, אך הרשימה אינה מופיעה בהם. רשימה כזאת נדפסה לראשונה בתוך ספר 'שלטי הגבורים' לר' אברהם משער אריה, מנטובה שע"ב,⁹ בו צוין כי הרשימה נערכה על ידי ר' בנימין

⁶ על מזמור שיר של יום ומזמורי תהלים לימים, למועדים וחגים ראו גם: מסכת ר"ה, דף לא ע"א; מסכת סופרים פרק יח.

⁷ תוספות עמ"ס שבת, דף כד ע"א, 'שהיו מפטירין בכתובים בשבת במנחה', ע"פ הגמ' שבת, דף קטז ע"ב.

⁸ ראו עזרא ציון מלמד, 'מקומו של ספר תהלים בעבודת ה' בכל ימות השנה', בתוך: ח' הופנברג, ב"צ קליין וא' שורין (עורכים), 'תהילת שפר', ירושלים, תשמ"ט, עמ' 110-128.

⁹ ספר שלטי הגבורים לרבינו אברהם משער אריה, מהד' הרב יואל קשן והרב דוד גרבר, ירושלים, מכון ירושלים, תש"ע, עמ' תי-תיא.

שאל מן האדומים, חזן של ק"ק פירארה.¹⁰ רשימה אחרת נדפסה בויניציאה בתוך 'חמשה חומשי תורה עם התרגום ורש"י', ת"ב (1642) וכנראה משם המנהג התפשט ונפוץ בארצות רבות, החל מאמסטרדם (רשימה אחת מופיעה גם בתוך תהלים עם פי' רד"ק, אמסטרדם תמ"א (1681) ובחומשים דפוסי אמסטרדם, תקט"ז (1756), דרך צרפת (מיץ, תקכ"ו-תקכ"ז 7-1766), גרמניה ואוסטריה (חומש 'דרך סלולה', פיורדא, תקס"א-תקס"ג 3-1801, וינה תקצ"ו 1836, תרכ"א 1861 ועוד, סד' 'עבודת ישראל', רעדלהיים, תרכ"ח (1868), הונגריה (שימוש תהלים, בודפשט תרנ"ט (1899), עד הקהילות הספרדיות (תפילת החודש, ליוורנו תר"י 1850, 'ארבעה גביעים', תפילות לקהילות צפון אפריקה, ליוורנו תקפ"ז (1827), בק"ק פאס ועוד, ובוודאי הרשימה לא שלמה.¹¹

הרב אליה שמואל הרטום ז"ל הנהיג לומר את המזמורים לכל פרשת השבוע בבית הכנסת כמנהג בני רומה בירושלים. הסדר נקבע על פי מה שנהגו בבית הכנסת כמנהג איטאליאני של פירינצי עד ששעריו נגעלו לפני מלחמת העולם השנייה (הסדר נקבע לפי זיכרונותיו שלו ושל בנו הרב מנחם עמנואל הרטום ז"ל). הרב הלל משה סרמוניטה יצ"ו נוהג זה משנים רבות להדפיס את לוח השנה לבית הכנסת האיטלקי הכולל גם את רשימת המזמורים כפי שנקבעה על ידי שני הרבנים הנ"ל ולפי הרשימות המופיעות בספר תהלים, מנטובה תק"ד (1744) ותקל"ז (1777).

ובכן, לסיכומו של דבר, נראה על פניו שלפנינו מנהג איטלקי קדום שהתפשט לכל תפוצות ישראל והכל בא על מקומו בשלום.

אולם יש להעיר שיום אחד מן הימים חיפשתי דבר מה מתוך כתב יד, ללא כל קשר לעניינינו כאן, ובמקרה מצאתי רשימה (יתקון המזמורים לכל אחד ואחד בעניין פרשתו) בתוך כתב יד של המקרא, בכתיבה ספרדית מהודרת מן המאה הי"ד או הט"ו (פריז, הספרייה הלאומית, כ"י 1314). אמנם הרשימה שונה למדי, אך מעתה השאלה על מקור המנהג נשארת בעינה...

ב"ה, אייר התשפ"א, ירושלים עיה"ק ת"ו אמ"פ

¹⁰ פעל בין השנים ש"ל-ש"ן (1570-1590) לערך.

¹¹ על המנהג ראו בהרחבה: רפאל קאודרס, 'מנהג אמירת מזמורי תהלים לפי פרשות השבוע', עבודה לקבלת התואר מוסמך למדעי הרוח והחברה, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, נובמבר 2016.

אומרים את המזמורים הפאים בהוצאת ס"ת בַּיָּמִים שְׁאִין בָּהֶם הַפְּטָרָה: בְּשֵׁנֵי וַחֲמִישֵׁי מְזֻמָּר קכא; בְּמִנְחָה שֶׁל שַׁבָּת מְזֻמָּר קיא; בְּרֵאשִׁי חֲדָשׁ מְזֻמָּר ח; בְּשַׁחֲרִית שֶׁל צוּם מְזֻמָּר קב; בְּשַׁחֲרִית שֶׁל צוּם אֶסְתֵּר מְזֻמָּר כב; בְּחִנּוּךְ מְזֻמָּר ל; בְּפִנְיֵים מְזֻמָּר ז; פְּאֲשֶׁר יֵשׁ מִלָּה בַּיָּמִים אֱלוֹ בְּצִמּוּד לְתַפְלָה נוֹהֲגִים לְהוֹסִיף אַחַר הַמְּזֻמָּר הַרְגִיל מְזֻמָּר קכח. פְּאֲשֶׁר יֵשׁ שְׁתֵּי פְּרָשִׁיּוֹת מְחַבְּרוֹת, קוֹרְאִים אֶת הַמְּזֻמָּר שֶׁל הַפְּרָשָׁה הָרִאשׁוֹנָה.

הַמְּזֻמָּר שֶׁל פְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ נִדְחָה בְּפִנֵּי מְזֻמָּר לְשַׁבָּת מִיְחָדָת (פְּרָט לְשַׁבָּת חֲתֻנָּה וּלְשַׁבָּת מִלָּה, פְּאֲשֶׁר הַמְּזֻמָּר הַמִּיְחָד נִקְרָא בְּתוֹסֶפֶת). פְּאֲשֶׁר בְּשַׁבָּת מְסִימָת יֵשׁ שְׁנֵי מְזֻמָּרִים מִיְחָדִים, קוֹרְאִים אֶת שְׁנֵיהֶם, לְפִי הַקָּלָל שֶׁל "תְּדִיר קוֹדֵם". בְּשַׁבָּת לְפִנֵּי מוֹעֵד קוֹרְאִים אֶת מְזֻמָּר הַמוֹעֵד.

הערות

מזמורים להוצאת ס"ת. רשימת המזמורים היא לפי מה שנוהגים לקרוא כיום בירושלים בעת הוצאת ס"ת, והיא מבוססת על מנהג בני רומה קדום. הרשימה נקבעה על ידי הרבנים אליה שמואל הרטום ומנחם עמנואל הרטום ע"ה ותוקנה על פי הנספח לספר תהלים, מנטובה, תק"ד ותקל"ז. בסוף הרשימה הוספנו מזמורים שהונוגו בשנים האחרונות לאמנם בזמנים מיוחדים. רשימת מזמורי תהלים. כאמור הרשימה לקוחה מס' תהלים תק"ד, אמנם יש רשימות קדומות יותר בדפוס (ראו בפתח דבר). הרשימות בדרך כלל אינן תואמות ויש כאלה שלחלק מן השבתות אומרים פסוקים מגביאים וכתובים במקום מזמורים. הרשימה הקדומה ביותר שראינו בכתב יד, נמצאת בתחילת כתב יד מספרד, המאה הטי"ז הנמצא בספרייה הלאומית בפריז, כתב יד מספר 1314 (במכון לתצלומי כתב יד סרט F 34248). ברשימה, לרוב הפרשות, ניתן לבחור בין שנים או שלשה מזמורים שונים. בין כתבי יד האיטלקים יש לציין במיוחד כתב יד ביה"ל בניו-יורק, 6439 (מכון לתצלומי כתבי יד סרט F 39296) הכולל רשימת המזמורים שסידר ר' בנימין שאול מהאדומים חזן בקיץ פירארה, שפעל בין השנים שיל"ש"ג בערך (ראו: מכון תצלומי כ"י סרט F 39696).

פרשת בראשית

לפי המדרש אדם הראשון אמרו, שנברא בערב שבת והשמים בשבת בבקר ואמרו.

שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב
לְהַדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר
לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ: לְהַגִּיד
בַּבֶּקֶר חֲסִדֶיךָ וְאֱמוּנָתְךָ

בַּלֵּילוֹת: עָלֶי-עָשׂוֹר וְעָלֶי-נָבֵל עָלֵי הַגִּזְיוֹן בְּכַנּוֹר: כִּי שָׁמַחְתָּנִי
יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מִהֲגִדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה מֵאֵד
עַמְקוֹ מִחֲשַׁבְתֶּיךָ: אִישׁ-בָּעַר לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא-יִבִין אֶת-זֹאת:
בְּפֶרֶחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיָצוּ כָל-פְּעָלֵי אֱוֹן לְהַשְׁמֵדֵם
עַד־יַעַד: וְאַתָּה מְרוֹם לְעֵלַם יְהוָה: כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יְהוָה כִּי-הִנֵּה
אֵיבֶיךָ יֵאָבְדוּ יִתְפָּרְדוּ כָל-פְּעָלֵי אֱוֹן: וַתֵּרֶם כְּרֹאִים קִרְנֵי בְלָתֵי
בְּשָׁמֶן רַעֲנָן: וַתִּבֶט עֵינֵי בְּשׂוּרֵי בְקָמִים עָלֵי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה
אֲזִנִּי: צַדִּיק כַּתְּמַר יִפְרַח כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה: שְׁתוּלִים בְּבַיִת
יְהוָה בְּחֲצֵרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יִנּוּבּוֹן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים
וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי-יֵשֶׁר יְהוָה צוּרֵי וְלֹא-עוֹלָתָה בּוֹ:

פרשת נח

נִזְכָּר בּוֹ הַמַּבּוּל, יְיָ לַמַּבּוּל יֵשֶׁב.

מִזְמוֹר לְדָוִד הָבּוֹ לַיהוָה בְּנֵי אֱלֹים הָבּוֹ לַיהוָה כְּבוֹד וְעוֹ:
הָבּוֹ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת-קִדְשׁ:
קוֹל יְהוָה עַל-הַמַּיִם אֱלֹהֵי-הַכְּבוֹד הֲרַעִים יְהוָה עַל-מַיִם רַבִּים:

מקורות

לפי המדרש אדם הראשון וכו'. ע"פ צ"ר פ"ר כ"ב, ס"ו יג' מדרש"ה מ"ו ל"ב, ס"ו ג'. מזמור שיר ליום השבת. תה"ו ל"ב, ח"ט. מזמור לדוד. תה"ו כ"ט, ח"ט.

קוֹל־יְהוָה בַּפֶּחַח קוֹל יְהוָה בְּהַדְרָר: קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרוֹזִים וַיִּשְׁבֵּר
 יְהוָה אֶת־אֲרוֹזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקִיעֶם כְּמו־עֵגֶל לְבָנוֹן וַיִּשְׂרִיץ כְּמוֹ
 בֶּן־רֵאמִים: קוֹל־יְהוָה חִצָּב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל יְהוָה יַחִיל מִדְּבַר
 יַחִיל יְהוָה מִדְּבַר קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָה יַחֲלֵל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרוֹת
 וּבְהִיכְלוֹ כָּלוּ אִמֵּר כְּבוֹד: יְהוָה לַמְּבוּל יֵשֵׁב וַיִּשָּׁב יְהוָה מִלֶּךְ
 לְעוֹלָם: יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

פרשת לך-לך

מספר על הנצחון שהנחיל יי לאברהם אבינו על המלכים.

לְדָוִד מְזֻמֹּר נֶאֱמַם יְהוָה לְאֲדֹנָי שֵׁב לִימִינִי עַד־אֲשִׁית אֲיִבְיָךְ
 הַדָּם לְרִגְלֶיךָ: מִטָּה־עֶזְךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רִדָּה בְּקֶרֶב
 אֲיִבְיָךְ: עֲמֹךָ נִדְבַת בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי־קֹדֶשׁ מֵרַחֵם מִשְׁחַר
 לֶךְ טַל יִלְדְּתֶיךָ: נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנְחָם אֶת־הַכֹּהֵן לְעוֹלָם
 עַל־דְּבַרְתִּי מִלְכֵי־צֹדֵק: אֲדֹנָי עַל־יְמִינֶךָ מִחֵץ בְּיוֹם־אָפּוֹ מְלָכִים:
 יִדִּין בַּגּוֹיִם מְלֹא גִוִּיּוֹת מִחֵץ רֹאשׁ עַל־אֶרֶץ רַבָּה: מִנְּחַל בְּדַרְךָ
 יִשְׁתַּה עַל־כֶּן יָרִים רֹאשׁ:

או אומרים מזמור זה המונה המעלות והמדות שראוי לאדם להתנהג בהם, כמדותיו של אברהם אבינו.

מְזֻמֹּר לְדָוִד יְהוָה מִי־יָגוּר בְּאַהֲלֶיךָ מִי־יִשְׁכֵּן בְּהַר קֹדֶשְׁךָ:
 הוֹלֵךְ תָּמִים וּפְעֵל צֹדֵק וּדְבַר אֱמֶת בְּלִבּוֹ: לֹא־רָגַל
 עַל־לִשְׁנוֹ לֹא־עָשָׂה לְרַעְהוֹ רָעָה וְחִרְפָּה לֹא־נִשְׂא עַל־קֶרְבוֹ:
 נְבוֹזָהוּ בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת־יְרֵאֵי יְהוָה יַכְבֵּד נִשְׁבַּע לְהִרְעֵ וְלֹא
 יִמַר: כִּסְפוֹ לֹא־נָתַן בְּנִשְׁוֹ וְשֹׁחַד עַל־נַפְשׁוֹ לֹא לָקַח עֲשֵׂה־אֵלֶּה
 לֹא יְמוּט לְעוֹלָם:

מקורות

מספר על הנצחון וכו'. ע"פ בצלי ב"ב, דף יד ע"ב וכו'; סנהדרין, דף קח ע"ב. לדוד מזמור נאם ה'. תה' קי, ח"ו. המונה המעלות והמדות וכו'. ע"פ המאירי המלצ"ס. מזמור לדוד ה' מי יגור באהלך. תה' טו, ח"ה.

פרשת וירא

נוֹכַח בּוֹ יְיָ צַדִּיק יִבְחֹן, הַרְוֵמוֹ לְנִסְיוֹן הַצַּדִּיקִים (פְּעֻקֶדֶת יִצְחָק).

לִמְנַצַּח לְדָוִד בִּיהוָה חֲסִיתִי אֵיךְ תֹּאמְרוּ לְנַפְשִׁי נוֹדֵי הַרְכֶם
צָפוּר: כִּי הִנֵּה הַרְשָׁעִים יִדְרְכוּן קֹשֶׁת כּוֹנְנֵנו חֲצֵם
עַל־יָתֵר לִירוֹת בְּמוֹ-אֶפֶל לְיִשְׂרָאֵל: כִּי הַשָּׂתוֹת יִהְרָסוּן צַדִּיק
מִהַ-פָּעֵל: יִהְוֶה בְּהִיבֵל קֹדְשׁוֹ יִהְוֶה בְּשָׁמַיִם כֶּסֶף עֵינָיו יַחֲזוּ
עַפְעָפִיו יִבְחֹנוּ בְּנֵי אָדָם: יִהְוֶה צַדִּיק יִבְחֹן וְרָשָׁע וְאֶהֱב חָמָס
שִׁנְאָה נַפְשׁוֹ: יִמָּטֵר עַל־רְשָׁעִים פְּחִים אִשׁ וְגַפְרִית וְרוּחַ זֵלְעָפוֹת
מִנֵּת כּוֹסֶם: כִּי־צַדִּיק יִהְוֶה צַדִּיקוֹת אֶהֱב יִשְׂר יַחֲזוּ פְּנֵימוֹ:

פרשת חיי שרה

לְכַבֹּד חַתָּן, הַרְוֵמוֹ לְנִשְׁוֹאֵי יִצְחָק עִם רַבְקָה.

לִמְנַצַּח עַל־שָׁשֻׁנִים לְבְנֵי־קָרַח מְשֻׁכֵּל שִׁיר יְדִידָת: רָחֵשׁ
לְבָיו דְּבַר טוֹב אָמַר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמַלְךְ לְשׁוֹנֵי עֵטוֹ
סוֹפֵר מְהִיר: יְפִיפִיתַּ מְבִנֵי אָדָם הוֹצֵק חֵן בְּשַׁפְּתוֹתֶיךָ עַל־כֵּן
בְּרַכְךָ אֱלֹהִים לְעוֹלָם: חֲגוּר־חֲרָבְךָ עַל־יָרְךָ גְּבוּר הוֹדְךָ
וְהַדְרָךְ: וְהַדְרָךְ צֶלַח רִכְבַּ עַל־דְּבַר־אִמָּת וְעִנְוֵה־צַדִּיק וְתוֹרָךְ
נִרְאוֹת יְמִינְךָ: חֲצִיךָ שְׁנוֹנִים עַמִּים תַּחְתֶּיךָ יִפְלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי
הַמֶּלֶךְ: כֶּסֶף אֱלֹהִים עוֹלָם וְעַד שֶׁבֶט מִיִּשְׂר שֶׁבֶט מַלְכוּתְךָ:
אֶהֱבֶת צַדִּיק וְתִשְׁנֵא רָשָׁע עַל־כֵּן מְשַׁחֵךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שָׁמֶן
שִׁשׁוֹן מִחֲבָרְךָ: מִרוֹאֵה־לוֹת קִצִּיעוֹת כָּל־בְּגַדְתֶּיךָ מִן־הַיְכָלִי
לְשׁוֹן מִנֵּי שִׁמְחוֹךְ: בְּנֹת מְלָכִים בְּיָקָרוֹתֶיךָ נִצְבָּה שִׁגְל לְיִמִּינְךָ
בְּכַתֶּם אוֹפִיר: שִׁמְעֵי־בֵת וְרֵאֵי וְהִטִּי אָזְנְךָ וְשִׁכְחִי עֲמֹךָ וּבֵית
אָבִיךָ: וְיִתְאוּ הַמֶּלֶךְ יִפְיֶךָ כִּי־הוּא אֲדֹנֶיךָ וְהַשְׁתַּחֲוִי־לוֹ: וּבֵת־צִרוֹ

מקורות

למנצח לדוד. תהי' יא, רחצ' מ' בשווא נח ט"פ כהר"נ. למנצח על שושנים. תהי' מה, רחצ'.

בְּמִנְחָה פְּנִיךָ יִחַלוּ עֲשִׂירֵי עָם: כָּל-כְּבוֹדָה בַּת-מֶלֶךְ פְּנִימָה
מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה: לְרִקְמוֹת תּוֹבֵל לְמֶלֶךְ בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ
רְעוּתֶיהָ מוֹבְאוֹת לָךְ: תּוֹבֵלָנָה בְּשִׂמְחַת וְגִיל תְּבֹאֵינָה בְּהִיכַל
מֶלֶךְ: תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ תִּשְׂתַּמּוּ לְשָׂרִים בְּכֹל-הָאָרֶץ:
אֲזַכֵּירָה שְׁמֶךָ בְּכֹל-דֶּרֶךְ וְדָר עַל-כֵּן עַמִּים יִהְיוּדוּךָ לְעֵלָם וְעַד:

פרשת תולדת

רומו לעשו, 'נאם פשע לרשע' מהנה מוסר להולכים אחר יצרים.

לְמִנְצַחוֹ לְעֶבְד־יְהוָה לְדוֹד: נְאֻם-פֶּשַׁע לְרָשָׁע בְּקָרֵב לְבִי
אֵין-פֶּחַד אֱלֹהִים לְנֹגֵד עֵינָיו: כִּי-הִחְלִיק אֵלָיו בְּעֵינָיו
לְמַצָּא עוֹנוֹ לְשָׂנֵא: דְּבָרֵי-פִיו אָנוּ וּמְרָמָה חָדַל לְהִשְׁכִּיל
לְהִיטִיב: אָנוּ יִחְשָׁב עַל-מִשְׁכָּבוֹ יִתְיַצֵּב עַל-דֶּרֶךְ לֹא-טוֹב רָע
לֹא יִמָּאֵס: יְהוָה בְּהַשְׁמִים חֲסִדְךָ אֲמוֹנָתְךָ עַד-שְׁחָקִים:
צִדְקָתְךָ כְּהִרְרֵי-אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ
יְהוָה: מִהַיָּקָר חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יַחְסִיִּין:
יְרוּן מִדָּשָׁן בֵּיתְךָ וְנָחַל עֲדֻנֶיךָ תִּשְׁקֵם: כִּי-עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים
בְּאֹרֶךְ גְּרָאֵה-אֹר: מִשֶּׁךְ חֲסִדְךָ לְיַדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל:
אֶל-תְּבוֹאֵנִי רַגְלֵי גְּאוּהָ וַיִּדְ-רָשָׁעִים אֶל-תְּגַדְנִי: שָׁם נִפְלוּ פְעֻלֵי
אָנוּ דָּחוּ וְלֹא-יָכְלוּ קוּם:

פרשת ויצא

'בברחו מפני אבשלום' רומו לבריחת יעקב וישועת ישראל.

מִזְמוֹר לְדוֹד בְּבְרָחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ: יְהוָה מִה־רַבּוֹ צָרִי
רַבִּים קָמִים עָלַי: רַבִּים אִמְרִים לְנַפְשִׁי אֵין יִשׁוּעָתָה

מקורות

למנחם לעבד ה' תה' לו' חייג. מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום. תה' ג' ח"ט.

לֹא בְּאֱלֹהִים סִלָּה: וְאַתָּה יְהוָה מִגֵּן בְּעָדֵי כְבוֹדִי וּמְרִים רֹאשִׁי:
 קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶקְרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהָר קִדְשׁוֹ סִלָּה: אֲנִי שָׁכַבְתִּי
 וְאִישָׁנָה הִקִּיצוֹתִי כִּי יְהוָה יִסְמְכֵנִי: לֹא־אִירָא מִרְבָּבוֹת עִם
 אֲשֶׁר סָבִיב שָׁתוּ עָלַי: קוֹמָה יְהוָה הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי כִּי־הִכִּיתִּי
 אֶת־כָּל־אֵיבֵי לִחֵי שִׁנֵּי רְשָׁעִים שִׁבְרָת: לִיהוָה הִישׁוּעָה עַל־עַמֶּךָ
 בְּרַכְתֶּךָ סִלָּה:

פִּרְשֵׁת וִישְׁלַח

י"ג אורי וישעי, תפלת דוד בכרחו מפני שאול, תפלת יעקב להנצל מעשו.

לְדָוִד יְהוָה אֲוִרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יְהוָה מְעוֹז־חַיִּי מִמִּי
 אֶפְחָד: בְּקֶרֶב עָלִיו מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת־בְּשָׂרִי צָרִי
 וְאֵיבֵי לִי הֵמָּה כְּשָׁלוּ וְנָפְלוּ: אִם־תַּחֲנֹּה עָלִיו מַחֲנֶה לֹא־יִירָא
 לְבִי אִם־תִּקּוּם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטָח: אַחְתּוֹ שְׁאֵלְתִּי
 מֵאֵת־יְהוָה אוֹתָהּ אֶבְקֶשׁ שַׁבְּתִי בְּבֵית־יְהוָה כָּל־יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת
 בְּנֶעֱם־יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסִכָּה בַּיּוֹם רָעָה
 יִסְתַּרְנִי בְּסִתֵּר אֶהְלוּ בְּצֹר יְרוּמָמֵנִי: וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי עַל
 אֵיבֵי סָבִיבוֹתִי וְאֶזְבְּחָהּ בְּאֶהְלוּ זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאֶזְמַרְהָ
 לִיהוָה: שָׁמַע־יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא וַחֲנֹנִי וַעֲנֵנִי: לָהּ אֶמַר לְבִי
 בְקִשׁוּ פָנַי אֶת־פָּנֶיךָ יְהוָה אֶבְקֶשׁ: אֶל־תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי אֶל
 תִּטְּבֹאֵף עֲבֹרְךָ עֲזַרְתִּי הֵייתָ אֶל־תִּטְּשֵׁנִי וְאֶל־תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי
 יִשְׁעֵי: כִּי־אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וַיְהוָה יֶאֱסָפֵנִי: הֲרוּנִי יְהוָה דִּרְכֶּךָ
 וּנְחֵנִי בְּאֶרֶח מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרִי: אֶל־תִּתְּנֵנִי בְּגַפְשׁ צָרִי כִּי
 קָמוּ־בִי עַד־יִשְׁקַר וַיִּפַּח חָמָס: לֹא־אֶהְיֶה אֶמְנָתִי לְרֹאוֹת בְּטוֹב־
 יְהוָה בְּאַרְץ חַיִּים: קוֹה אֶל־יְהוָה חֲזֹק וַיֶּאֱמָץ לְבָבְךָ וְקוֹה אֶל־יְהוָה:

מקורות

לדוד ה' אורי וישעי, תה' כו, ח"ד. לולא. נקוד למעלה ולמטה, ע"פ המסורה.

'ויעלני מבור שאון'; 'אשרי הגבר אשר-שם יי מבטחו', רומז ליוסף.

לִמְנַצַּח לְדָוִד מְזֻמָּר: קִנְיָה קִנִּיתִי יְהוָה וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע
 שׁוֹעֲתִי: וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיַּיִן וַיִּקַּם
 עַל-סִלְעַ רַגְלֵי כּוֹנֵן אֲשֶׁר־י: וַיִּתֵּן בְּפִי שִׁיר חֲדָשׁ תְּהִלָּה
 לְאֱלֹהֵינוּ יִרְאוּ רַבִּים וַיִּירְאוּ וַיִּבְטְחוּ בַיהוָה: אֲשֶׁר־י הַגָּבֵר
 אֲשֶׁר-שָׁם יְהוָה מִבְּטָחוֹ וְלֹא-פָנָה אֶל-רְהָבִים וְשֹׁטֵי כֶזֶב: רַבּוֹת
 עָשִׂיתָ אֶתְהוּ יְהוָה אֱלֹהֵי גַּלְאֲתִיךָ וּמַחְשַׁבְתֶּיךָ אֵלֵינוּ אֵין
 עֶרֶךְ אֵלֶיךָ אַגִּידָה וְאִדְבָּרָה עֲצָמוֹ מִסִּפְרָ: זָבַח וּמִנְחָהוּ
 לֹא-חִפְצָתָ אֲזֻנִים כְּרִיתִ לִי עוֹלָה וְחֹטְאָה לֹא שְׁאַלְתָּ: אֲזוֹ
 אָמַרְתִּי הִנֵּה-בָאתִי בַמַּגֵּלְת־סֹפֶר כְּתוֹב עָלַי: לַעֲשׂוֹת-רִצּוֹנֶךָ
 אֱלֹהֵי חִפְצָתִי וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ מַעֲי: בְּשִׁרְתִּי אֶדְקֶן בְּקָהֶל רֹב
 הִנֵּה שִׁפְתֵי לֹא אֶכְלָא יְהוָה אֶתְהּ יַדְעַת: צִדְקַתְךָ לֹא-כִסִּיתִי
 בְּתוֹךְ לְבִי אֲמוֹנַתְךָ וּתְשׁוּעַתְךָ אָמַרְתִּי לֹא-כִחַדְתִּי חִסְדְּךָ
 וְאִמַּתְךָ לְקָהֶל רֹב: אֶתְהּ יְהוָה לֹא-תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חִסְדְּךָ
 וְאִמַּתְךָ תָּמִיד יִצְרוּנִי: כִּי אֶפְפוּ-עָלַי רָעוֹת עַד-אֵין מִסֹּפֶר
 הַשִּׁיגוֹנִי עוֹנַתִּי וְלֹא-יִכְלַתִּי לְרַאוֹת עֲצָמוֹ מִשְׁעֵרוֹת רֹאשִׁי וְלְבִי
 עֲזָבִנִי: רָצָה יְהוָה לְהַצִּילֵנִי יְהוָה לְעוֹרְתִי חוֹשֶׁה: יִבְשׁוּ וַיִּחְפְּרוּ
 יַחַד מִבְּקָשֵׁי גַפְשִׁי לְסַפּוֹתֶהּ יִסְגּוּ אַחֲזֹר וַיִּכְלְמוּ חִפְצֵי רַעְתִּי:
 יִשְׁמוּ עַל-עַקֵּב בְּשִׁתָּם הָאֹמְרִים לִי הָאֲחֹ הָאֲחֹ: יִשְׁיִשׂוּ וַיִּשְׁמְחוּ
 בְּךָ כָּל-מִבְּקָשֶׁיךָ יֹאמְרוּ תָּמִיד יִגְדֵּל יְהוָה אֱהַבִּי תְשׁוּעַתְךָ:
 וְאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אֲדַגֵּי יִחְשָׁב לִי עֲזָרְתִּי וּמִפְּלִטֵי אֶתְהּ אֱלֹהֵי
 אֶל-תֵּאָחֵר:

מקורות

רומז ליוסף. ע"פ צ"ר פ"ר פט, סי' ג. למנצח לדוד מזמור. תה" מ, ה"ד.

פרשת מקץ

מזמור שיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת רומז לחֲנֻכָּה.

מִזְמוֹר שִׁיר־חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: אֲרוּמְמֶךָ יְהוָה כִּי דָלִיתָנִי
 וְלֹא־שִׁמַּחְתָּ אִיבֵי לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי שְׁנֹעַתִי אֵלֶיךָ
 וְתִרְפְּאֵנִי: יְהוָה הָעֵלִית מִן־שָׂאוֹל נַפְשִׁי חַיִּיתָנִי מִיַּרְדֵי־בֹר:
 זָמְרוּ לַיהוָה חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזִכְרֵךָ קִדְשׁוֹ: כִּי רָגַעוּ בְּאִפּוֹ חַיִּים
 בְּרָצוֹנוֹ בְּעֶרְבַּ יַלִּין בְּכִי וּלְבַקֵּר רָגַהּ: וְאֲנִי אָמַרְתִּי בְּשִׁלּוֹי
 בַּל־אֶמוּט לְעוֹלָם: יְהוָה בְּרָצוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה לְהִרְרֵי עַז הַסְתַּרְתָּ
 פְּנֶיךָ הַיִּיתִי גְבוּהָל: אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא וְאֶל־אֲדֹנָי אֶתְחַנֵּן:
 מִה־בִצֵּעַ בְּדַמִּי בְּרִדְתִּי אֶל שַׁחַת הַיּוֹדֶךָ עֲפָר הַיַּגִּיד אֶמְתַּךְ:
 שָׁמַע־יְהוָה וְחַנּוּנִי יְהוָה הִיָּה־עֲזֹר לִי: הַפְּכֵת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל לִי
 פְתַחְתָּ שִׁקִּי וְתִאֲזַרְנִי שִׁמְחָה: לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם
 יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֹדְרֶךָ:

פֶּאֶשֶׁר פְּרֻשֶׁת וַיִּשָּׁב הִיא שֶׁבֶת חֲנֻכָּה וּפְרֻשֶׁת מִקֶּץ אֵינְנָה שֶׁבֶת חֲנֻכָּה מִחֲלִיפִים הַמְזֻמָּרִים
 בֵּין שְׁתֵּי הַשִּׁבְתוֹת.

לְמִנְצַח לְדָוִד מִזְמוֹר: קִנּוּה קִנִּיתִי יְהוָה וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע
 שְׁוַעַתִּי: וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׂאוֹן מִטֵּיט הַיּוֹן וַיִּקָּם
 עַל־סֵלַע רַגְלֵי כּוֹנֵן אֲשֶׁר־י: וַיִּתֵּן בְּפִי שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלֵּה לְאֱלֹהֵינוּ
 יִרְאוּ רַבִּים וַיִּירְאוּ וַיִּבְטְחוּ בִיהוָה: אֲשֶׁר־י הַגִּבֹּר אֲשֶׁר־שָׁם יְהוָה
 מִבְּטַחוֹ וְלֹא־פָנָה אֶל־רְהָבִים וְשָׁטִי כּוֹב: רַבּוֹת עֲשִׂיתָנוּ אַתָּה
 יְהוָה אֱלֹהֵי נַפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחְשַׁבְתֶּיךָ אֵלֵינוּ אֵינּוּ עֶרְךָ אֵלֶיךָ אֲגִידָה
 וְאֲדַבְּרָה עֲעֲזָמוּ מִסְפָּר: זָבַח וּמִנְחָהוּ לְאֶחָפְצֶת אֲזֻנִים כְּרִית
 לִי עוֹלָה וְחֻטָּאָה לֹא שְׂאֵלָת: אֲזִ אָמַרְתִּי הִנֵּה־בָאתִי בְּמַגְלַת־

מקורות

מזמור שיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת תה"ל, ל' ח"ג.

סֹפֵר כְּתוּב עָלַי: לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהֵי חַפְצֵתִי וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ
 מַעֵי: בְּשֵׁרְתִי צִדְקוֹ בְּקֹהֶל רַב הִנֵּה שִׁפְתֵי לֹא אֶכְלָא יְהוֹה
 אַתָּה יַדְעָתָ: צִדְקַתְךָ לֹא כִסִּיתִי בְּתוֹךְ לְבִי אֲמוֹנַתְךָ וּתְשׁוּעַתְךָ
 אֲמַרְתִּי לֹא כִחַדְתִּי חֶסֶדְךָ וְאֲמַתְךָ לְקֹהֶל רַב: אַתָּה יְהוֹה
 לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חֶסֶדְךָ וְאֲמַתְךָ תָּמִיד יִצְרוּנִי: כִּי
 אֶפְפוּ-עָלְיוֹ רְעוֹת עַד-אֵין מִסְפָּר הַשְׁיִיגוּנִי עֲוֹנָתִי וְלֹא-יִכְלָתִי
 לְרֹאוֹת עֲצָמוֹ מִשְׁעֵרוֹת רֹאשֵׁי וְלְבִי עֲזָבִנִי: רָצָה יְהוֹה לְהַצִּילֵנִי
 יְהוֹה לְעֲזֹרְתִי חוֹשֶׁה: יִבְשׁוּ וַיִּחַפְּרוּ יַחַד מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי לְסַפּוֹתֶיהָ
 יִסְגּוּ אַחֲרָי וַיִּכְלָמוּ חַפְצֵי רַעְתִּי: יִשְׁמוּ עַל-עַקֵּב בְּשֵׁתֶם הָאֹמְרִים
 לֵי הֵאָחֳזוּ הָאָח: יִשְׁיִשׁוּ וַיִּשְׁמַחֻהוּ בְּךָ כָּל-מִבְּקָשֶׁיךָ יֹאמְרוּ תָּמִיד
 יִגְדֵל יְהוֹה אֱהַבֵי תְשׁוּעַתְךָ: וְאֲנִי עָנִי וְאֲבִיוֹן אֲדַנִּי יַחֲשָׁב לִי
 עֲזַרְתִּי וּמִפְּלִטִי אַתָּה אֱלֹהֵי אֵל-תֹּאחֲרָ:

פרשת ויגש

מדבר בשבח ציון וירושלים בימות המשיח, כלפי היוֹרְדִים למצרים ובבל.
 שִׁיר מְזֻמָּר לְבְנֵי-קֶרַח: גְּדוֹל יְהוֹה וּמֵהֶלֶל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הֶרֶקֶדְשׁוֹ: יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל-הָאָרֶץ הֶרֶצִּיּוֹן יִרְפְּתִי
 צִפּוֹן קָרִית מֶלֶךְ רַב: אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ גוֹדַע לְמִשְׁגָּב:
 כִּי-הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ עֲבָרוּ יַחַד: הִמָּה רָאוּ בֵן תִּמְהוּ גְבַהֲלוֹ
 נַחֲפָזוֹ: רַעְדָה אַחֲזַתֶם שֵׁם חֵיל כִּי-לָדָה: בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁפֹּר
 אָנִיּוֹת תִּרְשִׁישׁ: כַּאֲשֶׁר שָׁמְעֵנוּ בֵּן רֹאֵינוּ בְּעִיר-יְהוֹה צָבָאוֹת
 בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנָה עַד-עוֹלָם סְלָה: דַּמִּינוּ אֱלֹהִים
 חֶסֶדְךָ בְּקָרֵב הִיכָלְךָ: כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים בֵּן תִּהְלֶתְךָ עַל-קְצוֹי-אָרֶץ
 צִדְקַת מְלֹאָה יְמִינְךָ: יִשְׁמַחוּ הֶרֶצִּיּוֹן תִּגְלָלָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן

מקורות

מדבר בשבח וכו' המשיח. ספורנו. שיר מזמור לגני קרת. תהי' ממ, א-טו.

מִשְׁפָּטֶיךָ: סְבוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מַגְדָּלֶיהָ: שִׁיתוּ לְבַבְכֶם
לְחִילָה פִּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶהוּ
אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל-מוֹת:

פרשת זיחי

מדבר בו על חולה 'יי יסעדנו על ערש דני', הרומז על מחלת יעקב לפני מותו.

לִמְנַצַּח מְזֻמֹּר לְדוֹד: אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל בְּיוֹם רָעָה
יִמְלִטְהוּ יְהוָה: יְהוָהוּ יִשְׁמְרֵהוּ וַיְחִיֵּהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
וְאֶל-תִּתְּנֵהוּ בְּנַפֶּשׁ אֲיָבִיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל-עֵרֶשׁ דְּוִי כָּל-
מִשְׁכְּבוֹ הַפִּכֶת בְּחַלְיוֹ: אֲנִי-אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפְּאֵה נַפְשִׁי
כִּי-חֲטָאתִי לָךְ: אֲוִיבִי יֹאמְרוּ רַע לִי מְתִי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ:
וְאִם-בָּא לְרֹאוֹתוֹ שׁוֹא יְדַבֵּר לְבֹו יִקְבֹּץ-אֲנֹן לוֹ יֵצֵא לְחוּץ יְדַבֵּר:
יָחַד עָלַי יִתְּלַחֲשׁוּ כָּל-שִׁנְאֵי עָלָיו יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: דְּבַר-בְּלִיעַל
יֵצוּק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לְאִיּוֹסִיף לְקוֹם: גַּם-אִישׁ שָׁלוֹמִי אֲשֶׁר-
בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לְחַמִּי הַגְּדִיל עָלַי עֵקֵב: וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי
וְהַקִּימֵנִי וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חֲפָצָתְךָ בִּי כִּי לֹא-יִרְעֶה
אֲיָבִי עָלָי: וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכַּתְךָ בִּי וּתְצַיְבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בְּרוּךְ
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וָעֶד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פרשת שמות

ענינו ימות המשיח ומלחמת גוג ומגוג, וכתוב בו: 'מלשה ואהרן בכהניו... קראים אל יי והוא יענם' וכמו שבמצרים מנו מושעים ונשמעה תפלתם, כך יהיה בגאולה העתידית.

יְהוָה מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֵשֵׁב כְּרוּבִים תְּנוּט הָאָרֶץ: יְהוָה בְּצִיּוֹן
גָּדוֹל וָרֵם הוּא עַל-כָּל-הָעַמִּים: יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא
קְדוֹשׁ הוּא: וְעַז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אֱהָב אֶתָּה כּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָאֵל

מקורות

למנצח מזמור לדוד. תה' מה, ח"ד. ענינו ימות וכו' ומגוג. ע"פ רש"י. ה' מלך ירגזו עמים. תה' נט, ח"ד.

מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה בְּיַעֲקֹב אֶתָּה עֲשִׂיתָ: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו קְדוֹשׁ הוּא: מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו
וְשִׂמְאוֹל בְּקִרְאֵי שָׁמוֹ קִרְאִים אֶל־יְהוָה וְהוּא יַעֲנֶם: בְּעִמּוּד
עָנַן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם שָׁמְרוּ עֵדוּתֵי וְחֻק גַּת־לָמוֹ: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
אֶתָּה עֲנִיתָם אֵל גִּשָׂא הָיִיתָ לָהֶם וְנִקְּמָם עַל־עֲלִילוֹתָם: רֹמְמוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֻשּׁוֹ כִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

פרשת וארא

מדבר בישועה שיעשה יי לישראל בימות המשיח כמו הישועה שעשה במצרים.

לִמְנַצֵּחַ לְבַנְיָקֶרַח עַל־עֲלָמוֹת שִׁיר: אֱלֹהִים לָנוּ מַחֲסֵה
וְעֵז עֲזָרָה בְּצָרוֹת נִמְצָא מְאֹד: עַל־כֵּן לֹא־גִירָא
בְּהַמִּיר אֶרֶץ וּבְמוֹט הָרִים בְּלֵב יַמִּים: יְהוּמוּ יַחֲמְרוּ מִיָּמִינוּ
יִרְעִשׁוּ־הָרִים בְּגִאֲוֹתָו סְלָה: נִהַר פְּלָגָיו יִשְׁמְחוּ עִיר־אֱלֹהִים
קְדֻשׁ מְשֻׁכְּנֵי עֲלִיּוֹן: אֱלֹהִים בְּקֶרְבָּה בַל־תִּמּוֹט יַעֲזֹרָה אֱלֹהִים
לְפָנוֹת בְּקָר: הָמוּ גֹזִים מָטוּ מִמְּלָכוֹת גַּתֵּן בְּקוֹלוֹ תִּמּוֹג
אֶרֶץ: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׁגֹּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה:
לְכוּ־חֲזוּ מִפְּעֻלוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־שָׂם שָׁמוֹת בְּאֶרֶץ: מִשְׁבִּית
מִלְחָמוֹת עַד־קִצָּה הָאֶרֶץ קֶשֶׁת יִשְׁבֵּר וְקַצֵּץ חֲגִית עֲגָלוֹת
יִשְׂרָף בְּאֵשׁ: הֲרָפוּ וְדָעוּ כִּי־אֲנֹכִי אֱלֹהִים אֲרוּם בְּגֹזִים אֲרוּם
בְּאֶרֶץ: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׁגֹּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה:

פרשת בא

מסתיים בפסוק: 'נחית כצאן עמו, ביד-מושה ואהרן', הרומז לפסוקים מפרשת בא.

לִמְנַצֵּחַ עַל־יְדוּתוֹן לְאַסָּף מִזְמוֹר: קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְאַצְעֻקָה
קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי

הערות

קראים. האלף נחה (מנחת שי).

מקורות

למנצח לבני קרת. תה' נו, ח"ב. למנצח על ידותון. תה' עו, ח"ב.

דִּרְשֵׁתִי יְדִיו לַיְלָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנְהָה הַנְּחִם נַפְשִׁי: אֲזַכְּרָה
 אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָהוּ וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֵלָה: אַחֲזֵת שְׁמֵרוֹת
 עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים:
 אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בַּיְלָה עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 הִלְעוֹלָמִים יִזְנְחוּ אֲדַנִּי וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: הָאֶפֶס לִנְצַח
 חֲסֵדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל אֶס-קִפֵּץ בְּאֵף
 רַחֲמָיו סֵלָה: וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא שָׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיּוֹן: אֲזַכּוֹר
 מֵעַל-יַיִה כִּי-אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאָדָּה: וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּה
 וּבַעֲלִילוֹתַיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 כְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָדָה: גָּאֲלַת
 בְּזִרְוֹעַ עֲמֻדָה בְּנִי-יַעֲקֹב וַיִּסַּף סֵלָה: רְאוּךָ מִיִּסוּ אֱלֹהִים רְאוּךָ
 מִיִּם יַחֲלוּ אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: זָרְמוּ מִיִּסוּ עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים
 אֶף-חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: קוֹל רַעֲמָךָ בַּגְּלִזָּל הָאִירוּ בְּרַקִּים תִּבֵּל
 רָגְזָה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: בֵּיִם דְּרָכְךָ וְשִׁבְלֶךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתַיךָ לֹא נִדְעוּ: נַחֲתִת כְּצֹאֵן עֲמֻדָה בְּיַד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

פִּרְשֵׁת בַּשְּׁלַח

רמוז בו קריעת ים סוף בפסוק 'הפך ים ליבשה...'

לִמְנַצַּח שִׁיר מְזֻמָּר הִרְיֵעוּ לְאֱלֹהִים כָּל-הָאָרֶץ: זָמְרוּ
 כְּבוֹד-שְׁמוֹ שִׁימוּ כְבוֹד תַּהֲלָתוֹ: אָמְרוּ לְאֱלֹהִים
 מִה-נִזְרָא מֵעֲשִׂיךָ בְּרַב עֲזָדָה יִכַחְשׁוּ לָךְ אִיבִיךָ: כָּל-הָאָרֶץ
 יִשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ וַיִּזְמְרוּ לָךְ יִזְמְרוּ שְׁמֶךָ סֵלָה: לָכֵן וְרָאוּ מַפְעֻלוֹת
 אֱלֹהִים נִזְרָא עַל-יְלִיָּה עַל-בְּנֵי אָדָם: הִפְךָ יָסוּ לִיבֹשָׁה בְּנִהַר
 יַעֲבְרוּ בְּרַגְלֵךָ שֵׁם נִשְׁמַחֵה-בּוֹ: מִשָּׁל בְּגִבּוֹרָתוֹ עוֹלָם עֵינָיו

מקורות

למנצח שיר מזמור. תה" סו, ח"ב.

בְּגוֹיִם תִּצְפִּינָה הַסּוֹרְרִים אֶל־יְרוּמוֹ לָמוּ סֵלָה: בָּרְכוּ עַמִּים
 אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁמִיעוּ קוֹל תְּהִלָּתוֹ: הַשָּׁם גִּפְשָׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא־נָתַן
 לְמוֹט רִגְלָנוּ: כִּי־בַחֲנָתְנוּ אֱלֹהִים אֲרַפְתָּנוּ כַּצֶּרֶף־כֶּסֶף: הִבֵּאתָנוּ
 בְּמִצְוֵה שְׂמַת מוֹעֵקָה בְּמִתְנִינוּ: הִרְכַּבְתָּ אֲנוֹשׁ לְרֹאשֵׁנוּ
 בְּאֲנוּ־בָאֵשׁ וּבַמַּיִם וְתוֹצִיאָנוּ לְרוּיָהּ: אָבּוֹא בֵיתְךָ בְּעוֹלוֹת אֲשַׁלֵּם
 לָךְ נְדָרַי: אֲשֶׁר־פָּצוּ שְׂפֵתַי וּדְבַר־פִּי בַצֶּרֶל־לִי: עֲלוֹת מִיַּחִים
 אֲעֲלֶה־לָּךְ עַם־קִטְרֹת אֵילִים אֲעֲשֶׂה בְּקֹר עַם־עַתוּדִים סֵלָה:
 לְכוּ־שִׁמְעוּ וְאַסְפְּרָה כָּל־יִרְאֵי אֱלֹהִים אֲשֶׁר עָשָׂה לְנַפְשֵׁי אֱלֹו
 פִּי־קִרְאתִי וְרוּמִם תַּחַת לְשׁוֹנֵי: אֲוֹן אִם־רֵאִיתִי בְּלִבִּי לֹא יִשְׁמְעוּ
 אֲדַגֵּי: אֲכֹן שָׁמַע אֱלֹהִים הַקְּשִׁיב בְּקוֹל תְּפִלָּתִי: בָּרוּךְ אֱלֹהִים
 אֲשֶׁר לֹא־הִסִּיר תְּפִלָּתִי וְחִסְדּוֹ מֵאֵתִי:

פרשת יתרו

רמז בו מתן תורה 'תורת יי תמימה משיבת נפש, עדות יי נאמנה מחכימת פתי'.

לְמִנְצַח מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסֻפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּמַעֲשֵׂה
 יָדָיו מַגִּיד הַרְקִיעַ: יוֹם לְיוֹם יִבְיַע אָמַר וּלְיִלָּה לְלִילָה
 יַחֲוֶה־דָּעַת: אֵין־אָמַר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי גִשְׁמַע קוֹלָם: בְּכָל־
 הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה תַבַּל מְלִיָּהֶם לְשִׁמְשׁ שֶׁם־אֱהֵל בָּהֶם:
 וְהוּא בְּחַתֵּן יֵצֵא מִחַפְתּוֹ יִשְׁיֵשׁ כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֲרַח: מִקְצֵה
 הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ וְתִקּוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחַמְתּוֹ: תּוֹרַת
 יְהוָה תְּמִימָה מְשִׁיבַת גִּפְשׁ עֲדוֹת יְהוָה נְאֻמָּנָה מַחְכִּימַת פִּתִּי:
 פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׁרִים מְשִׁמְחֵי־לֵב מְצַנֵּת יְהוָה בְּרָה מְאִירַת
 עֵינַיִם: יִרְאֵת יְהוָה וְטְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד מִשְׁפְּטֵי־יְהוָה אֲמַת
 צְדָקוֹ יַחֲדוּ: הַנְּחַמְדִּים מִזֶּהָב וּמִפָּז רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנִנְפֵת

מקורות

למנצח מזמור לדוד. תהי' יט, חרטו.

צופים: גַּם־עֲבָדָיךָ גִּזְהַר בָּהֶם בְּשֹׁמְרֵם עֵקֶב רַב: שְׁגִיאוֹת
 מִי־יִבֶּן מִנְסֻתְרוֹת נִקְנִי: גַּם מִזֵּדִים חֲשׂוֹךְ עֲבָדָיךָ אֶל־יִמְשְׁלוּ־בִי
 אִז אֵיתֶם וְנִגְפִיתִי מִפֶּשַׁע רַב: יִהְיוּ לְרִצּוֹן אִמְרֵי־פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי
 לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

פרשת משפטים

רמז בו משפטי יי בפסוק, 'אלקים משפטיה למלך תו וצדקתה לבו מלך'.

לְשַׁלְמֵהוּ אֱלֹהִים מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תָּנוּ וְצִדְקַתְךָ לְבֶן־מֶלֶךְ:
 יִדִּין עִמָּךְ בְּצִדֶק וְעִנִּיךָ בְּמִשְׁפָּט: יִשְׂאוּ הָרִים
 שְׁלוֹם לְעַם וְגִבְעוֹת בְּצִדְקָה: יִשְׁפֹטוּ עֲנִי־עַם יוֹשִׁיעַ לְבָנֵי אֲבִיוֹן
 וַיִּדְכָּא עוֹשֵׁק: יִירָאוּךָ עַם־שָׁמַשׁ וְלִפְנֵי יְרוּחַ דָּוִד דּוֹרִים: יִרְדּוּ
 בְּמִטְרַת עֲלֵגָו כְּרִבִּיבִים זְרוֹזֵף אֶרֶץ: יִפְרַח־בִּימֵי צִדִּיק וְרַב
 שְׁלוֹם עַד־בְּלֵי יְרוּחַ: וַיִּרְדּוּ מֵיַם עַד־יָם וּמִנְהַר עַד־אֶפְסַי־אֶרֶץ:
 לְפָנָיו יִכְרְעוּ צִיִּים וְאִיִּבּוֹ עֶפְרַיִם יִלְחַכּוּ: מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים
 מִנְחָה יִשְׂבּוּ מַלְכֵי שֶׁבַע וְסֹבָא אֲשַׁכְרַי יִקְרִיבוּ: וַיִּשְׁתַּחֲוּ־לוֹ
 כָּל־מַלְכִים כָּל־גּוֹיִם יַעֲבֹדוּהוּ: כִּי־יֵצֵא אֲבִיוֹן מִשּׁוּעַ וְעֲנִי
 וְאִין־עֹזֵר לוֹ: יַחַס עַל־דָּל וְאֲבִיוֹן וְנִפְשׁוֹת אֲבִיוֹנִים יוֹשִׁיעַ: מִתּוֹךְ
 וּמִחֲמַס יִגְאֹל נַפְשָׁם וַיִּיקַר דָּמָם בְּעִינָיו: וַיַּחֲיֵי וַיִּתֵּן־לוֹ מִזֶּהָב
 שֶׁבַע וַיִּתְפַּלֵּל בְּעַדוֹ תַמִּיד כָּל־הַיּוֹם יִבְרַכְנָהוּ: יְהִי פֶסֶת־בְּרוֹ
 בְּאֶרֶץ בְּרֵאשׁ הָרִים יִרְעַשׁ כָּל־בְּנוֹן פְּרִיז וַיִּצְיִצּוּ מְעִיר כְּעֶשֶׂב
 הָאֶרֶץ: יְהִי שָׁמוֹ לְעוֹלָם לְפָנֵי־שֹׁמֵשׁ יְנוּן שָׁמוֹ וַיִּתְבָּרְכוּ בוֹ
 כָּל־גּוֹיִם וְאֲשֶׁרוּהוּ: בְּרוּךְוָ יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה
 נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ: וּבְרוּךְוָ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיְמַלֵּא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל
 הָאֶרֶץ אֱמֶן וְאֱמֶן: כָּלוּ תְּפִלוֹת דָּוִד בְּזִישֵׁי:

מקורות

לשלמה אלהים משפטיה. תה"ו עב, ח"ב.

רמוז בו המשכן בפסוק, 'וי אהבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך'.

לְדָוָד שֶׁפִּטְנִי יְהוָה כִּי־אֲנִי בְּתַמִּי הִלַּכְתִּי וּבִיהוָה בְּטַחְתִּי
 לֹא אִמְעַד: בְּחַנְנֵי יְהוָה וְנִסְגִּי צָרַפְהָ כְּלוֹתִי וְלִבִּי:
 כִּי־חֲסִדְךָ לִנְגַד עֵינַי וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּאַמְתְּךָ: לֹא־יִשְׁבַּתִּי עִם־מִתִּי־
 שׂוֹא וְעַם גַּעְלָמִים לֹא אָבֹא: שָׁנֵאתִי קָהַל מְרַעִים וְעַם־רְשָׁעִים
 לֹא אֲשִׁב: אֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן כַּפֵּי וְאֶסְבְּבָה אֶת־מִזְבְּחֶךָ יְהוָה: לִשְׁמַע
 בְּקוֹל תּוֹדָה וְלִסְפֹּר כָּל־נַפְלְאוֹתֶיךָ: יְהוָה אֲהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתְךָ
 וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ: אֶל־תֵּאֶסֶף עִם־חַטָּאִים נַפְשִׁי וְעַם־אֲנָשֵׁי
 דָּמִים חַיִּי: אֲשֶׁר־בִּידֵיהֶם זִמָּה וַיִּמְיֵנָם מִלְּאָה שָׁחַד: וְאֲנִי בְּתַמִּי
 אֵלֶיךָ פָּדַנִי וְחַנְּנִי: רַגְלִי עַמְדָה בְּמִישׁוֹר בְּמִקְהָלִים אֲבָרְךָ יְהוָה:

פרשת תצוה

רמוזה בו הגאולה העתידה והמשכן, 'ישכן חצריך, נשבעה בטוב ביתך, קדש היכלך'.

לִמְנַצַּח מְזֻמֹּר לְדָוִד שִׁיר: לֵךְ דְּמִיָּה תְהִלָּה אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן
 וְלֵךְ יִשְׁלֵם־נְדָר: שִׁמְעַתְּפִלָּה עֲדִיךָ כָּל־בֶּשֶׁר יְבֹאוּ:
 דְּבָרֵי עוֹנֹת גָּבְרוּ מִנִּי פִשְׁעֵינוּ אַתָּה תִּכְפָּרֵם: אֲשֶׁר־יִתְבַּחַר
 וּתְקַרֵּב יִשְׁכֵּן חֲצֵרְךָ נִשְׁבַּעַה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קֹדֶשׁ הַיְכָלְךָ:
 נִרְאוּתוֹ בְּצַדֵּק תַעֲנֶנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ מִבְּטַח כָּל־קְצוֹי־אָרֶץ וַיִּם
 רְחֻקִים: מִכֵּין הָרִים בְּכַחוֹ נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה: מִשְׁבִּיחוֹ שְׁאוֹן יַמִּים
 שְׁאוֹן גְּלִיָּהֶם וְהַמּוֹן לְאֲמִים: וַיִּירָאוּ וַיִּשְׁבְּי קַצּוֹת מְאוֹתֶיךָ
 מוֹצְאֵי בָקָר וְעֶרֶב תִּרְנִין: פִּקְדַת הָאָרֶץ וּתְשַׁקְמָה רַבַּת
 תַעֲשֹׁרְנָה פְּלֶג אֱלֹהִים מִלֹּא מִיָּם תִּכְיֵן דְּגָנָם כִּי־כֵן תִּכְנֶנָּה:
 תְּלַמִּיָּה רִוְהָ גַחַת גְּדוּדָה בְּרַב־יָבִים תִּמְגַּנְּנָה צְמַחָה תִּבְרָךְ:
 עֲטַרְתִּי שְׁנַת טוֹבְתְךָ וּמַעֲגָלֶיךָ יִרְעֹפוּן דָּשָׁן: יִרְעֹפוּ נְאוֹת מִדְּבַר

מקורות

שפטי ה' כי אני בתמי. תה' כו, ח"י. למנצח מזמור לדוד שיר. תה' סה, ח"י.

וְגִיל גְּבָעוֹת תַּחֲגַרְנָה: לְבָשׁוּ כְרִיסוֹ הַצֶּאֱזָן וְעַמְקִים יַעֲטֹפוּ-בָר
 !תְּרוּעֵנוּ אֶף-יִשִּׁירוּ:

פֶּרֶשֶׁת כִּי-תִשָּׂא

נאמר על רבוי הצרות בקרוב הגאולה. ומסתים במלים: 'תרוממנה קרנות צדיק' הרומז על
 'כי תשא את ראש בני ישראל'.

לִמְנַצַּח אֶל-תִּשְׁחַת מְזֻמֹּר לְאַסֵּף שִׁיר: הוֹדִינוּ לְךָ אֱלֹהִים
 הוֹדִינוּ וְקָרוֹב שָׁמַךְ סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ: כִּי אָקַח מוֹעֵד
 אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט: נִמְגִים אֶרֶץ וְכָל-יֹשְׁבֵיהָ אֲנֹכִי תִכְנַתִּי
 עֲמוּדֶיהָ סֵלָה: אָמַרְתִּי לְהוֹלִילִים אֶל-תִּהְיוּ וְלִרְשָׁעִים אֶל-
 תִּרְיָמוּ קָרָן: אֶל-תִּרְיָמוּ לְמָרוֹם קַרְנֵכֶם תִּדְבְּרוּ בְצֹאֵר עֵתְךָ:
 כִּי לֹא מִמוּצָא וּמִמַּעֲרָב וְלֹא מִמִּדְבַּר הָרִים: כִּי-אֱלֹהִים שֹׁפֵט
 זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים: כִּי כֹס בְּיַד-יְהוָה וַיִּין חֲמָרוֹ מִלֹּא מִסֶּדֶךָ
 וַיִּגַּר מִזֶּה אֶף-שָׁמַרְיָה יִמְצֹו יִשְׁתּוּ כֹל רִשְׁעֵי-אֶרֶץ: וְאֲנִי אֲגִיד
 לְעַלְמִים אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: וְכָל-קַרְנֵי רִשְׁעִים אֲגַדֵּעַ
 תְּרוּמְמָנָה קַרְנוֹת צַדִּיק:

או אומרים מזמור זה המדבר על תפלות, קינות ובקשות על חרבן המקדש ועל הברכות
 שיהיו בבנינו, שיבואו על ידי השקלים שיאספו להפעלתו.

לִמְנַצַּח עַל-הַגָּתִית לְבָנֵי-קָרַח מְזֻמֹּר: מַה-יְדִידוֹת מְשַׁכְּנוֹתֶיךָ
 יְהוֹה צְבָאוֹת: גִּבְסָפָה וְגַם-כִּלְתָּהוּ נִפְשֵׁי לְחֻצְרוֹת
 יְהוֹה לְבֵי וּבִשְׂרֵי יִרְנְנוּ אֶל אֱלֹהֵי: גַּם-צִפּוֹר מִצְּאָה בַּיִת וּדְרוֹרוֹ
 קָן לָהּ אֲשֶׁר-שָׁתָה אֶפְרָחֶיהָ אֶת-מִזְבְּחוֹתֶיךָ יְהוֹה צְבָאוֹת מִלְכֵי
 וְאֱלֹהֵי: אֲשֶׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֵלָה: אֲשֶׁרֵי אָדָם
 עוֹזְלוֹ בְךָ מְסֻלוֹת בְּלִבָּבָם: עִבְרִיו בְּעַמֶּק הַבְּכָא מַעֲיָן יִשִּׁיתוּהוּ

מקורות

נאמר על רבוי וכו' הגאולה. ע"פ המאירי. למנחם אל תשחת. ח' עה, ח"א. למנחם על הגתית. ח' פד, ח"ג. קן לה. ק'
 רבתי ע"פ המסורה.

גַּם-בְּרָכוֹת יַעֲטֶה מוֹרָה: יִלְכוּ מִחֵיל אֶל-חֵיל יִרְאֶה אֶל-אֱלֹהִים
בְּצִיּוֹן: יְהוֹה אֱלֹהִים צָבָאוֹת שָׁמְעָה תִּפְלְתִי הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סִלָּה: מִגִּנְנוּ רָאֵה אֱלֹהִים וְהִבֵּט פָּנָי מִשִּׁיחָךְ: כִּי טוֹב-יוֹם
בַּחֲצִיֵּיךָ מֵאֶלֶף בַּחֲרֹתֵי הַסְּתוּפָף בְּבֵית אֱלֹהֵי מְדוּר בְּאֶהְלֵי-
רָשַׁע: כִּי שָׁמְשׁוּ וּמִגֹּן יְהוֹה אֱלֹהִים חֵן וְכָבוֹד יִתֵּן יְהוֹה לֹא
יִמְנַע-טוֹב לַהֲלֻכִים בְּתַמִּים: יְהוֹה צָבָאוֹת אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ:

פרשת ויקהל

בקשת דוד להתעסק בקראת יי: 'אגורה באהלך עולמים', הרומז על המשכן.

לִמְנַצְחוֹ עַל-נְגִינֹת לְדוֹד: שָׁמְעָה אֱלֹהִים רִנָּתִי הַקְּשִׁיבָה
תִּפְלְתִי: מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא בְּעֵטָף לִבִּי
בְּצוּר־יְרוּס מִמֶּנִּי תִנְחַנְנִי: כִּי-הֵייתָ מַחֲסֶה לִּי מִגְּדֹל-עֵז מִפְּנֵי
אוֹיֵב: אֲגוֹרָה בְּאֶהְלֶךְ עוֹלָמִים אַחֲסֶה בְּסִתֵּר כְּנִפְיֶךָ סִלָּה:
כִּי-אַתָּה אֱלֹהִים שָׁמַעַתָּ לְגִדְרֵי נְתַתְּ יִרְשֶׁת יִרְאֵי שְׁמֶךָ: יָמִים
עַל-יְמֵי-מֶלֶךְ תוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ-דָר וּדָר: יֵשֵׁב עוֹלָם לִפְנֵי
אֱלֹהִים חֶסֶד וְאֱמֶת מִן יִנְצְרֶהוּ: בֵּן אֲזַמְרָה שְׁמֶךָ לְעַד לְשִׁלְמֵי
גִּדְרֵי יוֹסוּ יוֹם:

פרשת פקודי

מדבר בשבחי בית המקדש.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מֵה-טוֹב וּמֵה-נִעְעִים שָׁבַת אַחִים
גַּם-יִחַד: כַּשֶּׁמֶן הַטוֹבוֹ עַל-הָרֹאשׁ יִרְדַּע עַל-הַזָּקֹן וְזָקֹן
אֶהְרֹן שְׁיִרְדַּע עַל-פִּי מִדוֹתָיו: כְּטַל-חֶרְמוֹן שְׁיִרְדַּע עַל-הָרָרִי צִיּוֹן
כִּי שָׁסוּ צִוְהָ יְהוֹה אֶת-הַבְּרָכָה חַיִּים עַד-הָעוֹלָם:

מקורות

למנצח על נגינת. תהי סא, ח'ט. מדבר בשבחי בית המקדש. ע"פ המאזיני. שיר המעלות לדוד. תהי קלג, ח'ג.

פרשת ויקרא

מדבר בו על הקרבנות שצריכים להיות מובאים לכפרה ולא מובאים כחנופה.

מִזְמוֹר לְאַסָּף אֱלוֹ אֱלֹהִים יְהוָה דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְזוֹרֵחַ
 שָׁמַשׁ עַד־מְבֹאוֹ: מִצִּיּוֹן מִכָּל־לִיְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ:
 יָבֵא אֱלֹהֵינוּ וְאֶל־יְחֻרַשׁ אֲשֶׁל־פָּנָיו תֹּאכַל וְסִבִּיבּוֹ נִשְׁעֶרָה
 מְאֹד: יִקְרָא אֶל־הַשָּׁמַיִם מֵעַל וְאֶל־הָאָרֶץ לְדִין עָמוֹ: אֲסֹפּוּ־לִי
 חֲסִידֵי כְרִתִּי בְרִיתִי עַל־זִבְחֵ: וַיִּגִּדּוּ שָׁמַיִם צְדָקוֹן כִּי־אֱלֹהִים
 שֹׁפֵט הוּא סֵלָה: שָׁמְעָה עַמּוֹ וְאֶדְבָּרָה יִשְׂרָאֵל וְאֶעִידָה בְּךָ
 אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אָנֹכִי: לֹא עַל־זִבְחֶיךָ אוֹכִיחֶךָ וְעוֹלֹתֶיךָ לִנְגְדֵי
 תָּמִיד: לֹא־אֶקַּח מִבֵּיתֶךָ פֶּר מִמִּכָּל־אֲתֶיךָ עֲתוּדִים: כִּי־לִי
 כָּל־חֲתוּיֶיךָ עֵר בְּהִמּוֹת בְּהִרְרֵי־אֶלְפֵי: יַדְעֵתִי כָּל־עוֹף הָרִים וְזִו
 שְׂדֵי עַמְדֵי: אֲס־אֶרְעֵב לֹא־אֶמַר לְךָ כִּי־לִי תִבֵּל וּמִלֵּאָה:
 הֵאוֹכַל בְּשָׂר אֲבִירִים וְדָם עֲתוּדִים אֲשֶׁתָּה: זָבַח לֵאלֹהִים
 תּוֹדָה וְשִׁלֵּם לְעֵלְיוֹן נְדָרֶיךָ: וּקְרָאֲנִי בַיּוֹם צָרָה אֲחַלֶּצְךָ
 וּתְכַבְּדֵנִי: וְלִרְשָׁעוֹ אֶמַר אֱלֹהִים מִה־לָּךְ לְסַפֵּר חֻקֵי וּתְשֹׂא
 בְרִיתִי עַל־פִּיךָ: וְאַתָּה שֹׁנְאָת מוֹסֵר וּתְשַׁלֵּךְ דְּבַרִי אֲחֲרֶיךָ:
 אֲס־רֵאִית גָּנֹב וּתְרִץ עָמוֹ וְעַם מְנַאֲפִים חֹלְקֶךָ: פִּיךָ שִׁלַּחַת
 בְּרַעְיָה וְלִשְׁוֹנֶךָ תִצְמִיד מִרְמָה: תִּשָּׁב בְּאֲחֶיךָ תִדְבֵר בְּבֶן
 אִמֶּךָ תִתֵּן־דָּפְנֵי: אֵלֶּה עֲשִׂיתוּ וְהִחַרְשֵׁתִי דְפִית הַיּוֹת־אֶהְיֶה
 כְּמוֹד אוֹכִיחֶךָ וְאֶעֱרַכֶּה לְעֵינֶיךָ: בֵּינוֹנָא זֹאת שֹׁכְחֵי אֱלֹהֵי
 פֶּן־אֶטְרֹף וְאִין מַצִּיל: זָבַח תּוֹדָה יִכְבְּדֵנִי וְשֵׁם דְּרֹךְ אֶרְאֲנוּ
 בְּיַשַׁע אֱלֹהִים:

מקורות

מדובר בו על הקרבנות וכו'. ע"פ המלבי"ם. מזמור לאסף. תה"ו ג. א"כג.

שיר של פגעים כנגד המזיקים לפי שאמרו משה בהקמת המשכן (על פי רב פרשה זו תחול בשבת הגדול - מזמור קה: נזכרת בו יציאת מצרים).

יֵשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן בְּצֵל אֲשֵׁרֵי יִתְלוֹנֵן: אִמֵּר לַיהוָה מַחְסֵי
וּמְצוּדֹתַי אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ: כִּי הוּא יִצְלֶנּוּ מִפֶּחַ יָקוּשׁ
מִדְּבַר הַוּוֹת: בְּאִבְרֹתָיו יִסֹּךְ לָךְ וְתַחַת־כַּנְפָיו תִּחְסֶה צְנִיָּה
וְסִחְרָה אִמְתּוֹ: לֹא־תִירָא מִפֶּחַד לַיְלָה מִחֵץ יַעוֹף יוֹמָם:
מִדְּבַר בְּאֶפֶל יִהְיֶה מִקְטָב יִשׁוּד צְהָרִים: יִפֹּל מִצְדָּהוּ אֶלֶף
וּרְבֵבָה מִימִינֶהוּ אֶלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֹט וְשִׁלְמַת
רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי־אַתָּה יְהוָה מַחְסֵי עֲלִיּוֹן שַׁמֶת מְעוֹנֶה:
לֹא־תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא־יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ: כִּי מִלֹּאכְוִי
יִצְוֶה־לָּךְ לִשְׁמֹרְךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ: עַל־כַּפְּיִם יִשְׁאוּנֶהוּ פֶּן־תִּגָּף
בְּאֶבֶן רִגְלֶךָ: עַל־שַׁחַל וּפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמָס כְּפִיר וְתִנְיֹן: כִּי
בִּי חָשַׁק וְאֶפְלָטָהוּ אֲשַׁנְּבֶהוּ כִּי־יָדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ
עַמּוֹ־אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֲכַבְּדֶהוּ: אֲרֹךְ יָמִים אֲשַׁבִּיעֶהוּ
וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

פרשת שמיני

מדבר בשכר ירא יי והשמח בחלקו, המביא להשראת השכינה המזכרת בפרשה.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁרֵי כָּל־יִרְאֵי יְהוָה הֵהֱלִיךְ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ
בְּפִיךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרִיךְ וְטוֹב לָךְ: אֲשַׁתְּדֹךָ כְּגֹפֶן פְּרִיָּה
בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּנִיךָ כִּשְׁתַּלֵּי זֵיתִים סְבִיב לְשַׁלְחָנֶךָ: הִנֵּה כִּי־בֵן
יִבְרָךְ גֹּבֵר יִרְאֵי יְהוָה: יִבְרַכְךָ יְהוָה מֵעַיִן וְרֵאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם
כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְרֵאָה־בְּנִים לְבְנֶיךָ שְׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל:

מקורות

שיר של פגעים וכו'. רש"י עמ"ס שבעות, דף טו ע"ב. ישב בסתר עליון. תה"ל, ח"ט. אשרי כל ירא ה'. תה"ל קבת, ח"ו.

מדבר בהשגחת יי הרמוז בעניני הפרשה. במדרש נאמר: 'בשעה שהיתה בת ישראל מרגשת בעצמה קרובה לילד היתה יוצאה לילד לשדה, וכיון שהיתה יולדת היתה תולה עיניה כלפי מעלה ואומרת אני עשיתי את שלי שאמרת פרו ורבו אף אתה עשה שלך'.

**שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֲשָׁא עֵינֵי אֶל־הַהַרִים מֵאֵין יבֹא עֲזָרִי: עֲזָרִי
מַעַם יְהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אֵל־יִתֵן לַמּוֹט רִגְלֶךָ
אֶל־יָנוּם שְׁמֶרְךָ: הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְהוָה
שְׁמֶרְךָ יְהוָה אֶצְלֶךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יִכָּבֵה וַיְרַח
בַּלַּיְלָה: יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמַר אֶת־נַפְשֶׁךָ: יְהוָה
יִשְׁמַר־צִיאֹתֶךָ וּבֹאֵךָ מִמַּעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:**

פרשת מצרע

תפלה ליי להצלה מבעלי לשון הרע, המתחכם לעונשו של המוצרע.

**שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל־יְהוָה בַּצָּרְתָּה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי: יְהוָה
הֲצִילָה נַפְשִׁי מִשֹּׁפֵת־שָׁקֶר מִלְּשׁוֹן רְמִיָּה: מַה־יִתֵּן לָךְ
וּמַה־יִסְיֹף לָךְ לְשׁוֹן רְמִיָּה: חֲצִי גִבּוֹר שְׂנוּגִים עִם גַּחְלֵי רִתְמִים:
אוֹיְהֵלִי כִי־גֵרְתִי מִשָּׁךְ שְׂכָנָתִי עִם־אֱהֲלֵי קִדְר: רַבַּת שְׂכָנָה־לָּהּ
נַפְשִׁי עִם שׁוֹנֵא שָׁלוֹם: אֲנִי־שָׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר הִמָּה לַמְּלַחְמָה:**

פרשת אחרי־מות

מנגנה את האנשים המלשינים ומספרים לשון הרע ושפתי חלקות, הנצרכים לכפרת יום הכפורים הנזכרת בפרשה.

**לִמְנַצַּח עַל־הַשְּׂמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר
חֶסֶד כִּי־פָסוּ אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: שׂוֹא יִדְבְּרוּ אִישׁ
אֶת־רֵעֵהוּ שֹׁפֵת חֲלָקוֹת בְּלֵב וּלְבַב יִדְבְּרוּ: יִכְרַת יְהוָה כָּל־שֹׁפֵתִי**

מקורות

מדבר בהשגחת ה' ע"פ המלבי"ם. במדרש נאמר. דב"ר לרבנן, פ"ד דברוכ, ס"ו ע"ב, ד"ה חומתי. אשא עיני אל ההרים. תהי קבל, ח"ת. תפלה וכו' לשון הרע. ע"פ המלבי"ם. אל ה' צריתה לי. תהי קב, ח"ז. מנגנה וכו' ושפתי חלקות. ע"פ ספרנו. למנצח על השמינית. תהי יב, ח"ט.

חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מִדְּבַר־תְּגִלּוֹת: אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר
 שְׁפָתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ: מִשָּׁד עֲנִיִּים מֵאֲנָקַת אֲבִיּוֹנִים עֲתָה
 אֶקוּם יֹאמֶר יְהוָה אֲשֵׁית בְּיָשַׁע יַפְיָח לוֹ: אֲמָרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת
 טְהָרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בַּעֲלִיל לְאָרֶץ מְזֻקָּק שְׂבַע־תַּיִם: אֲתָה־יְהוָה
 תִּשְׁמְרֵם תִּצְרְנוּ מִן־הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם: סָבִיב רָשָׁעִים יִתְהַלְכוּ
 כָּרֶם זֵלוֹת לְבַנֵּי אָדָם:

פרשת קדשים

'מי ישכון בהר קדשך' מונה מעלות ומדות טובות שראוי לאדם להתנהג בהם כדי ישכון בגן
 עדן, הרמוז בפרשת 'קדשים תהיו'.

מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה מִי־יִגּוֹר בְּאַהֲלֶיךָ מִי־יִשְׁכֵּן בְּהַר קְדֹשְׁךָ:
 הוֹלֵךְ תַּמִּים וּפְעֵל צֶדֶק וְדִבֵּר אֱמֶת בְּלִבּוֹ: לֹא־רָגַל
 עַל־לִשְׁנוֹ לֹא־עָשָׂה לְרַעְהוּ רָעָה וְחִרְפָּה לֹא־נִשְׂא עַל־קִרְבוֹ:
 נְבוֹזָהוּ בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת־יְרֵאֵי יְהוָה יִכְבֵּד נִשְׁבַּע לְהִרְעֹ וְלֹא
 יִמַר: כֶּסֶף לֹא־נָתַן בְּנִשְׁךָ וְשֹׁחַד עַל־נַפְשִׁי לֹא לָקַח עֲשֵׂה־אֱלֹהִים
 לֹא יִמוֹט לְעוֹלָם:

פרשת אמר

מדבר בעליה לרגל והתשוקה לראית בית המקדש, הקשור למועדים הנזכרים בפרשה.
 לְמִנְצַח מִשְׁכִּיל לְבַנֵּי־קִרְחָה: כְּאִיל תִּעְרַג עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם בֵּן
 נַפְשֵׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: צִמְאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים
 לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא וְאֶרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: הִיתָה־לִּי רַמְעַתִּי לֶחֶם
 יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאִמֶּר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: אֱלֹהִים אֲזַכְּרֶהוּ
 וְאֲשַׁפְּכֶה עָלָיו נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבְרוּ בְּסֶף אַדְיָם עַד־בַּיִת אֱלֹהִים

מקורות

מונה מעלות וכו' בגן עדן. ע"פ המאור; המלבי"ם. מזמור לדוד ה' מי יגור. תה' טו, ח"ה. למנצח משכיל תה' מז, ח"יב.

בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הֶמּוֹן חוֹגֵג: מֵהַתְּשׁוּחָחִיו נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי
הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵינוּ: אֱלֹהֵי עָלַי נַפְשִׁי
תְּשׁוּחָח עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאָרֶץ יִרְדָּן וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר:
תַּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיד כָּל־מִשְׁבְּרִיד וְגִלְיָד עָלַי
עֲבְרוּ: יוֹמָסוּ יִצְוָה יְהוָה חֶסֶדּוֹ וּבִלְיִלָּה שִׁירָה עָמִי תִפְלָה לְאֵל
חַיִּי: אוֹמְרָהוּ לְאֵל סִלְעִי לְמָה שְׂכַחְתָּנִי לְמָה־קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ
אוֹיֵב: בְּרִצְחוֹ בְּעֲצָמוֹתַי חֲרָפוֹנִי צוּרֵי בְּאֶמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: מֵהַתְּשׁוּחָחִיו נַפְשִׁי וְמֵהַתְּהַמִּי עָלַי הוֹחִילִי
לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי וְאֱלֹהֵי:

פִּרְשֵׁת בְּהַר סִינַי

מִיָּסֵד עַל סֵדֶר אֶלֶף בֵּית כְּמִזְמוֹרִים גְּדוּלֵי הַמַּעֲלָה, הַמִּזְמוֹר מְדַבֵּר עַל מַדּוֹת טוֹבוֹת שְׂיָבוֹר
לוֹ הָאָדָם, וְכֵן עַל נְתִיעַת הַצְּדָקָה וְשִׁכְרָה הַמְּזַכֶּרֶת בַּפְּרָשָׁה.

הִלְלוּ יְהוָה אֲשֶׁר־אֵישׁ יֵרָא אֶת־יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד:
גִּבּוֹר בְּאָרֶץ יְהִיָּה זִרְעוֹ דָּוָר יִשְׂרָאֵל יְבָרֶךְ:
הוֹזֵעֵשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לְעַד: זָרַח בְּחֹשֶׁךְ אֹר
לְיִשְׂרָאֵל חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק: טוֹב־אֵישׁ חוֹנֵן וּמְלוּוֶה יְכַלְכֵּל
דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: כִּי־לְעוֹלָם לֹא־יִמוּט לְזִכֵּר עוֹלָם יְהִיָּה צַדִּיק:
מִשְׁמוּעָה רַעָה לֹא יֵרָא נִכּוֹן לְבֹ בְטַח בִּיהוָה: סָמוּךְ לְבֹ
לֹא יֵרָא עַד אֲשֶׁר־יֵרָא בְּצַרְיוֹ: פָּזְרוּ נָתַן לְאֲבִיוֹנִים צִדְקָתוֹ
עֹמֶדֶת לְעַד קָרְנוֹ תְרוֹם בְּכָבוֹד: רָשַׁע יֵרָאֵהוּ וְכַעַס שִׁנּוּ
יִחַרֵק וְנִמַּס תְּאוֹת רְשָׁעִים תֵּאבֵד:

מקורות

הַמִּזְמוֹר מְדַבֵּר עַל מַדּוֹת וְכוּ'. ע"פ סְפָרוֹנוֹ. הֵלְלוּ יְהוָה אֲשֶׁר־אֵישׁ. תה"ק קיב, א"ו.

הוא תפלה לגאלנו וכל אחד יאמרו בשעת צרתו. נאמר במזמור 'הלעולם תאנף בנו', להענישנו תמיד, הרומז לקללות הנזכרות בפרשה.

לִמְנַצְחוֹ לְבְנֵי־קָרַח מִזְמוֹר: רְצִיתָ יְהוָה אֲרֻצֶּךָ שְׁבִית שְׁבִית
 יַעֲקֹב: נְשֵׂאתָ עֹן עַמֶּךָ כְּפִסִּית כָּל־חַטָּאתָם סִלָּה:
 אֲסַפֶּת כָּל־עֲבֹרֹתֶיךָ הַשִּׁיבוֹת מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ: שׁוּבְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 וְהִפֵּר כַּעֲסֶךָ עִמָּנוּ: הֲלֵעוֹלָם תִּאֲנַף־בָּנוּ תִמְשֹׁךְ אִפְּךָ לְדָר וְדָר:
 הֲלֹא־אַתָּה תִּשׁוּב תַּחֲיֵנוּ וְעַמֶּיךָ יִשְׁמְחוּ־בְךָ: הֲרֵאֵנוּ יְהוָה חֲסִדֶיךָ
 וְיִשְׁעֶיךָ תִּתֵּן־לָנוּ: אֲשַׁמְעָה מִה־יְדִבֵּר הָאֵל וְיְהוָה כִּי יִדְבֹר שְׁלוֹם
 אֶל־עַמּוֹ וְאֶל־חֲסִידָיו וְאֶל־יְשׁוּבוֹ לְכַסְלָה: אֵךְ קָרוֹב לִירְאֵי
 יִשְׁעוּ לִשְׁכֵן כְּבוֹד בְּאַרְצָנוּ: חֲסִד־וְאֵמֶת נִפְגְּשוּ צָדֵק וְשְׁלוֹם
 נִשְׁקוּ: אֵמֶת מֵאַרְץ תִּצְמַח וְצָדֵק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקֹף: גַּם־יְהוָה יִתֵּן
 הַטּוֹב וְאַרְצָנוּ תִּתֵּן יְבוּלָהּ: צָדֵק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וְיִשֵּׁם לְדָרֶךְ פְּעָמָיו:

פרשת במדבר

על פי רב לפני חג השבועות, הרומז למעמד הר סיני כגון: 'אדני בם סיני בקדש' ועוד.
 לִמְנַצְחָ לְדוֹד מִזְמוֹר שִׁיר: יְקוֹם אֱלֹהִים יְפוּצוֹ אוֹיְבָיו וַיְנוֹסוּ
 מִשְׁנֵאָיו מִפְּנָיו: כְּהַנְדִּיף עֵשֶׂן תִּנְדֹּף כְּהִמַּס הַדּוֹג
 מִפְּנֵי־אֵשׁ יֵאבְדוּ רְשָׁעִים מִפְּנֵי אֱלֹהִים: וְצַדִּיקִים יִשְׁמְחוּ יַעֲלֶצוּ
 לְפָנֵי אֱלֹהִים וְיִשְׂשׂוּ בְּשִׂמְחָה: שִׁירוּ לְאֱלֹהִים זִמְרוּ שְׁמוֹ סִלוּ
 לְרֶכֶב בְּעֲרָבוֹת בִּיָּה שְׁמוֹ וְעֲלֶזוּ לְפָנָיו: אֲבִי יִתּוּמִים וְדִין אֶלְמָנוֹת
 אֱלֹהִים בְּמַעוֹן קָדְשׁוֹ: אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָה מוֹצִיא
 אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת אֵךְ סוֹרְרִים שְׁכֵנוֹ צְחִיחָה: אֱלֹהִים בְּצִאֲתֶךָ
 לְפָנֵי עַמֶּךָ בְּצִעְדֶיךָ בִּישִׁימוֹן סִלָּה: אֶרֶץ רַעֲשָׂהוּ אֶף־שָׁמַיִם נִטְפוּ
 מִפְּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינֵי מִפְּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: גִּשְׁם נְדָבוֹת

מקורות

הוא תפלה לגאלנו וכו' תמיד. ע"פ ספורנו. למנצח לפני קרח. תה' פה, חידו'. למנצח לדוד מזמור שיר. תה' סה, חידו'.

תִּנְיֹף אֱלֹהִים נַחֲלַתְךָ וְנִלְאַה אֶתְּהָ כּוֹנֵנְתָהּ: חִיתְךָ יִשְׁבוּ-בָּהּ תִּכְיֶן
 בְּטוֹבֶתְךָ לְעֵינֵי אֱלֹהִים: אֲדַנִּי יִתֵּן-אֶמֶר הַמְּבַשְׂרוֹת צָבָא רַב:
 מַלְכֵי צָבָאוֹת יִדְדוֹן יִדְדוֹן וְנֹת-בֵּית תַּחֲלֵק שָׁלֵל: אִסְתַּשְׁכְּבוּן
 בֵּין שְׁפָתַיִם כְּנִפֵי יוֹנָה נַחֲפָה בַּכֶּסֶף וְאַבְרוֹתֶיהָ בִּירְקַק חֲרוֹץ:
 בְּפֶרֶשׁ שִׁדֵי מַלְכִים בָּהּ תִּשְׁלַג בְּצַלְמוֹן: הֲרֵ-אֱלֹהִים הֲרֵ-בֶשֶׁן
 הֲרֵ גִבְנָנִים הֲרֵ-בֶשֶׁן: לְמָהוּ תִרְצְדוֹן הָרִים גִּבְנָנִים הָהָר חֲמַד
 אֱלֹהִים לְשִׁבְתוֹ אֶף-יְהוֹה יִשְׁכֵן לְנֶצַח: רֶכֶב אֱלֹהִים רִבְתִּים אֶלְפֵי
 שִׁנְאָן אֲדַנִּי בָּם סִינִי בַּקֶּדֶשׁ: עֲלִית לְמָרוֹסוֹ שְׁבִית שְׁבִי לְקַחַת
 מִתְּנוֹת בְּאֶדָם וְאֶף סוֹרְרִים לְשַׁכֵּן יְהֵ אֱלֹהִים: בְּרוּךְ אֲדַנִּי יוֹסו
 יוֹם יַעֲמַס-לָנוּ הָאֵל יִשׁוּעַתְנוּ סִלָּה: הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת
 וְלִיהוֹהָ (הַקְּרִיאָה: וְלֵאלֹהִים) אֲדַנִּי לְפִנֵּי תַצָּאוֹת: אֶךְ-אֱלֹהִים יִמְחֹץ
 רֹאשׁ אֲיָבִיו קֶדְקֵד שַׁעַר מִתְּהִלָּךְ בְּאַשְׁמִיו: אֶמֶר אֲדַנִּי מִבֶּשֶׁן
 אֲשִׁיב אֲשִׁיב מִמְּצָלוֹת יָם: לְמַעַן תִּמְחֹץ רִגְלֶךָ בְּדָם לְשׁוֹן כְּלָבִיךָ
 מֵאֲיָבִים מִנְּהוּ: רָאוּ הַלֵּיכוֹתֶיךָ אֱלֹהִים הַלֵּיכוֹת אֵלֵי מַלְכֵי בַּקֶּדֶשׁ:
 קִדְמוּ שָׂרִים אַחַר נְגָנִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוֹת: בְּמַקְהֵלוֹת
 בְּרִכּוֹ אֱלֹהִים אֲדַנִּי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: שֵׁם בְּנִימָן צַעִיר רִדָּם
 שָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמָתָם שָׂרֵי זְבֻלוֹן שָׂרֵי נַפְתָּלִי: צִנְהָ אֱלֹהֶיךָ עֲזָךְ
 עוֹזָה אֱלֹהִים זֹו פָּעֵלֶת לָנוּ: מִהִיכְלָךְ עַל-יְרוּשָׁלַם לְךָ יוֹבִילוּ
 מַלְכִים שֵׁי: גָּעַר חֵית קָנָה עֲדַת אֲבִירִים בְּעַגְלֵי עַמִּים מִתְּרַפָּס
 בְּרֹצֵי-כֶסֶף בְּזֶר עַמִּים קְרִבּוֹת יַחֲפָצוּ: יֵאֲתִיו חֲשַׁמְנִים מִנֵּי מִצְרַיִם
 כּוֹשׁ תִּרְיֶץ יָדָיו לֵאלֹהִים: מִמְּלִכוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ לֵאלֹהִים
 זְמֵרוֹ אֲדַנִּי סִלָּה: לָרֶכֶב בְּשָׁמִי שְׁמֵי-קֶדֶם הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל
 עֹז: תִּנְנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל-יִשְׂרָאֵל גְּאוֹתוֹ וְעֹזוֹ בְּשַׁחֲקִים: גּוֹרָא
 אֱלֹהִים מִמְּקוֹדֵיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נִתָּן עֹז וְתַעֲצָמוֹת לְעַם
 בְּרוּךְ אֱלֹהִים:

אומרים מזמור זה כאשר הפרשה איננה לפני חג השבועות.

מספר מעלותיו של הקדוש ברוך הוא הראוי לומר לו, כגון: 'מונה מספר לפוכבים, לכלם שמות יקרא', הרומז למפקד בני ישראל.

הַלְלוּ יְהוָה כִּי־טוֹב זְמַרְהוּ אֱלֹהֵינוּ כִּי־נַעֲמִים נָאוֹה תְהִלָּה: בּוֹנֵה
 יְרוּשָׁלַם יְהוָה גִּדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס: הֲרַפָּא לְשִׁבּוּרֵי
 לֵב וּמַחֲבֹשׁ לְעַצְבוֹתָם: מוֹנֵה מִסְפָּר לְפוֹכְבִּים לְכָל־ם שְׁמוֹת
 יִקְרָא: גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹרֵד
 עַנּוּיִם יְהוָה מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים עַד־יָאָרֶץ: עֲנּוּ לִיהוָה בְּתוֹרָה
 זְמָרוֹ לְאֱלֹהֵינוּ בְּכָנּוֹר: הַמְכֹסֶה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמְכִין לְאָרֶץ
 מָטָר הַמְצַמִּיחַ הַרִים חֲצִיר: נוֹתֵן לְבִהמָה לַחֲמָה לְבָנֵי עֹרֵב
 אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא בְּגִבּוֹרַת הַסּוֹס יִחַפֵּץ לֹא־בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה:
 רוֹצֵה יְהוָה אֶת־יִרְאָיו אֶת־הַמְיַחֲלִים לְחִסְדּוֹ: שֹׁבְחֵי יְרוּשָׁלַם
 אֶת־יְהוָה הַלְלֵי אֱלֹהֵיךָ צִיּוֹן: כִּי־חֲזַק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ בְּרוּךְ בְּנֵיךָ
 בְּקִרְבֶּךָ: הַשֵּׁם־גְּבוּלֶךָ שְׁלוֹם חֵלֶב חֲטִיִּם יִשְׁבִיעֶךָ: הַשְׁלַח
 אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד־מְהֵרָה יְרוּץ דְּבָרוֹ: הַנִּתֵּן שֶׁלֵּג כִּצְמֹר כְּפֹר
 כְּאֶפֶר יִפְזֹר: מִשְׁלִיךְ קִרְחוֹ כְּפִתִּים לְפָנֵי קָרְתוֹ מִי יַעֲמֹד:
 יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֶם יֵשֵׁב רוּחוֹ יִזְלו־מַיִם: מַגִּיד דְּבָרוֹ לְיַעֲקֹב
 חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל־גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים
 בְּלִי־דַעוּם. הַלְלוּ־יְהוָה:

פרשת נשא

יש בו הפסוק 'אלהים יחננו ויברכנו, יאר פניו אתנו סלה', הרומז לברכת פהנים הכתובה בפרשה.

לְמַנְצַח בְּנִגִּינַת מְזִמּוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יַחְנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יְאָר פָּנָיו
אֲתָנוּ סִלָּה: לְדַעַת בְּאָרֶץ דְּרַכְךָ בְּכָל־גּוֹיִם יִשׁוּעָתֶךָ:

מקורות

הללו יי כי טוב. תהי' קמח, ח"כ. למנלל בנגינת מזמור. תהי' סו, ח"ח.

יִדְוֹד עַמִּים אֱלֹהִים יִדְוֹד עַמִּים כָּלֶם: יִשְׁמְחוּ וִירְנְנוּ לְאֲמִים
 כִּי־תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל וְלְאֲמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחָם סִלָּה: יִדְוֹד
 עַמִּים אֱלֹהִים יִדְוֹד עַמִּים כָּלֶם: אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָה יְבָרְכֵנוּ
 אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל־אֲפִסֵי־אֶרֶץ:

אומרים מזמור זה כאשר הפרשה לפני חג השבועות.

לִמְנַצַּח לְדָוִד מְזִמֹּר שִׁיר: יָקוּם אֱלֹהִים יִפּוּצוּ אוֹיְבָיו וַיְנַסּוּ
 מִשְׁנָאִיו מִפְּנֵיו: כְּהַנְדִּיף עֵשֶׂן תִּהְדִּיף כְּהִמַּס דּוֹג
 מִפְּנֵי־אֵשׁ יֵאבְדוּ רְשָׁעִים מִפְּנֵי אֱלֹהִים: וְצַדִּיקִים יִשְׁמְחוּ יַעֲלֶצוּ
 לִפְנֵי אֱלֹהִים וַיִּשְׂשׂוּ בְשִׂמְחָה: שִׁירוּ לְאֱלֹהִים זְמֵרוּ שְׁמוֹ סִלוּ
 לְרֶכֶב בְּעֶרְבוֹת בְּיַהּ שְׁמוֹ וְעֲלוּ לִפְנֵיו: אָבִי יְתוֹמִים וְדִין
 אֲלֻמְנוֹת אֱלֹהִים בְּמַעֲוֹן קִדְשׁוֹ: אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בְּיַתֵּה
 מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת אֶדְ סוֹרְרִים שְׁכֵנוּ צְחִיחָה: אֱלֹהִים
 בְּצִאתְךָ לִפְנֵי עַמֶּךָ בְּצַעֲדֶךָ בִּישִׁימוֹן סִלָּה: אֶרֶץ רַעֲשָׁה
 אֶף־שָׁמַיִם נִטְפּוּ מִפְּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינֵי מִפְּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל: גִּשְׁם נְדִבּוֹת תִּנְיֹף אֱלֹהִים נַחֲלַתְךָ וְנִלְאָה אֶתְּה כּוֹנֵנְתָה:
 חִיַּתְךָ יִשְׁבוּ־בָה תִּכִּין בְּטוֹבֶתְךָ לַעֲנֵי אֱלֹהִים: אֲדַנִּי יִתֵּן־אֶמֶר
 הַמְּבַשְׂרוֹת צָבָא רַב: מַלְכֵי צְבָאוֹת יְהוָה יְהוָה וְנֹת־בַּיִת
 תַּחֲלַק שָׁלֵל: אִם־תִּשְׁכַּבּוּן בֵּין שְׁפָתַיִם כְּנִפִי יוֹנֵה נַחֲפָה בַכֶּסֶף
 וְאַבְרוֹתֶיהָ בִּירְקָרֶק חָרוֹץ: בְּפָרֵשׁ שִׁדֵי מְלָכִים בָּה תִּשְׁלַג
 בְּצִלְמוֹן: הַר־אֱלֹהִים הַר־בָּשָׁן הַר גְּבִנְנִים הַר־בָּשָׁן: לָמָּה
 תִּרְצְדוּן הָרִים גְּבִנְנִים הָהָר חֲמַד אֱלֹהִים לְשִׁבְתוֹ אֶף־יְהוָה
 יִשְׁכֵן לְנֶצַח: רֶכֶב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֲלֵפֵי שְׁנָאן אֲדַנִּי בָּם סִינֵי
 בְּקִדְשׁ: עֲלִית לְמָרוֹם שְׁבִית שְׁבִי לַקַּחַת מִתְּנֹת בְּאָדָם וְאֶף

מקורות

למנצח לדוד מזמור שיר. תהי' סת, חר'נו.

סוֹרְרִים לְשִׁכְּוֹן יְהוָה אֱלֹהִים: בְּרוּךְ אֲדֹנָי יְיָוָה יוֹם יַעֲמֵס-לָנוּ הָאֵל
 יִשְׁוּעֵתָנוּ סֵלָה: הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת וְלִיהוֹנָה (הקריאה:
 וְלֵאלֹהִים) אֲדֹנָי לְמוֹת תִּצְאוֹת: אֲדֹ-אֱלֹהִים יִמְחֹץ רֹאשׁ אֲיָבִיו
 קִדְקֹד שִׁעַר מִתְהַלֵּךְ בְּאֲשָׁמָיו: אָמַר אֲדֹנָי מִבֶּשֶׁן אָשִׁיב אָשִׁיב
 מִמְּצֻלוֹת יָם: לְמַעַן תִּמְחֹץ רִגְלֶךָ בְּדָם לְשׁוֹן כְּלָבִיךָ מֵאֲיָבִים
 מִנְהוּ: רָאוּ הַלֵּיכוֹתֶיךָ אֱלֹהִים הַלֵּיכוֹת אֵלַי מִלְכִי בַקֶּדֶשׁ: קִדְמוּ
 שָׂרִים אַחַר גְּנָגִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוֹת: בְּמִקְהָלוֹת בְּרָכוּ
 אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: שָׁם בְּנִימָן צָעִיר רִדָּם שָׂרֵי יְהוּדָה
 רִגְמָתָם שָׂרֵי זְבֻלוֹן שָׂרֵי נַפְתָּלִי: צִנָּה אֱלֹהֶיךָ עֲנֹה אֱלֹהִים
 אוֹ פְעֻלָּת לָנוּ: מִהִיכַלְךָ עַל-יְרוּשָׁלַם לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים שִׁי: גִּיעַר
 חֵית קָנָה עֲדַת אַבִּירִים בְּעִגְלֵי עַמִּים מִתְרַפֵּס בְּרֵצִיכֶסֶף בְּזָר
 עַמִּים קָרְבוֹת יַחֲפָצוּ: יֵאָתִיו חֲשַׁמְנִים מִנִּי מִצְרַיִם כּוֹשׁ תְּרִיץ
 יָדָיו לֵאלֹהִים: מִמְּלִכוֹת הָאָרֶץ שִׁירוּ לֵאלֹהִים וּמְרוּ אֲדֹנָי סֵלָה:
 לָרֶכֶב בְּשָׁמַי שְׁמֵי-קֶדֶם הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עוֹז: תִּגְוֹ עוֹז לֵאלֹהִים
 עַל-יִשְׂרָאֵל גִּאֲוָתוֹ וְעוֹז בְּשַׁחֲקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים מִמְּקַדְשֶׁיךָ אֵל
 יִשְׂרָאֵל הוּא נִתָּן עוֹז וְתַעֲצוֹמוֹת לְעַם בְּרוּךְ אֱלֹהִים:

פרשת בהעלתך

הפסוק 'תמצא ידך לכל איביך, מיניך תמצא שונאיך' רומז לפסוק 'קומה יי ונפצו איביך
 ונגסו משנאיך מפניך' המופיע בפרשה.

לִמְנַצַּח מזמור לדוד: יהוה בעזך ישמח-מלך ובישועתך
 מה-יגל מאד: תאות לבו נתתה לו וארשת שפתיו
 בל-מגעת סלה: כיתקדמנו ברכות טוב תשית לראשו עטרת
 פז: חייסו שאל ממך נתתה לו ארך ימים עולם ועד: גדול

מקורות

למנצח מזמור לדוד. תהי' כה, ח"ד.

בְּבוֹדוֹ בִּישׁוּעַתְךָ הוֹד וְהִדָּר תִּשְׁוֶה עֲלָיו: כִּי־תִשְׁתַּהוּ בְּרִכּוֹת
 לְעַד תִּחַדְדוּ בְּשִׂמְחָה אֶת־פְּנֵיךָ: כִּי־הִמְלִיךְ בַּטַּח בִּיהוָה וּבְחֶסֶד
 עֲלָיוֹן בַּל־יִמוּט: תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל־אֵיבֶיךָ יְמִינְךָ תִּמְצָא שְׂנְאָיֶיךָ:
 תִּשְׁתַּמּוּ כְּתַנּוּר אֵשׁ לְעֵת פְּנִיךָ יְהוָה בְּאִפּוֹ יִבְלַעַם וְתֹאכְלֵם
 אֵשׁ: פְּרִימוֹ מֵאֶרֶץ תֵּאבֵד וְזֶרַע־מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־נָטוּ עֲלֶיךָ
 רַעָה חֲשָׁבוּ מְזֻמָּה בַּל־יִוָּכְלוּ: כִּי תִשְׁתַּמּוּ שָׂכֶם בְּמִיתְרֶיךָ תִּכּוֹנֵן
 עַל־פְּנֵיהֶם: רוּמָה יְהוָה בְּעֶזְךָ נִשְׁרָה וְגִזְמֵרָה גְבוּרַתְךָ:

פרשת שלה-לך

הפסוק 'אשר שגנו כחרב לשונם, דרכו חצם דבר מר' רמו למרגלים בפרשה.

לִמְנַצַּח מְזֻמֹּר לְדוֹד: שְׁמַע־אֱלֹהִים קוֹלִי בְּשִׁיחֵי מִפְּחַד אֹיֵב
 תִּצַּר חַיִּי: תִּסְתִּירֵנִי מִסּוּד מְרַעִים מְרַגְשֵׁת פְּעִילִי
 אָוֹן: אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כְּחָרֵב לְשׁוֹנֵם דְּרָכּוֹ חֶצֶם דְּבַר מָר: לִירֵת
 בְּמִסְתָּרִים תָּם פְּתָאֵם יִרְהוּ וְלֹא יִירָאוּ: יַחְזִקוּ־לָמוֹ דְּבַר רָע
 יִסְפְּרוּ לְטָמוֹן מוֹקְשִׁים אֲמָרוּ מִי יִרְאֶה־לָמוֹ: יַחְפְּשׁוּ־עוֹלֹת
 תִּמְנּוּ חֶפֶשׁ מְחַפֵּשׁ וְקָרַב אִישׁ וְלֵב עִמָּק: וִירֵם אֱלֹהִים חַץ
 פְּתָאוֹם הָיוּ מִכּוֹתֶם: וַיִּכְשִׁילוּהוּ עֲלִימוֹ לְשׁוֹנֵם יִתְנַדְּדוּ כָּל־רְאֵה
 בָּם: וַיִּירָאוּ כָּל־אָדָם וַיִּגִּידוּ פֶּעַל אֱלֹהִים וּמַעֲשָׂהוּ הַשְּׂכִילֹו:
 יִשְׁמַח צַדִּיק בִּיהוָה וַחֲסָה בּוֹ וַיִּתְהַלְלוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

פרשת קרח

הפסוק 'תאבד דברי קוב...' רמו לקרח ועדתו.

לִמְנַצַּח אֶל־הַנְּחִילוֹת מְזֻמֹּר לְדוֹד: אֲמָרִי הַאֲזִינָהוּ יְהוָה
 בִּינָה הַגִּיגִי: הַקְּשִׁיבָהוּ לְקוֹל שׁוֹעֵי מַלְכֵי וְאֱלֹהֵי

מקורות

למנצח מזמור לדוד. תכ' סד, ט"ו. למנצח אל הנחילות. תכ' ה, ט"ג.

כִּי־אֵלֶיךָ אֶתְפַּלֵּל: יְהוָה בִּקְרָה תִשְׁמַע קוֹלִי בִּקְרָה אֶעֱרֹךְ־לְךָ וְאַצְפֶּה: כִּי לֹא אֶל־חֶפֶץ רָשָׁעוֹ אֶתָּה לֹא יִגְרֹךְ רַע: לֹא־יִתְיַצְּבוּ הוֹלְלִים לְגַגְרֵךְ עֵינֶיךָ שְׂנֵאתָ כָּל־פְּעֻלֵי אוֹן: תִּאבְדֹּ דְבָרֵי כֹזֵב אִישׁ־דָּמִים וּמְרֻמָּה יִתְעַבּוּ יְהוָה: וְאֲנִי בְּרַב חֲסִדֶיךָ אָבוֹא בֵיתְךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל־קֹדֶשְׁךָ בִּירְאֶתְךָ: יְהוָה נַחֲנִי בְּצַדִּיקֶיךָ לְמַעַן שׁוּרְרֵי הַיָּשָׁר לִפְנֵי דְרָכֶיךָ: כִּי אֵין בְּפִי־הוֹ נְכוֹנָה קִרְבָּם הַיּוֹת קִבְר־פְּתוּחַ גְּרָגְסֵי לְשׁוֹנֵם יַחֲלִיקוּן: הַאֲשִׁימֶם אֱלֹהִים יִפְלוּ מִמַּעֲצוֹתֵיהֶם בְּרַב פְּשָׁעֵיהֶם הִדִּיחֻם כִּי־מְרוּ בָךְ: וַיִּשְׁמְחוּ כָּל־חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם יִרְגְּנוּ וְתִסַּךְ עֲלֵימוֹ וַיַּעֲלִצוּ בָךְ אֱהָבֵי שְׂמֶךָ: כִּי־אֶתָּה תִּבְרַךְ צְדִיק יְהוָה כַּצְּנֵה רָצוֹן תַּעֲטֹרְנוּ:

פרשת חקת

הפסוק 'האמנם אלים צדק תדברון...' דוד אמרו לאבנר ואנשיו, האמנם נאלם מפיכם הצדק שהנה לכם לדבר, כי אלו רצה דוד יכל להרוג את שאול, בהקבלה למצב המתאר בפרשה בפסוק 'וידבר העם באלהים ובמושה...!'

לִמְנַצַּח אֶל־תְּשֻׁחַת לְדָוִד מִכְתָּם: הָאֱמָנִם אֵלִים צֶדֶק תְּדַבְּרוּן מִיִּשְׂרָאֵל תִּשְׁפֹּטוּ בְּנֵי אָדָם: אֶף־בְּלֵב עוֹלֹת תִּפְעֲלוּן בְּאֶרֶץ חָמָס יְדִיכֶם תִּפְלִסוּן: זָרוּ רְשָׁעִים מִרְחָם תָּעוּ מִבְּטָן דְּבָרֵי כֹזֵב: חֲמַת־לָמוֹ כְּדָמוֹת חֲמַת־נַחֲשׁ כְּמו־פֶתֶן חֵרֵשׁ יֶאֱטֵם אָזְנוֹ: אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע לְקוֹל מְלַחְשִׁים חוֹבֵר חֲבָרִים מְחַכֵּם: אֱלֹהִים הָרֶס־שְׁנִימוּ בְּפִימוֹ מִלְתַּעוֹת כְּפִירִים נִתְּזוּן יְהוָה: יִמְאָסוּ כְּמו־מַיִם יִתְהַלְכוּ־לָמוֹ יִדְרֹךְ חֵצוֹ כְּמוֹ יִתְמַלְלוּ: כְּמוֹ שֶׁבִלְוֵי תַמָּס יִהְיֶה גִפְלֵי אִשֶׁת בַּל־חֲזוֹ שְׂמֵשׁ: בְּטָרְסוֹ יִבִּינוּ סִירְתְּכֶם אֲטָד כְּמו־חֵי כְּמו־חֲרוֹן יִשְׁעֵרְנוּ: יִשְׁמַח צְדִיק כִּי־חִזָּה נָקַם

מקורות

דוד אמרו וכו' את שאול. ע"פ רש"י. למנצח אל תשחת. תהי נהי, חייב.

פְּעַמְיוֹ יִרְחֹץ בְּדָם הַרְשָׁעִי: וַיֹּאמֶר אָדָם אֶדְ-פָּרִי לְצַדִּיק אֶדְ-
יִשְׂאֵלֵהֶם שְׁפָטִים בְּאָרֶץ:

פֶּרֶשֶׁת בַּלֵּק

הַפְּסוּק 'אֱלֹהִי, פִּלְטָנִי מִיַּד רָשָׁע, מִכַּף מַעֲוֵל וְחֹמֶץ' רֹמְזוֹ לְבַלְעָם הַרְשָׁע שֶׁבַּפְּרָשָׁה.

בְּיָהוָה חֲסִיתִי אֶל-אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם: בְּצַדִּיקְתָּךְ תִּצְלִינִי
וּתְפַלְטֵנִי הַטָּה־אֵלֵי אֲזַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי: הֲיִיה לִי לְצוֹר מְעוֹן
לְבוֹא. תָּמִיד צוֹיֵת לְהוֹשִׁיעֵנִי כִּי-סִלְעִי וּמִצּוֹדְתִי אַתָּה: אֱלֹהִי
פִּלְטָנִי מִיַּד רָשָׁע מִכַּף מַעֲוֵל וְחֹמֶץ: כִּי-אַתָּה תִּקּוֹתִי אֲדַנִּי
יְהוָה מִבְּטַחִי מִנְּעוּרַי: עָלֶיךָ נִסְמַכְתִּי מִבְּטָן מִמְּעֵי אִמִּי אַתָּה
גּוֹזֵי בְּךָ תִּהְלָתִי תָמִיד: כְּמוֹפֶת הָיִיתִי לְרַבִּים וְאַתָּה מַחֲסִי-עוֹ:
יִמְלֵא פִי תִהְלֶתְךָ כָּל-הַיּוֹם תִּפְאַרְתְּךָ: אֶל-תִּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת זִקְנָה
בְּכָלוֹת כֹּחִי אֶל-תִּעֲזָבֵנִי: כִּי-אָמְרוּ אוֹיְבֵי לִי וְשִׁמְרֵי נַפְשִׁי גּוֹעֲצוּ
יַחֲדוּ: לֵאמֹר אֱלֹהִים עֲזָבוּ רַדְּפוּ וְתִפְשׁוּהוּ כִּי-אֵין מִצִּיל: אֱלֹהִים
אֶל-תִּרְחַק מִמֶּנִּי אֱלֹהִי לְעִזְרָתִי חוֹשָׁה: יִבְשׁוּ יְכָלוּ שְׁטֵנַי נַפְשִׁי
יֵעָטוּ חֲרָפָה וּכְלָמָה מְבַקְשִׁי רַעְתִּי: וְאֲנִי תָמִיד אֵיחָל וְהוֹסַפְתִּי
עַל-כָּל-תִּהְלֶתְךָ: פִּי יִסְפֹּר צַדִּיקְתְּךָ כָּל-הַיּוֹם תִּשׁוּעַתְךָ כִּי לֹא
יִדְעֵתִי סִפְרוֹת: אָבוֹא בַּגְּבוּרוֹת אֲדַנִּי יְהוָה אֲזַכִּיר צַדִּיקְתְּךָ
לְבַדְּךָ: אֱלֹהִים לְמַדְתֵּנִי מִנְּעוּרַי וְעַד-הִנֵּה אֲגִיד נִפְלְאוֹתֶיךָ:
וְגַם עַד-זִקְנָה וְשִׁיבָה אֱלֹהִים אֶל-תִּעֲזָבֵנִי עַד-אֲגִיד וְרוּעֶךָ
לְדוֹר לְכָל-יְבוֹא גְבוּרְתְּךָ: וְצַדִּיקְתְּךָ אֱלֹהִים עַד-מָרוֹם אֲשֶׁר-
עֲשִׂיתָ גְדֻלוֹת אֱלֹהִים מִי כְמוֹךָ: אֲשֶׁר הִרְאִיתָנִי צְרוֹת רַבּוֹת
וְרָעוֹת תִּשׁוּב תַּחֲיִינִי וּמִתְהוֹמוֹת הָאָרֶץ תִּשׁוּב תַּעֲלִינִי: תִּרְבוּ

מקורות

פֶּד כ' חֲסִינִי. ס' ע"א,
ל'כ"ד.

הערות

חֹשָׁה. זהו הקרי, והכתיב 'חֹשָׁה'. הִרְאִיתָנִי. זהו הקרי, והכתיב 'הִרְאִיתָנִי'. תַּחֲיִינִי.
זהו הקרי, והכתיב 'תַּחֲיִינִי'.

גְּדַלְתִּי וְתִסַּב תִּנְחַמְנִי: גַּם־אֲנִי אוֹדֶךָ בְּכָל־נֶגְבַל אֲמַתְךָ אֱלֹהֵי
 אֲזַמְרָה לְךָ בְּכַנּוּר קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: תִּרְנַנָּה שְׁפַתִּי כִּי אֲזַמְרָה־לְךָ
 וְנִפְשֵׁי אֲשֶׁר פָּדִיתִי: גַּם־לְשׁוֹנִי כָּל־הַיּוֹם תִּהְיֶה צְדָקָתְךָ כִּי־בִשּׁוּ
 כִּי־חִפְרוּ מִבְּקִשֵׁי רַעְתִּי:

פרשת פינחס

הפסוק 'שויתי יי לנגדי תמיד, כי מימיני בלא־אמוט' רומז לפינחס וקנאתו לאל.

מִכְתָּם לְדוֹד שְׁמַרְנִי אֵל כִּי־חִסִּיתִי בְךָ: אֲמַרְתָּ לִיהוָה אֲדַנִּי
 אַתָּה טוֹבְתִי בַל־עֲלִיךָ: לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הַמָּה
 וְאֲדִירֵי כָּל־חֲפְצֵי־בָם: יִרְבוּ עַצְבוֹתֶם אַחַר מָהָרוּ בַל־אֲסִיךָ
 נִסְכֵיהֶם מִדָּם וּבַל־אֲשָׂא אֶת־שְׁמוֹתֶם עַל־שְׁפָתִי: יְהוָה מְנַת־
 חֶלְקִי וְכוֹסֵי אֶתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי: חֲבָלִים נִפְלוּ־לִי בְּנַעֲמִים
 אַף־נִחַלַת שְׁפָרָה עָלַי: אֲבָרְךָ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אַף־לֵילוֹת
 יִסְרוּנִי כְלִיֹּתִי: שׁוֹיֹתִי יְהוָה לְנִגְדִי תָמִיד כִּי מִיְמִינִי בַל־אֲמוֹט:
 לָכֵן שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכַּן לְבַטַּח: כִּי לֹא־תַעֲזוֹב
 נַפְשִׁי לְשֵׂאוֹל לֹא־תִתֵּן חִסִּידְךָ לְרֵאוֹת שַׁחַת: תוֹדִיעֵנִי אֲרַח
 חַיִּים שִׁבְעַ שְׁמַחוֹת אֶת־פְּנֵיךָ נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:

פרשת מטות

מִסֵּד עַל אֶלֶף בֵּית לָרֶב חֲשִׁיבוֹתוֹ. הַפְּסוּק 'אוֹדָה יי בְּכָל לֵבָב, בְּסוֹד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה' רומז
 לַפְּסוּק תְּרֵאשׁוֹן שֶׁל הַפְּרָשָׁה 'וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאִשֵׁי הַמַּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר...'

הֲלָלוּ יְהוָה אוֹדָה יְהוָה בְּכָל־לֵבָב בְּסוֹד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה: גְּדֻלִּים
 מַעֲשֵׂי יְהוָה דְּרוֹשִׁים לְכָל־חֲפְצֵיהֶם: הוֹדוּהֶדָּר
 פִּעְלוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד: זָכַר עֲשֵׂה לְנַפְלְאוֹתָיו חֲנוּן וְרַחוּם
 יְהוָה: טָרַף נִתַּן לִירְאָיו יִזְכָּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כַּח מַעֲשָׂיו הַגִּיד

מקורות

מכתם לדוד שמרני. תה"ט, ח"י.א. אודה ה' בכל לבב. תה"ט, ק"א, ח"י.

לְעַמּוֹ לְתַתּוֹ לָהֶם גַּחֲלַת גּוֹיִם: מִעֲשֵׂי יָדָיו אֵמֶת וּמִשְׁפָּט
 נְאֻמֵּי כָּל־פְּקוּדָיו: סְמוּכִים לְעֵד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בְּאֵמֶת
 וַיִּשָּׂר: פְּדוּתוֹ שָׁלַח לְעַמּוֹ צְוֵה־לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא
 שְׁמוֹ: רְאֵשִׁית חֲכָמָהוּ יִרְאֵת יְהוָה שְׁכָל טוֹב לְכָל־עֲשִׂיהֶם
 תִּתְהַלְּתוּ עִמָּדַת לְעֵד:

פרשת מסעי

'שמעו זאת כל העמים' נאמר גם בבית האבל, כמוסר והתעוררות לאדם ליום הדין, המתאים לתקופת בין המצרים כאשר קוראים פרשה זו.

לְמַנְצַחוֹ לְבְנֵי־קָרַח מְזֻמֹּר: שְׁמַעוּ־זֹאת כָּל־הָעַמִּים הָאֵלֵינוּ
 כָּל־יִשְׂבֵי חֵלֶד: גַּם־בְּנֵי אָדָם גַּם־בְּנֵי־אִישׁ יֶחֶד עֲשִׂיר
 וְאַבְיוֹן: פִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת וְהִגִּית לְבִי תְבוּנוֹת: אֲטָה לְמִשָּׁל אֲזַנִּי
 אֲפָתַח בְּכַנּוֹר חִידָתִי: לְמָה אֵירָא בִימֵי רַע עֲוֹן עַקְבִּי יְסוּבֵנִי:
 הַבְּטָחִים עַל־חֵילָם וּבְרַב עֲשָׂרִים יִתְהַלְּלוּ: אֵח לֹא־פָדָה יִפְדֶּה
 אִישׁ לֹא־יִתֵּן לְאֱלֹהִים כְּפָרוֹ: וַיִּקַּר פְּדִיוֹן נַפְשָׁם וַחֲדָל לְעוֹלָם:
 וַיִּחֲיֶ־עוֹד לְנִצָּח לֹא יִרְאֶה הַשָּׁחַת: כִּי יִרְאֶהוּ חֲכָמִים יָמוּתוּ יֶחֶד
 כְּסִיל וּבַעַר יֵאבְדוּ וְעֵזְבוּ לְאַחֲרֵים חֵילָם: קִרְבָּם בְּתִימוֹ לְעוֹלָם
 מִשְׁכַּנְתֶּם לְדוֹר וָדוֹר קִרְאוּ בְשִׁמוֹתֶם עָלַי אֲדַמּוֹת: וְאָדָם בִּיקַר
 בַּל־יִלִּין גַּמְשָׁל כְּבִהְמוֹת נְדָמוֹ: זֶה דְרָכָם בְּסֵל לָמוּ וְאַחֲרֵיהֶם
 בְּפִיָּהֶם יִרְצוּ סְלָה: כִּצְאוֹן לְשִׁאוֹל שְׁתוֹ מוֹת יִרְעֶם וַיִּרְדּוּ בָם
 יִשְׂרִיִם לְבַקֵּר וְצוֹרֶם לְבִלּוֹת שְׁאוֹל מְזַבֵּל לוֹ: אֲדֹ־אֱלֹהִים
 יִפְדֶּה גַפְשֵׁי מִיֶּד־שְׁאוֹל כִּי יִקְחֵנִי סְלָה: אֶל־תִּירָא כִּי־יַעֲשֶׂר
 אִישׁ כִּי־יִרְבֶּה כְבוֹד בֵּיתוֹ: כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל לֹא־יִרְד
 אַחֲרָיו כְבוֹדוֹ: כִּי־נַפְשׁוֹ בְּחַיּוֹ יִבְרָךְ וַיִּזְדָּךְ כִּי־תִיטִיב לָךְ: תָּבוֹא

מקורות

למנצחו לבני קרח מזמור. תה"ו מט, ח"כא.

עַד־דָּוָר אַבֹּתַי עַד־נִצַּח לֹא יִרְאוּ־אֹר: אָדָם בִּיקָר וְלֹא יִבִּין
נִמְשָׁל כְּבַהֲמוֹת גְּדָמוֹ:

פרשת דברים

'על נהרות בכל...', נאמר בשבת 'חזון' (לפני תשעה באב), זכר לחרבו הפית.
עַל נְהָרוֹתָ בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם־בְּכִינוּ בְּזִכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן:
עַל־עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ כְּנְרוֹתֵינוּ: כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ
שׁוֹבֵינוּ דְּבַר־שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֵחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אִיךְ
נִשְׁרִי אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אֲדָמַת נָכַר: אִם־אֶשְׁכַּחךְ יְרוּשָׁלַם
תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק־לְשׁוֹנִי לְחִכִּי אִם־לֹא אֶזְכְּרֶכִי אִם־לֹא
אֶעֱלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי: זָכַר יְהוָה לְבָנֵי אָדָם
אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם הַאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: בַּת־בָּבֶל
הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁר־יִשְׁלַם־לָךְ אֶת־גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ: אֲשֶׁר־יִ
שִׁיאֲחִזוּ וְנִפְּץ אֶת־עַלְלֵיךְ אֶל־הַסַּלְעַ:

פרשת ואתחנן

הפסוק 'תפלה למשה איש־האלקים' רומז לתפלתו ותחנוניו של משה.
תִּפְלֶה לְמֹשֶׁה אִיש־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מַעֲזוֹן אֶתָּה הֵייתָ לָנוּ בְּדָר
וְדָר: בְּטָרְסוֹ הָרִים יִלְדוּ וְתַחֲלוּל אֶרֶץ וְתַבֵּל וּמַעוֹלָם
עַד־עוֹלָם אֶתָּה אֵל: תִּשָּׁב אֲנֹשׁ עַד־דָּכָא וְתֹאמַר שׁוּבוּ
בְנֵי־אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאֶשְׁמוּרָה בְּלִילָה: זָרַמְתָּם שָׁנָה יֵהוּ בַּבֶּקֶר כַּחצִיר יַחֲלֶף:
בַּבֶּקֶר יִצִּיץ וְחֲלֶף לְעֶרֶב יְמוֹלֵל וַיִּבֶשׁ: כִּי־כִלְיֵנוּ בְּאֶפֶד וּבַחֲמַתְךָ
נִבְהַלְנוּ: שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: כִּי כָל־יְמֵינוּ
פָּנוּ בְּעֶבְרַתְךָ כִּלְיֵנוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָה: יְמֵי־שָׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַע־עִים

מקורות

על נהרות בכל... תה' קמ, ח"ט. תפלה למשה. תה' ס, ח"ח.

שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹתָו שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַהֲבִם עֲמַל וְאֹן כִּי־גֹ חַיֵּשׁ
 וְנִעְפָּה: מִי־יִדְעַ עַז אֶפֶךְ וְכִירֶאֱתָךְ עֲבָרְתָךְ: לְמָנוֹת יִמִּינוּ כֵּן
 הוֹדַע וְנִבָּא לְבַב חֲכָמָה: שׁוֹבָה יְהוָה עַד־מָתִי וְהִנַּחֵם
 עַל־עֲבָדֶיךָ: שִׁבְעֵנוּ בְּבִקְרַח חֲסִדֶךָ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יִמֵּינוּ:
 שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: יִרְאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ
 פְּעֻלָּךְ וְהִדְרֶךְ עַל־בְּנֵיהֶם: וַיְהִי גַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
 וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כֹּונָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כֹּונָהוּ:

פרשת עקב

הפסוק 'פי לא ממוצא וממערב, ולא ממדבר הרים' רומז לגבולות הארץ הנזכרות בסוף הפרשה (ראו גם פרשת פי תשא).

לְמִנְצַח אֶל־תְּשַׁחַת מִזְמוֹר לְאַסָּף שִׁיר: הוֹדִינוּ לְךָ אֱלֹהִים
 הוֹדִינוּ וְקָרוֹב שְׁמֶךָ סִפְרוּ גִפְלֹאוֹתֶיךָ: כִּי אֶקַּח מוֹעֵד
 אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט: גַּמְגִּים אֶרֶץ וְכָל־יִשְׁבֵּיהָ אֲנֹכִי תַכְנִתִּי
 עֲמוּדֶיךָ סֵלָה: אֲמַרְתִּי לְהוֹלִלִים אֶל־תִּהְיוּ וְלִרְשָׁעִים אֶל־
 תִּרְימוּ קָרוֹן: אֶל־תִּרְימוּ לְמָרוֹם קַרְנֵכֶם תִּדְבְּרוּ בְצִוְאָר עֲתָק:
 כִּי לֹא מִמוּצָא וּמִמְעַרְב וְלֹא מִמְדִּבְרַת הָרִים: כִּי־אֱלֹהִים שַׁפֵּט
 זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים: כִּי כֹס בְּיַד־יְהוָה וַיִּזַּן חֲמָרוֹ מִלֵּא מִסֶּךָ
 וַיִּגַּר מִזֶּה אֶדְ-שְׁמָרֶיהָ יִמְצֹו יִשְׁתּוּ כֹל רִשְׁעֵי־אֶרֶץ: וְאֲנִי אֲגִיד
 לְעַלְמֵי אֲזֻמָּה לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: וְכָל־קַרְנֵי רִשְׁעִים אֲגַדַּע
 תִּרְוַמְנָה קַרְנוֹת צִדִּיק:

הפסוק 'רצית יי ארצה...' רומז לארץ ישראל הנזכרת בפרשה (וראו גם פרשת בחקתי).

לְמִנְצַחוֹ לְבְנֵי־קָרַח מִזְמוֹר: רִצִּית יְהוָה אֶרְצֶךָ לְשִׁבְתֵּי שְׁבִית
 יַעֲקֹב: נִשְׂאתָ עֵוֹן עִמָּךְ כִּסִּיתָ כָּל־חַטָּאתֶם סֵלָה:

מקורות

למנצח אל תשחת. תהי ארצה. למנצח לבני קרח. תהי ארצה. תהי ארצה.

אִסַּפְתָּ כָּל-עֲבֹרֹתַי הַשִּׁיבוֹת מִחֲרוֹן אַפְּךָ: שׁוּבֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 וְהִפֵּר כַּעֲסֶךָ עִמָּנוּ: הֲלֵעוֹלָם תִּאֲנֹף-בָּנוּ תִמְשֹׁךְ אֶפְךָ לְדֹר
 וָדֹר: הֲלֹא-אַתָּה תָּשׁוּב תַּחֲיֵנוּ וְעַמְּךָ יִשְׁמְחוּ-בְךָ: הֲרֹאֵנוּ יְהוָה
 חֲסִדְךָ וְיִשְׁעֶךָ תִּתֵּן-לָנוּ: אֲשַׁמְעָה מִה-יְדַבֵּר הָאֵלֹהִים יְהוָה כִּי
 יְדַבֵּר שְׁלוֹם אֶל-עַמּוֹ וְאֶל-חֲסִידָיו וְאֶל-יִשְׁוּבוֹ לְכִסְלָה: אֵךְ
 קָרוֹב לִירְאָיו יִשְׁעוּ לְשָׁכֵן כְּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ: חֲסִדוֹ וְאַמֶּת נִפְגְּשׁוּ
 צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ: אֱמֶת מֵאֲרֶץ תִּצְמַח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקֹף:
 גַּם-יְהוָה יִתֵּן הַטּוֹב וְאַרְצֵנוּ תִתֵּן יְבוּלָהּ: צְדָק לְפָנָיו יְהִלֵּךְ
 וַיִּשֶׂם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו:

פרשת ראה

הפסוק 'אהבי יי שנאו רע...' רומז לפסוק '...ולא יוספו לעשות כדבר הרע הזה בקרבך',
 המופיע בפרשה.

יְהוָה מֶלֶךְ תִּגַּל הָאָרֶץ יִשְׁמְחוּ אַיִם רַבִּים: עֵנָן וְעַרְפֶּל
 סְבִיבֵי צְדָק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסֹא: אֵשׁ לְפָנָיו תִּלְךְ
 וּתְלַהֵט סְבִיב צָרִיו: הַאֲירוּ בְּרַקִּיו תִּבֵּל רְאֵתָה וּתְחַל הָאָרֶץ:
 הָרִים כְּדוֹנָג נִמְסוּ מִלְּפָנָיו יְהוָה מִלְּפָנָיו אֲדוֹן כָּל-הָאָרֶץ: הַגִּידוּ
 הַשָּׁמַיִם צְדָקוֹ וְרְאוּ כָל-הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ: יִבְשׁוּ כָל-עַבְדֵי פֶסֶל
 הַמִּתְהַלְלִים בְּאֵלִילִים הַשִּׁתְּחוּ-לוֹ כָּל-אֱלֹהִים: שִׁמְעָה וּתְשַׁמְחוּ
 צִיּוֹן וּתְגַלְגֵּלָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה: כִּי-אַתָּה יְהוָה
 עֲלִיּוֹן עַל-כָּל-הָאָרֶץ מְאֹד נְעִלִית עַל-כָּל-אֱלֹהִים: אֲהַבֵּי יְהוָה
 שְׁנְאוּ רַע שֹׂמֵר נִפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יִצִּילֵם: אֹר
 זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי-לֵב שִׁמְחָה: שִׁמְחוּ צַדִּיקִים בִּיהוָה וְהוֹדוּ
 לְזִכְרֵךְ קֹדֶשׁוֹ:

מקורות

ולא יוספו לעשות וכו'. דב' יג. יב. ה' מלך תגל הארץ. תה' טז. ה' יב.

פרשת שפטים

דוד מתגרא להעגש על עוונותיו בדין, ומספר צדקותיו ותשובתו, ואומר: 'מלפניך משפטי יצא...'; 'אני בצדק אחזה פניך', פסוקים הרומזים לנושא הפרשה.

תַּפְּלָה לְדָוִד שְׁמֵעָה יְהוָהוּ צֶדֶק הַקְּשִׁיבָה רִנָּתִי הַאֲזִינָה תַּפְּלָתִי
בְּלֹא שִׁפְתֵי מִרְמָה: מִלִּפְנֵיךָ מִשְׁפָּטִי יֵצֵא עֵינֶיךָ תַּחֲזִינָה
מִיִּשְׂרָאֵל: בְּחַנֹּת לִבִּי פָקֶדֶת לִילָה צָרְפַתְנִי בַל־תִּמְצָא זְמַתִּי
בַל־יַעֲבֹר־פִּי: לַפְּעֻלֹת אָדָם בְּדַבַּר שִׁפְתֶיךָ אֲנִי שִׁמְרַתִּי אַרְחֹת
פְּרִיץ: תַּמְדֹּךָ אֲשֶׁרִי בְּמַעֲגָלוֹתֶיךָ בַל־נִמְוָטוּ פְּעָמַי: אֲנִי־קִרְאתֶיךָ
כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אֲזַנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: הַפְּלָה חֲסִדֶיךָ מוֹשִׁיעַ
חוֹסִים מִמַּתְקוֹמִים בִּימִינֶךָ: שְׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת־עֵינַי בְּצֵל כְּנָפֶיךָ
תַּסְתִּירֵנִי: מִפְּנֵי רָשָׁעִים זֶו שְׁדוּנִי אִיבִי בְּנִפְשׁ יַקִּיפוּ עָלַי: חַלְבָּמוֹ
סָגְרוּ פִּימוֹ דַּבְּרוּ בְּגֵאוֹת: אֲשֶׁרִינוּ עָתָה סִבְבֵּנוּ עֵינֵיהֶם יִשְׁתִּיתוּ
לְנִטּוֹת בְּאַרְצֶךָ: דְּמִינוּ בְּאַרְיֵה יַכְסוּף לְטָרֶף וְכַכְפִּיר יֵשֵׁב
בְּמִסְתָּרִים: קוֹמָה יְהוָה קַדְמָה פָּנָיו הַכְרִיעֵהוּ פִּלְטָה נַפְשִׁי
מִרָשָׁע חֲרָבֶךָ: מִמַּתִּים יִדְּךָ יְהוָה מִמַּתִּים מִחֶלֶד חֲלָקִים בְּחַיִּים
וּצְפוּנֶיךָ תִּמְלֵא בְטָנָם יִשְׁבְּעוּ בָּגִים וְהִנִּיחוּ יִתְרָם לְעוֹלָלֵיהֶם:
אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פְּנֶיךָ אֲשַׁבְּעָה בְּהַקִּיץ תִּמְוִנְתֶּךָ:

פרשת כי-תצא

הפסוק 'אתה סתר לי מצר תצרני...' רומז לפרשה 'כי תצא למלחמה על איביך ונתנו יי בידך', על ידי תשובה ומעשים ראויים יי יצילך מאויביך ומיצרך.

לְדָוִד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׁוּי־פָשַׁע כְּסוּי חַטָּאָה: אֲשֶׁרִי אָדָם
לֹא יִחְשָׁב יְהוָה לוֹ עֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רַמְיָה: כִּי־הִחַרְשֵׁתִי
בְּלוֹ עֲצָמַי בְּשִׂאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יְדֶךָ

מקורות

דוד וכו' צדקותיו ותשובתו. ע"פ המאירי. תפלה לדוד שמעיה ה' תה' ח' חרמו. לדוד משכיל. תה' נב, חירא.

נְהַפְדֵךְ לְשָׂדֵי בְּחֶרְבְּנִי קִיץ סֵלָה: חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעֹנִי לֹא־
 כִּסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדֶה עָלַי פֶּשְׁעֵי לַיהוָה וְאַתָּה נָשֵׂאתָ עֹן חֲטָאתִי
 סֵלָה: עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חֹסֵדוֹ אֵלֶיךָ לָעֵת מָצָא רֶם לְשֹׁטֵף
 מִיַּם רַבִּים אֲלִיוֹ לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה סִתַּר לִי מִצָּר תִּצְרַנִּי רַגְלֵי פֶלֶט
 תְּסֹבְבֵנִי סֵלָה: אֲשַׁכִּילָהּ וְאוֹרָךְ בְּדַרְדָּרֶיךָ תִּלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ
 עֵינַי: אֲלֹתֵהֶינּוּ כָּסוּס כְּפָרֶדֶד אֵין הֶבֶן בְּמַתְג־זֶרֶסן עֲדִיו לְבָלוּס
 בָּל קָרַב אֵלֶיךָ: רַבִּים מְכֹאזְבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֹסֵד
 יִסּוּבְבֵנוּ: שְׂמַחוּ בַּיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל:

פֶּרֶשֶׁת כִּי־תבא

הפסוק '...ביאונני אל הר קדשך ואל משכנותיך', רומז לפסוק '...והלכת אל המקום אשר
 יבחר יי אלהיך לשכון שמו שם', המוזכר בפרשה במצות הכפורים.

שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא־חֹסֵד מֵאִישׁ מֵרָמָה
וְעוֹלָה תִּפְלֹטֵנִי: כִּי־אַתָּה אֱלֹהֵי מַעוֹזִי לָמָּה זִנְחַתְנִי
לָמָּה־קָדַר אֶתְהַלֵּךְ בְּלֶחֶץ אוֹיֵב: שְׁלַח־אוֹרָךְ וְאַמְתָּךְ הִמָּה
יִנְחוּנִי יְבִיאֹנִי אֶל־הַר־קִדְשֶׁךָ וְאֶל־מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ: וְאַבּוֹאֶהוּ אֶל־
מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים אֶל־אֵל שְׂמֹחַת גִּילִי וְאוֹדֶךָ בְּכִנּוּר אֱלֹהִים אֱלֹהֵי:
מִה־תִּשְׁתַּחֲוֶהוּ נַפְשִׁי וּמִה־תִּהְיֶה עָלַי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד
אוֹדְנוּ יִשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

פֶּרֶשֶׁת נִצְבִים

הפסוקים 'עלה אלהים בתרועה, יי בקול שופר' ו'פי מלך כל־הארץ אלהים... רומזים לראש
 השנה, שעל פי רב פרשת נצבים באה לפני וסמוך לראש השנה.

לְמִנְצַחוֹ לְבָנֵי־קָרַח מִזְמוֹר: כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־כַף הַרְיֵעוּ
לֵאלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה: כִּי־יִהְיֶה עֲלֵינוּ נוֹרָא מֶלֶךְ

מקורות

שפטי אלהים. תה' מג, ט"ה. למנצח לפני קרת. תה' מז, ט"ו.

גָּדוֹל עַל-כָּל-הָאָרֶץ: יְדַבֵּר עַמִּים תַּחֲתֵינוּ וְלְאֲמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ:
 יִבְחַר-לָנוּ אֶת-נַחֲלָתָנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר-אָהַב סִלָּה: עָלָה
 אֱלֹהִים בְּתִרְוַעָה יְהוֹה בְּקוֹל שׁוֹפָר: זָמְרוּ אֱלֹהִים זָמְרוּ זָמְרוּ
 לְמַלְכֵנוּ זָמְרוּ: כִּי מֶלֶךְ כָּל-הָאָרֶץ אֱלֹהִים זָמְרוּ מִשְׁכִּיל: מֶלֶךְ
 אֱלֹהִים עַל-גּוֹיִם אֱלֹהִים יֵשְׁבוּ עַל-כִּסֵּא קֹדֶשׁ: נְדִיבֵי עַמִּים
 נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי לֹא-אֱלֹהִים מִגַּיֵי-אָרֶץ מְאֹד נִעְלָה:

מדבר על בטול השעבוד ממצרים ושהיה בראש השנה ותקיעת השופר, 'תקעו בחדש שופר,
 בפסח ליום חגנו'.

לְמַנְצִחוֹ עַל-הַגָּתִית לְאֶסֶף: הֲרַנֵּנוּ לְאֱלֹהִים עוֹנֵנוּ הֲרִיעוּ
 לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: שְׂאוּ-זִמְרָה וּתְנוּ-תָף בְּנֹר גַּעִים
 עַם-נָבֵל: תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסַח לְיוֹם חַגְנוּ: כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל
 הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: עֲדוּתוֹ בִּיהוֹסֵף שָׂמוּ בְצֵאתוֹ עַל-אָרֶץ
 מִצְרַיִם שֹׁפֵת לְאִידֵעֵתִי אֲשַׁמַּע: הַסִּירוּתִי מִסֶּבֶל שְׂכָמוֹ כַּפְּיוֹ
 מִדָּוִד תַּעֲבֹרְנָה: בַּצָּרָה קִרְאתָ וְאַחֲלִצְךָ אֶעֱנֶךָ בְּסֹתֵר רַעַם
 אֲבַחֲנֶךָ עַל-מִי מְרִיבָה סִלָּה: שְׁמַע עַמִּי וְאַעֲיֵדָה בְּךָ יִשְׂרָאֵל
 אִם-תִּשְׁמַע-לִי: לֹא-יְהִיָּה בְּךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכְרִי:
 אֲנֹכִי יְהוֹה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶךְ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם הַרְחֵב-רַפְּיֶךָ
 וְאַמְלֵאֵהוּ: וְלֹא-שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא-אָבָה לִי:
 וְאַשְׁלַחְהוּ בְּשָׂרִירוֹת לִבָּם יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם: לוֹ עַמִּי שָׁמַע
 לִי יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יְהוֹכָד: כַּמַּעֲט אוֹיְבֵיהֶם אֲכַנִּיעַ וְעַל צָרֵיהֶם
 אָשִׁיב יָדַי: מִשָּׁנְאֵי יְהוֹה יִכְחָשׁוּ-לוֹ וְיִהְיֶה עֵתָם לְעוֹלָם: וַיִּאֲכִלְהוּ
 מִחֶלֶב חֶטָּה וּמִצֹּר דָּבַשׁ אֲשׁוּבִיעֶךָ:

מקורות

מדבר על בטול השעבוד וכו'. ע"פ הרד"ק. למנצח על הגמית. תהי פה, ארת.

אומרים מזמור זה כאשר הפרשה חלה לפני ראש השנה.

הפסוקים 'עלה אלהים בתרועה, יי בקול שופר' ו'פי מלך כל הארץ אלהים...' רומזים לראש השנה.

לְמַנְצִיחַ לְבְנֵי־קָרַח מְזֻמֹּר: כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־כַף הַרְיֵעוּ
לְאֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה: כִּי־יְהוֹה עֲלִיּוֹן נוֹרָא מֶלֶךְ
גָּדוֹל עַל־כָּל־הָאָרֶץ: יְדַבֵּר עַמִּים תַּחֲתֵינוּ וְלְאֲמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ:
יִבְחַר־לָנוּ אֶת־נַחֲלָתָנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר־אָהַב סִלָּה: עָלָה
אֱלֹהִים בְּתַרְוֵעָה יְהוֹה בְּקוֹל שׁוֹפֵר: זָמְרוּ אֱלֹהִים זָמְרוּ זָמְרוּ
לְמַלְכָּנוּ זָמְרוּ: כִּי מֶלֶךְ כָּל־הָאָרֶץ אֱלֹהִים זָמְרוּ מִשְׁכִּיל: מֶלֶךְ
אֱלֹהִים עַל־גּוֹיִם אֱלֹהִים יֵשְׁבוּ עַל־כִּסֵּא קֹדְשׁוֹ: נְדִיבֵי עַמִּים
נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי לְאֱלֹהִים מְגַנֵּי־אָרֶץ מֵאֵד נִעְלָה:

אומרים מזמור זה כאשר הפרשה חלה לפני יום כפור.

מדבר על התשובה.

לְמַנְצִיחַ מְזֻמֹּר לְדָוִד: בְּבוֹא־אֵלָיו נָתַן הַנְּבִיא כְּאֲשֶׁר־בָּא
אֶל־בֵּת־שֶׁבַע: חָנְנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדְּךָ כְּרַב רַחֲמֶיךָ
מִחַה פִּשְׁעֵי: הָרַב כְּבִסְנֵי מַעֲוֵנֵי וּמַחֲטָאֵתִי טְהַרְנֵנִי: כִּי־פִשְׁעֵי
אֲנִי אָדַע וְחַטָּאתִי נִגְדִי תַמִּיד: לֵךְ לְבִדְדֶךָ חַטָּאתִי וְהַרְעֵ
בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרְךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ: הֵן־בְּעֵוֹן
חֹלַלְתִּי וּבְחַטָּא יַחֲמַתְנִי אֲמִי: הֵן־אֵמֶת חֲפָצָתְךָ בְּטַחֲוֹת וּבִסְתֵם
חֲכָמָה תִּודִיעֵנִי: תַּחֲטָאֵנִי בְּאִזּוֹב וְאַטְהַר תְּכַבֵּסְנִי וּמַשְׁלֵג
אֶלְבִּין: תִּשְׁמִיעֵנִי שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִּגְלָנָה עֲצֻמוֹת דְּכִית: הַסְתַּר
פְּנֶיךָ מִחַטָּאֵי וְכָל־עֲוֹנֹתַי מְחָה: לֵב טָהוֹר בְּרָא־לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ
נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: אֶל־תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קֹדְשְׁךָ אֶל־תִּקַּח

מקורות

למנצח בני קרח. תהי' מו, ס"י. למנצח מזמור לדוד. תהי' נח, ס"בא.

מִמְנִי הַשִּׁיבָה לִי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי: אֲלִמְדָּה
פְּשָׁעִים דְּרַכֶּיךָ וְחַטָּאִים אֲלֶיךָ יִשׁוּבוּ: הַצִּילֵנִי מִדְּמִים אֱלֹהִים
אֱלֹהֵי תְּשׁוּעָתִי תִרְגַּן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ: אֲדַנִּי שִׁפְתֵי תִפְתַּח וּפִי
יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ: כִּי לֹא-תַחֲפֹץ זִבַח וְאַתְנָה עֹלָה לֹא תִרְצֶה:
זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ גִּשְׁבָּרָה לִבְגִשְׁבָּר וְגִדְּכָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה:
הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת-צִיּוֹן תִּבְנֶה חֲזֻמוֹת יְרוּשָׁלַם: אִז תַּחֲפֹץ
זִבְחֵי-צֶדֶק עֹלָה וְכִלִּיל אִז יַעֲלוּ עַל-מִזְבֵּחַךָ פָּרִים:

פִּרְשַׁת הָאָזִינוּ

אומרים מזמור זה כאשר הפרשה חלה לפני יום כפור.

מדבר על התשובה.

לִמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: בְּבוֹא-אֵלָיו נָתַן הַנְּבִיא כְּאֶשֶׁר-בָּא
אֶל-בֵּת-שֶׁבַע: חָנְנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדְּךָ כָּרֵב רַחֲמֶיךָ
מִחַה פְּשָׁעֵי: הָרַב כִּבְסָנִי מֵעוֹנֵי וּמִחַטָּאתֵי טְהַרְנִי: כִּי-פְּשָׁעֵי
אֲנִי אָדַע וְחַטָּאתֵי נִגְדֵי תָמִיד: לֵךְ לְבִדְדֶךָ חַטָּאתִי וְהִרַע
בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְּרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ: הִן-בְּעֵוֹן
חֹלַלְתִּי וּבְחַטָּא יַחַמְתֵּנִי אֲמִי: הִן-אָמַת חִפְצָת בְּטָחוֹת וּבְסֹתָם
חֲכָמָה תִּוְדִיעֵנִי: תַּחֲטָאֵנִי בְּאִזּוֹב וְאַטְהַר תְּכַבְּסֵנִי וּמְשַׁלֵּג
אֲלִבִּין: תִּשְׁמִיעֵנִי שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִּגְלָגֵה עֲצָמוֹת דְּכִית: הִסְתַּר
פָּנֶיךָ מִחַטָּאֵי וְכַל-עֹנֹתֵי מִחָה: לֵב טָהוֹר בְּרָא-לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ
נָכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: אֶל-תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קִדְשְׁךָ אֶל-תִּקַּח
מִמְנִי הַשִּׁיבָה לִי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי: אֲלִמְדָּה
פְּשָׁעִים דְּרַכֶּיךָ וְחַטָּאִים אֲלֶיךָ יִשׁוּבוּ: הַצִּילֵנִי מִדְּמִים אֱלֹהִים
אֱלֹהֵי תְּשׁוּעָתִי תִרְגַּן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ: אֲדַנִּי שִׁפְתֵי תִפְתַּח וּפִי

מקורות

למנצח מזמור לדוד. תהי נא, ח"כ.

יגיד תהלתך: כיו לא-תחפץ זבח ואתנה עולה לא תרצה:
 זבחי אלהים רוח נשברה לב-נשבר ונדבה אלהים לא תבזה:
 היטיבה ברצונה את-ציון תבנה חומות ירושלים: אז תחפץ
 זבחי-צדק עולה וכליל אז יעלו על-מזבחך פרים:

אומרים מזמור זה כאשר הפרשה חלה לפני חג הסוכות.

הפסוק 'ויהי בשלם סוכו', רומז לחג הסוכות.

לִמְנַצַּח בְּנִינַת מְזִמּוֹר לְאַסֵּף שִׁיר: גֹּדֵעַ בִּיהוּדָה אֱלֹהִים
 בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל שְׁמוֹ: וַיְהִי בְשָׁלֵם סוּכּוֹ וּמַעֲוֹנָתוֹ
 בְּצִיּוֹן: שָׁמָּה שָׁבַר רַשְׁפֵּי-קֶשֶׁת מִגֵּן וְחָרַב וּמִלְחָמָה סָלָה: גָּאוֹר
 אַתָּה אֲדִיר מִהַרְרֵי-טָרֶף: אֲשַׁתּוּלְלוּ אַבְיָרֵי לֵב נָמוּ שְׁנַתֶּם
 וְלֹא-מָצְאוּ כָל-אֲנָשֵׁי-חַיִל יְדֵיהֶם: מִגַּעַרְתֶּךָ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב נִרְדָּם
 וַרְכַב וְסוּס: אַתָּה גּוֹרָא אַתָּה וּמִי-יַעֲמֵד לְפָנֶיךָ מֵאִז אֶפְדָּ:
 מִשָּׁמַיִם הַשְׁמַעַת דִּין אֶרֶץ יִרְאֶה וְשָׁקְטָה: בְּקוּס-לְמִשְׁפָּט
 אֱלֹהִים לְהוֹשִׁיעַ כָּל-עַנְוֵי-אֶרֶץ סָלָה: כִּי-חַמַּת אָדָם תוֹדֶךָ
 שְׂאֵרִית חַמַּת תַּחֲגֹר: נִדְּרוּ וְשָׁלְמוּ לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל-סִבְיָיו
 יִבִּילוּ שְׂעֵי לְמוֹרָא: יִבְצֹר רוּחַ נְגִידִים גּוֹרָא לְמַלְכֵי-אֶרֶץ:

פרשת וזאת הברכה

מזמור של שמיני עצרת 'למנצח על השמינית, מזמור לדוד'.

לִמְנַצַּח עַל-הַשְּׁמִינִית מְזִמּוֹר לְדָוִד: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי-גָמַר
 חָסִיד כִּי-פָסוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: שׂוֹא יִדְבְּרוּ אִישׁ
 אֶת-רֵעֵהוּ שִׁפְתַּי חִלְקוֹת בָּלָב וּלֵב יִדְבְּרוּ: יִכְרַת יְהוָה כָּל-שִׁפְתֵי
 חִלְקוֹת לְשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדִלוֹת: אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר
 שִׁפְתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ: מִשֹּׁד עֲנִיִּים מֵאֲנָקַת אַבְיוֹנִים עַתָּה

מקורות

למנצח בנינת מזמור. תהי עו. חייג. למנצח על השמינית. תהי יב. ח"ע.

אָקוּם יאִמַר יְהוָה אֲשֵׁית בְּיַשַׁע יַפְיָח לוֹ: אֲמָרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת
טְהָרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בַּעֲלִיל לְאָרֶץ מְזֻקָּק שְׁבַעַתִּים: אַתָּה יְהוָה
תִּשְׁמְרֵם תִּצְרְנֵנוּ מִן־הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם: סָבִיב רַשָּׁעִים יִתְהַלְכוּ
כָּרִם זֵלוֹת לְבַנֵּי אָדָם:

מנחה של שבת

הַמְזֻמָּר נֶאֱמַר בְּאֶלֶף בִּי"ת לְרַב חֲשִׁיבוֹתוֹ, וַיְדַבֵּר בְּגִדְל מַעֲשֵׂי יי וְזִכִּירַת נִפְלְאוֹתָיו.

הַלְלוּ יְהוָה

בְּסוֹד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה:	אוֹדָה יְהוָה בְּכָל־לֵבָב
דְּרוֹשִׁים לְכָל־חַפְצֵיהֶם:	גְּדֹלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה
וְצִדְקָתוֹ עִמְדַת לְעַד:	הוֹדוּהֶר פֶּעֱלוֹ
חֲנוּן וְרַחֻם יְהוָה:	זָכַר עֲשֵׂה לְנִפְלְאוֹתָיו
יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ:	טָרַף נִתַּן לִירְאָיו
לִתֵּת לָהֶם גְּחֵלַת גּוֹיִם:	כַּח מַעֲשָׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ
נְאֻמִּים כָּל־פְּקוּדָיו:	מַעֲשֵׂי יָדָיו אֱמֶת וּמִשְׁפָּט
עֲשׂוּיִם בְּאֱמֶת וַיִּשְׂר:	סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם
צְוֵה־לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ	פְּדוֹתוֹ שִׁלַּח לְעַמּוֹ
רְאֵשִׁית חֲכָמָהּ וַיִּרְאֵת יְהוָה	קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שָׁמוֹ:
תְּהַלְתּוּ עִמְדַת לְעַד:	שִׁכַּל טוֹב לְכָל־עֲשִׂיהֶם

יְמֵי שְׁנֵי זַחְמֵי־שֵׁנִי, שֵׁלֵא חֵל בְּהֶם מוֹעֵד אַחַר

בו בקשה לעזרת האל ושמיירת האדם מכל מויק.

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֲשָׁא עֵינֵי אֶל־הַהַרִים מֵאֵין יבֵּא עֲזָרִי: עֲזָרִי
מֵעַם יְהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אֶל־יִתֵּן לְמוֹט רַגְלִיךָ

מקורות

הַמְזֻמָּר נֶאֱמַר בְּאֶלֶף בִּי"ת ע"פ הַדָּ"ק. הַלְלוּ יְהוָה ה' נִכְלָ לְבַב תְּהִי קוֹל, חֵי. אֲשָׁא עֵינֵי אֶל הַהַרִים. תְּהִי קוֹל, חֵי.

אֶל־יָנוּם שְׁמֶרְךָ: הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְהוָה
 שְׁמֶרְךָ יְהוָה אֶצְלֶךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יִכָּבֵה וַיִּרְחַח
 בְּלִילָהּ: יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ: יְהוָה
 יִשְׁמַר־צִאֲתֶךָ וּבֹאֶךָ מִמֶּתָה וְעַד־עוֹלָם:

ראש חודש שחל בימות החול

נושא המזמור, העולם איננו קדמון אלא יי בראו וחדשו ומתאים לאזמרו בראש חדש.
לִמְנַצַּח עַל־הַגִּתִּית מְזֻמֹּר לְדוֹד: יְהוָה אֲדַנִּינוּ מִה־אֲדִיר
 שְׁמֶךָ בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְהַה הַדּוֹךְ עַל־הַשָּׁמַיִם:
 מִפִּי עוֹלָלִים וַיִּנְקִים יְסֻדְתָּ עוֹ לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב
 וּמִתְנַקֵּם: כִּי־אֶרְאֶה שְׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעֶיךָ יִרְחַ וְכֹכָבִים
 אֲשֶׁר כּוֹנְנֶתָהּ: מִה־אֲנוּשׁ כִּי־תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ:
 וְתַחֲסֶרְהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהִדָּר תַּעֲטֶרְהוּ: תִּמְשִׁילָהוּ
 בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שֶׁתָּה תַחֲת־רַגְלָיו: צַנְהָ וְאֵלֶּפִים כָּלֵם וְגַם
 בְּהִמּוֹת שָׂדֵי: אֲפֹר שָׁמַיִם וּדְגֵי הַיָּם עֲבַר אֲרָחוֹת יָמַיִם: יְהוָה
 אֲדַנִּינוּ מִה־אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל־הָאָרֶץ:

שבת וראש חודש

הפסוק הבריח של המזמור 'מה רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית מלאה הארץ כנגדך',
 מדבר על הבריאה וההתחדשות.

בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד הוֹד וְהִדָּר
 לְבַשְׁתָּ: עֲטֵה־אֹר כַּשְׁלֵמָה נוֹטָה שָׁמַיִם כִּי־רִיעָה:
 הַמְקַרָּה בְּפִי עַל־יוֹתֵי הַשָּׁם־עֲבִים רְכוּבוֹ הַמְהִלֶךְ עַל־כְּנָפֵי־
 רוּחַ: עֲשֵׂה מְלֹאכֵי רוּחוֹת מְשֻׁרְתֵי אִשׁ לְהֵט: יִסַּד־אָרֶץ

מקורות

למנצח על הגתית. תהי' ת. חיי. ברכי נפשי את ה'. תהי' קד, חילת; ראו טור חו"ת, סי' קלג; ס' המנוחה, דיני תפילה, סוף
 עמ' ק; הצורה: מעשה רב אות קמ.

על־מְכוּנִיָּה בַל־תִּמּוּט עוֹלָם וְעַד: תְּהוּם כְּלָבוֹשׁ כִּפְתּוֹ
 עַל־הָרִים יַעֲמְדוּ מַיִם: מִן־גְּעֵרְתֶּךָ יְנוֹסוּן מִן־קוֹל רַעְמֶךָ יַחֲפוּזוּן:
 יַעֲלוּ הָרִים יִרְדּוּ בְקַעוֹת אֶל־מְקוֹם זֶהוּ יִסְדֹּת לָהֶם: גְּבוּל־שִׁמְתֶךָ
 בַּל־יַעֲבְרוּן בַּל־יִשְׁבּוּן לְכִסּוֹת הָאָרֶץ: הַמְשַׁלַּח מֵעֵינַיִם בְּנַחֲלִים
 בֵּין הָרִים יִהְלִכוּן: יִשְׁקוּ כָּל־חֵיתוֹ שָׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צִמָּאִם:
 עֲלֵיהֶם עוֹף־הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוּן מִבֵּין עֲפָאִים יִתְנוּ־קוֹל: מִשְׁקָה
 הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ: מִצְמִיחַ חֲצִירוֹ
 לְבִהְמָה וְעֵשֶׂב לְעִבְדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לָחֶם מִן־הָאָרֶץ: וַיִּזּוּן
 יִשְׁמַח לְבַב־אֲנוֹשׁ לְהַצְהִיל פְּנִים מִשָּׁמֶן וְלָחֶם לְבַב־אֲנוֹשׁ יִסְעַד:
 יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע: אֲשֶׁר־שָׂם צִפְרִים
 יִקְנְנוּ חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בֵּיתָה: הָרִים הַגְּבֹהִים לִיעֲלִים סְלָעִים
 מִחֶסֶה לְשִׁפְנִים: עֲשֵׂה יָרֵחַ לְמוֹעֲדִים שִׁמְשׁ יָרַע מְבוֹאוֹ:
 תִּשְׁתַּחֲשָׁף וַיְהִי לַיְלָה בּוֹ־תִרְמַשׁ כָּל־חֵיתוֹ־יַעַר: הַכַּפִּירִים
 שֹׂאגִים לְטָרֵף וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל אֲכָלִם: תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאֱסָפוּן
 וְאֶל־מְעוֹנֹתָם יִרְבְּצוּן: יֵצֵא אָדָם לְפַעֲלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עַד־יַעֲרֹב:
 מִהֲרִבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ יִהְיֶה כָּלֶם בְּחִכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֹאָה הָאָרֶץ
 קִנְיָנָךָ: זֶהוּ הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָרֵים שֶׁס־רִמַּשׁ וְאִין מִסְפָּר חֵיּוֹת
 קִטְנוֹת עַם־גְּדֹלוֹת: שֵׁם אֲנִיּוֹת יִהְלִכוּן לְאִיְתָן זֶה־יִצְרֹת לְשַׁחֲק־
 בּוֹ: כָּלֶם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן לְתַת אֲכָלֶם בְּעֵתוֹ: תִּתֵּן לָהֶם יְלַקְטוּן
 תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׁבְּעוּן טוֹב: תִּסְתִּיר פְּנִיךָ יִבְהַלּוּן תִּסָּף רוּחַם
 יִגְוַעוּן וְאֶל־עַפְרָם יִשׁוּבוּן: תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן וְתַחֲדָשׁ פְּנֵי
 אֲדָמָה: יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יִשְׁמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו: הַמְבִיט
 לְאָרֶץ וְתִרְעַד יַגַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֵׂנוּ: אֲשִׁירָה לִיהוָה בְּחַיֵּי

הערות

עפ"א"ם. האל"ף נעלמת במבטא.

אָזְמַרְהָ לַאֱלֹהֵי בְעוֹדַי יַעֲרַב עָלַי שִׁיחֵי אֲנֹכִי אֲשַׁמַּח בֵּיהוָה:
 יִתְמוּ חַטָּאִים מִן־הָאָרֶץ וְרַשָּׁעִים עוֹד אֵינָם. בָּרְכֵי נַפְשֵׁי
 אֶת־יְהוָה. הַלְלוּ־יָהּ:

שבת הגדול

נזכרו בו נסים ויציאת מצרים.

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתַי: שִׁירוּ־לוֹ
 זַמְרוּ־לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל־נִפְלְאוֹתַי: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ
 יִשְׁמַח לְבוֹ מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: דַּרְשׁוּ יְהוָה וְעוֹז בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תָּמִיד:
 זְכְרוּ נִפְלְאוֹתַי אֲשֶׁר־עָשָׂה מִפְתֵּי וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: זֶרַע אֲבָרָהֶם
 עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
 מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוֶה לְאַלְף דּוֹר: אֲשֶׁר בְּרַת
 אֶת־אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל
 בְּרִית עוֹלָם: יֹאמֶר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
 בְּהִיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעֲט וְגָרִים בְּהָ: וַיִּתְּהִלְכוּ מִגְּזֵי אֱלֹהֵי
 מַמְלָכָה אֲלֵ־עַם אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ אָדָם לְעַשְׂקֶם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם
 מַלְכִים: אֶל־תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וְלִגְבִיאֵי אֶל־תִּרְעוּ: וַיִּקְרָא רַעֲב
 עַל־הָאָרֶץ כָּל־מִטְהַלְּלֵם שָׁבַר: שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעַבְד
 נִמְכָּר יוֹסֵף: עָנּוּ בְּכַבֵּל רִגְלוֹ בְּרוּל בְּאֶה נַפְשׁוֹ: עַד־עַתָּה
 בְּאֶ־דְּבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צָרַפְתָּהּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ מִשָּׁל
 עַמִּים וַיִּפְתַּחֶהּ: שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל־קְנִיָּנוּ: לְאַסֵּר
 שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקָנָיו יַחֲכֶם: וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: וַיִּפֹּר אֶת־עַמּוֹ מֵאֹד וַיַּעֲצֵמָהּ מִצְרַיִם: הִפְדָּה לְבָס
 לְשֹׂנְאֵי עַמּוֹ לְהִתְנַחֵל בְּעַבְדָּיו: שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדוֹ אֶהֱרֹן אֲשֶׁר

מקורות

הודו לה' קראו בשמו. תהי' קה, ח"מכ.

בְּחַרְבוֹ: שְׁמוֹבֶם דְּבַרִי אֶתּוֹתַי וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: שֶׁלַח
 חֶשֶׁךְ וַיִּחְשְׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: הִפֵּךְ אֶת־מִימֵיהֶם לְדָם וַיִּמַּת
 אֶת־דִּגְתָּם: שָׂרֵץ אֲרָצָם צִפְרֻדָּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר
 וַיָּבֹא עָרֵב כְּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בָּרֶד אֵשׁ לַהֲבוֹת
 בְּאֲרָצָם: וַיֵּךְ גִּפְנִים וּתְאֵנִתִם וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֹא
 אַרְבֵּה וַיִּלְקַח וַאֲיִן מִסֹּפֶר: וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי
 אֲדָמָתָם: וַיֵּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם: וַיִּזְצִיאוּם
 בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשַׁבְּטֵי כוֹשֵׁל: שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצִאתָם כִּי־נִפְלָא
 פְּחָדָם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: שָׁאֵל
 וַיָּבֹא שָׁלוֹ וְלַחֵם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: פָּתַח צֹר וַיִּזְוְבוּ מַיִם הִלְכוּ
 בְּצִוִּית נְהַר: כִּי־זָכַר אֶת־דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: וַיִּזְצִיא
 עָמוּ בְּשֵׁשׁ־עָשָׂר בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל
 לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בְּעַבְרוֹ יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ־ הַלְלוּ־יְיָ:

מזמור ליום יו"ט ראשון של פסח

הַמְשׁוֹרֵר מְדַבֵּר עַל הַחֻבָּה לַהֲדוֹת לְאֵל וּלְפָרְסָמוֹ עַל גְּדֻלוֹ וְטוֹבוֹ בְּקִרְבֵי יִשְׂרָאֵל וְלַהֲוִידֵיעַ גַּם
 לְאֻמוֹת עַל כָּל הַנְּסִימִים שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּמִצְרַיִם בְּעַבְרוֹ יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, כְּמוֹ חֻבַּת סָפּוֹר
 יִצִּיאַת מִצְרַיִם בְּחַג הַפֶּסַח.

הוֹדֵנוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתַי: שִׁירוּ־לוֹ
 זָמְרוּ־לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל־נְפְלְאוֹתַי: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ
 יִשְׂמַח לָבוּ מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: דְּרָשׁוּ יְהוָה וְעֲזֹז בְּקִשׁוֹ פִּנְיֹ תַמִּיד:
 זָכְרוּ נְפְלְאוֹתַי אֲשֶׁר־עָשָׂה מִפְתִּיֹ וּמִשְׁפָּטֵי־פִיו: זֶרַע אַבְרָהָם
 עַבְדּוֹ בְּגִי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
 מִשְׁפָּטֵינוּ: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צִוְּהָ לְאֵלֶיךָ דָּוָר: אֲשֶׁר בְּרַת

מקורות

מזמורים לחגים. ראו יעקב לחק, לימוד מ... הודו לה' קראו בשמו. תה' קה, חרמה. ראו מס"ו פ"י ית, ה"ג; מעשה רב חות קלד.

אֶת־אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל
 בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
 בְּהִיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעֲט וְגָרִים בָּהֶ: וַיִּתְּהַלְכוּ מִגְּזֵי אֶל־גְּזֵי
 מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ אֲדָם לְעַשְׂקֶם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם
 מְלָכִים: אֶל־תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וְלִנְבִיאֵי אֶל־תִּרְעוּ: וַיִּקְרָא רַעֲב
 עַל־הָאָרֶץ כָּל־מִטְהַלְלֵהֶם שָׁבַר: שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֹבֵד
 נַמְכָּר יוֹסֵף: עָנּוּ בַּכֶּבֶל רָגְלוֹ בְּרוּל בָּאָה נַפְשׁוֹ: עַד־עֵת
 בְּא־דְבָרוֹ אָמַרְתָּ יְהוָה צָרְפַתְהוּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל
 עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: לְאִסֹּר
 שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקִנָיו יַחֲכִסּוּ: וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: וַיִּפֹּר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו: הִפְדָּה לְבָס
 לְשֹׂנְאֵי עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָיו: שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אֶהֱרֹן אֲשֶׁר
 בְּחָר־בוֹ: שָׁמוּבָם דְּבָרֵי אֹתוֹתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: שָׁלַח
 חֲשָׁד וַיַּחֲשָׁד וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: הִפְדָּה אֶת־מִימֵיהֶם לְדָם וַיִּמַּת
 אֶת־דֹּגְתָם: שָׂרֵץ אֶרֶץ חָם צִפְרֹדָעִים בְּחֹדְרֵי מְלָכִיהֶם: אָמַר
 וַיָּבֵא עֲרָב כְּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: נָתַן גְּשֵׁמֵיהֶם בְּרֹד אֵשׁ לְהַבּוֹת
 בְּאֶרֶץ־חָם: וַיֵּד גִּפְגָּם וַתֵּאֲנַתֶּם וַיִּשְׁפֹּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֵא
 אֲרֵבָה וַיִּלֶּק וַאֲיִן מִסְפָּר: וַיֵּאֱכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ־חָם וַיֵּאֱכַל פְּרֵי
 אֲדָמָתָם: וַיֵּד כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ־חָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם: וַיִּצְיִאֵם
 בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשַׁבְטֵי כּוֹשֵׁל: שָׁמַח מִצְרַיִם בְּצִאתָם כִּי־נִפְל
 פָּחַדְם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּה וַאֲשׁ לְהֵאִיר לַיְלָה: שָׁאֵל
 וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלַחֵם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֶם: פָּתַח צוּר וַיִּזְוְבוּ מֵיִם הִלְכּוּ
 בְּצִוֹת נְהַר: כִּי־זָכַר אֶת־דְּבַר קֹדְשׁוֹ אֶת־אֲבָרָהֶם עֲבָדָיו: וַיִּצְא
 עַמּוֹ בְּשֵׁשׁ־עָשָׂר בָּרָזָה אֶת־בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל
 לְאִמִּים יִירָשׁוּ: בְּעַבְרוֹ וַיִּשְׁמְרוּ חֻקָיו וַתּוֹרַתּוֹ יִנְצְרוּ־הָהֵלְלוּ־יְהוָה:

שבת חוהמ"פ

נאמר בו 'בצאת ישראל ממצרים...' הקשור לחג הפסח.

**בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעוֹ: הֵיְתָה יְהוּדָה
לְקִדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו: הֵיִם רָאָה וַיִּגַּם הַיְרִדָן
יִסֵּב לְאַחֹר: הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים גְּבֻעוֹת כְּבְנֵי־צֶאֱן: מֵה־לְדָךְ
הֵיִם כִּי תִגּוּס הַיְרִדָן תִּסֵּב לְאַחֹר: הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים
גְּבֻעוֹת כְּבְנֵי־צֶאֱן: מִלְפְּנֵי אֲדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ מִלְפְּנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:
הַהִפְכֵי הַצּוֹר אֲגַם־מִיִּם חֲלֹמִישׁ לְמַעַיְנו־מִיִּם:**

מזמור ליום שביעי של פסח

נאמר על הגאולה מהגלות הארצה, השבים ממגוריהם וזכחי תודה על הארבעה דברים שצריכים להודות. גאולה זו רמוזה בשביעי של פסח.

**הֲדוֹ לִיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: יֹאמְרוּ גְּאוּלֵי יְהוָה
אֲשֶׁר גָּאֵלָם מִיַּד־צָר: וּמֵאֲרִצוֹת קִבְצָם מִמִּזְרַח וּמִמְעַרֵב
מִצְפוֹן וּמִיָּם: תַּעֲוּ בַמִּדְבָר בִּישִׁימוֹן דֶּרֶךְ עֵיר מוֹשֵׁב לֹא מִצְאוֹ:
רַעֲבִים גַּם־צִמְאִים נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטֵּף: וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בַּצָּר
לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם: וַיִּדְרִיכֵם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְלֶכֶת
אֶל־עֵיר מוֹשֵׁב: יוֹדוּ לִיהוָה חֲסִדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם:
כִּי־הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שִׁמְקָה וְנִפְשׁ רַעֲבָה מִלֹּא־טוֹב: יִשְׁבִּי חֶשֶׁךְ
וַצִּלְמוֹת אֲסִירֵי עֲנִי וּבְרוֹזֵל: כִּי־הִמְרוּ אִמְרֵי־אֵל וַעֲצַת עֲלִיוֹן
נִאֲצוּ: וַיִּכְנַע בַּעַמָּל לִבָּם כִּפְשָׁלוֹ וַאֲיֵן עֹזֵר: וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה**

מקורות

צאאת ישראל ממצרים. תהי קוד, ח"ח. מעשה רב אות קלד. נאמר על הגאולה וכו' להודות. ע"פ ספורנו ומלבי"ם. מהגלות הארצה. ע"פ הוש' ג. ד"ה. סודו לה' כי טוב. תהי קו, ח"מג.

הערות

מזמור ליום שביעי של פסח. למרות שהמזמור של היום השביעי הינו תהלים יח, המזמור שנהגו לומר בירושלים הינו מז' קז כפי שמופיע בפרסום של 'איך כמוך' לזכרו של ר' משה הכהן פיראני ז"ל, ירושלים תשל"ו. (עוד טעמים לומר דווקא מזמור קו, ראו: בנספח לחוברת של מ"ע הרטום, בתוך 'סדר תפלות כמנהג בני רומה כפי הנהוג בירושלים עיה"ק' תשע"ד, ע"ע תע-תעא).

בַּצַּר לָהֶם מִמַּצְקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יוֹצִיאֵם מִחֶשֶׁךְ וְצַלְמוֹת
 וּמִסְרוֹתֵיהֶם יִנְתַּק: יוֹדוּ לַיהוָה חֶסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם:
 כִּי־שָׁבַר דַּלְתוֹת נְחֹשֶׁת וּבְרִיחֵי בְרוֹזַל גִּדְעוּ: אֲוֵלִים מִדְּרָךְ
 פִּשְׁעֵם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: כָּל־אֲכָל תִּתְעַב נַפְשָׁם וַיִּגְיְעוּ
 עַד־שַׁעְרֵי מוֹת: וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בַּצַּר לָהֶם מִמַּצְקוֹתֵיהֶם
 יוֹשִׁיעֵם: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתֵם: יוֹדוּ לַיהוָה
 חֶסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: וַיִּזְבְּחוּ וּזְבַחֵי תוֹדָה וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו
 בְּרִנָּה: יוֹרְדֵי הַיָּם בְּאֲנִיּוֹת עָשִׂי מְלֶאכֶה בְּמַיִם רַבִּים: הִמָּה
 רָאוּ מַעֲשֵׂי יְהוָה וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמַצּוֹלָה: וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ
 סְעָרָה וַתְּרוֹמֵם גְּלִיוֹ: יַעֲלוּ שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת נַפְשָׁם בְּרָעָה
 תִּתְמוּגַג: יִחוּגּוּ וַיִּנוּעוּ כַּשָּׂכּוֹר וְכָל־חֲכֻמָּתָם תִּתְבַּלַּע: וַיִּצְעֲקוּ
 אֶל־יְהוָה בַּצַּר לָהֶם וּמִמַּצְוֹקֹתֵיהֶם יוֹצִיאֵם: יִקַּם סְעָרָה לְדָמָמָה
 וַיִּחַשּׁוּ גְלִיהֶם: וַיִּשְׁמְחוּ כִּי־יִשְׁתַּקּוּ וַיִּנְחֵם אֶל־מְחוּז חַפְצָם: יוֹדוּ
 לַיהוָה חֶסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: וַיְרוּמְמוּהוּ בְּקִהְל־עַם
 וּבְמוֹשֵׁב זִמְנִים יְהִלְלוּהוּ: יֵשֶׁם נְהָרוֹת לְמַדְבָּר וּמִצְאֵי מַיִם
 לְצִמְאֹן: אֶרֶץ פְּרִי לְמַלְחָה מְרַעֵת יוֹשְׁבֵי בָהּ: יֵשֶׁם מַדְבָּר
 לְאַגְס־מַיִם וְאֶרֶץ אֲצִיָּה לְמִצְאֵי מַיִם: וַיּוֹשֵׁב שָׁם רַעֲבִים
 וַיִּכְוֲנוּ עֵיר מוֹשָׁב: וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְּרָמִים וַיַּעֲשׂוּ פְּרִי
 תְּבוּאָה: וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבּוּ מְאֹד וּבְהֶמְתֶּם לֹא יִמְעִיט: וַיִּמְעֹטוּ
 וַיִּשְׁחוּ מַעֲצָר רָעָה וַיִּגְוּ: שִׁפְךָ בּוֹ עַל־נְדִיבִים וַיִּתְעַם בְּתַהוֹ
 לַא־דְרָךְ: וַיִּשְׁגַּב אֲבִיוֹן מַעֲוִנֵי וַיֵּשֶׁם כְּצֹאן מִשְׁפָּחוֹת: יִרְאוּ
 יִשְׂרָיִם וַיִּשְׁמְחוּ וְכָל־עוֹלָה קִפְצָה פִּיהָ: מִי־חֲכַם וַיִּשְׁמַר־אֶלֶּהָ
 וַיִּתְּבוּנְנוּ חֶסְדֵי יְהוָה:

יום העצמאות

נוקרת בו חזרת עם ישראל לארצו בזמן הגאולה, 'שיר המעלות', בשוב יי את שיבת ציון, היינו כחלמים'.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יְהוָה אֶת־שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֻלְמִים: אֹז
יִמְלֵא שְׂחֹק פִּינוֹ וְלִשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אֹז יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל
יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם־אֱלֹהֵי: הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ
שְׂמֻחִים: שׁוֹבָה יְהוָה אֶת־שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בְּנִגְב: הַזֹּרְעִים
בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: הַלֹּדֶן יִלְדוּ וּבִכְהָ נִשָּׂא מִשְׁדֵּי־הַזֶּרַע
בְּאִיבָא בְּרִנָּה נִשָּׂא אֶלְמִתָּיו:

מזמור לחג שבועות

במזמור ישנם רמזים למעמד הר סיני בגון: 'ארץ רעשה, אף־שמים נטפו מפני אלהים, זה סיני מפני אלהים, אלהי ישראל' ועוד.

לִמְנַצֵּחַ לְדָוִד מִזְמוֹר שִׁיר: יְקוּם אֱלֹהִים יִפּוּצוּ אוֹיְבָיו וַיְנַסּוּ
מִשְׁנֵאָיו מִפְּנָיו: כְּהַגְדִּף עֵשֶׂן תִּגְדֹּף כְּהִמַּס דּוֹג
מִפְּנֵי־אֵשׁ יֹאבְדוּ רִשְׁעִים מִפְּנֵי אֱלֹהִים: וְצַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ יַעֲלֶצוּ
לִפְנֵי אֱלֹהִים וַיִּשְׂשׂוּ בְשִׂמְחָה: שִׁירוּ לְאֱלֹהִים זַמְרוּ שְׁמוֹ סִלוּ
לְרֶכֶב בְּעֶרְבֹת בֵּיהָ שְׁמוֹ וְעֲלֶזוּ לִפְנָיו: אָבִי יְתוּמִים וְדִין
אֲלֻמְנוֹת אֱלֹהִים בְּמַעֲוֹן קָדְשׁוֹ: אֱלֹהִים מֹושֵׁב יְחִידִים בְּיַתֵּהּ
מוֹצֵיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת אֶדְ סוֹרְרִים שְׁכֵנוֹ צַחִיחָה: אֱלֹהִים
בְּצִאֲתָהּ לִפְנֵי עַמָּךְ בְּצַעֲדָךְ בִּישִׁימוֹן סִלָּה: אֶרֶץ רַעֲשָׂהוּ
אֶף־שָׁמַיִם נָטְפוּ מִפְּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינֵי מִפְּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל: גִּשְׁם נְדָבוֹת תִּגְיֹף אֱלֹהִים נַחֲלִתְךָ וְנִלְאָה אֶתְּהָ כּוֹנֵנְתָהּ:
חִיֵּתְךָ יִשְׁבוּ־בָהּ תִּכְיֶן בְּטוֹבֶתְךָ לַעֲנֵי אֱלֹהִים: אֲדַגֵּי יִתֵּן־אָמַר

מקורות

בשוב ה' את שיבת ציון, תה' קכז, ר"ו. למנצח לדוד מזמור שיר. תה' סח, ר' לוי צמח' רומניא, דף קעב ע"ב, אומרים מז' זה בחג השבועות, אמנם לפני ערבית. ראו מעשה רב אות קלו.

הַמְבִשְׂרוֹת צָבָא רַב: מַלְכֵי צָבָאוֹת יִדְדוֹן יִדְדוֹן וּנְגוֹת־בַּיִת
תְּחַלֵּק שָׁלַל: אִם־תִּשְׁכַּבוּ בֵּין שְׁפָתַיִם כְּנִפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַּכֶּסֶף
וְאַבְרוֹתֶיהָ בִּירְקָרְק חָרוֹץ: בְּפֶרֶשׁ שִׁדֵי מְלָכִים בָּהּ תִּשְׁלַג
בְּצִלְמוֹן: הַר־אֱלֹהִים הַר־בָּשָׁן הַר גְּבֻנָּיִם הַר־בָּשָׁן: לָמָּה
תִּרְצְדוּן הָרִים גְּבֻנָּיִם הָהָר חֲמַד אֱלֹהִים לְשַׁבְּתוֹ אֶף־יִהְיֶה
יִשְׁכֵּן לְנֶצַח: רֶכֶב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שִׁנְאָן אֲדֹנָי כָּם סִינֵי
בְּקֹדֶשׁ: עָלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִית שְׁבִי לְקַחֲתָ מִתְּנוֹת בְּאָדָם וְאֶף
סוֹרְרִים לְשַׁכְּנוֹ יְהִי אֱלֹהִים: בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹסֵו יוֹסֵו יַעֲמֵס־לָנוּ
הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ סִלָּה: הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹשְׁעוֹת וְלִיְהוָה (הַקְרִיאָה:
וְלֵאלֹהִים) אֲדֹנָי לְמֹת תִּצְאוֹת: אֶךְ־אֱלֹהִים יִמְחֹץ רֹאשׁ אֲיָבִיו
קִדְקֹד שִׁעַר מִתְהַלֵּךְ בְּאֲשָׁמָיו: אָמַר אֲדֹנָי מִבָּשָׁן אָשִׁיב
אָשִׁיב מִמְּצֻלוֹת יָם: לְמַעַן תִּמְחֹץ רִגְלֶךָ בְּרֶם לְשׁוֹן כְּלָבֶיךָ
מֵאֲיָבִים מִגָּהוּ: רְאוּ הַלִּיכּוֹתֶיךָ אֱלֹהִים הַלִּיכּוֹת אֵלַי מַלְכֵי
בְּקֹדֶשׁ: קִדְמוּ שָׂרִים אַחַר גְּנָגִים בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוֹת:
בְּמִקְהֵלוֹת בְּרִכּוּ אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: שֵׁם בְּנִימֹן
צָעִיר רִדָם שָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמָתָם שָׂרֵי זְבֻלוֹן שָׂרֵי נַפְתָּלִי:
צִוָּה אֱלֹהֶיךָ עֲנֵךְ עוֹזָה אֱלֹהִים זֹו פְּעֵלְתָ לָנוּ: מֵהִיכַלְךָ
עַל־יְרוּשָׁלַם לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים שִׁי: גָּעַר חֵית קָנָה עֲדַת אֲבִירִים
בְּעַגְלֵי עַמִּים מִתְרַפֵּס בְּרִצֵי־כֶסֶף בְּזֹר עַמִּים קָרְבוֹת יַחֲפָצוּ:
יֵאָתִיו חֲשַׁמְנִים מִנֵי מִצְרַיִם כּוֹשׁ תְּרִיץ יָדָיו לֵאלֹהִים: מִמְּלִכּוֹת
הָאָרֶץ שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְרוּ אֲדֹנָי סִלָּה: לִרְכֵב בְּשָׁמַי שְׁמֵי־קָדָם
הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עוֹז: תִּגְנוּ עוֹז לֵאלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל גְּאוֹתוֹ וְעוֹז
בְּשַׁחֲקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים מִמְּקוֹד־שִׁיד אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נִתָּן עוֹז
וְתַעֲצָמוֹת לְעַם בְּרוּךְ אֱלֹהִים:

שחרית של ימי הצום (פרט לצום אסתר וט' באב)

המזמור הנו תפלה לעת צרה כיום צום.

תַּפְלָה לְעֵנִי כִּי־יֵעָטֵף וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ: יְהוָה שְׁמַעַה
 תַּפְלָתִי וְשׁוּעָתִי אֵלֶיךָ תְּבוֹא: אֶל־תִּסְתֵּר פְּנֶיךָ מִמֶּנִּי
 בְּיוֹם צָר לִי הִטֵּה־אֵלַי אָזְנוֹךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מִהָרַעַנְנִי: כִּי־כָלוּ
 בְּעֵשֶׂן יְמֵי וְעֲצֻמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִחְרוּ: הוֹכֵה־כְעֵשֶׂב וַיִּבֶשׁ לִבִּי
 כִּי־שָׁכַחְתִּי מֵאֲכֹל לֶחֶמֶי: מִקּוֹל אֲנַחְתִּי דָּבָקָה עֲצָמַי לְבָשָׂרִי:
 דָּמִיתִי לְקֶאֱת מִדְּבַר הָיִיתִי כְּכֹס חֲרָבוֹת: שָׁקַדְתִּי וְאֶהְיֶה
 כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל־גֵּג: כָּל־הַיּוֹם חֲרָפוֹנִי אוֹיְבֵי מְהוֹלְלִי בִּי
 נִשְׁבָּעוּ: כִּי־אֶפֶר כָּל־חַס אֶכְלֵתִי וְשִׁקּוּי בִּבְכִי מִסְכָּתִי: מִפְּנֵי־
 זַעֲמָךְ וְקִצְפֶּךָ כִּי נִשְׂאֲתַנִּי וְתִשְׁלִיכֵנִי: יְמֵי כְּצֹל נָטוּי וְאֲנִי
 כְּעֵשֶׂב אֵיבֵשׁ: וְאַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תִּשָּׁב וְזִכְרֶךָ לְדָר וְדָר:
 אַתָּה תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן כִּי־עַת לְחִנּוּנָהּ כִּי־בָא מוֹעֵד: כִּי־רָצוּ
 עַבְדֶּיךָ אֶת־אֲבִינֶיהָ וְאֶת־עַפְרָהּ יַחֲנּוּ: וַיִּירָאוּ גוֹיִם אֶת־שֵׁם
 יְהוָה וְכָל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת־כְּבוֹדֶךָ: כִּי־בָנָה יְהוָה צִיּוֹן נִרְאָה
 בְּכַבּוֹדוֹ: פָּנָה אֶל־תַּפְלַת הָעֲרֵעַר וְלֹא־בָזָה אֶת־תַּפְלָתָם:
 תִּפְתַּב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יִהְלֶלְיָהּ: כִּי־הִשְׁקִיף
 מִמְּרוֹם קִדְשׁוֹ יְהוָה מִשָּׁמַיִם אֶל־אֶרֶץ הַבַּיִט: לִשְׁמַע אֲנַקַּת
 אֶסִּיר לְפִתַּח בְּנֵי תְמוֹתֶיהָ: לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְהוָה וְתִהְלָתוּ
 בִירוּשָׁלַם: בְּהִקְבֹץ עַמִּים יַחֲדוּ וּמִמְלָכוֹת לַעֲבַד אֶת־יְהוָה:
 עֲנֵה בְדִרְךָ כַּחַי קַצֵּר יְמֵי: אִמֵּר אֵלַי אֶל־תִּעַלְנִי בַחֲצֵי יְמֵי
 בְּדוֹר דוֹרִים שְׁנוֹתֶיךָ: לְפָנַיִם הָאָרֶץ יִסְדֹּת וּמַעֲשֵׂה יְדֶיךָ
 שָׁמַיִם: הִמָּהוּ יֵאבְדוּ וְאַתָּה תִּעֲמַד וְכֹלֶם כַּבֵּד יִבְלוּ כְּלָבוֹשׁ

מקורות

תפלה לעני כי יעטוף. תה"ק, קב, ח"כט.

תַּחֲלִיפִם וַיַּחֲלֹפוּ: וְאַתָּה הוּא וְשָׁנוּתֶיךָ לֹא יִתְמוּ: בְּגִי' עֲבָדֶיךָ
יִשְׁכּוּנוּ וְזָרְעִם לְפָנֶיךָ יִכּוּן:

צוּם (מנחה)

הַפְּסוּק 'יַעֲנֶה יי' בְּיוֹם צָרָה... רֹמְזוּ לִימֵי הַצּוּם הַבָּאִים לְכַפֵּרָה עַל הַחַטָּאִים, שֶׁהָרִי אִין
יְסוּרִים כָּלִי חַטָּא, וְתַפְלָה וְצוּם מוֹעִילִים לְכַפֵּרָה.

לִמְנַצַּח מִזְמוֹר לְדָוִד: יַעֲנֶה יְהוָה בְּיוֹם צָרָה יִשְׁגָּבְךָ שֵׁם
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: יִשְׁלַח-עֲזָרְךָ מִקֹּדֶשׁ וּמִצִּיּוֹן יִסְעֶדְךָ:
יִזְכֹּר כָּל-מִנְחֹתֶיךָ וְעוֹלֹתֶיךָ יְדִשְׁנָה סֵלָה: יִתֵּן-לְךָ כָּל-בִּבְרָךְ
וְכָל-עֲצָתְךָ יִמְלֵא: נִרְנְנָהוּ בְּיִשׁוּעֹתֶיךָ וּבְשֵׁם-אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל יִמְלֵא
יְהוָה כָּל-מִשְׁאֵלוֹתֶיךָ: עֲתָה יָדַעְתִּי כִּי הוֹשִׁיעֵנו יְהוָה מִשִּׂיחוֹ
יַעֲנֵהוּ מִשְׁמֵי קֹדֶשׁוֹ בְּגִבּוֹרוֹת יִשַׁע יְמִינוֹ: אֱלֹהֵי בָרֶכֶב וְאֱלֹהֵי
בְּסוּסִים וְאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִזְכִּיר: הִמָּה כָּרְעוּ וּנְפְלוּ
וְאֲנַחְנוּ קָמְנוּ וּנְתַעֲוֹדֶד: יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַפְּלֵךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם-קְרָאֵנוּ:

ט' בַּאֲב (שחרית)

מְדַבֵּר עַל חֲרָפוֹ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ 'עַל נְהָרוֹת בְּכָל...'

עַל נְהָרוֹתוֹ בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם-בְּכִינוּ בְּזִכְרֵנוּ אֶת-צִיּוֹן:
עַל-עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ כְּנִירוֹתֵינוּ: כִּי שָׁם שְׂאֵלוֹנוּ
שׁוֹבֵינוּ דְּבִרֵי-שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמִיחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ
נִשְׁרִי אֶת-שִׁיר-יְהוָה עַל אֲדָמַת נֶכֶר: אִם-אֶשְׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַם
תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק-לְשׁוֹנִי לְחִכִּי אִם-לֹא אֶזְכְּרֶכִי אִם-לֹא
אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחָתִי: זָכַר יְהוָה לְבִגְדֵי אֲדוּם
אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם הַאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיּוֹם בָּה: בַּת-בְּבִל

מקורות

למנצח מזמור לדוד. תהי' כ, ח"י. על נהרות בגל. תהי' קלו, ח"ט.

הַשְּׁדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישַׁלְסֶלְךָ אֶת־גְּמוּלְךָ שְׁגַמְלֶתָ לָנוּ: אֲשֶׁרִי
שִׁיאֲחִזוּ וְנִפִּץ אֶת־עַלְלֵיךָ אֶל־הַסַּלַּע:

ט' באב (מנחה)

עוסק בגאולה, נאמר במנחה בשעת נחמה.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יְהוָה אֶת־שִׁיבֹת צִיּוֹן הָיִינוּ בְּחִלְמִים: אִזּוּ
יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ וְלִשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אִזּוּ יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל
יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִס־אֵלֶּה: הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עֲפָנוּ הָיִינוּ
שְׂמֵחִים: שׁוּבָה יְהוָה אֶת־שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בְּנֹגֵב: הַזְרְעִים
בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: הַלֶּוֶךְ יִלְךָ וּבִכָּה נִשָּׂא מִשָּׂדֶה־הַזֶּרַע
בְּאִיבָא בְּרִנָּה נִשָּׂא אֶל־מִתְיוּ:

מזמור לראש השנה

הפסוקים שבמזמור 'עלה אלהים בתרועה, יי בקול שופר' וכי מלך כל־הארץ אלהים...
רומזים לראש השנה.

לִמְנַצְחוֹ לְבַנֵּי־קֶרַח מְזִמּוֹר: כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־כַף הִרְיֵעוּ
לְאֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה: כִּי־יְהוָה עֲלִינוּ נֹרָא מֶלֶךְ
גָּדוֹל עַל־כָּל־הָאָרֶץ: יִדְבַר עַמִּים תַּחֲתִינוּ וְלְאֻמִּים תַּחַת
רַגְלֵינוּ: יִבְחַר־לָנוּ אֶת־נַחֲלָתֵנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר־אָהַב
סָלָה: עָלָה אֱלֹהִים בְּתִרְעוּעָה יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר: זָמְרוּ אֱלֹהִים
זָמְרוּ זָמְרוּ לְמִלְכֵנוּ זָמְרוּ: כִּי מֶלֶךְ כָּל־הָאָרֶץ אֱלֹהִים זָמְרוּ
מִשְׁכִּיל: מֶלֶךְ אֱלֹהִים עַל־גּוֹיִם אֱלֹהִים יֵשְׁבוּ עַל־כִּסֵּא קֹדֶשׁ:
נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי לְאֱלֹהִים מַגְנֵי־אָרֶץ
מְאֹד נַעֲלָה:

מקורות

שעת נחמה, ע"פ חז"ל, הלכות סעודה, ס' קנ"ט; שבה"ל, ענין תפילה, ס' ל; סח"ר ס' ה, ד"ה בחדש. בשזנ ה' את שינת
ציון, תה' קבו, ח'ו. למנצח לבני קרח מזמור. שם נח, ח'ו; מס"ו פה' ית, הל' ית.

נושא המזמור תשובתו של דוד 'הרב כבסני מעוני...' המתאים לשבת שובה.

לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד: בְּבוֹא־אֵלָיו נָתַן הַנְּבִיא כְּאֲשֶׁר-בָּא
 אֶל-בֵּית-שֹׁבַע: חָנְנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדְּךָ כָּרֵב רַחֲמֶיךָ
 מִחַה פִּשְׁעֵי: הֶרֶב כְּבִסְנִי מְעוֹנֵי וּמַחֲטָאתִי טָהַרְנִי: כִּי-פִשְׁעֵי
 אֲנִי אָדַע וְחַטָּאתִי נִגְדִי תָמִיד: לֵךְ לְבִדְךָ חַטָּאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ
 עֲשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְּרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ: הֵן-בְּעוֹן חוֹלַלְתִּי
 וּבַחֲטָא יַחַמְתֵּנִי אֱמִי: הֵן-אֲמַת חֲפָצַת בְּטַחֲוֹת וּבְסֹתָם חֲכָמָה
 תוֹדִיעֵנִי: תַּחֲטָאֵנִי בְּאִזּוֹב וְאַטְהַר תְּכַבֵּסְנִי וּמַשְׁלֵג אֶלְבִּין:
 תִּשְׁמִיעֵנִי שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִּגְלָנָה עֲצָמוֹת דְּכִיתָ: הַסִּתֵּר פְּנֶיךָ
 מִחַטָּאֵי וְכַל-עוֹנְתֵי מִחָה: לֵב טָהוֹר בְּרָא-לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן
 חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: אֶל-תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קָדְשְׁךָ אֶל-תִּקַּח
 מִמֶּנִּי: הַשִּׁיבָה לִי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי: אֶלְמַדָּה
 פִּשְׁעִים דִּרְכֶיךָ וְחַטָּאִים אֶלְיָךָ יִשׁוּבוּ: הַצִּילֵנִי מִדְּמִים אֱלֹהִים
 אֱלֹהֵי תְּשׁוּעָתִי תִרְגַּן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ: אֲדַנִּי שִׁפְתֵי תִפְתַּח וּפִי
 יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ: כִּי לֹא-תַחֲפֹץ זִבַּח וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצָה:
 זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה לִב-נִשְׁבָּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה:
 הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת-צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם: אֲזוּ תַחֲפֹץ
 זִבְחֵי-צֶדֶק עוֹלָה וְכִלְיִל אֲזוּ יַעֲלוּ עַל-מִזְבְּחֶךָ פָּרִים:

מזמור ליום כיפור (שחרית)

המזמור יסוד לעקרי התשובה בו מזכר ודיוו ובקשת סליחתו של דוד, המתאים לומר ביום הכפורים.

לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד: בְּבוֹא־אֵלָיו נָתַן הַנְּבִיא כְּאֲשֶׁר-בָּא
 אֶל-בֵּית-שֹׁבַע: חָנְנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדְּךָ כָּרֵב רַחֲמֶיךָ

מקורות

למנצח מזמור לדוד. תה' נא, ח'כח. למנצח מזמור לדוד. תה' נא, ח'כח. מזמור זה נמלא גם במח' ארס לובה, ח"ב, דף תקנו ע"ב, בהוצאת ס"ת, חמוס לפני ז'כל נדרי'.

מַחֵה פִּשְׁעֵי: הָרַב כִּבְסֵנִי מֵעוֹנֵי וּמַחֲטָאֵתִי טְהַרְנֵנִי: כִּי־פִשְׁעֵי
אֲנִי אָדַע וְחַטָּאתִי נִגְדֵי תָמִיד: לֵךְ לְבִדְדֶךָ חַטָּאתִי וְהִרְעֵ
בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרְךָ תוֹכַח בְּשִׁפְטֶךָ: הֵן־בְּעוֹן
חוֹלְלָתִי וּבְחַטָּא יַחַמְתֵּנִי אֱמִי: הֵן־אָמַת חֲפַצַּת בַּטְּחוֹת וּבִסְתֵם
חֲכָמָה תוֹדִיעֵנִי: תַּחֲטָאֵנִי בְּאִזּוֹב וְאַטְהַר תִּכְבֹּסֵנִי וּמִשְׁלַג
אֲלִבֵּי: תִּשְׁמִיעֵנִי שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִּגְלָנָה עֲצָמוֹת דְּבִית: הִסְתַּר
פְּנֵיךָ מִחַטָּאֵי וְכַל־עוֹנְתֵי מַחֵה: לֵב טְהוֹר בְּרָא־לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ
נָכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: אֶל־תִּשְׁלִכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֶל־תִּקַּח
מִמֶּנִּי: הִשִּׁיבָה לִי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי: אֲלַמְּדָה
פִּשְׁעִים דְּרַכִּיךָ וְחַטָּאִים אֲלִיךָ יִשׁוּבוּ: הֲצִילֵנִי מִדְּמִים אֱלֹהִים
אֱלֹהֵי תְשׁוּעָתִי תִרְנֵן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ: אֲדַנִּי שִׁפְתֵי תִפְתַּח וְפִי
יִגִּיד תְּהַלְתֶּךָ: כִּי לֹא־תַחַפֵּץ זִבַח וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה:
זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה לִב־נְשַׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה:
הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת־צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם: אִז תַּחַפֵּץ
זִבְחֵי־צֶדֶק עוֹלָה וְכִלִּיל אִז יַעֲלוּ עַל־מִזְבִּיחֶךָ פָּרִים:

מזמור ליום כיפור (מנחה)

בו מזכיר בקשה לסליחת עונות ופדית העונות.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קְרָאתֶיךָ יְהוָה: אֲדַנִּי שְׁמַעָה בְּקוֹלִי
תִּהְיֶינָה אַזְנוֹיךָ קִשְׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנֵי: אִם־עוֹנוֹת תִּשְׁמַר־
יְהִי אֲדַנִּי מִי יַעֲמֹד: כִּי־עַמְּךָ הִסְלִיחָה לְמַעַן תִּנְרָא: קוֹיֵתִי יְהוָה
קוֹתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלֵתִי: נַפְשִׁי לֹאֲדַנִּי מִשֹּׁמְרִים לְבַקֵּר
שֹׁמְרִים לְבַקֵּר: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי־עַם־יְהוָה הַחֲסֵד
וְהִרְבֶּה עַמּוֹ פְּדוֹת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֹתָיו:

מקורות

שיר המעלות מנעמקיס. תהי קל, חת; מכ"ו פרי ית, הלי ית.

הפסוק 'ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון' רומז לחג הסוכות.

לְמִנְצַח בְּגִיגַת מְזִמּוֹר לְאַסָּף שִׁיר: נוֹדַע בִּיהוּדָה אֱלֹהִים
 בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל שְׁמוֹ: וַיְהִי בְשָׁלֵם סוּכּוֹ וּמְעוֹנָתוֹ
 בְּצִיּוֹן: שָׁמָּה שִׁבַּר רִשְׁפֵי־קִשֶׁת מִגֵּן וַחֲרַב וּמִלְחָמָה סָלָה: נְאוֹר
 אֶתָּה אֲדִיר מִהַרְרֵי־טָרֶף: אֲשִׁתּוֹלְלוּ אֲבִירֵי לֵב נִמּוֹ שְׁנַתֶּם
 וְלֹא־מִצְאוּ כָל־אֲנָשֵׁי־חֵיל יְדִיהֶם: מִגְעַרְתֶּךָ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב נִרְדָּם
 וַרְכַּב וְסוּס: אֶתָּה נֹרָא אֶתָּה וּמִי־יַעֲמֵד לְפָנֶיךָ מֵאִז אֶפְדָּ:
 מִשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּ דִּין אֶרֶץ יִרְאָה וְשִׁקְטָה: בְּקוֹס־לַמְּשַׁפֵּט
 אֱלֹהִים לְהוֹשִׁיעַ כָּל־עַנְוֵי־אֶרֶץ סָלָה: כִּי־חַמַּת אָדָם תוֹדֶךָ
 שְׂאֵרִית חַמַּת תַּחְגֹּר: נִדְּרוּ וְשָׁלְמוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־סִבִּיבָיו
 יִבִּילוּ שְׂשֵׁי לַמּוֹרָא: יִבְצֹר רוּחַ נְגִידִים נֹרָא לְמַלְכֵי־אֶרֶץ:

מזמור ליום הערבה

הפסוק 'קול יי עליהמים... יי על מים רבים', רומז שביום הערבה חתימת הדין על המים.
מְזִמּוֹר לְדָוִד הָבּוֹ לַיהוָה בְּגִי אֱלֹים הָבּוֹ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז:
 הָבּוֹ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת־קִדְשׁ:
 קוֹל יְהוָה עַל־הַמַּיִם אֱלֹהֵי־הַכְּבוֹד הִרְעִים יְהוָה עַל־מַיִם רַבִּים:
 קוֹל־יְהוָה בַּכַּחַּס קוֹל יְהוָה בְּהַדָּר: קוֹל יְהוָה שִׁבַּר אַרְזִים וַיִּשְׁבַּר
 יְהוָה אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׁרְיָן כְּמוֹ
 בֶּן־רְאֵמִים: קוֹל־יְהוָה חִצָּב לַהַבּוֹת אֵשׁ: קוֹל יְהוָה יַחִיל מִדְּבַר
 יַחִיל יְהוָה מִדְּבַר קִדְשׁ: קוֹל יְהוָה יַחֲלֵל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרֹת
 וּבַהֲיִכְלוֹ כָּלוּ אֲמֵר כְּבוֹד: יְהוָה לְמַבּוֹל יֵשֵׁב וַיֵּשֵׁב יְהוָה מִלֶּךְ
 לְעוֹלָם: יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

מקורות

למנצח בגיגית מזמור. תה" עו, ח"ג. ראו מעשה רב אות רלד. מזמור לדוד הנו לה'. תה" כט, ח"יא. ראו מעשה רב אות רלד.

מזמור לחג שמיני עזרת

הפסוק 'למנצח על השמינית מזמור לדוד', רומז לחג שמיני עזרת.

לִמְנַצֵּחַ עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר
חֶסֶד כִּי־פָסוּ אֲמוֹנִים מִבְּנֵי אָדָם: שׂוֹאוּ יַדְבְּרוּ אִישׁ
אֶת־רֵעֵהוּ שִׁפְתַּי חִלְקוֹת בָּלֵב וּלֵב יְדַבְּרוּ: יִכְרַת יְהוָה כָּל־שִׁפְתֵי
חִלְקוֹת לָשׁוֹן מִדְּבַר־גְּדִלוֹת: אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר
שִׁפְתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ: מִשׁוֹד עֲנִיִּים מֵאֲנָקַת אֲבִיּוֹנִים עֲתָה
אֲקוּם יֹאמֶר יְהוָה אֲשֵׁית בְּיַשַׁע יַפְיֵחַ לוֹ: אֲמַרְוֹת יְהוָה אֲמַרְוֹת
טְהַרְוֹת כֶּסֶף צָרוּף בַּעֲלִיל לְאַרְצָן מִזְקָק שִׁבְעָתִים: אֲתַהֲיֵהוּ
תִשְׁמְרֵם תִּצְרְנוּ מִן־הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם: סָבִיב רַשָּׁעִים יִתְהַלְכוּן
כָּרִם זֵלוֹת לְבַנֵּי אָדָם:

לכל ימי חנוכה

'מזמור שיר חנכת הבית לדוד' רומז לחג החנוכה.

מִזְמוֹר שִׁיר־חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: אֲרוּמֶמֶךָ יְהוָה כִּי דִלִיתִנִּי
וְלֹא־שִׁמַּחְתָּ אִבִּי לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי שׁוֹעֲתֵי אֱלֵיךָ
וּתְרַפְּאֵנִי: יְהוָה הַעֲלִיתָ מִן־שָׂאוֹל נַפְשִׁי חַיִּיתִנִּי מִיַּרְדֵי־בּוֹר:
זָמְרוּ לִיהוָה חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזִכְרֵךָ קְדָשׁוֹ: כִּי רָגַעוּ בְּאִפּוֹ חַיִּים
בְּרִצּוֹנוֹ בַּעֲרַב יֵלִין בְּכִי וּלְבַקֵּר רָגַה: וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְּשִׁלוֹי
בַּל־אֲמוּט לְעוֹלָם: יְהוָה בְּרִצּוֹנְךָ הַעֲמִדְתָּה לְהַרְרִי עַז הַסִּתְרָתְךָ
פָּנֶיךָ הֵייתִי גְבוּהַל: אֱלֵיךָ יְהוָה אֲקַרָא וְאֵל־אֲדַנִּי אֲתַחֲנֵן:
מִה־בִצֵּעַ בְּדַמִּי בְּרִדְתִּי אֵל שַׁחַת הַיּוֹדְךָ עֲפָר הַיְגִיד אֲמַתְךָ:
שָׁמַע־יְהוָה וְחָנְנִי יְהוָה הִי־הָעֶזֶר לִי: הַפְּכֵת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל לִי

מקורות

למנצח על השמינית מזמור לדוד. תה"י, יב, ח"ט; מס"ו פה"י, הל' יא. ראו מעשה רב אות רלד. מזמור שיר חנכת הבית. תה"י
ל, ח"יג. ראו מעשה רב אות רמא.

פִּתְחַת שִׁקִי וְתֹאזְרֵנִי שְׂמִיחָה: לְמַעַן יִזְמְרְךָ כְבוֹד וְלֹא יִדָּם
יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוֶרְךָ:

מזמור לשחרית של צום אסתר

'למנצח על-איגלת השחר מזמור לדוד', רבותינו דרשוהו על אסתר.

לְמַנְצַח עַל-אִיגַלַּת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד: אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי לְמָה
עֹזְבַתְנִי רְחוּק מִיִּשׁוּעָתִי דְבַרֵי שְׂאֲגָתִי: אֱלֹהֵי אֶקְרָא
יוֹמָם וְלַיְלָה תַעֲנֵה וְלַיְלָה וְלֹא-דַמְיָה לִי: וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב
תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: בְּךָ בִטְחוּ אֲבֹתֵינוּ בִּטְחוּ וְתַפְלִטְמוּ: אֱלֹהֵי
זַעֲקוּ וְנִמְלִטוּ בְךָ בִטְחוּ וְלֹא-בוֹשׁוּ: וְאַנְכִי תוֹלַעַת וְלֹא-אִישׁ
חִרְפַת אָדָם וּבְזוּי עָם: כָּל-רְאִי יִלְעָגוּ לִי יִפְטִירוּ כְּשֹׁפָה יִגְיֵעוּ
רֹאשׁ: גַּל אֶל-יְהוָה יִפְלִטְהוּ יִצִּילְהוּ כִּי חַפֵּץ בּוֹ: כִּי-אַתָּה גֹחֵי
מִבְּטָן מִבְּטִיחִי עַל-שִׁדֵי אִמִּי: עֲלֶיךָ הִשְׁלַכְתִּי מִרְחֹם מִבְּטָן
אִמִּי אֱלֹהֵי אֶתָּה: אֶל-תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי-צָרָה קְרוּבָה כִּי-אֵין עֹזֹר:
סִבְבוּנֵי פָרִים רַבִּים אֲבִירֵי בָשָׁן כְּתֵרוֹנֵי: פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אֲרִיָּה
טָרַף וְשֹׂאֵג: כַּמִּים נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדּוּ כָּל-עֲצָמוֹתַי הִיָּה לְבִי
כְּדוֹנָג נָמַס בְּתוֹךְ מַעֵי: יָבֵשׁ כַּחֲרָשׁוֹ כַּחֲזִי וְלִשׁוֹנִי מִדְּבַק מִלְקוּחֵי
וְלַעֲפָר־מוֹת תִּשְׁפָּתֵנִי: כִּי סִבְבוּנֵי כָּלְבִים עֲדַת מְרַעִים הַקִּיפּוּנֵי
כְּאֲרֵי יָדַי וְרַגְלֵי: אֶסְפֵּר כָּל-עֲצָמוֹתַי הֵמָּה יִבִּיטוּ יִרְאוּ-בֵי:
יַחֲלִקוּ בְגַדֵי לָהֶם וְעַל-לְבוּשֵׁי יִפִּילוּ גּוֹרֵל: וְאַתָּה יְהוָה
אֶל-תִּרְחַק אֵילוֹתַי לְעֹזְרֹתַי חוֹשֶׁה: הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי
מִיַּד-כָּלֵב יַחֲדָתִי: הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אֲרִיָּה וּמִקַּרְנֵי רַמִּים עֲנִיתְנִי:
אֶסְפָּרָה שְׂמֶךְ לְאָחִי בְּתוֹךְ קַהֲלֵ אֱהֻלְךָ: יִרְאֵי יְהוָה הִלְלוּהוּ

מקורות

רבותינו דרשוהו על אסתר. ש"פ צבלי יומא, דף כט ע"א; מדרש"ה מו' כב, ס' א'; רש"י על המז'. למנצח על איגלת השחר. תה"כ, ח"ג, ראו מעשה רב אות נר.

כָּל־זָרַע יַעֲקֹב כִּבְדוּהוּ וְגִירוֹ מִמֶּנּוּ כָּל־זָרַע יִשְׂרָאֵל: כִּי לֹא־בָזָה
 וְלֹא שִׁמְיָן עֲנֹת עֲנִי וְלֹא־הִסְתִּיר פְּנֵי מִמֶּנּוּ וּבִשְׁוֹעוֹ אֱלֹהֵי שְׁמַע:
 מֵאֲתָדָּ תִּהְלֵתִי בְּקֶהֱל רַב גְּדָרֵי אֲשֶׁלֶם נִגְדַּ יִרְאִיו: יֹאכְלוּ
 עֲנֹיִסוּ וַיִּשְׁבְּעוּ יִהְלְלוּ יְהוָה דְּרִשְׁוּ יַחֲי לְבַבְכֶם לְעַד: יִזְכְּרוּ
 וַיִּשְׁבוּ אֶל־יְהוָה כָּל־אֶפְסֵי־אָרֶץ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנָיִךְ כָּל־מִשְׁפָּחוֹת
 גֹּיִם: כִּי לִיהוָה הַמְּלוֹכָה וּמִשָּׁל בְּגֹיִם: אֲכָלוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ
 כָּל־דְּשָׁנֵי־אָרֶץ לְפָנָיו יִכְרְעוּ כָּל־יֹרְדֵי עֶפְרַי וְנִפְשׁוּ לֹא חֵיהָ:
 זָרַע יַעֲבֹדְנוּ יִסְפָּר לְאֹדְנֵי לְדֹר: יָבֹאוּ וַיִּגִּידוּ צְדָקָתוֹ לְעַם
 נוֹלָד כִּי עָשָׂה:

שבת זכור, פורים ושבת פורים שושן (פורים משולש)

הפסוק '...על־דברי כוש בן־ימיני' במזמור, המתחכם לשאול המלך, רומז לפסוק במגילת
 אסתר 'איש יהודי... בן קיש איש ימיני' למרדכי שבא מנרע שאול.

שָׁגִיוֹן לְדָוִד אֲשֶׁר־שָׁר לַיהוָה עַל־דְּבַר־כּוֹשׁ בֶּן־יָמִינִי: יְהוָה
 אֱלֹהֵי בְּךָ חֲסִיתִי הוֹשִׁיעֵנִי מִכָּל־רָדְפֵי וְהַצִּילֵנִי: פֶּן־
 יִטְרַף כְּאַרְיֵה נִפְשֵׁי פֶרֶק וְאֵין מַצִּיל: יְהוָה אֱלֹהֵי אִם־עֲשִׂיתִי
 זֹאת אִם־יִשְׁעוֹל בְּכַפִּי: אִם־גָּמַלְתִּי שׁוֹלְמֵי רַע וְאַחֲלָצָה צוֹרְרֵי
 רִיקָם: יִרְדֹּף אוֹיְבוֹ נִפְשֵׁי וַיִּשָּׁג וַיִּרְמָס לְאָרֶץ חַיִּי וַכְּבוֹדִיו לְעֶפְרַי
 יִשְׁכֵּן סֵלָה: קוֹמָה יְהוָה בְּאַפָּךְ הַנְּשֵׂא בְּעִבְרוֹת צוֹרְרֵי וְעוֹרָה
 אֱלֹהֵי מִשְׁפַּט צוּיִת: וְעַד־תִּלְאָמִים תִּסּוּבְּבָךְ וְעֲלִיָּה לְמָרוֹם שׁוּבָה:
 יְהוָה יִדְּיֵן עַמִּים שְׁפֹטְנֵי יְהוָה בְּצַדִּיקִי וּכְתַמִּי עָלָי: יִגְמַרְנָא
 רַעוּ רְשָׁעִים וְתִכּוֹנֵן צַדִּיק וּבַחֲן לְבוֹת וּכְלִיֹּת אֱלֹהִים צַדִּיק:
 מִגְּנֵי עַל־אֱלֹהִים מוֹשִׁיעַ יִשְׂרָאֵל: אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל
 זֵעַם בְּכָל־יוֹם: אִם־לֹא יִשׁוּב חֲרָבוֹ יִלְטוּשׁ קִשְׁתּוֹ דָּרָךְ וַיִּכּוֹנְנָה:

מקורות

איש יהודי וכו'. חס' ב, ה. למרדכי שבא מנרע שאול. ע"פ ילקוט חס', רמז תרנ"ג; מחז"ו סי' רמ"ג; ר' בחיי שמות י, טז.
 שגיון לוד אשר שר. תכ"ז, ח"ת.

וְלוֹ הַכֵּין כְּלֵי־מֹות חֲצִיו לְדִלְקִים יַפְעֵל: הִגָּה יַחְבֵּל־אֶון וְהָרָה
 עֲמַל וְיִלַּד שָׁקָר: בּוֹר בָּרָה וַיַּחְפְּרֶהוּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יַפְעֵל: יָשׁוּב
 עֲמָלוֹ בְּרֵאשׁוֹ וְעַל קָדְקָדוֹ חֲמָסוֹ יֵרֵד: אוֹרָה יִהְיֶה כְּצַדִּיקוֹ
 וַאֲזַמְרָה שִׁם־יְהוָה עֲלֵיוֹן:

שבת חתן

נאמר לקבוד חתן וכלה המדמים למלך ומלכה המתארים במזמור.

לְמַנְצַח עַל־שָׁשְׁנִים לְבְנֵי־קָרַח מְשֹׁפֵיל שִׁיר יְדִידָת: רָחַשׁ
 לְבִין דָּבָר טוֹב אָמַר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמֶלֶךְ לְשׁוֹנֵי עֲטוֹ
 סוֹפֵר מְהִיר: יַפְיִפִּית מְבִנֵי אָדָם הוֹצֵק חֵן בְּשַׁפְּתוֹתֶיךָ עַל־כֵּן
 בְּרַכְּךָ אֱלֹהִים לְעוֹלָם: חֲגוּר־חֲרָבָךְ עַל־יָרְךָ גִּבּוֹר הוֹדֶךָ
 וְהַדְרָךְ: וְהַדְרָךְ צֹלַח רֹכֵב עַל־דְּבַר־אֱמֶת וְעִנּוּה־צֶדֶק וְתוֹרָךְ
 גּוֹרְאוֹת יְמִינֶךָ: חֲצִיךָ שְׁנֹנִים עַמִּים תַּחֲתֶיךָ יִפְּלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי
 הַמֶּלֶךְ: כִּסְאֶךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וְעַד שֶׁבֶט מִיֶּשֶׁר שֶׁבֶט מַלְכוּתֶךָ:
 אֶהְבֵּת צֶדֶק וְתִשְׁנֵא רָשַׁע עַל־כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ
 שָׁמֶן שִׁשׁוֹן מִחֲבַרְךָ: מֵרֹאֲהָלוֹת קִצְיֵעוֹת כָּל־בְּגַדְתֶּיךָ מִן
 הַיְכָלִי שֵׁן מְנִי שְׁמֹחֶךָ: בְּנֹת מְלָכִים בִּיקְרוֹתֶיךָ נִצְבָּה שִׁגְל
 לִימִינֶךָ בְּכַתֶּם אוֹפִיר: שְׁמַעֲיֵבֶת וְרֵאִי וְהִטִּי אֲזַנְךָ וְשִׁכַחִי עֲמֶךָ
 וּבֵית אָבִיךָ: וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְיָךְ כִּי־הוּא אֲדֹנֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִי־לוֹ:
 וּבַת־צִרוֹ בְּמִנְחָה פָּנֶיךָ יַחֲלוּ עֲשִׂירֵי עָם: כָּל־כְּבוֹדָה בַּת־מֶלֶךְ
 פְּגִימָה מִמִּשְׁבָּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה: לְרַקְמוֹת תּוֹבֵל לְמֶלֶךְ בְּתוֹלוֹת
 אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבְאוֹת לָךְ: תּוֹבֵלָנָה בְּשִׁמְחַת וְגִיל תְּבֹאֲיָנָה
 בְּהִיכַל מֶלֶךְ: תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֶיךָ תִּשְׁתַּמּוּ לְשָׂרִים

מקורות

למנצח על ששנים. תה"ו מ"ב, א"י.

בְּכָל-הָאָרֶץ: אֲזַכִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל-דָּר וְדָר עַל-כֵּן עַמִּים יְהוֹדוּךָ
לְעֵלָם וָעַד:

שבת מילה

נאמר בו 'וראה-בנים לבניך, שלום על-ישראל'.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר־יָרָא יְהוָה הַהַלֵּל בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ
בְּפִיךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁר־יִדְּ וְטוֹב לָךְ: אֲשַׁתְּדָּו כְּגִפֵּן פְּרִיָּה
בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּנֵיךָ כַּשְׁתַּלִּי זִיתִים סָבִיב לְשַׁלְחָנְךָ: הִנֵּה כִּי-כֹן
יְבָרֶךְ גָּבֵר יָרָא יְהוָה: יְבָרְכֶךָ יְהוָה מֵצִיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם
כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְרָאָה-בְּנִים לְבְנֵיךָ שְׁלוֹם עַל-יִשְׂרָאֵל:

לעצירת גשמים

מזמורים בו פסוקי רוני וברכה לאדמה 'תלמיה רוני... צמחה תברך'.

לְמִנְצַח מְזִמֹּר לְדוֹד שִׁיר: לָךְ דְּמִיָּה תְהִלָּה אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן
וְלָךְ יִשְׁלַם-נְדָר: שִׁמְעֵ תְפִלָּה עֲדִיךָ כָּל-בֶּשֶׂר יְבָאוּ:
דְּבָרֵי עֹנֹת גָּבְרוּ מִנִּי פִשְׁעֵינוּ אַתָּה תִכְפָּרֵם: אֲשֶׁר־ו תִּבְחָר
וּתְקַרֵּב יִשְׁכֵּן חֲצִרֶיךָ גִּשְׁבֻּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קֹדֶשׁ הַיְכָלְךָ:
נִרְאֹתוּ בְצִדְקַתְךָ תַעֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ מִבְּטַח כָּל-קְצוֹי-אֶרֶץ וַיִּם
רַחֲקִים: מִכֵּין הַרִים בְּכַחוֹ נֶאֱזַר בְּגְבוּרָה: מִשְׁבִּיחוּ שְׂאוֹן יְמִים
שְׂאוֹן גְּלִיָּהֶם וְהִמּוֹן לְאֲמִים: וַיִּירָאוּ וַיִּשְׁבִּי קַצּוֹת מְאוֹתֶיךָ
מוֹצְאֵי בָקָר וְעֶרֶב תִּרְגִּיז: פָּקֹדֶת הָאָרֶץ וְתִשְׁקַמֶּה רִבְתָּ
תַעֲשֶׂרְנָה פִּלְגֵי אֱלֹהִים מִלֵּא מִים תִּכְיֵן דְּגָגָם כִּי-כֹן תִּכְיֵנָה:
תְּלַמִּיָּה רוֹנָה נַחַת גְּדוּדָה בְּרַב־יָבִים תִּמְגַּנְגְּנָה צְמַחָה תִּבְרָךְ:
עֲטַרְתִּי שְׁנַת טוֹבְתְךָ וּמַעֲגָלֶיךָ יִרְעֲפוּן דָּשָׁן: יִרְעֲפוּ נְאוֹת מְדָבָר

מקורות

אשרי כל ירא ה', תהי' קצת, א"ו. למנצח מזמור לדוד שיר, תהי' סה, א"ו.

וְגִיל גְּבָעוֹת תַּחֲזַרְנָה: לְבָשׁוּ כְרִיסוֹ הַצֶּאֱן וְעַמְקִים יַעֲטֹפוּ-בָר
 יִתְרוּעְעוּ אֶף-יִשְׁירוּ:

לפדיון שבויים

כתוב בו 'הוציאה ממסגור נפשי להודות את שמך...'

מִשְׁכִּיל לְדוֹד בְּהִיּוֹתוֹ בְּמַעֲרָה תִּפְלָה: קוֹלִי אֶל-יְהוָה אֲזַעַק
 קוֹלִי אֶל-יְהוָה אֶתְחַנֵּן: אֲשַׁפֵּךְ לִפְנֵי שִׁיחֵי אֲצִרְתִּי
 לִפְנֵי אֲגִיד: בְּהִתְעַטֵּף עָלָיו רוּחִי וְאַתָּה יִדְעַת נְתִיבָתִי בְּאַרְחֻזוֹ
 אֶהְלֵךְ טָמְנוּ פֶּח לִי: הַבֵּיט יָמִין וּרְאֵה וְאִין-לִי מְכִיר אֶבֶד
 מִנוֹס מִמֶּנִּי אִין הוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי: זַעַקְתִּי אֵלֶיךָ יְהוָה אֲמַרְתִּי אַתָּה
 מַחְסֵי חֵלְקִי בְּאַרְץ הַחַיִּים: הִקְשִׁיבָהוּ אֶל-רִנָּתִי כִּי-דָלוּתִי מְאֹד
 הִצִּילָנִי מִרְדְּפֵי כִּי אֲמַצּוּ מִמֶּנִּי: הוֹצִיאָה מִמִּסְגָּרוֹ נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת
 אֶת-שִׁמְךָ בִּי יִכְתְּרוּ צַדִּיקִים כִּי תִגְמַל עָלַי:

לעת מלחמה

מדבר במלחמת גוג ומגוג, וכתוב בו 'עשה להם כמדון, כסיסרא כיבין בנחל קישון, כבקשה
 כנגד כל אויבי ישראל.'

שִׁיר מְזֻמֹּר לְאַסָּף: אֱלֹהִים אֶל-דָּמִי-לָךְ אֶל-תַּחֲרַשׁ וְאֶל-
 תִּשְׁקֹט אֵל: כִּי-הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יִהְיֶינָה וּמִשְׁנֵאֵיךָ נִשְׂאוּ
 רֹאשׁ: עַל-עַמְּךָ יַעֲרִימוּ סוֹד וְיִתְיַעֲצוּ עַל-צַפּוֹנֶיךָ: אָמְרוּ לָכֵן
 וְנִכְחִידֶם מִגּוֹי וְלֹא-יִזְכָּר שֵׁם-יִשְׂרָאֵל עוֹד: כִּי גוֹעֲצוּ לֵב יַחֲדוּ
 עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרְתוּ: אֶהְיֶה אֲדוֹם וְיִשְׁמַעֲאֵלִים מוֹאֵב וְהַגְּרִים:
 גָּבַל וְעַמּוֹן וְעַמְלֶק פְּלִשְׁת עַם-יִשְׂבִּי צוּר: גַּם-אֲשׁוּר גְּלוּה עַמּוֹס
 הֵיוּ זְרוּעַ לְבַנְיָלוֹט סֵלָה: עֲשֵׂה-לָהֶם כְּמַדִּין כְּסִיסְרָא כִּיבִין

מקורות

משכיל לדוד. תה' קמב, ח.ת. מדבר במלחמת גוג ומגוג. ע"פ ספורנו. שיר מזמור לאספ. תה' פג, ח.יט.

בְּנַחַל קִישׁוֹן: נִשְׁמְדוּ בְּעֵין־דָּאָר הָיוּ דָּמֶן לְאֲדָמָה: שִׁיתְמוּ
 נְדִיבֵימוֹ בְּעֶרְבִי וְכֹזָאֵב וְכֹזֵבַח וְכֹצֵל־מִנְעַ כָּל־נְסִיכֵימוֹ: אֲשֶׁר
 אָמְרוּ גִירְשָׁה לָנוּ אֵת נְאוֹת אֱלֹהִים: אֱלֹהֵי שִׁיתְמוּ כַּגְּלָגֶל כְּקֶשׁ
 לְפָנֵי־רוּחַ: כְּאֵשׁ תִּבְעֶר־יַעַר וְכִלְהָבָה תִּלְהֶט הָרִים: בֵּן תִּרְדֹּפֶם
 בְּסַעֲרָךְ וּבְסוּפְתָךְ תִּבְהַלֶּם: מִלֵּא פְּנֵיהֶם קָלוֹן וַיִּבְקֹשׁוּ שְׁמֹךְ
 יְהוָה: יִבְשׁוּ וַיִּבְהָלוּ עַד־יַעַד וַיַּחֲפְרוּ וַיֵּאבְדוּ: וַיִּדְעוּ כִּי־אַתָּה
 שְׁמֹךְ יְהוָה לְבַדְּךָ עֲלֵיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ:

סדר הפטרות
לשבתות ומועדים

המפטיר, לאחר שיגמור הגולל לגלול את סה"ת, קודם קריאת ההפטרה מברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר בְּנַבִּיאִים
טוֹבִים. וְרָצָה בְּדַבְרֵיהֶם. הַנְּאֻמְרִים בְּאֵמַת. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה. הַבוֹחֵר בַּתּוֹרָה. בְּמִשְׁחָה עֲבָדוֹ וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ.
וּבְנַבִּיאֵי הָאֵמַת וְהַצֶּדֶק:**

קוראים את ההפטרה.

אחרי קריאת ההפטרה המפטיר אומר:

גִּזְלָנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. צוּר כָּל-הָעוֹלָמִים
צַדִּיק בְּכָל-הַדּוֹרוֹת. הָאֵל הַנְּאֻמָּן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה.
הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם. כִּי כָל-דְּבָרָיו אֵמֶת וְצֶדֶק. נְאֻמָּן אַתָּה הוּא
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנְאֻמָּנִים דְּבָרֶיךָ. וְדַבֵּר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אַחֲזוּר
לֹא-יִשׁוּב רִיקָם. כִּי אֵל (מֶלֶךְ) נְאֻמָּן אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הָאֵל הַנְּאֻמָּן בְּכָל-דְּבָרָיו:**

**רַחֵם עַל-צִיּוֹן כִּי דְהִיא בֵּית חַיֵּינוּ. וְלַעֲלוּבַת נַפְשׁ תּוֹשִׁיעַ
בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְשַׁמֵּחַ צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ:**

**שִׂמְחָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַלְיָהוּ הַנְּבִיא עֲבָדֶיךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית
דָּוִד מְשִׁיחֶךָ. בְּמַהֲרָה יָבוֹא וַיְגַלֵּל לַבָּנוּ. עַל-כִּסְאוֹ
לֹא-יֵשֵׁב זָר וְלֹא-יִנְחָלוּ עוֹד אַחֲרָיִם אֶת-כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קֹדְשְׁךָ**

הערות

ברכות ההפטרה. במח' רמ"ז, בולוניה ושר"ל נוסח ברכות ההפטרה שונה במקצת. נאמן אתה, בא"י האל הנאמן וכו'. כ"ה הנוסח במח, וכך היא הגי' במס"ז. תושיע. כאן ישנם שינויי הצנוורה. במס' סופרים, סרע"ג, סדו' רס"ג, עמי' שסז, רמב"ם, מח' רמ"ז, בולוניה, שר"ל ורומניא: 'תנקום נקם'. מְשַׁמֵּחַ צִיּוֹן. במח' רמ"ז, בולוניה ושר"ל: 'מנחם ציון'.

נִשְׁבַּעְתָּ לֹא יִכָּבֵה גֵרוֹ לְעוֹלָם וְעַד. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
מִגֵּן דָּוִד:

עד כאן אומרים בתענית ובתשעה באב.

לשבת רגילה:

עַל-הַתּוֹרָה וְעַל-הָעֲבוּדָה וְעַל-הַנְּבִיאִים וְעַל-יּוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה.
שָׁנַתָּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְקַדְשָׁהּ וְלִמְנוּחָהּ לְכָבוֹד
וְלִתְפָאֳרָתָהּ. עַל-הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אָנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים
אוֹתְךָ. יִתְבָּרֵךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל-חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וְעַד. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה. מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

בשבת חוה"מ סוכות חותמים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

בק"ק רומא היום חותמים 'מקדש השבת' בלבד כמנהג הספרדים.

לשלוש רגלים:

עַל-הַתּוֹרָה וְעַל-הָעֲבוּדָה וְעַל-הַנְּבִיאִים וְעַל-יּוֹם הַשַּׁבָּת
(הַזֶּה. וְעַל-יּוֹם)

לפסח: חג המצות הזה. לשבועות: חג השבועות הזה.

לסוכות: חג הסוכות הזה. לשמ"ע וש"ת: שְׁמִינִי חַג עֲצַרְתָּ הַזֶּה.

שָׁנַתָּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (בשבת: לְקַדְשָׁהּ וְלִמְנוּחָהּ) לְשִׁשּׁוֹן
וְלִשְׂמֹחָה לְחַיִּים וְלְכָבוֹד וְלִתְפָאֳרָתָהּ. עַל-הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
אָנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ. יִתְבָּרֵךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל-חַי
תָּמִיד לְעוֹלָם וְעַד. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת
(בשבת: הַשַּׁבָּת וְהַזְּמַנִּים):

הערות

אוֹתְךָ יִתְבָּרֵךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל-חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וְעַד. במס"י, מח' רמ"ז וכולונאי: אֶת-שְׁמֶךָ, תָּמִיד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
במח' רומניא: אֶת שֵׁם קְדוֹשְׁךָ, תָּמִיד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

לראש השנה:

עַל-הַתּוֹרָה וְעַל-הָעֲבוּדָה וְעַל-הַנְּבִיאִים וְעַל-יוֹם (בשבת: הַשַּׁבָּת
הַזֶּה וְעַל-יוֹם) הַזְּכוּרֹן הַזֶּה שֶׁנִּתְּתָ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (בשבת:
לְקַדְּשָׁה וְלִמְנוּחָה) לְחַיִּים וְלִכְבוֹד וְלִתְפָּאֲרֹת. עַל-הַכֹּל יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ אָנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ. יִתְבָּרֵךְ שְׁמֶךָ בְּפִי
כָּל-חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. וְדַבְּרֵךְ אִמֶּת וּמִים לְעֵד. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ
אֵין לָנוּ מִלֶּךָ אֵלָּא אֶתְּהָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מֶלֶךְ עַל-כָּל-הָאָרֶץ.
מְקַדֵּשׁ (בשבת: הַשַּׁבָּת וְ)יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזְּכוּרֹן:

ליום הכיפורים:

עַל-הַתּוֹרָה וְעַל-הָעֲבוּדָה וְעַל-הַנְּבִיאִים וְעַל-יוֹם (בשבת:
הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְעַל-יוֹם) הַכְּפוּרִים הַזֶּה שֶׁנִּתְּתָ
לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (בשבת: לְקַדְּשָׁה וְלִמְנוּחָה) לְסִלִּיחָה לְמַחֲלָה
וְלִכְפָּרָה לְחַיִּים וְלִכְבוֹד וְלִתְפָּאֲרֹת. עַל-הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
אָנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ. יִתְבָּרֵךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָּל-חַי
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. וְדַבְּרֵךְ אִמֶּת וּמִים לְעֵד. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין
לָנוּ מִלֶּךָ אֵלָּא אֶתְּהָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ
לְעוֹנוֹתֵינוּ וְלְעוֹנוֹת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. וּמַעֲבִיר אֲשֶׁמוֹתֵינוּ בְּכָל-שָׁנָה
וּשְׁנָה. מֶלֶךְ עַל-כָּל-הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ (בשבת: הַשַּׁבָּת וְ)יִשְׂרָאֵל
וְיוֹם הַכְּפוּרִים:

הערות

ומברכים אותך. במס' ומח' בולוניה במקום 'אותך' יתברך שםך בפי כלחי תמיד לעולם ועד, הנוסח הוא:
'את־שְׁמֶךָ, תָּמִיד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. ובמח' רמ"ז הנוסח הוא: 'את־שְׁמֶךָ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, נוסח זה במח' רמ"ז הוא רק
לר"ה, בשאר ברכות ההפטרה של יתר החגים הנוסח הוא כמח' בולוניה דלעיל. לְקַדְּשָׁה וְלִמְנוּחָה. במח' רמ"ז,
בולוניה ושר"ל: לְקַדְּשָׁה וְלִמְנוּחָה וְלִקְדוּשָׁה.

כַּאֲשֶׁר יֵשׁ שְׁתֵּי פְּרָשִׁיּוֹת מִחֻבְרוֹת קוֹרְאִים אֶת הַהֶפְטָרָה שֶׁל הַפְּרָשָׁה הַשְּׁנִיָּה. כַּאֲשֶׁר יֵשׁ הַפְּטָרָה מִזְחָדָת לְשַׁבַּת שְׁאִינָה הַפְּטָרָה פְּרִשְׁת הַשְּׁבִיעִי, הַהֶפְטָרָה הַרְגִּילָה נִדְחִית, פָּרַט לְשַׁבַּת דְּבָרִים וּלְשַׁבַּת רְאָה. בְּשַׁבַּת חֲנֻכָּה, בְּשַׁבַּת שְׁקָלִים, בְּשַׁבַּת הַחֹדֶשׁ וְכֵן בְּשַׁבַּת רְאָה שֶׁהֵן גַּם רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֹד עָרַב רֹאשׁ חֹדֶשׁ, הַפְּטָרָה שַׁבַּת וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֹד מִחַר חֹדֶשׁ נִדְחִית, וְנוֹהֲגִים לְהוֹסִיף אֶת הַפְּסוּקִים הָרִאשׁוֹנִים אֹד הָאַחֲרוֹנִים, מֵאוֹתָן הַהֶפְטָרוֹת. בִּירוּשָׁלַיִם, כַּאֲשֶׁר חָל פּוֹרִים-שׁוֹשֵׁן בְּשַׁבַּת, קוֹרְאִים אוֹתָהּ הַפְּטָרָה כְּמוֹ בְּשַׁבַּת זְכוֹר.

הפטרת בראשית

הַהֶפְטָרָה מְדַבֵּרֶת עַל עֲנָן הַבְּרִיאָה בְּיַד יי וְהַנְּהַגְתּוֹ יִתְפָּרֵד, שֶׁהוּא מַעֲזֵן הַפְּרָשָׁה הַמְדַבֵּרֶת בְּבְרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וּמוֹסִיפִים פְּסוּקִים בְּשַׁבַּח יִשְׂרָאֵל שֶׁבָּהֶם בְּחַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכְמוֹ שֶׁבָּתַב רַש"י עַל הַפְּסוּק, יִשְׂרָאֵל קְרוֹי בְּחִירִי, 'כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה', וְאָמַר, 'לְמַעַן עַבְדֵי יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל בְּחִירִי', אוֹתוֹ רָצְתָה נַפְשִׁי, מִכִּינּוֹן שְׁשָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא נִבְרָאוּ אֶלָּא בְּזִכּוֹת יִשְׂרָאֵל.

הֵן עַבְדֵי אֶתְמַדְדְּבוּ בְּחִירִי רָצְתָה נַפְשִׁי נָתַתִּי רוּחִי עָלָיו
 מִשְׁפָּט לְגוֹיִם יוֹצִיא: לֹא יַצְעַק וְלֹא יִשָּׂא וְלֹא יִשְׁמִיעַ
 בְּחוּץ קוֹלוֹ: קָנָה רְצוֹן לֹא יִשְׁבֹּר וּפְשָׁתָה כְּהָה לֹא יִכְבְּנָה

מקורות

וכו'. ע"פ שנה"ל, ענין שבת, סי' פ. הפטרת בראשית. ישעי' מ"ג, א"כ"א. על ענין הנריאה וכו' שמים וארץ. ע"פ לבוש או"ח, סי' תרכט, ס"א. כי יעקב בחר וכו'. תה' קלה, ד. למען עבדי יעקב וכו'. ישע' מה, ד. שמים וארץ וכו' בזכות ישראל. ויק"ר פ"ג, לו, סי' ד.

הפטרות. משנ' מגילה פ"ד, מ"ה; מס"ו פ"ג, ה' ה'; שה"ר פ"ג, ת, סי' יא; תשובה"ג, ש"ת, סי' פד, ד"ה ושאלתם מלוה; תשובה"ג, מוסאפיה (ליק), סי' נב, ירושה מנימות הנביאים; ספה"מ סי' לא, כתב, שזה מתקנת עזרא; שנה"ל, ענין שבת, סי' עח. ראו סמק"א ח, נ"ח. כאשר יש שתי פרשיות מחוברות

ד לַאֲמַת יוֹצִיא מִשֹּׁפֶט: לֹא יִכְהֶה וְלֹא יִרוּץ עַד־יִשָּׁים בְּאֶרֶץ
מִשֹּׁפֶט וּלְתוֹרָתוֹ אַיִים יִיחַלוּ: פ

ה כֹּה־אָמַר הָאֱלוֹ יְהוָה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם רִקְעַת הָאֶרֶץ
וְצִאֲצֵאֶיהָ גִתָּן נִשְׁמָה לָעַם עָלֶיהָ וְרוּחַ לְהִלְכִים בָּהּ: אֲנִי יְהוָה
וְקִרְאתֶיהָ בְּצֶדֶק וְאֶחְזֹק בְּיָדָהּ וְאֶצְרֹף וְאֶתְנֶה לְבְרִית עִם לְאוֹר
גוֹיִם: לְפָקַח עֵינַיִם עוֹרוֹת לְהוֹצִיא מִמִּסְגָּר אֶסִּיר מִבַּיִת כֹּלֵא
ח יִשְׁבִי חֹשֶׁד: אֲנִי יְהוָה הוּא שְׁמִי וְכִבּוּדִי לֹא־אֲחַר לֹא־אֲתֵן וְתַהֲלֹתִי
ט לְפָסִילִים: הָרֵאשִׁנוֹת הִנֵּה־בָאוּ וְחִדְשׁוֹת אֲנִי מִגִּיד בְּטָרִם
תִּצְמַחְנָה אֲשִׁמִּיעַ אֶתְכֶם: פ

י שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ תַּהֲלֹתוֹ מִקְצֵה הָאֶרֶץ יוֹרְדֵי הַיָּם וּמִלְאוֹ
יא אַיִים וַיִּשְׁבִּיהֶם: יִשְׂאוּ מִדְּבַר וְעָרְוּ חֲצֵרִים תִּשָּׁב קִדְר יִרְנֹו
יב יִשְׁבִי סֹלַע מִרֵּאשׁ הָרִים יִצְוּחוּ: יִשְׂמוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְתַהֲלֹתוֹ
יג בְּאַיִים יִגִּידוּ: יְהוָה כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קִנְאָה
יד יִרְיעַ אֶף־יִצְרִיחַ עַל־אֵיבָיו יִתְנַבֵּר: ט
טו אַחֲרֵישׁ אֶת־אֶפְקַי בְּיִלְדָה אֶפְעֶה אֲשֶׁם וְאֶשְׂאֵף יָחַד: אַחֲרִיב
טז הָרִים וְגִבְעוֹת וְכָל־עֲשָׂבִים אוֹבִישׁ וְשִׁמְתִי נְהָרוֹת לְאַיִים וְאַגְמִים
טז אוֹבִישׁ: וְהוֹלַכְתִּי עוֹרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יִדְעוּ בְּגִתִּיבוֹת לֹא־יִדְעוּ
אֲדַרְיִכֶם אֲשִׁים מִחֹשֶׁד לְפָנֶיהֶם לְאוֹר וּמִעַקְשִׁים לְמִישׁוֹר אֱלֹהֵי
יז הַדְּבָרִים עֲשִׂיתֶם וְלֹא עֲזַבְתִּים: נִסְגּוּ אַחֲוֹר יִבְשׁוּ בְּשֵׁת הַבְּטָחִים
בַּפֶּסֶל הָאֱמֹרִים לְמַסְכָּה אַתֶּם אֱלֹהֵינוּ: פ

יח הַחֲרָשִׁים שָׁמְעוּ וְהַעוֹרִים הִבִּישׁוּ לְרֵאוֹת: מִי עוֹר כִּי אִם־עֲבָדִי
יט וְחָרַשׁ כְּמִלְאָכִי אֶשְׁלַח מִי עוֹר כְּמִשְׁלָם וְעוֹר כְּעֶבֶד יְהוָה:
כ רֵאוֹת רַבּוֹת וְלֹא תִשְׁמַר פְּקוּחַ אֲזוּנִים וְלֹא יִשְׁמַע: יְהוָה חֲפֵץ
כא לְמַעַן צִדְקוֹ יִגְדִיל תּוֹרָה וַיֹּאדִיר:

הערות

רֵאוֹת. זהו הקרי, והכתיב רֵאוֹת.

ההפטרה מדברת מענין מי נח, שהיא מעין הפרשה. ומוסיפים פסוקים בתחלתה מ'רני עקרה', כנגד מה שנאמר בסוף הפרשה 'ותהי שרי עקרה'. ומסיימים 'הן גוי וכו' אליך ירוצו וכו' ולקדוש ישראל כי פארך', מעין מה שאמר נח 'ויהי כנעו עבד למו, יפת אלקים ליפת'.

ג
 רְנִי עַקְרָה לֹא יִלְדָה פִּצְחֵי רְגָה וְצִהְלִי לֹא־חֲלָה כִּי־רַבִּים
 ב
 בְּנֵי־שׁוּמְמָה מִבְּנֵי בְעֻלָּה אָמַר יְהוָה: הֲרַחֲבִיבוּ מְקוֹם
 אֶהְלֶךְ וִירִיעוֹת מִשְׁכְּנוֹתַיךָ יִטּוּ אֶל־תַּחֲשֻׁכֵי הָאָרֶץ כִּי מִיתְרֶיךָ
 ג
 וִיתַדְתֶּיךָ חֲזֻקִי: כִּי־יִמִּין וּשְׂמֹאל וּתְפָרְצִי וְזָרְעֶךָ גּוֹיִם יִירָשׁ
 ד
 וְעָרִים נְשֻׁמּוֹת יוֹשְׁבֵיבוֹ: אֶל־תִּירָאִי כִּי־לֹא תִבּוֹשִׁי וְאֶל־תִּכְלָמִי
 ה
 כִּי לֹא תַחֲפִירִי כִּי בִשֵׁת עֲלוּמֶיךָ תִשְׁכַּחִי וְחִרְפַּת אֱלֹמְנוֹתַיךָ
 ו
 לֹא תִזְכְּרִי־עוֹד: כִּי בְעֵלְיֶךָ עֲשִׂיךָ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ וְגֹאֲלֶךָ
 קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי כָל־הָאָרֶץ יִקְרָא: כִּי־כֹאשָׁה עֲזוּבָה
 ז
 וְעֲצוּבַת רוּחַ קְרָאךָ יְהוָה וְאַשֶׁת נְעוּרַיִם כִּי תִמָּאֵס אָמַר
 ח
 אֱלֹהֶיךָ: בְּרַגַע קָטָן עֲזַבְתֶּיךָ וּבְרַחֲמַיִם גְּדֹלִים אֶמְבֹּצֶךָ: בְּשִׁצְף
 ט
 קִצֶּף הִסְתַּרְתִּי פָנַי רָגַעַ מִפָּנֶיךָ וּבְחֶסֶד עוֹלָם רַחַמְתֶּיךָ אָמַר
 י
 גֹּאֲלֶךָ יְהוָה: ׀ כִּי־מִי נָח זֹאת לִי
 י
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְרֵי מִי־נַח עוֹד עַל־הָאָרֶץ בֶּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקִּצֶּף
 י
 עֲלֶיךָ וּמִגְּעָר־בְּךָ: כִּי הִהָרִים יִמּוּשׁוּ וְהַגְּבָעוֹת תִּמּוּטִינָה
 י
 וְחִסְדֵי מֵאֲתָךְ לֹא־יִמּוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תִמּוּט אָמַר מְרַחֲמֶךָ
 י
 יְהוָה: ׀ עֲנִיָּה סְעָרָה לֹא נַחֲמָה הִנֵּה אֲנֹכִי
 י
 מְרַבֵּץ בַּפּוֹךְ אֲבִיךָ וַיִּסְדַּתֶּיךָ בַּסְּפִירַיִם: וְשִׁמְתִי כַּדְכֹד
 י
 שִׁמְשֵׁתֶיךָ וּשְׁעָרֶיךָ לְאֲבְנֵי אֶקֶדַח וְכָל־גְּבוּלֶךָ לְאֲבְנֵי־חֶפֶץ:
 י
 וְכָל־בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יְהוָה וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ: בְּצַדִּיקָה תִכּוֹנְנֵי רַחֲמֵי
 י
 מִעֲשֵׂק כִּי־לֹא תִירָאִי וּמִמַּחְתָּה כִּי לֹא־תִקְרַב אֲלֶיךָ: הֵן גּוֹר
 י
 יְגוֹר אֶפֶס מֵאוֹתִי מִי־גַר אֲתָךְ עֲלֶיךָ יְפוּל: הִנֵּה אֲנֹכִי בְרַאתִי

מקורות

הפטרת נח, ישעי' נח, ד"ח, נח, ד"ח. מענין מי נח וכו' הפרשה. ע"פ לבוש אר"ח, ס"י תרס"ט, ס"א.

הערות

הנה. זהו הקרי, והכתיב ידן.

חָרַשׁ נִפְחַ בְּאֵשׁ פָּחַם וּמוֹצִיא כְּלֵי לְמַעֲשָׂהוּ וְאֲנֹכִי בְּרֵאתִי
 מִשְׁחִית לְחַבֵּל: כָּל-כְּלֵי יוֹצֵר עַל-יָדִי לֹא יִצְלַח וְכָל-לְשׁוֹן תְּקוּם-
 אֶתְּךָ לְמִשְׁפָּט תִּרְשָׁעִי וְאֵת נַחֲלֹת עַבְדֵי יְהוָה וְצַדִּיקְתֶּם מֵאֵתִי
 נְאֻם-יְהוָה: ׀ הוּי כָּל-צֶמַח לָכוּ לְמִים
 וְאֲשֶׁר אֵין-לוֹ כֶּסֶף לָכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא-כֶּסֶף
 וּבְלוֹא מְחִיר יֵין וְחֶלֶב: לָמָּה תִשְׁקְלוּ-כֶּסֶף בְּלוֹא-לֶחֶם וַיְגִיעַכֶּם
 בְּלוֹא לְשִׁבְעָה שִׁמְעוּ שִׁמְעוּ אֵלַי וְאֶכְלוּ-טוֹב וְתִתְעַנֵּג בְּדָשָׁן
 גִּפְשִׁכֶּם: הֵטוּ אֲזַנְכֶם וּלְכוּ אֵלַי שִׁמְעוּ וּתְחִי גִפְשִׁכֶם וְאֶכְרַתְהָ
 ד לָכֶם בְּרִית עוֹלָם חֲסֵדֵי דוֹד הַנְּאֻמְנִים: הֵן עַד לְאוּמִים נִתְתִּיו
 ה נִגִּיד וּמִצְוָה לְאֻמִּים: הֵן גְּזִי לֹא-תִדְעַל תִּקְרָא וְגִזִּי לֹא-יִדְעוּדָ
 אֵלֶיךָ יְרוּצוּ לְמַעַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְקַדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פִּאֲרָךְ:

הפטרת לך-לך

ההפטרה מדברת מענין אברהם שכתוב בו, 'מי העיר מפוזרח צדק וקראהו לרגלו' וגו',
 שדרשוהו בתלמוד על אברהם שהרג המלכים. ומוסיף בתחלה עוד שני פסוקים, נאמר
 במדרש תנחומא, 'שאו מרום עיניכם' וגו', בזכות מה הם עומדים אלה תולדות השמים
 והארץ? בזכות 'ואלה שמות בני ישראל'.

וְאֵל-מִי תִדְמִינִי וְאֶשְׁוֶה יֹאמֶר קְדוֹשׁ: שְׂאוּ-מְרוֹם עֵינֵיכֶם
 וּרְאוּ מִי-בָרָא אֱלֹהֵי הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאִים לְכֹלֶם בְּשֵׁם
 יְקִרָא מְרַב אוֹנִים וְאִמִּין כַּח אִישׁ לֹא גַעְדָּר: ׀ לָמָּה
 תֹּאמְרֵי יַעֲקֹב וְתִדְבֹר יִשְׂרָאֵל נִסְתַּרְהָ דְרַכִּי מִיְהוָה וּמֵאֱלֹהֵי
 כח מִשְׁפָּטֵי יַעֲבוֹר: הֲלוֹא יִרְעֶת אִם-לֹא שִׁמְעֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם: יְהוָה
 כט בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ לֹא יִיעַף וְלֹא יִיגַע אֵין חֶקֶר לְתַבוּנָתוֹ: נִתַּן
 ד לִיעַף כַּח וְלֹאֵין אוֹנִים עֲצֻמָּה יִרְבֶּה: וַיַּעֲפוּ נְעָרִים וַיַּגְעוּ וּבַחוּרִים

מקורות

הפטרת לך לך. ישע' מ, כדלג, מה, ד"ח. ההפטרה מדברת וכו' שהרג המלכים. ע"פ לזוש או"ח, סי' תרסט, ס"ח. שדשוחו
 בתנמוד. צבלי סנהדרין, דף קה ע"ב. נאמר במדרש תנחומא. צובר, פ"ו ויקהל, סי' ב.

כְּשׁוֹל יִשְׁלוּ: וְקוֹי יִהְיֶה יִחְלִיפוּ כֹחַ יַעֲלוּ אֶבֶר בְּנִשְׂרִים יִרוּצוּ
 וְלֹא יִגְעוּ יִלְכוּ וְלֹא יִיעֲפוּ: ׀ הַחֲרִישׁוּ אֵלַי אֱלֹהִים
 וְלֹאֲמִים יִחְלִיפוּ כֹחַ יִגְשׁוּ אֹז יִדְבְּרוּ יַחֲדוּ לְמִשְׁפָּט נִקְרְבָה:
 מִי הָעִיר מִמְּזוֹחַ צֶדֶק יִקְרָאֶהוּ לְרַגְלוֹ יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם וּמַלְכִים
 יִרְדֵּי יִתֵּן כַּעֲפָר חֲרָבוֹ כְּקֶשׁ נִדְרָף קִשְׁתּוֹ: יִרְדֹּפֶם יַעֲבוֹר שְׁלוֹם
 אֶרֶץ בְּרַגְלָיו לֹא יָבֹא: מִי־פָעַל וְעָשָׂה קִרְא הַדְרֹת מֵרֹאשׁ
 אֲנִי יִהְיֶה רֵאשׁוֹן וְאֶת־אֲחֵרִימִים אֲנִי־הוּא: רְאוּ אֵימֹל וַיִּרְאוּ
 קִצּוֹת הָאָרֶץ יִחַרְדוּ קָרְבוֹ וַיֵּאֲתִיוּ: אִישׁ אֶת־רַעְהוֹ יַעֲזֹרוּ
 וְלֹאֲחִיו יֹאמֶר חֲזֹק: וַיִּחְזַק חֲרָשׁ אֶת־צִרְף מַחֲלִיק פְּטִישׁ
 אֶת־הוֹלֵם פֶּעַם אָמַר לְדָבֵק טוֹב הוּא וַיִּחְזַקְהוּ בְּמַסְמְרִים לֹא
 יִמוּט: ׀ וְאֵתָהּ יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶי יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחִרְתִּיךָ
 זָרַע אֲבָרְהָם אֲהַבִּי: אֲשֶׁר הִחְזַקְתִּיךָ מִקִּצּוֹת הָאָרֶץ וּמֵאֲצִילֶיךָ
 קִרְאתִיךָ וְאָמַר לְךָ עֲבָדֵי־אֵתָהּ בְּחִרְתִּיךָ וְלֹא מֵאֲסִתִּיךָ:
 אֶל־תִּירָא כִּי עֲמָד־אֲנִי אֶל־תִּשְׁתַּע כִּי־אֲנִי אֱלֹהֶיךָ אֲמַצְתִּיךָ
 אֶל־עֲזֹרְתִיךָ אֶל־תִּמְכַתִּיךָ בִּימֵי צֶדֶק: הֵן יִבְשׁוּ וַיִּכְלְמוּ כָל
 הַנְּחָרִים בְּךָ יִהְיוּ כְּאֵין וַיֵּאבְדוּ אֲנָשֵׁי רִיבְךָ: תִּבְקַשֶׁם וְלֹא
 תִמְצְאֶם אֲנָשֵׁי מֵצִתְךָ יִהְיוּ כְּאֵין וּכְאֶפֶס אֲנָשֵׁי מִלַּחְמֶתְךָ: כִּי
 אֲנִי יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ מַחְזִיק יִמְיָנְךָ הָאֹמֵר לְךָ אֶל־תִּירָא אֲנִי
 עֲזֹרְתִיךָ: ׀ אֶל־תִּירָאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב מִתִּי יִשְׂרָאֵל
 אֲנִי עֲזֹרְתִיךָ נְאֻם־יְהוָה וְגִאֲלֶךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: הִנֵּה שִׁמְתִיךָ
 לְמוֹרֵג חֲרוֹץ חֶדֶשׁ בְּעַל פִּיפִיּוֹת תְּדוֹשׁ הָרִים וְתִדְּק וּגְבָעוֹת
 כַּמֵּץ תִּשִּׂים: תִּזְרַם וְרוּחַ תִּשְׁאֵם וּסְעָרָה תִּפְיֵץ אוֹתָם וְאֵתָהּ
 תִּגְלִיל בִּיהוָה בְּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל: ׀ הָעֲנִיִּים
 וְהָאֲבִיוֹנִים מִבְּקָשִׁים מִיֵּם וְאֵין לְשׁוֹנִם בְּצִמָּא נִשְׁתָּה אֲנִי יִהְיֶה
 אֲעֲנֶם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא אֶעֱזֹבֶם:

ההפטרות מדברת על ענין פקידות השונמית בבו, שהוא מעין מה שפתיב בפרשה.

וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֶעְקָה אֶל־אֱלֹהֵי־שָׁע לֵאמֹר
 עֲבָדְךָ אִישִׁי מֵת וְאַתָּה יָדַעְתָּ כִּי עֲבָדְךָ הָיָה יָרֵא
 אֶת־יְהוָה וְהַנְּשִׂיָה בָּא לִקְחַת אֶת־שְׁנֵי יְלָדָי לֹו לְעֲבָדִים: וַיֹּאמֶר
 אֵלֶיהָ אֱלֹהֵי־שָׁע מָה אָעֲשֶׂה־לָּךְ הַגִּידִי לִי מִה־יִשְׁלַךְ בְּבַיִת
 וְתֹאמַר אֵין לְשִׁפְחָתְךָ כָּל־בְּבִית כִּי אִם־אֶסוּד שָׁמֹן: וַיֹּאמֶר
 לְכִי שְׂאֵל־יְלָךְ כָּלִים מִן־הַחוּץ מֵאֵת כָּל־שְׂכַנְיֶךָ כָּלִים רַקִּים
 אֶל־תִּמְעִיטִי: וּבָאת וּסְגַרְתְּ הַדְּלָת בְּעַדְךָ וּבְעַד־בְּנֶיךָ וַיִּצְקַת
 עַל כָּל־הַכָּלִים הָאֵלֶּה וְהַמָּלֵא תִסִּיעֵי: וְתִלְךְ מֵאֵתֹו וְתִסְגַּר
 הַדְּלָת בְּעַדָּהּ וּבְעַד בְּנֵיהָ הֵם מְגִישִׁים אֵלֶיהָ וְהִיא מוֹצֵקַת:
 וַיְהִי כַּמְּלֵאת הַכָּלִים וְתֹאמַר אֶל־בְּנָהּ הַגִּישָׁה אֵלַי עוֹד כָּלִי
 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵין עוֹד כָּלִי וַיַּעֲמֹד הַשָּׁמֹן: וְתִבֵּא וְתִגְדֹל לְאִישׁ
 הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְכִי מְכָרִי אֶת־הַשָּׁמֹן וְשִׁלְמִי אֶת־גִּשְׁיֶךָ וְאַתָּה
 וּבְנֶיךָ תַחֲיִי בְנוֹתֶר: פ
 וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלֹהֵי־שָׁע אֶל־שׁוֹנִים וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וְתַחֲזֹק־בָּו
 לְאֶכְל־לֶחֶם וַיְהִי מִדֵּי עָבְרוּ יָסַר שָׁמָּה לְאֶכְל־לֶחֶם: וְתֹאמַר
 אֶל־אִשָּׁה הַנִּהְיָנָא יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא עֹבֵר
 עָלֵינוּ תְּמִיד: גַּעֲשֶׂה־נָּא עֲלִית־קִיר קִטְנָה וְנָשִׂים לֹו שָׁם מְטָה
 וְשִׁלְחָן וְכֶסֶא וּמְנוֹרָה וְהִיא בְּבֹאוֹ אֵלֵינוּ יָסוּר שָׁמָּה: וַיְהִי הַיּוֹם
 וַיָּבֵא שָׁמָּה וַיָּסַר אֶל־הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב־שָׁמָּה: וַיֹּאמֶר אֶל־גִּיחֹזִי
 גַּעְרוּ קָרָא לְשׁוֹנְמִית הַזֹּאת וַיִּקְרָא־לָּהּ וְתַעֲמֹד לְפָנָיו: וַיֹּאמֶר
 לֹו אָמַר־נָּא אֵלֶיהָ הִנֵּה חָרַדְתֹו אֵלֵינוּ אֶת־כָּל־הַחֲרָדָה הַזֹּאת

<p>הערות לך, זהו הקרי, והכתיב 'לכי'. שְׂכַנְיֶךָ. זהו הקרי, והכתיב 'שכנכי'. מוֹצֵקַת. זהו הקרי, והכתיב 'מיצקת'. גִּשְׁיֶךָ. זהו הקרי, והכתיב 'גשיכי'. וּבְנֶיךָ. זהו הקרי, והכתיב 'בניכי'.</p>	<p>מקורות הפטרות וירא. מ"ג ד, ר"ט. על ענין פקידות השונמית וכו'. ע"פ לזכר ר"ת, סי' תרכט, ס"ב.</p>
---	---

מָה לַעֲשׂוֹת לָךְ הִישׁ לְדַבֵּר-לָךְ אֶל-הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל-שָׂר הַצָּבָא
 וּתְאֹמַר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יֹשֶׁבֶת: וַיֹּאמֶר וּמָה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר
 גִּיחִזִּי אֲבָל בֶּן אִיזֶלָה וְאִישָׁה זָקֵן: וַיֹּאמֶר קְרֹא-לָהּ וַיִּקְרָא-לָהּ
 וַתַּעֲמֵד בַּפֶּתַח: וַיֹּאמֶר לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אֵת חֲבֻקַת בֶּן
 וַתֹּאמֶר אֶל-אֲדֹנָי אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל-תִּכְזֹב בְּשִׁפְחָתְךָ: וַתֵּהָרֵ
 הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אֲשֶׁר-דִּבֶּר אֵלֶיהָ
 אֱלֹשִׁיעַ: וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא אֶל-אָבִיו אֶל-הַקְּצָרִים:
 וַיֹּאמֶר אֶל-אָבִיו רֹאשִׁיו רֹאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל-הַנְּעֵר שְׂאֵהוּ
 אֶל-אִמּוֹ: וַיִּשְׂאֵהוּ וַיְבִיאֵהוּ אֶל-אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב עַל-בְּרֵכִיהָ עַד-
 הַצָּהָרִים וַיָּמָת: וַתַּעַל וַתִּשְׁכַּבְהוּ עַל-מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתִּסְגָּר
 בַּעֲדוֹ וַתֵּצֵא: וַתִּקְרָא אֶל-אִישָׁהּ וַתֹּאמֶר שְׁלַחָה נָא לִי אֶחָד
 מִן-הַנְּעָרִים וְאַחַת הָאֲתָנוֹת וְאַרְוִצָּה עַד-אִישׁ הָאֱלֹהִים
 וְאֲשׁוּבָה: וַיֹּאמֶר מִדּוֹעַ אֵת הַלֶּכֶת אֵלָיו הַיּוֹם לֹא-חֹדֶשׁ וְלֹא
 שִׁבְתָּ וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם: וַתַּחֲבֹשׁ הָאֲתָנוֹן וַתֹּאמֶר אֶל-נַעֲרָה נְהַג
 וְלָךְ אֶל-תַּעֲצֹר-לִי לְרֹכֵב כִּי אֶס-אֲמַרְתִּי לָךְ: וַתֵּלֶךְ וַתִּבֹּא
 אֶל-אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל-הַר הַכְּרֹמֶל וַיְהִי כִּרְאוֹת אִישׁ-הָאֱלֹהִים
 אֶתָּה מִנְּגִד וַיֹּאמֶר אֶל-גִּיחִזִּי נִעְרוּ הַנָּה הַשּׁוֹנֵמִית הַלְּזוֹ: עַתָּה
 רוּץ-נָא לְקִרְאָתָהּ וַאֲמַר-לָהּ הַשָּׁלוֹם לָךְ הַשָּׁלוֹם לְאִישֶׁךָ
 הַשָּׁלוֹם לְיֶלֶד וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם: וַתִּבֹּא אֶל-אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל-הַהָר
 וַתַּחֲזֹק בְּרַגְלָיו וַיֵּגֶשׁ גִּיחִזִּי לְהִדְפָּהּ וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים
 הֲרַפָּה-לָּהּ כִּי-נִפְשָׁה מְרֵה-לָּהּ וַיְהִי הַעֲלִים מִמֶּנִּי וְלֹא הִגִּיד
 לִי: וַתֹּאמֶר הַשְּׂאֵלְתִי בֶן מֵאֵת אֲדֹנָי הֲלֹא אֲמַרְתִּי לֹא תִשְׁלַח
 אֹתִי: וַיֹּאמֶר לְגִיחִזִּי חֲגַר מִתְּנִיךָ וְקַח מִשְׁעֲנִתִּי בְיָדְךָ וְלָךְ

הערות

אֵת. זהו הקרי, והכתיב 'אתי'. אֵת הַלֶּכֶת. זהו הקרי, והכתיב 'אתי הלכתי'.

כִּי־תִמְצָא אִישׁ לֹא תִבְרַכְנוּ וְכִי־יִבְרַכְךָ אִישׁ לֹא תִעַנְנוּ וְשַׁמַּת
 מִשְׁעַנְתִּי עַל־פְּנֵי הַנָּעֵר: וְתֹאמְרֵם אִם הַנָּעֵר חִי־יְהוּדָה וְחִי־נִפְשָׁךָ
 אִם־אֲעֹזְבְךָ וַיִּקַּס וַיִּלְךְ אַחֲרֶיהָ: וְגַחֲזִי עִבֵר לִפְנֵיהֶם וַיִּשֹׁם
 אֶת־הַמְשָׁעֲנֹת עַל־פְּנֵי הַנָּעֵר וְאִין קוֹל וְאִין קָשָׁב וַיִּשָּׁב לִקְרֹאתוֹ
 וַיִּגְדֹּלוּ לֵאמֹר לֹא הִקִּיץ הַנָּעֵר: וַיָּבֵא אֱלִישָׁע הַבְּיָתָה וְהִנֵּה
 הַנָּעֵר מֵת מְשָׁכָב עַל־מִטָּתוֹ: וַיָּבֵא וַיִּסְגֵר הַדָּלֶת בְּעַד שְׁנֵיהֶם
 וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה: וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל־הַיֶּלֶד וַיִּשֹׁם פְּיוֹ עַל־פְּיוֹ
 וַעֲיִנָּיו עַל־עֵינָיו וְכַפָּיו עַל־כַּפָּיו וַיִּגְהַר עָלָיו וַיִּחַס בְּשֹׁר הַיֶּלֶד:
 וַיִּשָּׁב וַיִּלְךְ בַּבַּיִת אַחַת הַנָּה וְאַחַת הַנָּה וַיַּעַל וַיִּגְהַר עָלָיו וַיִּזְוֹרֵר
 הַנָּעֵר עַד־שָׁבַע פְּעָמִים וַיִּפְקַח הַנָּעֵר אֶת־עֵינָיו: וַיִּקְרָא
 אֶל־גִּיחֲזִי וַיֹּאמֶר קְרָא אֶל־הַשְּׂנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָאָהּ וַתָּבֵא אֵלָיו
 וַיֹּאמֶר שְׂאִי בְּנֶךְ: וַתָּבֵא וַתְּפַל עַל־רַגְלָיו וַתִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה וַתִּשָּׂא
 אֶת־בְּנָהּ וַתִּצָּא: פ

הַפְּטֵרַת חַיֵּי שָׂרָה

הַהִפְטֵרָה מְדַבֵּרֶת עַל שְׁהַמְלִיךְ דָּוִד זְקוּן בָּא בְּיָמַימ וְהוּא מַעֲזִין הַפְּרָשָׁה שְׁכַתּוֹב בָּהּ וְאַבְרָהָם זְקוּן
 בָּא בְּיָמַימ וְגו'. וְכַמְדַּרְשׁ בְּרֵאשִׁית רַבָּה, בְּשִׁיבָה טוֹבָה, אַבְרָהָם וְדָוִד שְׂוִיִּם וְכו'. וּמִסִּימָן בְּהַמְשָׁכַת
 מַלְכוּת דָּוִד עַל יְדֵי שְׁלֹמֹה, כְּמוֹ שֶׁלְשָׁלַת אַבְרָהָם שְׂנַמְשָׁכָה עַל יְדֵי נְשׂוּאָיו יִצְחָק לְרַבְקָה.

וְהַמְלִיךְ דָּוִד זְקוּן בָּא בְּיָמַימ וַיִּכְסְהוּ בְּבָגְדִים וְלֹא יָחַס לוֹ:
 וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲבָדָיו יִבְקָשׁוּ לְאֲדָנִי הַמְלִיךְ נַעֲרָה בְּתוּלָה
 וְעַמְדָה לִפְנֵי הַמְלִיךְ וְתִהְיֶה־לוֹ סַכְנָת וְשָׁכְבָה בְּחִיקָךָ וְחַס לְאֲדָנִי
 הַמְלִיךְ: וַיִּבְקָשׁוּ נַעֲרָה יְפָה בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וַיִּמְצְאוּ
 אֶת־אֲבִישָׁג הַשְּׂוֹנְמִית וַיָּבֵאוּ אֶתָּהּ לַמְלִיךְ: וְהַנַּעֲרָה יְפָה
 עַד־מְאֹד וְתִהְיֶה לַמְלִיךְ סַכְנָת וְתִשְׁרָתָהּ וְהַמְלִיךְ לֹא יָדָעָה:

מְקוּרוֹת

הַפְּטֵרַת חַיֵּי שָׂרָה. מ"א א, ה'־לד. עַל עֵינֵי שְׁהַמְלִיךְ וְכו' בַּא בְּיָמַימ. ע"פ לְבוֹשׁ אִוִּית, ס"ו תרס"ט, ס"א. וּמִמְדַּרְשׁ בְּרֵאשִׁית רַבָּה.
 פ"א מד, ס"ו ב.

וְאֲדַנְיָה בֶן־חַגִּית מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי אֶמְלֹךְ וַיַּעַשׂ לוֹ רֶכֶב
 וּפָרָשִׁים וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו: וְלֹא־עָצְבוּ אָבִיו מִיָּמָיו
 לֵאמֹר מִדּוּעַ כָּכָה עָשִׂיתָ וְגַם־הוּא טוֹב־תָּאֵר מְאֹד וְאִתּוֹ יִלְדָה
 אַחֲרַי אֲבִשְׁלוֹם: וַיְהִי דְבָרָיו עִם יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה וְעִם אַבְיָתָר
 הַכֹּהֵן וַיַּעֲזְרוּ אַחֲרָי אֲדַנְיָה: וְצִדּוֹק הַכֹּהֵן וּבְנֵיהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע
 וְנָתָן הַנְּבִיא וְשִׁמְעִי וְרֵעִי וְהַגְּבוּרִים אֲשֶׁר לְדָוִד לֹא הָיוּ
 עִם־אֲדַנְיָהוּ: וַיִּזְבַּח אֲדַנְיָהוּ צֹאן וּבָקָר וּמְרִיא עִם אָבִן הַזֹּחֶלֶת
 אֲשֶׁר־אֶצֶּל עֵין רֹגֵל וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־אָחָיו בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלִכְל־אֲנָשָׁי
 יְהוּדָה עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ: וְאֶת־נָתָן הַנְּבִיא וּבְנֵיהוּ וְאֶת־הַגְּבוּרִים
 וְאֶת־שְׁלֹמֹה אָחָיו לֹא קָרָא: וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־בֵּת־שֹׁבַע אִם־
 שְׁלֹמֹה לֵאמֹר הֲלוֹא שָׁמַעְתָּ כִּי מֶלֶךְ אֲדַנְיָהוּ בֶן־חַגִּית וְאֲדַנְיָהוּ
 דָּוִד לֹא יָדָע: וְעַתָּה לְכִי אֵיעָצֵךְ נָא עֲצֵה וּמְלִטִי אֶת־נַפְשֶׁךָ
 וְאֶת־נַפְשׁ בְּנֶךָ שְׁלֹמֹה: לְכִי וּבֹאִי אֶל־הַמֶּלֶךְ דָּוִד וְאָמַרְתְּ אֵלָיו
 הֲלֹא־אַתָּה אֲדַנְיָה הַמֶּלֶךְ נִשְׁבַּעְתָּ לְאִמְתְּךָ לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה
 בְּנֶךָ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי וּמִדּוּעַ מֶלֶךְ אֲדַנְיָהוּ:
 הִנֵּה עוֹדֶךָ מִדְּבַרְתְּ שָׁם עִם־הַמֶּלֶךְ וְאֲנִי אָבוּא אַחֲרֶיךָ וּמְלֹאֲתִי
 אֶת־דְּבָרֶיךָ: וְתָבֹא בֵּת־שֹׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ הַחֲדָרָה וְהַמֶּלֶךְ יִקַּן
 מְאֹד וְאֲבִישֶׁגְ הַשְּׁוֹנֵמִית מִשָּׂרֵת אֶת־הַמֶּלֶךְ: וְתִקַּד בֵּת־שֹׁבַע
 וְתִשְׁתַּחֲוֶה לְמֶלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִה־לָּךְ: וְתֹאמֶר לוֹ אֲדַנְיָה אַתָּה
 נִשְׁבַּעְתָּ בַּיהוָה אֱלֹהֶיךָ לְאִמְתְּךָ כִּי־שְׁלֹמֹה בְּנֶךָ יִמְלֹךְ אַחֲרָי
 וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי: וְעַתָּה הִנֵּה אֲדַנְיָה מֶלֶךְ וְעַתָּה אֲדַנְיָה
 הַמֶּלֶךְ לֹא יָדָעְתָּ: וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וּצֹאן לָרֶב ֶ
 וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלְאַבְיָתָר הַכֹּהֵן וְלִיֹּאָב שֶׁר הַצָּבָא
 וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא קָרָא: וְאַתָּה אֲדַנְיָה הַמֶּלֶךְ עֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל
 עָלֶיךָ לְהַגִּיד לָהֶם מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדַנְיָה־הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו: וְהָיָה

כשכב אֲדֹנָי־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו וְהִיִּיתִי אָנִי וּבְנֵי שְׁלֹמֹה חֲטָאִים:
 כב וְהִנֵּה עוֹדֶנָּה מְדַבֶּרֶת עִם־הַמֶּלֶךְ וְנָתַן הַנְּבִיא בָּא: וַיִּגִּידוּ לַמֶּלֶךְ
 כג לֵאמֹר הִנֵּה נָתַן הַנְּבִיא וַיָּבֵא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ
 כד עַל־אֲפִיו אֲרָצָה: וַיֹּאמֶר נָתַן אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אֶתְּהָ אֲמַרְתְּ אֲדֹנָיְהוּ
 כה יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּאִי: כִּי יָרֵד הַיּוֹם וַיִּזְבַּח שׁוֹר
 וּמְרִיא־זָצֹאן לָרֶבֶךְ וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְשָׂרֵי הָעָבָא
 כו וּלְאֲבֵיתָר הַכֹּהֵן וְהַנָּס אֲכָלִים וְשֹׁתִים לִפְנֵיו וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ
 כז אֲדֹנָיְהוּ: וְלִי אָנִי־עֲבָדֶיךָ וְלִצְדֹק הַכֹּהֵן וּלְבִנְיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע
 כח וּלְשְׁלֹמֹה עֲבָדֶיךָ לֹא קָרָא: אִם מֵאֵת אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ נִהְיָה הַדָּבָר
 כט הַזֶּה וְלֹא הוֹדַעְתָּ אֶת־עֲבָדֶיךָ מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנָי־הַמֶּלֶךְ
 לד אַחֲרָיו: ה
 קראוֹ לִי לְבַת־שֶׁבַע וַתָּבֵא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֵד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:
 טו וַיִּשְׁבַּע הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי מִכָּל־צָרָה:
 טז כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָךְ בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה
 טז בְּנֹךְ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּאִי תַחְתִּי כִּי כֵּן אֶעֱשֶׂה
 כז הַיּוֹם הַזֶּה: וַתִּקַּד בַּת־שֶׁבַע אַפַּיִם אָרֶץ וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר
 כח יְחִי אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם: ט
 כט וַיֹּאמְרוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד קִרְאוּ־לִי לְצִדּוֹק הַכֹּהֵן וּלְנָתַן הַנְּבִיא וּלְבִנְיָהוּ
 לד בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לָהֶם קַחוּ עִמְכֶם
 לה אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהִרְכַּבְתֶּם אֶת־שְׁלֹמֹה בְנֵי עַל־הַפָּרֹדֶה
 לו אֲשֶׁר־לִי וְהוֹרִדְתֶם אֹתוֹ אֶל־גִּחֹן: וּמִשָּׁח אֹתוֹ שָׁם צִדּוֹק הַכֹּהֵן
 לו וְנָתַן הַנְּבִיא לַמֶּלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וַתִּקְעַתֶּם בַּשּׁוֹפָר וַאֲמַרְתֶּם יְחִי
 לו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה:

הערות

עבדיך. זהו הקרי, והכתיב עבדיך.

ההפטרה מדברת על אהבת יי את ישראל אמנם שזנא את עשו, שהיא מעין הפרשה.

מִשָּׂא דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל בְּיַד מְלָאכִי: אֶהְבְּתִי אֶתְכֶם
אָמַר יְהוָה וְאִמַּרְתֶּם בְּמָה אֶהְבַּתְנוּ הֲלוֹא־אָח עָשׂוּ
לְיַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה וְאֶהֱבֵב אֶת־יַעֲקֹב: וְאֶת־עָשׂוּ שָׂנֵאתִי וְאָשִׁים
אֶת־הָרִיוֹ שְׂמֵמָה וְאֶת־נַחֲלָתוֹ לְתַנּוֹת מְדָבָר: כִּי־תֹאמַר אֱדוֹם
רָשָׁעוֹ וְנָשׁוּב וְנִבְנָה חֲרָבוֹת כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הֵמָּה יִבְנוּ
וְאֲנִי אֶהְרֹס וְקִרְאוּ לָהֶם גְּבוּל רְשָׁעָה וְהָעַם אֲשֶׁר־זָעַם יְהוָה
עַד־עוֹלָם: וְעֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה וְאַתֶּם תֹּאמְרוּ יִגְדַּל יְהוָה מֵעַל
לְגְבוּל יִשְׂרָאֵל: בֶּן יַכְבֵּד אָב וְעַבְדֵּד אֲדֹנָיו וְאִם־אָב אֲנִי אֵינִי
כְּבוֹדִי וְאִם־אֲדֹנִים אֲנִי אֵינִי מוֹרְאֵי אָמְרוּ יְהוָה צְבָאוֹת לָכֶם
הַכְּהֻנִים בּוֹזֵי שָׁמַי וְאִמַּרְתֶּם בְּמָה בּוֹזֵנוּ אֶת־שִׁמְךָ: מְגִישִׁים
עַל־מִזְבְּחֵי לֶחֶם מִגָּאֵל וְאִמַּרְתֶּם בְּמָה גֵאלְנוּךָ בְּאִמְרָכֶם שְׁלַחן
יְהוָה נִבְזָה הוּא: וְכִי־תִגִּישׁוּן עוֹר לְזִבְחֵי אֵין רָע וְכִי תִגִּישׁוּ
פֶסֶח וְחִלָּה אֵין רָע הַקְּרִיבֵהוּ נָא לְפַחְתֶּךָ הִירְצֶךָ אוֹ הִישָׂא
פְּנֶיךָ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: וְעַתָּה חֲלוּ־נָא פְּנֵי־אֵל וִיחַנְנוּ מִיַּדְכֶם
הִיְתָה זֹאת הִישָׂא מִכֶּם פְּנִים אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מִי גִס־בְּכֶם
וְיִסְגַּר דְּלָתַיִם וְלֹא־תֹאֲרִירוּ מִזְבְּחֵי חַנּוּם אֵין־לִי חֶפֶץ בְּכֶם אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת וּמִנְחָה לֹא־אֶרְצֶה מִיַּדְכֶם: כִּי מִמְזֹרַח־שָׁמֶשׁ
וְעַד־מְבוֹאוֹ גְּדוּל שָׁמַי בְּגוֹיִם וּבְכָל־מְקוֹם מְקַטֵּר מִגֵּשׁ לְשָׁמַי
וּמִנְחָה טְהוֹרָה כִּי־גְדוּל שָׁמַי בְּגוֹיִם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: וְאַתֶּם
מַחֲלִילִים אוֹתוֹ בְּאִמְרָכֶם שְׁלַחן אֲדֹנָי מִגָּאֵל הוּא וְנִיבּוֹ נִבְזָה
אָכְלוּ: וְאִמַּרְתֶּם הֲנֵה מִתְּלָאָה וְהִפְחַתֶּם אוֹתוֹ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
וְהִבַּאתֶם גְּזוּל וְאֶת־הַפֶּסֶח וְאֶת־הַחֹלֶה וְהִבַּאתֶם אֶת־הַמִּנְחָה

מקורות

הפטרת תולדות. מלאי א, ה, ב, ח. אהבת יי את ישראל וכי הפרשה. ע"פ ג'וש' א"ח, ס' תרכט, ס"א.

יד הארצה אותה מידכם אמר יהוה: ס וארור
 נוכל ויש בעדרו זכר ונדר וזבח משחת לאדני כי מלך גדול
 אָנִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּשְׁמִי נוֹרָא בְּגוֹיִם: וְעַתָּה אֵלֵיכֶם הַמְצִינָה
 ב הַזֹּאת הַכֹּהֲנִים: אִם-לֹא תִשְׁמָעוּ וְאִם-לֹא תִשְׁימוּ עַל-לֵב לְתַת
 כְּבוֹד לְשִׁמִּי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּשְׁלַחְתִּי בְכֶם אֶת-הַמְּאָרָה
 וְאֲרוֹתַי אֶת-בְּרֻכּוֹתֵיכֶם וְגַם אֲרוֹתֶיהָ כִּי אֵינְכֶם שָׁמִים עַל-לֵב:
 ג הַנְּגִי גַעַר לְכֶם אֶת-הַזֶּרַע וְזִרְתִּי פָרֵשׁ עַל-פְּנֵיכֶם פָּרֵשׁ חֲגִיכֶם
 ד וּנְשֵׂא אֶתְכֶם אֵלָיו: וַיִּדְעַתֶּם כִּי שְׁלַחְתִּי אֵלֵיכֶם אֶת הַמְצִינָה
 ה הַזֹּאת לְהִיּוֹת בְּרִיתִי אֶת-לְוִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: בְּרִיתִי
 ו הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְאֶתְנַסְּלוּ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי
 ז שְׁמִי נַחַת הוּא: תּוֹרַת אֶמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ וְעוֹלָה לֹא-נִמְצָא
 בְּשִׁפְתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִשׁוֹר הֵלֵךְ אִתִּי וְרַבִּים הִשִּׁיב מֵעוֹן:
 ז כִּי-שִׁפְתֵי כַהֵן יִשְׁמְרוּ-דַּעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׂוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלֶּאֱדָם
 יְהוָה-צְבָאוֹת הוּא:

הפטרת ויצא

ההפטרות מספרת שהקדוש ברוך הוא עתיד להוציא את ישראל מהגלות על אף החרדה
 שיהיה להם, מפל מקום יושבים בבתיהם, כמו כן יעקב בפרשה חזר לבית אביו בדבר יי,
 אף שהיה לו פחד וחרדו בנים בצפורים מלבו ועשו, מפל מקום הצילם יי משניהם.

יא **וְעַמִּי תְלוּאִים לְמִשׁוּבְתִּי וְאֶל-עַל יִקְרָאֵהוּ יַחַד לֹא יְרוּמָם:**
 ב אֵיךְ אֶתְנַהֵךְ אֶפְרַיִם אֲמַנְנֶךָ יִשְׂרָאֵל אֵיךְ אֶתְנַהֵךְ כְּאֲדָמָה
 ג אֲשִׁימְךָ כְּצִבְאִים נְהַפְךָ עָלַי לְבִי יַחַד נִכְמְרוּ נְחוּמִי: לֹא
 ד אֶעֱשֶׂה חֲרוֹן אַפִּי לֹא אָשׁוּב לְשַׁחַת אֶפְרַיִם כִּי אֵל אֲנֹכִי
 ה וְלֹא-אִישׁ בְּקִרְבְּךָ קָדוֹשׁ וְלֹא אָבּוֹא בְּעִיר: אַחֲרַי יְהוָה יִלְכוּ

מקורות

הפטרת ויצא, הוסיף יא, זיאל, יב, סידר.

כְּאַרְיֵה יִשְׁאָג כִּי־הוּא יִשְׁאָג וַיַּחְרְדוּ בָנִים מִיָּם: יַחְרְדוּ כְּצִפּוֹר
 מִמְּצָרִים וּכְיִזְנָה מֵאַרְץ אֲשׁוּר וְהוֹשְׁבֵתִים עַל־בֵּיתֵיהֶם נְאֻם־
 יְהוָה: סִבְבְּנִי בְּכַחַשׁ אֶפְרַיִם וּבְמִרְמָה
 בֵּית יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה עַד רֹד עִם־אֵל וְעִם־קְדוֹשִׁים נְאֻמְךָ:
 אֶפְרַיִם רֵעָה רוּחַ וְרֹדֶף קָדִים כָּל־הַיּוֹם כְּזָב וְשׂוֹד יִרְבֶּה וּבְרִית
 עִם־אֲשׁוּר יִכְרְתוּ וְשָׁמֶן לְמִצְרַיִם יִנְבֹּל: וְרִיב לִיהוּדָה עִם־יְהוּדָה
 וְלִפְקֹד עַל־יַעֲקֹב כְּדַרְכָּיו כְּמַעַלְלָיו יִשִּׁיב לוֹ: בְּבֹטֶן עַקֵּב
 אֶת־אֲחִיו וּבְאוֹנוֹ שָׂרָה אֶת־אֱלֹהִים: וַיִּשֶׁר אֶל־מְלֶאכֶד וַיְכַל בְּכֶה
 וַיִּתְחַנֵּן־לוֹ בֵּית־אֵל יִמְצְאוּנוּ וְשֵׁם יִדְבַר עִמָּנוּ: וַיְהוּדָה אֱלֹהֵי
 הַצְּבָאוֹת יְהוָה זָכְרוּ: וְאַתָּה בְּאֱלֹהֶיךָ תִּשׁוּב חֶסֶד וּמִשְׁפָּט שְׁמֹר
 וּקְנֵה אֶל־אֱלֹהֶיךָ תְּמִיד: כְּנֻעַן בְּיָדוֹ מֵאֲזִנֵי מִרְמָה לַעֲשֹׂק אֲהַב:
 וַיֹּאמֶר אֶפְרַיִם אֵךְ עֲשִׂרְתִּי מִצְּאֵתִי אֲזֶן לִי כָּל־יְגִיעֵי לֹא
 יִמְצְאוּ־לִי עֹן אֲשֶׁר־חָטָא: וְאַנְכִי יְהוּדָה אֱלֹהֶיךָ מֵאַרְץ מִצְרַיִם
 עַד אוֹשִׁיבֶךָ בְּאֶהְלִים כִּימֵי מוֹעֵד: וּדְבַרְתִּי עַל־הַנְּבִיאִים וְאַנְכִי
 חֲזוֹן הִרְבֵּיתִי וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה: אִם־גִּלְעָד אֲזֶן אֵךְ־שׂוֹא
 הָיוּ בְּגִלְגָל שְׂוָרִים זָבָחוּ גַם מִזְבְּחוֹתֶם כְּגִלְיָם עַל תְּלָמֵי שָׂדֵי:
 וַיְבָרַח יַעֲקֹב שָׂדֵה אֲרָם וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל בְּאִשָּׁה וּבְאִשָּׁה שָׁמֵר:
 וּבְנָבִיא הָעֵלָה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וּבְנָבִיא נִשְׁמֵר:

הפטרת וישלח

ההפטרה נמסרה על ידי עובדיה שהיה גר אדומי, ומדברת על מפלת אדום, בגלל החמס
 שעשה לאחיו יעקב שהוא מעין הפרשה.

חֲזוֹן עֲבַדְיָה כֹה־אָמַר אֲדָנָי יְהוָה לְאֹדוֹם שְׂמוּעָה שְׂמַעְנוּ
 מֵאֵת יְהוָה וַיְצִיר בְּגוֹיִם שְׁלַח קוֹמוֹ וְנִקְוָמָה עָלֶיהָ

מקורות

הפטרת וישלח. עוב' א', א"כח. ההפטרה נמסרה ע"י וכו' הפרשה. ע"פ לזוש' אר"ת, סי' תרסט, ס"ח. שונדזיה שהיה גר אדומי.
 ע"פ צנלי סנהדרין, דף ל"ג ע"ב.

לַמְּלַחְמָה: הִנֵּה קָטַן נִתְתִּיךָ בְּגוֹיִם בְּזוּי אֶתָּה מְאֹד: זְרוּן לְבָבְךָ
 הַשִּׂיֵּאֶף שִׁכְנִי בְּחַגְוֵי־סֹלַע מְרוֹם שִׁבְתּוֹ אִמְר בְּלִבּוֹ מִי יוֹרְדֵנִי
 אָרֶץ: אִם־תִּגְבֶּיָה כְּנֶשֶׁר וְאִם־בֵּין כּוֹכְבִים שָׁיִם קִנְיָה מִשָּׁם
 אוֹרִידֶךָ נְאֻם־יְהוָה: אִם־גִּנְבִים בְּאוֹ־לֶךָ אִם־שׁוֹדְדֵי לַיְלָה אֵיךְ
 נִדְמִיתָה הֲלוֹא יִגְנְבוּ דַיִם אִם־בְּצָרִים בָּאוּ לָךְ הֲלוֹא יִשְׁאִירוּ
 עַלְלוֹת: אֵיךְ נִחַפְּשׂוּ עֲשׂוּ נִבְעוּ מִצַּפְנָיו: עַד־הַגְּבוּל שְׁלַחֲוֶךָ
 כָּל אֲנָשִׁי בְרִיתְךָ הַשִּׂיֵּאוֹף יִכְלוּ לָךְ אֲנָשִׁי שְׁלֹמֶךָ לַחֲמֶךָ יִשְׁיִמוּ
 מְזוֹר תַּחְתֶּיךָ אֵין תְּבוּנָה בּוֹ: הֲלוֹא בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם־יְהוָה
 וְהֶאֱבַדְתִּי חֻכְמִים מֵאֲרוֹם וְתְבוּנָה מֵהָר עֲשׂוּ: וַחֲתוּ גְבוּרֶיךָ
 תִּימָן לְמַעַן יִכְרַת־אִישׁ מֵהָר עֲשׂוּ מִקְטָל: מַחֲמַס אַחֶיךָ יַעֲקֹב
 תִּכְסֹף בּוֹשָׁה וְנִכְרַת לְעוֹלָם: בַּיּוֹם עִמְדֶךָ מִנְּגֹד בַּיּוֹם שְׁבוֹת
 זְרִים חִילוּ וְנִכְרָים בָּאוּ שְׁעָרוֹ וְעַל־יְרוּשָׁלַם יָדוּ גוֹרֵל גַּם־אֶתָּה
 כְּאַחַד מֵהֶם: וְאֶל־תֵּרָא בַּיּוֹם־אַחֶיךָ בַּיּוֹם נִכְרוּ וְאֶל־תִּשְׁמַח
 לְבַנְיֵי־יְהוּדָה בַּיּוֹם אָבְדָם וְאֶל־תִּגְדֵּל פִּיךָ בַּיּוֹם צָרָה: אֶל־תִּבּוֹא
 בְּשַׁעַר־עַמִּי בַּיּוֹם אֵינָם אֶל־תֵּרָא גַם־אֶתָּה בְּרַעְתּוֹ בַּיּוֹם אִידוּ
 וְאֶל־תִּשְׁלַחְנָה בְּחִילוֹ בַּיּוֹם אִידוּ: וְאֶל־תַּעֲמֹד עַל־הַפָּרֶק
 לְהִכְרִית אֶת־פְּלִיטָיו וְאֶל־תִּסְגֵּר שְׁרִידָיו בַּיּוֹם צָרָה: כִּי־קָרוֹב
 יוֹם־יְהוָה עַל־כָּל־הַגּוֹיִם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ יַעֲשֶׂה לָךְ גְּמֻלָּךְ יָשׁוּב
 בְּרֹאשׁוֹ: כִּי כַּאֲשֶׁר שְׁתִּיתָם עַל־הָר קֹדְשִׁי יִשְׁתּוּ כָּל־הַגּוֹיִם
 תִּמְדוּ וְשָׁתוּ וְלָעוּ וְהָיוּ כְּלוֹא הָיוּ: וּבִהָר צִיּוֹן תִּהְיֶה פְּלִיטָה
 וְהָיָה קֹדֶשׁ וַיִּרְשׁוּ בֵּית יַעֲקֹב אֶת מוֹרְשֵׁיהֶם: וְהָיָה בֵּית־יַעֲקֹב
 אִשׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּה וּבֵית עֲשׂוֹ לְקָשׁ וּדְלָקוּ בָהֶם וְאֶכְלוּם
 וְלֹא־יִהְיֶה שְׁרִיד לְבֵית עֲשׂוֹ כִּי יִהְיֶה דְבַר: וַיִּרְשׁוּ הַגְּבָב אֶת־הָר
 עֲשׂוֹ וְהִשְׁפִּילָה אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיִּרְשׁוּ אֶת־שׂוּדָה אֶפְרַיִם וְאֶת
 שׂוּדָה שְׁמֵרוֹן וּבְנִימָן אֶת־הַגְּלָעָד: וְגִלְתָּ הַחֹל־הַזֶּה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל

אֲשֶׁר־כָּנַעְנִים עַד־צָרְפָּת וְגַלְת יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר בְּסַפְרָד יִרְשׁוּ
 אֶת עָרֵי הַנֶּגֶב: וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת־הָרַע עֲשׂוּ
 וְהִיתָה לִיהוָה הַמְּלוּכָה:

הפטרת וישב

ההפטרה מדברת על מכירת יוסף שהוא מעין הפרשה ומסיימת 'כי אם גלה סודו אל עבדיו',
 בדגמת מה שאמר יוסף לשר המשקים והאופים 'הלווא לאלהים פתרנים ספרו נא לי'.

כֹּה אָמַר יְהוָה עַל־שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל־אַרְבַּעָה לֹא
 אֲשִׁיבֵנּוּ עַל־מִכָּרָם בְּכֶסֶף צִדִּיק וְאֲבִיוֹן בַּעֲבוּר גַּעְלִים:
 הַשְּׂאֵפִים עַל־עַפְר־אֶרֶץ בְּרֹאשׁ דָּלִים וְדָרָךְ עֲנֹוִים יָטוּ וְאִישׁ
 וְאֲבִיו יִלְכוּ אֶל־הַנְּעֻרָה לְמַעַן חַלֵּל אֶת־שֵׁם קְדֹשִׁי: וְעַל־בְּגָדִים
 חִבְלִים יָטוּ אֶצֶל כָּל־מִזְבַּח וַיִּזֶן עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם:
 וְאֲנֹכִי הַשְּׂמַדְתִּי אֶת־הָאֲמֹרִי מִפְּנֵיהֶם אֲשֶׁר כָּגַבְהָ אַרְזִים נָבְהוּ
 וְחֶסֶן הוּא כְּאֵלֹנִים וְאֲשַׁמֵּד פְּרִיֹם מִמֶּעַל וְשָׂרְשָׁיו מִתַּחַת:
 וְאֲנֹכִי הֶעֱלִיתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֹלֶךְ אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר
 אַרְבָּעִים שָׁנָה לְרַשֵּׁת אֶת־אֶרֶץ הָאֲמֹרִי: וְאֲקִים מִבְּנֵיכֶם
 לְנִבְיָאִים וּמִבְּחֹרֵיכֶם לְגֹזְרִים הָאֵף אֵין־זֹאת בְּגִי יִשְׂרָאֵל
 נְאֻם־יְהוָה: וּתְשַׁקּוּ אֶת־הַגֹּזְרִים יֵין וְעַל־הַנְּבִיאִים צִוִּיתֶם לֵאמֹר
 לֹא תִנָּבְאוּ: הִנֵּה אֲנֹכִי מַעֲיֵק תַּחְתֵּיכֶם כְּאֲשֶׁר תַּעֲיֵק הָעֵגְלָה
 הַמְּלֹאָה לָהּ עֵמִיר: וְאֲבַד מְנוּס מִקָּל וְחֹזֵק לֹא־יֵאֱמָן כַּחוֹ
 וְגִבּוֹר לֹא־יִמְלֹט נַפְשׁוֹ: וְתַפֵּשׁ הַקֶּשֶׁת לֹא יַעֲמֹד וְקַל בְּרִגְלָיו
 לֹא יִמְלֹט וְרִכְבּ הַסּוּס לֹא יִמְלֹט נַפְשׁוֹ: וְאֵמִין לִבּוֹ בַּגִּבּוֹרִים
 עָרוֹם יָנוּס בַּיּוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה: פ

מקורות

הפטרת וישב. עמו"ב, רמז, ג, א"ח. על מכירת וכו' הפרשה. ע"פ לזו"ט א"ח, סי' תרכט, ס"ח. מה שאמר יוסף לשר המשקים והאופים. ב"ר, מ, ת.

א שִׁמְעוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 ב עַל כָּל־הַמְּשַׁפְּחָה אֲשֶׁר הֵעֲלִיתִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: רַק
 ג אֶתְכֶם יִדְעֵתִי מִכָּל מְשַׁפְּחוֹת הָאָדָמָה עַל־כֵּן אֶפְקֹד עֲלֵיכֶם
 ד אֵת כָּל־עֹנְוֹתֵיכֶם: הֵיילְכוּ שָׁנִים יַחְדָּו בְּלַתִּי אִם־נִוְעַדְו: הִישָׂאג
 ה אַרְיֵה בִיעַר וְטָרַף אֵין לוֹ הֵייתָן כְּפִיר קוֹלוֹ מִמְעַנְתּוֹ בְּלַתִּי
 ו אִם־לָכֹד: הֵתְפַל צְפוֹר עַל־פַּח הָאֶרֶץ וּמוֹקֵשׁ אֵין לָהּ הֵיעָלָה
 ז פַּח מִן־הָאָדָמָה וְלָכוֹד לֹא יִלְכוֹד: אִם־יִתְקַע שׁוֹפָר בְּעִיר וְעַם
 ח לֹא יַחְרְדוּ אִם־תִּהְיֶה רָעָה בְּעִיר וַיְהוֶה לֹא עֲשֵׂה: כִּי לֹא יַעֲשֶׂה
 ט אֲדָנִי יְהוָה דָּבָר בִּי אִם־גָּלָה סוֹדוֹ אֶל־עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים: אַרְיֵה
 שָׂאג מִי לֹא יִירָא אֲדָנִי יְהוָה דָּבָר מִי לֹא יִנְבֵּא:

הפטרות מקץ

ההפטרות מדברת על חלום שלמה, שהוא דומה לחלומות של פרעה, מעין הפרשה. ומסים
 'ויהי המלך שלמה מלך', בדגמות יוסף שמלך והשבטים השתחוו לו.

א וַיִּקַּץ שְׁלֹמֹה וַהֲגִה חֲלוֹם וַיָּבֹא יְרוּשָׁלַם וַיַּעֲמְדוּ לִפְנָיו אַרְוֹן
 ב בְּרִית־אֲדָנִי וַיַּעַל עֲלוֹת וַיַּעַשׂ שְׁלָמִים וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה
 ג לְכָל־עַבְדָּיו:

ד אַז תִּבְאָנָה שְׁתֵּים נָשִׁים זָנוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹדְנָה לִפְנָיו:
 ה וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאֶחָת בִּי אֲדָנִי אֲנִי וְהָאִשָּׁה הַזֹּאת יִשְׁבֹּת
 ו יַח בְּבֵית אֶחָד וְאֵלֶּד עִמָּה בְּבֵית: וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְלִדְתִּי
 ז וַתֵּלֶד גַּם־הָאִשָּׁה הַזֹּאת וַאֲנַחְנוּ יַחְדָּו אֵין־זָר אֲתָנוּ בְּבֵית
 ח זוֹלְתִי שְׁתֵּים־אֲנַחְנוּ בְּבֵית: וַיָּמַת בֶּן־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לַיְלָה אֲשֶׁר
 ט שָׁכְבָה עָלָיו: וַתִּקַּם בְּתוֹךְ הַלַּיְלָה וַתִּקַּח אֶת־בְּנֵי מֵאֲצִלִּי
 י וַאֲמַתָּי יִשְׁנָה וַתִּשְׁכַּיְבֵהוּ בְּחִיקָה וַאֲת־בְּנֵה הַמֵּת הִשְׁכַּיְבָה

מקורות

הפטרות מקץ. מ"א ג, ט"ז, כ"ד, ד, ה. חלום שלמה וכו' מעין הפרשה. ע"פ לבוש אר"ת, סי' תרכט, ס"א.

בְּחִיקָי: וְאָקַם בְּבִקְרָה לְהִינִיק אֶת־בְּנֵי וְהִנְהִמַּת וְאֶתְבוֹנֵן אֶלָּיו כא
 בְּבִקְרָה וְהִנְהִי לֹא־הָיָה בְּנֵי אֲשֶׁר יִלְדֶתִי: וְתֹאמֶר הָאִשָּׁה הָאֲחֵרֶת כב
 לֹא כִי בְּנֵי הַחִי וּבְנֵי הַמֵּת וְזֹאת אִמְרַת לֹא כִי בְּנֵי הַמֵּת
 וּבְנֵי הַחִי וְתִדְבַרְנָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ זֹאת אִמְרַת כג
 זֶה־בְּנֵי הַחִי וּבְנֵי הַמֵּת וְזֹאת אִמְרַת לֹא כִי בְּנֵי הַמֵּת
 וּבְנֵי הַחִי: פ

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ קָחוּ לִי־חֶרֶב וַיָּבֹאוּ הַחֶרֶב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר כד
 הַמֶּלֶךְ גְּזֹרוּ אֶת־הַיֶּלֶד הַחִי לְשָׁנַיִם וְתִנּוּ אֶת־הַחֲצִי לְאֵחָת
 וְאֶת־הַחֲצִי לְאֵחָת: וְתֹאמֶר הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־בָּנָה הַחִי אֶל־הַמֶּלֶךְ: כו
 כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמֶיהָ עַל־בָּנָהּ וְתֹאמְרוּ בִּי אֲדֹנָי תִּנּוּ־לָהּ אֶת־הַיֶּלֶד
 הַחִי וְהַמֵּת אֶל־תְּמִיתָהוּ וְזֹאת אִמְרַת גַּם־לִי גַם־לָךְ לֹא יִהְיֶה
 גְּזֹרוּ: וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר תִּנּוּ־לָהּ אֶת־הַיֶּלֶד הַחִי וְהַמֵּת לֹא כז
 תְּמִיתָהוּ הִיא אִמּוֹ: ׀ וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל כח
 אֶת־הַמְּשֻׁפָּט אֲשֶׁר שִׁפֵּט הַמֶּלֶךְ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי רָאוּ
 כִּי־חֲכָמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת מְשֻׁפָּט: ׀ וַיְהִי ד
 הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: ׀

הפטרת ויגש

ההפטרה מדברת על חלוק שבטי ישראל ליהודה ויוסף בענין הגאולה, כמו שבפירשה זו היו הם העקרים בכל מעשה וירידתם לגלות מצרים.

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: וְאַתָּה בֶן־אָדָם קַח־לָךְ עֵץ אֶחָד יז
 וּכְתֹב עָלָיו לַיהוָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ וְלִקַּח עֵץ אֶחָד יח
 וּכְתֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ: וּמָרַב יז

מקורות

הפטרת ויגש. יחז' לו', טורכת. על חלוק שבטי ישראל וכו'. ע"פ לבוש חו"ת, סי' תרפה, ס"א.

יח אַתֶּם אֶחָד אֶל-אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ לְאֶחָדִים בְּיַדְךָ: וְכַאֲשֶׁר
 יא יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ בְּנֵי עַמֶּךָ לֵאמֹר הֲלוֹא-תִגִּיד לָנוּ מִה-אֱלֹהֵי לָךְ:
 יב דַּבֵּר אֲלֵהֶם כֹּה-אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי לִקַּח אֶת-עֵץ יוֹסֵף
 אֲשֶׁר בְּיַד-אֶפְרַיִם וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חִבְרוּ וְנָתַתִּי אוֹתָם עָלָיו
 כ אֶת-עֵץ יְהוּדָה וְעַשִׂיתֶם לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ אֶחָד בְּיָדֵי: וְהָיוּ הָעֵצִים
 כא אֲשֶׁר-תִּכְתֹּב עֲלֵיהֶם בְּיַדְךָ לְעֵינֵיהֶם: וְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כֹּה-אָמַר
 אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי לִקַּח אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
 הִלְכוּ-שָׁם וְקִבַצְתִּי אֹתָם מִסְבִּיב וְהִבֵּאתִי אוֹתָם אֶל-אֲדָמָתָם:
 כב וְעַשִׂיתִי אִתְּם לְגוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ בְּהָרֵי יִשְׂרָאֵל וּמִלֶּךְ אֶחָד יִהְיֶה
 לְכֻלָּם לְמֶלֶךְ וְלֹא יִהְיוּ-עוֹד לְשְׁנֵי גוֹיִם וְלֹא יִחַצּוּ עוֹד לְשֵׁתִי
 כג מִמַּלְכוֹת עוֹד: וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בְּגִלּוּלֵיהֶם וּבִשְׁקוּצֵיהֶם וּבְכָל
 פְּשָׁעֵיהֶם וְהוֹשַׁעְתִּי אֹתָם מִכָּל מוֹשַׁבְתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ בָהֶם
 כד וְטַהַרְתִּי אוֹתָם וְהָיוּ-לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים: וְעַבְדֵי
 דָּוִד מִלֶּךְ עֲלֵיהֶם וְרוּעֵה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם וּבְמִשְׁפָּטֵי יִלְכוּ
 כה וְחֻקוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ אוֹתָם: וַיֵּשְׁבוּ עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי
 לְעַבְדֵי לְיַעֲקֹב אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ-בָהּ אֲבוֹתֵיכֶם וַיֵּשְׁבוּ עָלֶיהָ הִמָּה
 ובְּנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד-עוֹלָם וְדוֹד עַבְדֵי נָשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם:
 כו וְכִרְתִּי לָהֶם בְּרִית שְׁלוֹם בְּרִית עוֹלָם יִהְיֶה אוֹתָם וְנָתַתִּים
 כז וְהִרְבִּיתִי אוֹתָם וְנָתַתִּי אֶת-מְקוֹדְשֵׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם: וְהָיָה
 מִשְׁכְּנֵי עֲלֵיהֶם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהִמָּה יִהְיוּ-לִי לְעָם:
 כח וַיִּדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדֵּשׁ אֶת-יִשְׂרָאֵל בַּהֲיוֹת מְקוֹדְשֵׁי
 בְּתוֹכָם לְעוֹלָם: פ

הערות

יח. וזהו הקרי, והכתיב י'היה.

ההפטרות מדברת על ענין מיתת דוד וצואתו לבנו, שהוא מעין 'ויקרבו ימי ישראל למות' וגו' ויצו אותם וגו'.

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־דָוִד לָמוֹת וַיֵּצֵא אֶת־שְׁלֹמֹה בְּנוֹ לֵאמֹר: אַנְכִי הֵלֵךְ בְּדַרְךְ כָּל־הָאָרֶץ וַחֲזַקְתָּ וְהָיִיתָ לְאִישׁ: וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי לְשֹׁמֵר חֻקֹּתָיו מִצֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְעֵדוּתָיו כִּכְתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה לְמַעַן תִּשְׁכַּל אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר תִּפְגַּח שָׁם: לְמַעַן יָקִים יְהוָה אֶת־דְּבָרֹו אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלַי לֵאמֹר אִם־יִשְׁמְרוּ בְנֶיךָ אֶת־דַּרְכֶּם לְלַכֵּת לִפְנֵי־בְּאֵמַת כָּל־לִבְבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּפְסֵי יִשְׂרָאֵל: וְגַם אֶתָּה יִדְעַת אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂה לִי יוֹאָב בֶּן־צֵרוּיָהָ אֲשֶׁר עָשָׂה לְשֹׁנֵי־שָׂרֵי צְבָאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן־נֵר וְלַעֲמֶשָׂא בֶן־יֵתֵר וַיַּהַרְגֵם וַיִּשְׂם דְּמֵי־מַלְחָמָה בְּשָׁלֵם וַיִּתֵּן דְּמֵי מַלְחָמָה בַּחֲגֹרְתוֹ אֲשֶׁר בְּמַתְנָיו וּבִנְעֻלוֹ אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו: וְעָשִׂיתָ כְּחֻקְמִתְּךָ וְלֹא־תוֹרַד שְׂיִבְתוֹ בְּשָׁלֵם שְׂאֵל: וּלְבָנֵי בְרוּזֵי הַגִּלְעָדִי תַעֲשֶׂה־חֶסֶד וְהָיוּ בְּאֶכְלֵי שֶׁלְחָנְךָ כִּי־כֵן קָרְבוּ אֵלַי בְּבָרְחֵי מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם אַחִיךָ: וְהִנֵּה עִמָּךְ שְׂמֹעִי בֶן־גֵּרָא בֶן־הַיְמִינִי מִבְּחָרִים וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נְמַרְצַת בְּיוֹם לָכַתִּי מַחֲגִים וְהוּא־יָרַד לְקִרְאָתִי הִירִדֵן וְאַשְׁבַּע לוֹ בַּיהוָה לֵאמֹר אִם־אֶמְיָתְךָ בְּחָרְבִי: וְעָתָה אֶל־תִּנְקְהוּ כִּי אִישׁ חָכָם אֶתָּה וַיִּדְעַתְּ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־לוֹ וְהוֹרַדְתָּ אֶת־שְׂיִבְתוֹ בְּדָם שְׂאֵל: וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֵּר בְּעִיר דָּוִד: פ
וְהַיְמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן וְהַיְמִים אֲשֶׁר מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשׁ שָׁנִים: וְשְׁלֹמֹה יָשָׁב עַל־כִּפְסֵי דָוִד אָבִיו וַתִּכְנַן מַלְכָּתוֹ מְאֹד: ס

מקורות

הפטרות ויהי. מ"א ב, א"ב. על ענין מיתת דוד וכו'. ע"פ לזכר אר"ח, סי' תרפ"ה, ס"א.

ההפטרות מדברות על: (א) גלות ירושלים, כן בפרשה גלות מצרים. (ב) ירמיהו בטרם צאתו מרחם הקדוש הקדוש ברוך הוא, כן משה נאמר עליו בתלמוד, כאשר נולד נתמלא הבית קלו אור. (ג) הקדוש ברוך הוא שלח את ירמיהו לדבר בשמו, כמו כן משה.

דְּבַרִי יִרְמְיָהוּ בְּיַחְלֻקֵיהוּ מִן־הַכְּהֻנִים אֲשֶׁר בְּעִנְתוֹת בְּאֶרֶץ
 בְּנִימָן: אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו בִּימֵי יִאֲשִׁיָּהוּ
 בֶן־אֲמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּשִׁלְש־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ: וַיְהִי בִימֵי
 יְהוֹיָקִים בֶּן־יִאֲשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תֵּם עֶשְׂתֵי עֶשְׂרֵה שָׁנָה
 לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יִאֲשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־גְּלוֹת יְרוּשָׁלַם בְּחֹדֶשׁ
 הַחֲמִישִׁי: פ

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בְּטָרִם אֶצְרֹךְ בְּבִטָּן יִדְעֶתִיךָ
 וּבְטָרִם תֵּצֵא מִרְחֹם הַקִּדְשִׁיךָ נִבְיָא לְגוֹיִם נְתַתִּיךָ: וְאָמַר
 אָהֵל אֲדַנִּי יְהוָה הִנֵּה לֹא־יִדְעֶתִי דְבַר כִּי־נֶעַר אָנֹכִי: ס

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֶל־תֹּאמַר נֶעַר אָנֹכִי כִי
 עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֶשְׁלַחְךָ תֵּלֵךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר אֶצְוֶךָ תְּדַבֵּר: אֶל־
 תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־אֲתָךְ אֲנִי לְהַצִּילָךְ נְאֻם־יְהוָה: וַיִּשְׁלַח יְהוָה
 אֶת־יָדוֹ וַיִּגַע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נְתַתִּי דְבַרִי בְּפִיךָ:
 רְאֵה הַפְּקֹדֶתִיךָ הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמְּלָכוֹת לְנִתּוֹשׁ
 וְלִנְתוֹץ וְלִהְאֹבֵיד וְלִהְרוֹס לְבָנוֹת וְלִנְטוֹעַ: פ

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מָה־אַתָּה רֹאֵה יִרְמְיָהוּ וְאָמַר מִקַּל
 שְׂקָד אֲנִי רֹאֵה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִיטַבְתָּ לְרֹאוֹת כִּי־שְׂקָד
 אֲנִי עַל־דְּבַרִי לַעֲשׂוֹתוֹ: ס

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי
 שְׁנִית לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֵה וְאָמַר סִיר נְפוּחַ אֲנִי רֹאֵה
 וּפְנִי מִפְּנֵי צְפוּנָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי מִצְפוֹן תִּפְתַּח הָרְעָה
 עַל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: כִּי הִנְנִי קֹרֵא לְכָל־מְשֻׁפָּחוֹת מִמְּלָכוֹת

מקורות הערות
 הפטרות שמות ירמ' א, א"י, ב, א"ג. נאמר עליו בתלמוד. צנזי סוטה, דף יב ע"א. אצ"ר. זהו הקרי והכתיב אצורך.

צְפוּנָה נְאֻם־יְהוָה וּבָאוּ וּנְתַנּוּ אִישׁ כִּסְאוֹ פָתַח שַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם
 וְעַל כָּל־חֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה: וּדְבַרְתִּי מִשְׁפָּטִי
 אוֹתָם עַל כָּל־רַעְתָּם אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיִּקְטְרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים
 וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם: וְאַתָּה תֵּאָזֵר מִתְּנִיף וְקָמַת וּדְבַרְתִּי
 אֵלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲנֹכִי אֶצְנֹךְ אֶל־תַּחַת מַפְנִיָּהֶם פֶּן־אֲחַתְּךָ
 לַפְּנִיָּהֶם: וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִיךָ הַיּוֹם לְעִיר מְבֻצָּר וּלְעַמּוּד בְּרוֹזַל
 וּלְחַמּוֹת נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֵיהָ לְכַהֲנֵיהָ
 וּלְעַם הָאָרֶץ: וּנְלַחֲמוּ אֵלֶיךָ וְלֹא־יִוָּכְלוּ לָךְ כִּי־אֲתַךְ אֲנִי
 נְאֻם־יְהוָה לְהַצִּילְךָ: פ
 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: הֲלוֹךְ וּקְרֵאתְ בְּאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר
 כֹּה אָמַר יְהוָה זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבֵת כָּל־יְלֻלְתֶיךָ לְכַתֶּךָ
 אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאָרֶץ לֹא זְרוּעָה: קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לִיהוָה רֵאשִׁית
 תְּבוּאָתָה כָּל־אֲכָלֶיךָ יֵאָשְׁמוּ רְעָה תִּבְאֵ אֵלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה: פ

הפטרת וארא

ההפטרה מדברת על ענין קבוץ ישראל אל אדמתם ועשיית שפטים באויביהם, שהוא מעין
 הפרשה 'והוצאתי אותם מתחת סבלות מצרים וגו' וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים
 גדלים. גם כתוב בה נבואה על פרעה מלך מצרים, שהוא מעין כל הפרשה. ומוסיף פסוק
 בתחלתו, 'ולא יהיה וכו' סלון ממאיר' וכו', כמו כן בפרשה נאמר, 'והפליתי ביום ההוא וכו'
 אשר עמי עמד עליה'.

וְלֹא־יְהִיָּה עוֹד לְבַיִת יִשְׂרָאֵל סֶלֶן מִמַּאִיר וְקוֹץ מִכָּאֵב
 מִכָּל־סְבִיבֹתֶם הַשָּׂאטִים אוֹתָם וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי
 אֲדַנֶּי יְהוָה: פ

כֹּה־אָמַר אֲדַנֶּי יְהוָה בְּקַבְּצִי אֶת־בַּיִת יִשְׂרָאֵל מִן־הָעַמִּים אֲשֶׁר
 נִפְצְאוּ בָם וּנְקַדְשִׁיתִי בָם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם וַיִּשְׁבוּ עַל־אֲדָמָתָם אֲשֶׁר

מקורות

הפטרת וארא. יח' כח, כד"ט, כט, ח"כח. על ענין קבוץ ישראל וכו' כל הפרשה. ע"פ לבוש ח"ת, ס' תרפ"ה, ס"א.

נָתַתִּי לְעַבְדֵי לַיַּעֲקֹב: וַיָּשְׁבוּ עָלַיָּה לְבָטַח וּבָנוּ בְּתִים וְנָטְעוּ
 כְּרָמִים וַיָּשְׁבוּ לְבָטַח בַּעֲשׂוֹתֵי שְׁפָטִים בְּכֹל הַשָּׂאֲטִים אַתֶּם
 מִסְּבִיבוֹתֵם וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: פ

בַּשָּׁנָה הָעֲשׂוֹרִית בַּעֲשָׂרֵי בַשָּׁנִים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר־יְהוָה
 אֵלַי לֵאמֹר: בְּנֶאֱדָם שָׁיִם פְּנִיךָ עַל־פְּרַעְיָה מִלֶּךְ מִצְרַיִם
 וְהִנָּבֵא עָלָיו וְעַל־מִצְרַיִם כֻּלָּה: דַּבֵּר וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמְרוּ אֲדֹנָי
 יְהוִה הִנְנִי עֲלֶיךָ פְּרַעְיָה מִלֶּךְ־מִצְרַיִם הַתַּנִּים הַגְּדוֹל הַרְבֵּץ
 בְּתוֹךְ יֵאָרִיו אֲשֶׁר אָמַר לִי יֵאָרִי וְאֲנִי עָשִׂיתָנִי: וְנָתַתִּי חֲחִים
 בְּלִחְיֶיךָ וְהִדְבַקְתִּי דַגְתֵי־אֲרִיךָ בְּקַשְׁקֻשְׁתֶּיךָ וְהִעֲלִיתִיךָ מִתּוֹךְ
 יֵאָרִיךָ וְאֵת כָּל־דַּגְתֵי יֵאָרִיךָ בְּקַשְׁקֻשְׁתֶּיךָ תִּדְבַּק: וְנָטְשְׁתִּיךָ
 הַמִּדְבָּרָה אֹתְךָ וְאֵת כָּל־דַּגְתֵי יֵאָרִיךָ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל
 לֹא תֵאָסֵף וְלֹא תִקָּבֵץ לְחֵית הָאָרֶץ וְלַעוֹף הַשָּׁמַיִם נָתַתִּיךָ
 לְאֹכְלָה: וַיִּדְעוּ כָּל־יֹשְׁבֵי מִצְרַיִם כִּי אֲנִי יְהוָה יַעַן הָיוּתֶם
 מִשְׁעַנְתִּי קִנְיָה לְבֵית יִשְׂרָאֵל: בְּתַפְשֵׁם בְּךָ בַּכֶּף תִּרְוֹץ וּבִקְעֵת
 לָהֶם כָּל־כֶּתֶף וּבִהֲשָׁעֶם עֲלֶיךָ תִּשָּׁבֵר וְהִעַמְדַת לָהֶם כָּל־
 מִתְנַיִם: ׀ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה

הִנְנִי מִבִּיא עֲלֶיךָ חֶרֶב וְהִכְרַתִּי מִמֶּךָ אָדָם וּבְהֵמָה: וְהִיְתָה
 אֶרֶץ־מִצְרַיִם לְשִׁמְמָה וְחֶרֶבָה וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה יַעַן אָמַר
 יֵאָר לִי וְאֲנִי עָשִׂיתִי: לָכֵן הִנְנִי אֵלֶיךָ וְאֶל־יֵאָרִיךָ וְנָתַתִּי אֶת־
 אֶרֶץ מִצְרַיִם לְחֶרְבוֹת חֶרֶב שִׁמְמָה מִמִּגְדָּל סוּנָה וְעַד־גְּבוֹל
 כּוֹשׁ: לֹא תַעֲבֹר־בָּהּ רֶגֶל אָדָם וְרֶגֶל בְּהֵמָה לֹא תַעֲבֹר־בָּהּ
 וְלֹא תִשָּׁב אַרְבָּעִים שָׁנָה: וְנָתַתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁמְמָה
 בְּתוֹךְ אֶרְצוֹת נִשְׁמוֹת וְעָרֶיהָ בְּתוֹךְ עָרִים מִחֶרְבוֹת תִּהְיֶינָן
 שִׁמְמָה אַרְבָּעִים שָׁנָה וְהִפְצַתִּי אֶת־מִצְרַיִם בְּגוֹיִם וְזָרִיתִים

הערות

חחיים. זהו הקרי, והכתיב יחחיים. בכף. זהו הקרי, והכתיב יבככף.

בְּאַרְצוֹת: ׀ כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
מִקֵּץ אַרְבַּעִים שָׁנָה אֶקְבֹּץ אֶת־מִצְרַיִם מִן־הָעַמִּים אֲשֶׁר־נִפְצְאוּ
שָׁמָּה: וְשִׁבְתִּי אֶת־שָׁבוֹת מִצְרַיִם וְהִשְׁבַּתִּי אֹתָם אֶרֶץ פְּתוּרֹם
עַל־אֶרֶץ מְכוֹרְתָם וְהָיוּ שָׁם מִמְּלֶכָה שְׁפִלָּה: מִן־הַמְּמַלְכוֹת
תִּהְיֶה שְׁפִלָּה וְלֹא־תִתְנַשֵּׂא עוֹד עַל־הַגּוֹיִם וְהִמְעַטְתִּים לְבִלְתִּי
רְדוֹת בְּגוֹיִם: וְלֹא יִהְיֶה־עוֹד לְבַיִת יִשְׂרָאֵל לְמִבְטָח מִזְכִּיר עֹון
בְּפִנּוֹתָם אַחֲרֵיהֶם וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי אֲדֹנָי יְהוִה: ׀
וְיִהְיֶה בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעֵי שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הִנֵּה
דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בְּנִי־אָדָם נְבוּכַדְרֶאֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל
הֶעֱבִיד אֶת־חֵילוֹ עַבְדָּה גְדוּלָּה אֶל־צֹר כָּל־רֹאשׁ מְקוֹחַ
וְכָל־כֶּתֶף מְרוּטָה וְשֹׁכֵר לֹא־הָיָה לוֹ וְלִחֵילוֹ מִצֹּר עַל־הָעַבְדָּה
אֲשֶׁר־עָבַד עָלֶיהָ: ׀ לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
הֲנִי נֹתֵן לְנְבוּכַדְרֶאֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם וְנִשְׂא
הַמָּנָה וְשָׁלַל שְׁלָלָה וּבָזַז בָּזָה וְהִיתָה שֹׁכֵר לְחֵילוֹ: פְּעַלְתוּ
אֲשֶׁר־עָבַד בָּהּ נִתְתִּי לוֹ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר עָשׂוּ לִי נֶאֱס
אֲדֹנָי יְהוִה: בַּיּוֹם הַהוּא אֶצְמִיחַ קֶרֶן לְבַיִת יִשְׂרָאֵל וְלֶךְ אֶתָּן
פְּתַחוֹן־פֶּה בְּתוֹכָם וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: ׀

הפטרת בא

ההפטרה מדברת על דורון ליי, כמו שאמר משה לפרעה 'גם אתה תתן בידינו זבחים ועלות'.
גם נאמר בה 'ביום ההוא יהיה מצרים וכו' וחרד ופחד מפני תנופת יד יי' וכו', ובפרשה
נאמר 'ולמען תספר וכו' את אשר התעללתי במצרים וכו'.

בַּעֲתֵי הַהֵיא וַיִּבְלֵ־שֵׁי לַיהוָה צְבָאוֹת עִם מְשֻׁךְ וּמוֹרֵט וּמַעַם
נֹרָא מִן־הוּא וְהִלָּאָה גּוֹי קוֹקוֹ וּמְבוֹסָה אֲשֶׁר בּוֹאוּ נְהָרִים
אַרְצוֹ אֶל־מְקוֹם שֵׁם־יְהוָה צְבָאוֹת הַר־צִיּוֹן: ׀

מקורות

הפטרת בא. ישע' יח, ז, יט, ח"כס.

מִשָּׂא מִצָּרִים הִנֵּה יְהוָה רֹכֵב עַל־עֵב קַל־וּבֹא מִצָּרִים וְנָעוּ
 אֵלַי מִצָּרִים מִפְּנֵי וּלְבַב מִצָּרִים יָמַס בְּקִרְבּוֹ: וְסִכַּסְכַּתִּי
 מִצָּרִים בְּמִצָּרִים וְנִלְחַמוּ אִישׁ־בְּאָחִיו וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ עֵיר בְּעֵיר
 מִמְּלָכָה בְּמִמְלָכָה: וְנִבְקָה רוּחַ־מִצָּרִים בְּקִרְבּוֹ וְעֵצְתוֹ אֲבִלַע
 וְדָרְשׁוּ אֶל־הָאֱלִילִים וְאֶל־הָאֱשִׁים וְאֶל־הָאֲבוֹת וְאֶל־הַיְדֻעָנִים:
 וְסִכַּרְתִּי אֶת־מִצָּרִים בְּיַד אֲדָנִים קָשָׁה וּמִלֶּךְ עַל יְמִשְׁלָבָם
 נָאִם הָאָדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת: וְנִשְׁתוּ־מִים מֵהֵימָּן וְנִהָר יִיחַרֵב וְיִבֶשׁ:
 וְהָאֲזֻנִיחוּ נְהִרוֹת דָּלְלוּ וְחָרְבוּ יְאֵרֵי מִצּוֹר קִנְיָה וְסוּף קָמְלוּ:
 עֲרוֹת עַל־יְאֹר עַל־פִּי יְאֹר וְכָל מִזְרַע יְאֹר יִיבֶשׁ גִּדְף וְאִינָנוּ:
 וְאֲנוּ הַדִּיגִים וְאֲבָלוּ כָּל־מִשְׁלִיכֵי בִיְאֹר חֲכָה וּפְרִשֵׁי מִכְמַרְת
 עַל־פְּנֵי־מִים אֲמָלְלוּ: וּבִשׁוּ עֲבָדֵי פְשָׁתִים שְׂרִיקוֹת וְאֲרָגִים
 חוֹרֵי: וְהָיוּ שְׁתַּתִּיהָ מְדַכָּאִים כָּל־עֲשֵׂי שֹׁכֵר אֲגַמִּי־נַפֶּשׁ:
 אֶדְ־אוֹלִים שָׂרֵי צִעַן חֲכָמֵי יַעֲצִי פְרֻעָה עֲצָה גִבְעָרָה אֵיךְ
 תֵּאמְרוּ אֶל־פְּרֻעָה בְּנִי־חֲכָמִים אֲנִי בְּנִי־מַלְכֵי־קָדְשׁ: אִים אִפּוֹא
 חֲכָמִיךְ וַיִּגִּדוּ נָא לָךְ וַיִּדְעוּ מֵהַיַּעַץ יְהוָה צְבָאוֹת עַל־מִצָּרִים:
 גּוֹאֲלוֹ שָׂרֵי צִעַן נִשְׂאוּ שָׂרֵי גֹף הִתְעוּ אֶת־מִצָּרִים פִּגְתַּ שְׁבֻטִיהָ:
 יְהוָה מִסֹּךְ בְּקִרְבָּהּ רוּחַ עוֹעִים וְהִתְעוּ אֶת־מִצָּרִים בְּכָל־מַעֲשֵׂהוּ
 כְּהִתְעוֹת שְׂכּוֹר בְּקִיאוֹ: וְלֹא־יְהִיָּה לְמִצָּרִים מַעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
 רֹאשׁ וְזָנַב כַּפָּה וְאֲגָמוֹן: בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה מִצָּרִים כְּנִשְׂטִים
 וְחָרְדוּ וּפְחָד מִפְּנֵי תְּנוּפֶת יַד־יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר־הוּא מְנַיֵף
 עָלֵינוּ: וְהִיָּתָה אֲדָמַת יְהוּדָה לְמִצָּרִים לְחָגָא כֹּל אֲשֶׁר יִזְכִּיר
 אֶתְּהָ אֵלָיו יִפְחָד מִפְּנֵי עֵצַת יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר־הוּא יוֹעֵץ
 עָלֵינוּ: ׀ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי חֲמֵשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ
 מִצָּרִים מִדְּבָרוֹת שְׁפַת כְּנָעַן וְנִשְׁבָּעוֹת לִיהוָה צְבָאוֹת עֵיר
 הַהָרִס יֵאמֶר לְאַחַת: ׀ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה מִזְבֵּחַ

- לַיהוָה בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם וּמִצֵּבֶה אֲצֶל-גְּבוּלָהּ לַיהוָה: וְהָיָה כ
 לְאוֹת וּלְעֵד לַיהוָה צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם כִּי-יִצְעֲקוּ אֶל-יְהוָה
 מִפְּנֵי לַחְצִים וַיִּשְׁלַח לָהֶם מוֹשִׁיעַ וְרַב וְהִצִּילָם: וְנִוְדַע יְהוָה כ
 לְמִצְרַיִם וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם אֶת-יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַעֲבָדוּ זְבַח וּמִנְחָה
 וְנָדְרוּ-נֶדֶר לַיהוָה וְשָׁלְמוּ: וְנִגַּף יְהוָה אֶת-מִצְרַיִם נִגַּף וּרְפֹא
 וְשָׁבוּ עַד-יְהוָה וְנִעְתַּר לָהֶם וּרְפָאָם: ׀ בַּיּוֹם כ
 הַהוּא תִּהְיֶה מְסֻלָּה מִמִּצְרַיִם אֲשֹׁרָה וּבֵא-אֲשׁוּר בְּמִצְרַיִם
 וּמִצְרַיִם בְּאֲשׁוּר וַעֲבָדוּ מִצְרַיִם אֶת-אֲשׁוּר: ׀ בַּיּוֹם כד
 הַהוּא יִהְיֶה יִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁיה לְמִצְרַיִם וּלְאֲשׁוּר בְּרִכָּה בְּקֶרֶב
 הָאָרֶץ: אֲשֶׁר בֵּרְכוּ יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר בְּרוּךְ עַמִּי מִצְרַיִם כה
 וּמַעֲשֵׂה יְדֵי אֲשׁוּר וְנַחֲלֹתֵי יִשְׂרָאֵל: ׀

הפטרת בשלח

ההפטרה מדברת על מלחמת סיכרא ועל נפילתו, מעין נפילת פרעה. ומוסיפים את שירת דבורה ושהיא מעין שירת הים.

- וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֲשֶׁת לְפִידוֹת הִיא שֹׁפְטָה אֶת-יִשְׂרָאֵל ד
 בְּעֵת הַהִיא: וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת-תַּמָּר דְּבוֹרָה בִּין ה
 הַרְמָה וּבֵין בֵּית-אֵל בְּהַר אֶפְרַיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 לְמִשְׁפָּט: וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרַק בֶּן-אֲבִינֵעַם מִקִּדְשׁ נַפְתָּלִי ו
 וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא צִוְּהוּ יְהוָה אֱלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל לָךְ וּמִשְׁכַּת בְּהַר
 תְּבוֹר וְלָקַחְתָּ עִמָּךְ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי
 זְבֻלוֹן: וּמִשְׁכַּתִּי אֵלֶיךָ אֶל-נַחַל קִישׁוֹן אֶת-סִיכְרָא שֶׁר-צָבָא
 יָבִין וְאֶת-רִכְבּוֹ וְאֶת-הַמוֹנֵו וְנִתְתִּיהוּ בְיָדְךָ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרַק ח
 אֶס-תְּלַכִּי עִמִּי וְהִלַּכְתִּי וְאֶס-לָא תְלַכִּי עִמִּי לֹא אֵלֶיךָ: וַתֹּאמֶר ט

מקורות

הפטרת בשלח. שופ' ד, ד"כד, ה, ח"ג. מלחמת סיכרא ועל נפילתו וכו'. ע"פ לבית חו"ת, סי' תרפה, ס"ח.

הֲלֹךְ אִלֶּיךָ עִמָּךְ אָפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תִפְאָרְתְּךָ עַל־הַדָּרֶךְ אֲשֶׁר
אָתָּה הוֹלֵךְ כִּי בִיד־אִשָּׁה יִמְכַר יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וַתִּקַּם דְּבוּרָה
וַתִּלְךְ עִם־בָּרַק קְדָשָׁה: וַיִּזְעַק בָּרַק אֶת־זְבוּלוֹן וְאֶת־נַפְתָּלִי
קְדָשָׁה וַיַּעַל בְּרַגְלָיו עֶשְׂרֵת אֲלָפֵי אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוּרָה:
וַחֲבַר הַקִּינִי נִפְרַד מִקֵּיץ מִבְּנֵי חֶבֶב חֲתָן מֹשֶׁה וַיֵּט אֶהָלוֹ
עַד־אֵילוֹן בְּצַעֲנָנִים אֲשֶׁר אֶת־קְדָשׁ: וַיִּגְדּוּ לְסִיסְרָא כִּי עָלָה
בָּרַק בְּזֵאֲבִינַעַם הַר־תְּבוּר: וַיִּזְעַק סִיסְרָא אֶת־כָּל־רִכְבּוֹ תִשַׁע
מֵאוֹת רֶכֶב בְּרוֹזל וְאֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִחֲרַשְׁתַּת הַגּוֹיִם
אֶל־נַחַל קִישׁוֹן: וַתֹּאמֶר דְּבָרָה אֶל־בָּרַק קוּם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר
נָתַן יְהוָה אֶת־סִיסְרָא בְיָדְךָ הֲלֹא יְהוָה יֵצֵא לְפָנֶיךָ וַיִּרַד בָּרַק
מִהָר תְּבוּר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ אַחֲרָיו: וַיִּהְיֶה יְהוָה אֶת־סִיסְרָא
וְאֶת־כָּל־הָרֶכֶב וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה לְפִי־חֶרֶב לְפָנֵי בָרַק וַיִּרַד
סִיסְרָא מֵעַל הַמְּרֻכָּבָה וַיִּנָּס בְּרַגְלָיו: וּבָרַק רָדַף אַחֲרֵי הָרֶכֶב
וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה עַד חֲרַשְׁתַּת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל כָּל־מַחֲנֶה סִיסְרָא
לְפִי־חֶרֶב לֹא נִשְׁאָר עַד־אַחַד: וְסִיסְרָא נָס בְּרַגְלָיו אֶל־אֶהָל
יַעַל אִשֶׁת חֲבַר הַקִּינִי כִּי שָׁלוֹם בֵּין יָבִין מֶלֶךְ־חֲצוֹר וּבֵין בֵּית
חֲבַר הַקִּינִי: וַתֵּצֵא יַעַל לְקִרְאֵת סִיסְרָא וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה
אֲדֹנָי סוּרָה אֵלַי אֶל־תִּירָא וַיִּסַּר אֵלֶיהָ הָאֶהָלָה וַתִּכְסְהוּ
בְּשֹׁמֵיכָה: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם כִּי צָמְאֵתִי
וַתִּפְתָּח אֶת־נְאוֹד הַחֲלָב וַתִּשְׁקֶהוּ וַתִּכְסְהוּ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֲמֹד
פְּתַח הָאֶהָל וְהִיָּה אִם־אִישׁ יָבֹא וּשְׂאֵלְךָ וְאָמַר הַיִּשְׁפָּה אִישׁ
וְאָמַרְתְּ אֵין: וַתִּקַּח יַעַל אֶשְׁת־חֲבַר אֶת־יָתֵד הָאֶהָל וַתִּשֶׂם
אֶת־הַמַּקֶּבֶת בְּיָדָהּ וַתָּבוֹא אֵלָיו בְּלֵאט וַתִּתְקַע אֶת־הַיָּתֵד

הערות

בְּצַעֲנָנִים. זהו הקרי, והכתיב 'בצעננים'.

בְּרַקְתוֹ וַתִּצְנַח בְּאֶרֶץ וְהוּא־נִרְדָּם וַיַּעַף וַיָּמַת׃ וְהִנֵּה בָרַק רֹדֵף
 אֶת־סִיסְרָא וַתֵּצֵא יָעַל לְקִרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר לוֹ לָךְ וְאַרְאֶךָ
 אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אַתָּה מִבְּקֶשׁ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וְהִנֵּה סִיסְרָא נֹפֵל
 מֵת וְהִי־תָד בְּרַקְתּוֹ׃ וַיִּכְנַע אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יָבִין
 מֶלֶךְ־כְּנָעַן לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַתֵּלֶךְ יָד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַלּוֹךְ וּמְקֹשֶׁה
 עַל יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן עַד אֲשֶׁר הִכְרִיתוּ אֶת יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן׃

שיטה פנויה

וַתֵּשֶׁר דְּבוּרָה וּבָרַק בֶּן־אֲבִינֵעָם בַּיּוֹם הַהוּא
 לֵאמֹר׃ בְּפָרַע פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְנַדֵּב
 עִם בְּרָכוֹ יְהוָה׃ שָׁמְעוּ מְלָכִים הָאֲזִינוּ
 רֹזְנִים אֲנֹכִי לַיהוָה אֲנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמֵּר
 לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

הפטרת יתרו

ההפטרה מדברת על ענין מראה המרכבה שראה ישעיה, דגמת מה שראו ישראל במתן תורה שבפרשה.

בְּשַׁנְת־מוֹת הַמֶּלֶךְ עֲזִיָּהוּ וְאַרְאָה אֶת־אֲדֹנָי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא
 רָם וְנִשְׂא וְשׁוּלָיו מְלֵאִים אֶת־הַהִיכָל׃ שְׂרָפִים עֹמְדִים
 מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד בְּשַׁתִּיּוֹם יָכֹסֶה פְּנָיו
 וּבְשַׁתִּיּוֹם יָכֹסֶה רַגְלָיו וּבְשַׁתִּיּוֹם יַעֲוֹפֵף׃ וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר
 קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֵא כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃
 וַיִּנְעוּ אַמוֹת הַסָּפִים מִקּוֹל הַקּוֹרָא וְהַבֵּית יִמְלֵא עֶשְׂן׃ וְאָמַר
 אוֹי־לִי כִי־נִדְמִיתִי כִּי אִישׁ טָמֵא־שַׁפְּתַיִם אֲנֹכִי וּבַתּוֹךְ עִם־
 טָמֵא שַׁפְּתַיִם אֲנֹכִי יוֹשֵׁב כִּי אֶת־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת רָאוּ

מקורות

הפטרת יתרו, ישעי' ו, ח"ג, ז, ח"ו ומדלגוס לפרק ט, ח"ו. על ענין מראה המרכבה וכו'. ע"פ לבוש ח"ו, ס' תרפ"ה, ס"ח.

ו עיני: ויעף אלי אחד מן השרפים ובידו רצפה במלקחיים לקח
 ז מעל המזבח: ויגע על־פי ויאמר הנה נגע זה על־שפתיה
 ח וסר עונדו וחטאתו תכפר: ואשמע את־קול אדני אמר את־מי
 ט אשלח ומי ילך־לנו ואמר הנני שלחני: ויאמר לך ואמרת
 י לעם הזה שמעו שמוע ואל־תבינו וראו ראו ואל־תדעו:
 יא השמן לב־העם הזה ואזניו הכבד ועיניו השע פן־יראה
 יב בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושׁב ורפא לו: ואמר עד־מתי
 יג אדני ויאמר עד אשר אס־שאו ערים מאין יושב ובתים
 יד מאין אדם והאדמה תשאה שממה: ורחק יהיה את־האדם
 יו ורבה העזובה בקרב הארץ: ועוד בה עשריה ושבה
 ז והיתה לבער כאלה וכאלון אשר בשלכת מצבת בם זרע
 ח קדש מצבתה:

ט ויהי בימי אחז בן־יותם בן־עזיהו מלך יהודה עלה רצין
 י מלך־ארם ופקח בן־רמליהו מלך־ישראל ירושלים למלחמה
 יא עליה ולא יכל להלחם עליה: ויגד לבית דוד לאמר נחה
 יב ארם על־אפרים ויגע לבבו ולבב עמו כנוע עצי־יער
 יג מפני־רוח:

ד ויאמר יהוה אל־ישעיהו
 ה צא־נא לקראת אחז ושארו ישוב בגג אל־קצה תעלת
 ו הברכה העליונה אל־מסלת שדה כובס: ואמרת אליו השמר
 ז והשקט אל־תירא ולבבך אל־ירך משני וגבות האודים
 ח העשנים האלה בחר־אף רצין וארם ובן־רמליהו: זען כי־
 ט יעץ עליך ארם רעה אפרים ובן־רמליהו לאמר: געלה
 י ביהודה ונקיצנה ונבקענה אלינו ונמליך מלך בתוכה את
 יא בן־טבאל:

יב כי־ילד ילד־לנו בן נתן־לנו ותהי המשרה על־שכמו ויקרא

ו שָׁמוּ פֶלֶא יוֹעֵץ אֶל גְּבוּר אָבִי-עַד שֶׁר-שָׁלוֹם: לְמַרְבֵּה הַמְּשֻׁרָה
וּלְשָׁלוֹם אֵיזֶקֶץ עַל-כֶּסֶף דָּוָד וְעַל-מַמְלַכְתּוֹ לְהַכִּין אֶת־הַ
וּלְסַעֲדָה בְּמִשְׁפָּט וּבַצְדָקָה מִעֲתָהּ וְעַד-עוֹלָם קִנְיַת יְהוָה
צָבָאוֹת תַּעֲשֶׂה-זֹאת: פ

הפטרת משפטים

ההפטרה מדברת על עונן שלוח עבדים, שהוא מעין התחלת הפרשה.

ה **הַדָּבָר** אֲשֶׁר-הָיָה אֶל-יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה אַחֲרֵי כָרַת הַמֶּלֶךְ
צִדְקִיָּהוּ בְרִית אֶת-כָּל-הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם לְקַרְא
לָהֶם דְּרוֹר: לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת-עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת-שִׁפְחָתוֹ הַעֲבָרִי
וְהַעֲבָרִיָּה חֲפָשִׁים לְבַלְתִּי עֲבָד-בָּם בִּיהוּדֵי אֶחֱיָהוּ אִישׁ: וַיִּשְׁמְעוּ
כָּל-הַשָּׂרִים וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר-בָּאוּ בְּבְרִית לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת-עַבְדּוֹ
וְאִישׁ אֶת-שִׁפְחָתוֹ חֲפָשִׁים לְבַלְתִּי עֲבָד-בָּם עוֹד וַיִּשְׁמְעוּ וַיִּשְׁלַחוּ:
י וַיָּשׁוּבוּ אַחֲרֵי-כֵן וַיָּשׁוּבוּ אֶת-הַעֲבָדִים וְאֶת-הַשִּׁפְחֹת אֲשֶׁר שָׁלְחוּ
חֲפָשִׁים וַיִּכְבְּשׂוּם לַעֲבָדִים וּלְשִׁפְחֹת: פ
יב וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֶל-יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר: כֹּה-אָמַר יְהוָה
יג אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנֹכִי כָרַתִּי בְרִית אֶת-אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצֵאֲנִי
יד אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים לֵאמֹר: מִקֶּץ שִׁבְעַת שָׁנִים
תִּשְׁלַחוּ אִישׁ אֶת-אֲחִיו הַעֲבָרִי אֲשֶׁר-יִמְכַר לְךָ וְעַבְדְּךָ שֵׁשׁ
טו שָׁנִים וְשִׁלַּחְתּוֹ חֲפָשִׁי מֵעַמְדָּךְ וְלֹא-שָׁמְעוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֵלַי וְלֹא
טז הִטּוּ אֶת-אָזְנָם: וַתָּשׁוּבוּ אִתָּם הַיּוֹם וַתַּעֲשׂוּ אֶת-הַיִּשָּׁר בְּעֵינַי
לְקַרְא דְּרוֹר אִישׁ לְרַעְהוּ וַתִּכְרַתּוּ בְרִית לְפָנַי בְּבֵית אֲשֶׁר-
טז נִקְרָא שְׁמִי עֲלָיו: וַתָּשׁוּבוּ וַתַּחֲלִלוּ אֶת-שְׁמִי וַתָּשׁוּבוּ אִישׁ אֶת-

הערות

לְמַרְבֵּה. זהו הקרי, והכתיב 'לם רבה'. וַיִּכְבְּשׂוּם. זהו
הפטרת משפטים. ירמ' לד, ח'כג, לה, ח'יא. על ענין שלוח
עבדים וכו'. ע"פ לבוש ח'ית, ס"ו תרפה, ס"ו.

מקורות

עבדו ואיש את שפחתו אשר שלחתם חפשים לנפשם ותכבשו
 אתם להיות לכם לעבדים ולשפחות: ם לכן
 כה אמר יהוה אתם לא שמעתם אלי לקרא דרור איש לאחיו
 ואיש לרעהו הנני קרא לכם דרור נאם יהוה אל החרב
 אל הדבר ואל הרעב ונתתי אתכם לזעזע לכל ממלכות
 הארץ: ונתתי את האנשים העברים את ברתי אשר לא
 הקימו את דברי הברית אשר ברתי לפני העגל אשר ברתי
 לשנים ויעברו בין בתריו: שרי יהודה ושרי ירושלם הפרסים
 והכנענים וכל עם הארץ העברים בין בתרי העגל: ונתתי
 אותם ביד איביהם וביד מבקשי נפשם והיתה נבלתם למאכל
 לעוף השמים ולבהמת הארץ: ואת צדקיהו מלך יהודה
 ואת שריו אתן ביד איביהם וביד מבקשי נפשם וביד חיל
 מלך בבל העלים מעליכם: הנני מצוה נאם יהוה והשבתיים
 אל העיר הזאת ונלחמו עליה ולכדוה ושרפה באש ואת ערי
 יהודה אתן שממה מאין ישוב: ם

הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת יהוה בימי יהויקים בן
 יאשיהו מלך יהודה לאמר: הלוך אל בית הרכבים ודברת
 אותם והבאותם בית יהוה אל אחת הלשכות והשקית אותם
 יין: ואקח את יאזניה בן ירמיהו בן חבצניה ואת אחיו ואת
 כל בניו ואת כל בית הרכבים: ואבא אתם בית יהוה
 אל לשכת בני חגן בן יגדליהו איש האלהים אשר אצל לשכת
 השרים אשר מפעל לשכת מעשיהו בן שלם שומר הסף:
 ואתן לפני בני בית הרכבים גבעים מלאים יין וכסות ואמר

הערות

לזעזעה. זהו הקרי, והכתיב לזעזעה.

אֱלֵיהֶם שְׁתוּיִין: וַיֹּאמְרוּ לֹא נִשְׁתַּהֲיִין כִּי יוֹנְדָב בְּזֶרְכָב אָבִינוּ
 צוּה עָלֵינוּ לֵאמֹר לֹא תִשְׁתוּיִין אַתֶּם וּבְנֵיכֶם עַד־עוֹלָם: וּבַיִת
 לֹא־תִבְנוּ וְזָרַע לֹא־תִזְרְעוּ וְכָרֶם לֹא־תִטְעוּ וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם כִּי
 בְּאֵהָלִים תִּשְׁבּוּ כָּל־יְמֵיכֶם לְמַעַן תַּחֲיוּ יָמִים רַבִּים עַל־פְּנֵי
 הָאָדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם גָּרִים שָׁם: וּנְשַׁמְעַ בְּקוֹל יְהוֹנָדָב בְּזֶרְכָב
 אָבִינוּ לְכֹל אֲשֶׁר צִוָּנוּ לְבַלְתִּי שְׁתוּת־יִין כָּל־יְמֵינוּ אֲנַחְנוּ נִשְׁיֵנוּ
 בְּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ: וּלְבַלְתִּי בְּנוֹת בָּתִּים לְשִׁבְתָּנוּ וְכָרֶם וְשָׂדֶה וְזָרַע
 לֹא יִהְיֶה־לָּנוּ: וּנִשָּׁב בְּאֵהָלִים וּנְשַׁמְעַ וְנַעֲשֶׂה כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּנוּ
 יוֹנָדָב אָבִינוּ: וַיְהִי בַעֲלוֹת נְבוּכַדְרֶאֱצַר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶל־הָאָרֶץ
 וַנֹּאמֶר בָּאוּ וּנְבֹאוּ יְרוּשָׁלַם מִפְּנֵי חֵיל הַכַּשְׂדִּים וּמִפְּנֵי חֵיל
 אַרְם וּנִשָּׁב בִּירוּשָׁלַם: פ

הפטרת תרומה

ההפטרה מדברת על ענין בנית בית המקדש, מעין הפרשה המדברת במלאכת המשכן.

וַיְהוֹה נָתַן חֲכֵמָה לְשַׁלְמֵה כַּאֲשֶׁר דִּבְרָלוּ וַיְהִי שָׁלֵם בֵּין
 חִירָם וּבֵין שַׁלְמֵה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנִיָּהֶם: וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ
 שַׁלְמֵה מִסּוּמְלֵי־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הֵמָּס שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ: וַיִּשְׁלַחֵם
 לְבָנוֹנָה עֶשְׂרֵת אֶלְפִים בַּחֲדָשׁ חֲלִיפֹת חֲדָשׁ יִהְיוּ בְלִבְנוֹן שְׁנַיִם
 חֲדָשִׁים בְּבֵיתוֹ וְאַדְנִירָם עַל־הֵמָּס: ׀ וַיְהִי לְשַׁלְמֵה
 שְׁבַע־עֶשְׂרֵים אֶלֶף נִשְׂאָ סָבֵל וּשְׁמַנִּים אֶלֶף חֲצֵב בָּהָר: לְבָד מִשְׁרֵי
 הַנֶּצְבִּים לְשַׁלְמֵה אֲשֶׁר עַל־הַמְּלֶאכָה שְׁלֹשֶׁת אֶלְפִים וּשְׁלֹשׁ
 מֵאוֹת הָרָדִים בָּעֵם הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה: ׀ וַיֵּצֵאוּ
 הַמֶּלֶךְ וַיִּסְעוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת לְיִסֹד הַבַּיִת אֲבָנֵי

מקורות

הפטרת תרומה. מ"א ה, כ"ל, ו, ח"ג. על ענין בנית בית המקדש וכו'. ע"פ ג'ש אר"ח, ס' תרפ"ה, ס"ו.

גזית: ויפסלו בני שלמה ובני חירום והגבלים ויכינו העצים
והאבנים לבנות הבית: פ

ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל
מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זו הוא החדש השני
למלך שלמה על ישראל ויבן הבית ליהוה: והבית אשר בנה
המלך שלמה ליהוה ששים-אמה ארכו ועשרים רחבו
ושלשים אמה קומתו: והאולם על-פני היכל הבית עשרים
אמה ארכו על-פני רחב הבית עשר באמה רחבו על-פני
הבית: ויעש לבית חלוני שקפים אטומים: ויבן על-קיר הבית
יציע סביב את-קירות הבית סביב להיכל ולדביר ויעש
צלעות סביב: היציע התחתנה חמש באמה רחבה והתיכנה
שש באמה רחבה והשלישית שבע באמה רחבה כי מגרעות
נתן לבית סביב חוצה לבלתי אחז בקירות-הבית: והבית
בהבנתו אבן-שלמה מסע גבנה ומקבות והגרזן כל-כלי ברזל
לא-נשמע בבית בהבנתו: פתח הצלע התיכנה אל-פתח הבית
הימנית ובלולים יעלו על-התיכנה ומן-התיכנה אל-השלשים:
ויבן את-הבית ויכלהו ויספן את-הבית גבים ושדרת בארזים:
ויבן את-היציע על-כל-הבית חמש אמות קומתו ויאחז
את-הבית בעצי ארזים: פ

ויהי דבר-יהוה אל-שלמה לאמר: הבית הזה אשר-אתה
בנה אסתלך בחקתי ואת-משפטי תעשה ושמרת את-כל-
מצותי ללכת בהם והקמתי את-דברי אתך אשר דברתי
אל-דוד אביך: ושכנתי בתוך בני ישראל ולא אעזב את-
עמי ישראל: פ

הערות

יציע. זהו הקרי, והכתיב יצוע. היציע. זהו הקרי, והכתיב יצוע. היציע. זהו הקרי, והכתיב יצוע.

ההפטרה מדברת על חנקת המזבח ושבעת ימי המלואים, שהוא מעין סוף הפרשה.

אֶתְּהָ בֶן־אָדָם הִגִּד אֶת־בֵּית־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַבַּיִת וַיִּכְלְמוּ
 מֵעֲוֹנוֹתֵיהֶם וּמִדָּדוּ אֶת־תְּכַנְיֹתָי: וְאִם־נִכְלְמוּ מִכָּל
 אֲשֶׁר־עָשׂוּ צוֹרֵת הַבַּיִת וּתְכַנְיֹתוֹ וּמוֹצְאָיו וּמוֹבְאָיו וְכָל־צוֹרָתוֹ
 וְאֵת כָּל־חֻקֹּתָיו וְכָל־צוֹרָתוֹ וְכָל־תּוֹרָתוֹ הוֹדַע אֹתָם וּכְתַב
 לְעֵינֵיהֶם וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־כָּל־צוֹרָתוֹ וְאֶת־כָּל־חֻקֹּתָיו וַעֲשׂוּ אֹתָם:
 זֹאת תּוֹרַת הַבַּיִת עַל־רֹאשׁ הָהָר כָּל־גְּבוּלוֹ סְבִיבוֹ סְבִיב קֹדֶשׁ
 קֹדְשִׁים הַגֵּה־זֹאת תּוֹרַת הַבַּיִת: וְאֵלֶּה מִדּוֹת הַמִּזְבֵּחַ בְּאַמּוֹת
 אַמָּה אַמָּה וְטַפַּח וְחִיק הָאַמָּה וְאַמָּה־רֹחַב וּגְבוּלָהּ אֶל־שַׁפְתָּהּ
 סְבִיב זֵרֵת הָאֶחָד וְזֶה גֹב הַמִּזְבֵּחַ: וּמִחִיק הָאָרֶץ עַד־הָעֶזְרָה
 הַתְּחִתּוֹנָה שְׁתַּיִם אַמּוֹת וְרֹחַב אַמָּה אַחַת וּמִהָעֶזְרָה הַקְּטָנָה
 עַד־הָעֶזְרָה הַגְּדוּלָּה אַרְבַּע אַמּוֹת וְרֹחַב הָאַמָּה: וְהַהֲרָאֵל
 אַרְבַּע אַמּוֹת וּמִהָאֲרָאֵל וְלַמַּעֲלָה הַקְּרָנוֹת אַרְבַּע: וְהָאֲרָאֵל
 שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אַרְךָ בְּשְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה רֹחַב רְבֹוע אֵל אַרְבַּעַת
 רְבָעִיו: וְהָעֶזְרָה אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אַרְךָ בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה רֹחַב אֵל
 אַרְבַּעַת רְבָעִיָּה וְהַגְּבוּל סְבִיב אֹתָהּ חֲצִי הָאַמָּה וְהַחִיק־לָהּ
 אַמָּה סְבִיב וּמַעֲלָתָהּ פְּנוֹת קָדִים: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם כֹּה
 אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אֵלֶּה חֻקּוֹת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הָעֲשׂוֹתוֹ לְהַעֲלוֹת
 עָלָיו עוֹלָה וְלִזְרֹק עָלָיו דָּם: וְנִתְּתָה אֶל־הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֲשֶׁר
 הֵם מִזֵּרַע צְדוּק הַקְּרָבִים אֵלַי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה לְשִׁרְתָּנִי פֹר
 בֶּן־בֶּקֶר לְחֻטָּאת: וְלִקְחֹת מִדָּמָו וְנִתְּתָה עַל־אַרְבַּע קַרְנֹתָיו
 וְאֶל־אַרְבַּע פְּנוֹת הָעֶזְרָה וְאֶל־הַגְּבוּל סְבִיב וְחֻטָּאת אֹתוֹ
 וּכְפָרְתָהּ: וְלִקְחֹת אֵת הַפֹּר הַחֻטָּאת וּשְׂרָפוּ בְּמִפְקַד הַבַּיִת

מקורות

הפטרת תעוה. יחז' מג, ירכו. על חנוכת המזבח וכו'. ע"פ לבוש חו"ת, סי' תרפ"ה, ס"ו.

כב מחוץ למקדש: וביום השני תקריב שעיר־עזים תמים לחטאת
 כג וחטאו את־המזבח כאשר חטאו בפר: בכל־אתך מחטא תקריב
 כד פֶּר בֶּן־בְּקָר תָּמִים וְאֵיל מִן־הַצֹּאן תָּמִים: וְהִקְרַבְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה
 כה וְהִשְׁלִיכוּ הַכֹּהֲנִים עֲלֵיהֶם מֶלַח וְהֶעֱלוּ אוֹתָם עֹלָה לַיהוָה:
 כו שִׁבְעַת יָמִים תַּעֲשֶׂה שְׁעִיר־חַטָּאת לַיּוֹם וּפֶר בֶּן־בְּקָר וְאֵיל
 כז מִן־הַצֹּאן תָּמִימִים יַעֲשׂוּ: שִׁבְעַת יָמִים יִכְפְּרוּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְטָהְרוּ
 כח אֹתוֹ וּמְלֹאוּ יָדוֹ: וַיִּכְלוּ אֶת־הַיָּמִים ׀
 כט בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יַעֲשׂוּ הַכֹּהֲנִים עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֶת־עוֹלוֹתֵיכֶם
 ׀ וְאֶת־שְׁלֵמֵיכֶם וְרִצְאֹתֵי אֶתְכֶם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: ׀

הפטרות כי תשא

ההפטרות מודפרת על תוכחות אליהו לעם, על עונכם את יי ועבדכם את הפעל, שהוא דגמת
 תוכחת משה לישראל בגלל מעשה העגל שבפרשה.

יח וַיִּשְׁלַח אַחֲבָב בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ אֶת־הַנְּבִיאִים אֶל־הָרֶ
 כא הַכְּרִמָּל: וַיֵּגֶשׁ אֵלֵיהֶם אֶל־כָּל־הָעָם וַיֹּאמֶר עַד־מַתִּי
 כב אַתֶּם פֹּסְחִים עַל־שִׁתִּי הַסַּעֲפִים אִם־יְהוִה הָאֱלֹהִים לָכֵן אֲחֲרִיו
 כג וְאִם־הַבַּעַל לָכֵן אֲחֲרִיו וְלֹא־עָנּוּ הָעָם אֹתוֹ דָּבָר: וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם
 כד אֶל־הָעָם אֲנִי גוֹתְרֹתִי נָבִיא לַיהוָה לְבָדִי וּנְבִיאֵי הַבַּעַל
 כה אַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים אִישׁ: וַיִּתְּנוּ־לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים וַיִּבְחָרוּ לָהֶם
 כו הַפֶּר הָאֶחָד וַיִּנְתְּחֻהוּ וַיִּשְׁימוּ עַל־הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא יִשְׁימוּ וְאֲנִי
 כז אַעֲשֶׂהוּ אֶת־הַפֶּר הָאֶחָד וְנִתְתִּי עַל־הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא אֲשִׁים:
 כח וַקְרָאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאֲנִי אֶקְרָא בְּשֵׁם־יְהוָה וְהָיָה הָאֱלֹהִים
 כט אֲשֶׁר־יַעֲנֶה בְּאֵשׁ הוּא הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ טוֹב
 ׀ הַדָּבָר: וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם לְנְבִיאֵי הַבַּעַל בַּחֲרוּ לָכֶם הַפֶּר הָאֶחָד

מקורות

הפטרות כי תשא. מ"א יח, כ"לנט. על תוכחות אליהו לעם וכו'. ע"פ לבוש חו"ת, ס"ו תרפ"ה, ס"ו.

וַעֲשׂוּ רֵאשֵׁנָה כִּי אַתֶּם הָרַבִּים וְקִרְאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאַשׁ לֹא
תְּשִׂימוּ: וַיִּקְחוּ אֶת־הַפָּר אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרְאוּ בְּשֵׁם־
הַבַּעַל מִהַבְּקָר וְעַד־הַצֹּהָרִים לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאִין קוֹל וְאִין
עֲנָה וַיִּפְסְחוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְהִי בַצֹּהָרִים וַיִּהְיֶה
בָּהֶם אֱלֹהֵיו וַיֹּאמֶר קִרְאוּ בְּקוֹל־גְּדוֹל כִּי־אֱלֹהִים הוּא כִּי שָׁיַח
וְכִי־שָׁיַג לוֹ וְכִי־דָרַךְ לוֹ אוֹלֵי יַעֲזֹב הוּא וַיִּקְרְאוּ בְּקוֹל
גְּדוֹל וַיִּתְגַּדְּדוּ כַּמִּשְׁפָּטִים בַּחֲרָבוֹת וּבְרַמְחִים עַד־שְׁפָדָיִם
עֲלֵיהֶם: וַיְהִי כַעֲבַר הַצֹּהָרִים וַיִּתְנַבְּאוּ עַד לַעֲלוֹת הַמִּנְחָה
וְאִין־קוֹל וְאִין־עֲנָה וְאִין קָשָׁב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵיו לְכֹל־הָעָם גִּזְשׁוּ
אֵלַי וַיִּגְשׁוּ כָל־הָעָם אֵלָיו וַיִּרְפָּא אֶת־מִזְבֵּחַ יְהוָה הַהָרוּס: וַיִּקַּח
אֱלֹהֵיו שְׁתֵּים עָשָׂרָה אַבְנִים כַּמִּסְפָּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יְהִיָּה שְׁמִדָּ: וַיִּבְנֶה
אֶת־הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם יְהוָה וַיַּעַשׂ תְּעֹלָה כְּבַיִת סֹאתִים זָרַע
סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ: וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיִּנְתַּח אֶת־הַפָּר וַיִּשֹׂם
עַל־הָעֵצִים: וַיֹּאמֶר מִלְּאוּ אַרְבָּעָה כַּדִּים מַיִם וַיִּצְקוּ עַל־הָעֹלָה
וְעַל־הָעֵצִים וַיֹּאמֶר שְׁנֹו וַיִּשְׁנֹו וַיֹּאמֶר שִׁלְשׁוּ וַיִּשְׁלְשׁוּ: וַיִּלְכוּ
הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת־הַתְּעֹלָה מִלֹּא־מַיִם: וַיְהִיו בַּעֲלוֹת
הַמִּנְחָה וַיִּגֹּשׁ אֱלֹהֵיו הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק
וַיִּשְׂרָאֵל הַיּוֹם יוֹדַע כִּי־אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וְאֲנִי עַבְדְּךָ
וּבְדַבְּרֶךָ עָשִׂיתִי אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי
וַיִּדְעוּ הָעָם הַזֶּה כִּי־אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הַסֹּכֶת אֶת־לִבֶּם
אֲחֵרְנִית: וַתִּפֹּל אֲשֶׁר־יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הָעֵצִים
וְאֶת־הָאֲבָנִים וְאֶת־הָעֶפֶר וְאֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר־בַּתְּעֹלָה לַחֲכָה:

הערות

ובדב'ך. זהו הקרי, והכתיב יבדב'ך.

וַיֵּרָא כָּל-הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים
 יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים:

הַפְּטָרָה וַיִּקְהַל

ההפטרות מספרת על שלמה המלך שהזמין את חירם לעשות מלאכה בנחשת למקדש, הגמת הפרשה בה משה לקח את בצלאל בן אוּרִי לבגית המושקן. וכן מדברת על יצירת מלאכת מחשבת עבור המקדש, מעין שונעשה למשקן.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת-חִירָם מִצֹּר: בֶּן-אִשָּׁה אֱלִמְנָה
 הוּא מִמִּטָּה נִפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ-צָרִי חָרָשׁ נְחָשֶׁת וַיְמַלֵּא
 אֶת-הַחֲכֵמָה וְאֶת-הַתְּבוּנָה וְאֶת-הַדָּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל-מְלָאכָה
 בְּנַחֲשֶׁת וַיָּבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת-כָּל-מְלָאכָתּוֹ: וַיַּצַּר
 אֶת-שְׁנֵי הָעֲמוּדִים נְחָשֶׁת שְׁמֹנֶה עָשָׂרָה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד
 הָאֶחָד וְחוּטֵי שְׁתֵּי-עָשָׂרָה אַמָּה יָסַב אֶת-הָעַמּוּד הַשֵּׁנִי: וְשֵׁתֵי
 כְּתָרֹת עָשָׂה לָתֵת עַל-רָאשֵׁי הָעֲמוּדִים מִצָּק נְחָשֶׁת חֲמֵשׁ
 אַמּוֹת קוֹמַת הַכְּתָרֹת הָאֶחָת וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת הַכְּתָרֹת
 הַשֵּׁנִית: שְׁבָכִים מַעֲשֵׂה שְׁבָכָה גְּדָלִים מַעֲשֵׂה שְׂרָשָׁרוֹת
 לְכַתְּרֹת אֲשֶׁר עַל-רֹאשׁ הָעֲמוּדִים שְׁבָעָה לְכַתְּרֹת הָאֶחָת
 וְשְׁבָעָה לְכַתְּרֹת הַשֵּׁנִית: וַיַּעַשׂ אֶת-הָעֲמוּדִים וְשְׁנֵי טוֹרִים
 סָבִיב עַל-הַשְּׁבָכָה הָאֶחָת לְכֹסוֹת אֶת-הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר עַל-רֹאשׁ
 הָרִמּוֹנִים וְכֵן עָשָׂה לְכַתְּרֹת הַשֵּׁנִית: וְכַתְּרֹת אֲשֶׁר עַל-רֹאשׁ
 הָעֲמוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשָׁן בְּאוֹלָם אַרְבַּע אַמּוֹת: וְכַתְּרֹת עַל-שְׁנֵי
 הָעֲמוּדִים גַּם-מִמַּעַל מְלַעֲמַת הַבֶּטֶן אֲשֶׁר לְעֵבֶר הַשְּׁבָכָה
 וְהָרִמּוֹנִים מְאֵתִים טָרִים סָבִיב עַל הַכְּתָרֹת הַשֵּׁנִית: וַיִּקַּם
 אֶת-הָעֲמוּדִים לְאֵלֶם הַהֵיכָל וַיִּקַּם אֶת-הָעַמּוּד הַיְמָנִי וַיִּקְרָא

הערות
 השבכה. זהו הקרי, והכתיב שבכה.
 מקורות
 הפטרות ויקהל. מ"ו, ז, יג"ו.

אֶת־שְׁמוֹ יִכִּין וַיִּקַּם אֶת־הָעַמּוּד הַשְּׂמָאֵלִי וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ בְּעֹז:
 כב וְעַל רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשָׁן וַתֵּתֶם מְלֹאכֶת הָעַמּוּדִים:
 כג וַיַּעַשׂ אֶת־הַיָּם מוֹצֵק עֶשֶׂר בְּאַמָּה מִשְׁפָּתוֹ עַד־שְׁפָתוֹ עַגְלָו
 סָבִיב וַחֲמֵשׁ בְּאַמָּה קוֹמָתוֹ וְקוֹ שְׁלֹשִׁים בְּאַמָּה יָסַב אֹתוֹ סָבִיב:
 כד וּפְקָעִים מִתַּחַת לְשְׁפָתוֹ סָבִיב סָבָיִם אֹתוֹ עֶשֶׂר בְּאַמָּה
 מִקַּפֵּים אֶת־הַיָּם סָבִיב שְׁנֵי טוּרִים הַפְּקָעִים יִצְקִים בִּיצְקָתוֹ:
 כה עֹמֵד עַל־שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקָר שְׁלֹשָׁה פְּנִים צְפוֹנָה וּשְׁלֹשָׁה פְּנִים
 יָמָה וּשְׁלֹשָׁה פְּנִים נֹגְבָה וּשְׁלֹשָׁה פְּנִים מְזֻרְחָה וְהַיָּם עָלֵיהֶם
 כו מְלַמְעֵלָה וְכָל־אַחֲרֵיהֶם בֵּיתָה: וְעָבְיוּ טַפַּח וּשְׁפָתוֹ כְּמַעֲשֵׂה
 שְׁפַת־כּוֹס פָּרַח שׁוֹשָׁן אֲלֵפִים בֵּת יָכִיל: פ

הפטרת פקודי

כְּאֲשֶׁר הִפְרָשִׁיזוֹת מִחֲבֵרוֹת מִפְטִירִים הַפְּטָרָה זו.

ההפטרה חוזרת ומדברת על מה שנעשה בבנין בית המקדש, שהוא דגמת חזרת מלאכת
 המושכן בזו הפרשה. ומסים ב'ותשלם כל המלאכה וגו', כי כל מה שארע בהשלמת בנין
 בית המקדש, כי מלא כבוד יי את בית יי, הוא מעין השלמת מלאכת המושכן שבפרשה.
 ז וַיַּעַשׂ חִירוֹם אֶת־הַכִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמְזֻרְקוֹת וַיִּכְלֹ
 חִירוֹם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה לַמִּלְךָ:
 מא שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה: עַמּוּדִים שְׁנָיִם וְגִלְתֵּי הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר־עַל־רֹאשׁ
 הָעַמּוּדִים שְׁתֵּים וְהַשְּׂבָכוֹת שְׁתֵּים לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גִלְתֵּי
 מב הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים: וְאֶת־הַרְמָנִים אַרְבַּע מְאוֹת
 לְשֵׁתֵי הַשְּׂבָכוֹת שְׁנֵי־טוּרִים רְמָנִים לְשֵׂבְכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת
 מג אֶת־שְׁתֵּי גִלְתֵּי הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָעַמּוּדִים: וְאֶת־הַמְּכַנּוֹת
 מד עֶשֶׂר וְאֶת־הַכִּירוֹת עֶשְׂרֵה עַל־הַמְּכַנּוֹת: וְאֶת־הַיָּם הָאֶחָד

מקורות

הפטרת פקודי. מ"א ז, מ"א ח. חוזרת ומדברת על מה שנעשה וכו'. כ"פ לכות או"ת, ס' תרפ"ו, ס"ו.

הערות

וקו. זהו הקרי, והכתיב יקוה.

107 וְאֶת־הַבָּקָר שְׁנַיִם־עֶשְׂרֵת תַּחַת הַיָּם: וְאֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיְעִים
 108 וְאֶת־הַמְּזֻרְקוֹת וְאֶת כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ
 109 שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה נְחֹשֶׁת מְמֹרֵשׁ: בְּכֶכֶר הִירְדֵן יִצְקֶם הַמֶּלֶךְ
 110 בְּמַעֲבָה הָאֲדָמָה בֵּין סְכוֹת וּבֵין צָרְתָן: וַיִּנַּח שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־
 111 הַכֵּלִים מְרַב מְאֹד מְאֹד לֹא נִחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת: וַיַּעַשׂ
 112 שְׁלֹמֹה אֶת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה אֵת מִזְבַּח הַזָּהָב
 113 וְאֶת־הַשְּׁלֶחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב: וְאֶת־הַמְּנֹרֹת חֲמֵשׁ
 114 מִיָּמִין וְחֲמֵשׁ מִשְּׂמֹאל לַפְּנֵי הַדְּבָר זָהָב סָגוֹר וְהַפָּרַח וְהַנֶּרֶת
 115 וְהַמְּלַקְחִים זָהָב: וְהַסְּפוֹת וְהַמְּזֻמְרוֹת וְהַמְּזֻרְקוֹת וְהַכַּפּוֹת
 116 וְהַמַּחֲתוֹת זָהָב סָגוֹר וְהַפְּתוֹת לְדֹלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְקֹדֶשׁ
 117 הַקִּדְשִׁים לְדֹלְתֵי הַבַּיִת לְהִיכָל זָהָב: פ
 118 וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה
 119 וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קֹדְשֵׁי דָוִד אָבִיו אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב
 120 וְאֶת־הַכֵּלִים נָתַן בְּאַצְרוֹת בֵּית יְהוָה: פ

הַפְּטֵרֶת וַיִּקְרָא

הַהַפְּטֵרָה מִדְּבַר בְּתוֹכָהּ יִשְׂרָאֵל, שְׂטוֹב לָהֶם לְשִׁמוֹעַ בְּקוֹל יי וְלֹא יִצְטָרְכוּ לְהִבְיֵא קַרְבָּנוֹת,
 בְּמִקוֹם שִׁיחֻטָּאוּ וַיָּבִיאוּ קַרְבָּנוֹת הַנְּאֻמָּרִים בַּפֶּרֶשָׁה וּמִסִּימַת 'כָּה אָמַר יי' וְכוּ', אֲנִי רֹאשׁוֹן
 וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִפְּלֻעֵי אֵין אֱלֹהִים', לְהוֹצִיא מִלִּבָּם שֶׁל מִינִים שֵׁנִישׁ עוֹד אֵלּוּהַ בְּשִׁתּוֹף.

121 עִם־זוֹ יִצְרַתִּי לִי תַהֲלִתִּי יִסְפְּרוּ: ס
 122 וְלֹא־
 123 אֶתִּי קִרְאתִי יַעֲקֹב בִּי־יִגְעַתִּי בִי יִשְׂרָאֵל: לֹא־הִבִּיאתִי לִי
 124 יָהּ עֲלֵתִיךָ וּזְבַחֲךָ לֹא כִבַּדְתָּנִי לֹא הֶעֱבַדְתִּיךָ בְּמִנְחָה וְלֹא
 125 הוֹגַעְתִּיךָ בְּלִבּוֹנָה: לֹא־קִנִּיתִ לִי בְכֶסֶף קִנְיָה וְחֶלֶב זְבַחֲךָ לֹא
 126 הָרִוּתָנִי אֶךְ הֶעֱבַדְתָּנִי בְּחַטָּאוֹתֶיךָ הוֹגַעְתָּנִי בְּעוֹנֹתֶיךָ: אֲנֹכִי

הַפְּטֵרֶת וַיִּקְרָא. יִשְׂרָאֵל, כַּאֲכֵת, מַד, אֲרוֹ. נְתוּכָהּ יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. הַנְּאֻמָּרִים נִפְרָשָׁה. ע"פ
 הָאֵלֶּה. זֶהוּ הַקְּרִי, וְהַכְּתִיב
 הָאֵלֶּה. לְבוֹשׁ אֲרוֹת, ס"ו. תַּרְפֵּסָה, ס"ו.

הַפְּטֵרֶת

מִקְוֹרוֹת

אַנְכִי הוּא מַחֵה פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַנִי וְחַטָּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֶּר: הַזְכִּירְנִי כו
 גְּשֹׁפֶטָה יַחַד סִפֵּר אֶתְּהָ לְמַעַן תִּצְדָּק: אָבִיךָ הִרְאִישׁוֹן חָטָא כו
 וּמְלִיצִיךָ פָּשְׁעוּ בֵּי: וְאַחֲלֵל שָׂרִי קֹדֶשׁ וְאַתְּנֶה לַחֲרָם יַעֲקֹב כח
 וְיִשְׂרָאֵל לְגִדּוּפִים: פ
 וְעַתָּה שָׁמַע יַעֲקֹב עֲבָדֵי וְיִשְׂרָאֵל בְּחַרְתִּי בּוֹ: כֹּה־אָמַר יְהוָה מד
 עֲשֹׂךְ וְיִצְרָךְ מִבְּטֹן יַעֲרֹךְ אֶל־תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב וְיִשְׁרוֹן בְּחַרְתִּי
 בּוֹ: כִּי אֶצְק־מַיִם עַל־צִמָּא וְנִזְלִים עַל־יַבְשָׁה אֶצְק רוחי ג
 עַל־זֶרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל־צִאֲצָאֶיךָ: וְצִמְחוּ בִּבְיַן חֲצִיר כַּעֲרָבִים ד
 עַל־יְבֵלֵי־מַיִם: זֶה יֹאמַר לַיהוָה אֲנִי וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם־יַעֲקֹב וְזֶה ה
 יִכְתֹּב יְדוֹ לַיהוָה וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה: פ
 כֹּה־אָמַר יְהוָה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וְנֹאֲלוּ יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי רֵאשׁוֹן ו
 וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים:

הפטרת צו

ההפטרה מסבירה שעדיף לשמוע בקול יי מלךקריב עולות או זבחים, כמו שנאמר בהפטרת
 ויקרא, אלא שהקדימו ושעיהו שהיה קדם לירמיהו לפרשת ויקרא, וירמיהו לפרשת צו.
 ומסימת 'מאין כמוך יי וכו', להוציא מלבם של מינים שיש עוד אלוה בשתוף.

כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלֹתֵיכֶם סִפּוּ עַל־ כא
 זְבַחֵיכֶם וְאָכְלוּ בִשָּׂר: כִּי לֹא־דַבַּרְתִּי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם וְלֹא כב
 צִוִּיתִים בְּיוֹם הוֹצִיאִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־דְּבַרִי עוֹלָה
 וְזָבַח: כִּי אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה צִוִּיתִי אֹתָם לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְּקוֹלִי כג
 וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעַם וְהִלַּכְתֶּם בְּכָל־הַדְּרָךְ
 אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אֶתְכֶם לְמַעַן יִיטֵב לָכֶם: וְלֹא שִׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ כד
 אֶת־אָזְנָם וַיִּלְכוּ בְּמַעֲצוֹת בְּשָׂרֹת לִבָּם הֲרַע וַיְהִיו לְאַחֲזֹר

מקורות

הפטרת לו. ירמ' ז, כ"כ"כ ומלגים לפרק י, ר"ו. מוזכר בצבלי מגילה, דף כג, תחילת ע"ב.
 שעדיף לשמוע בקול יי וכו' לפרשת לו. ע"פ לזבש ח"ת, סי' תרפ"ה, ס"ו.

הערות

הוציא. זהו הקרי, והכתיב
 הוציא.

כה וְלֹא לְפָנִים: לְמֶן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 עד הַיּוֹם הַזֶּה וְאֶשְׁלַח אֵלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים יוֹם
 כו הַשָּׁמַיִם וְשָׁלַח: וְלֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיִּקְשׁוּ
 כז אֶת־עַרְפֹּם הֲרֵעוּ מֵאֲבוֹתָם: וּדְבַרְתָּ אֵלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
 חכ הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֵלַיךָ וְקִרְאתָ אֵלֵיהֶם וְלֹא יַעֲנוּכָה: וְאָמַרְתָּ
 אֵלֵיהֶם זֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל־יְהוָה אֱלֹהָיו וְלֹא לָקְחוּ
 מוֹסֵר אֲבָדָה הָאֲמוּנָה וְנִכְרְתָה מִפְּיָהֶם: ס

ומדלג בנביא עד לפרק י פסוק ו:

י מאֲיֵן כְּמוֹךָ יְהוָה גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שְׁמֹךָ בְּגִבּוֹרָה: מִי לֹא
 יִרְאֶךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה כִּי בְּכָל־חַכְמֵי הַגּוֹיִם
 ובְּכָל־מַלְכוּתָם מֵאֵין כְּמוֹךָ:

הפטרות שמיני

ההפטרות מדברת על ענין פרץ עוה, שקרב יותר מדאי אל ארון אלהים ונענש עליו, והוא
 דומה למיתת נדב ואביהו שהקריבו אש זרה לפני האלהים ונענשו עליו.

י וַיִּסַּף עוֹד דָּוִד אֶת־כָּל־בְּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אָלֶף: וַיִּקְסוּ
 כ וַיִּלָּךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִבְּעַלֵי יְהוּדָה לְהַעֲלוֹת
 ג מִשֶׁם אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־נִקְרָא שֵׁם שָׁם יְהוָה צְבָאוֹת
 ד יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים עָלָיו: וַיִּרְכְּבוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֶל־עֵגְלָה
 חֲדָשָׁה וַיִּשְׁאָהוּ מִבַּיִת אֲבִינֶדָב אֲשֶׁר בְּגִבְעָה וְעָזָא וְאֲחִיו בְּנֵי
 ד אֲבִינֶדָב נְהַגִּים אֶת־הָעֵגְלָה חֲדָשָׁה: וַיִּשְׁאָהוּ מִבַּיִת אֲבִינֶדָב
 ה אֲשֶׁר בְּגִבְעָה עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְאֲחִיו הַלֵּךְ לִפְנֵי הָאֲרוֹן:
 וְדָוִד וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מִשְׁחַקִּים לִפְנֵי יְהוָה בְּכָל עֲצֵי בְרוּשִׁים

מקורות

ומדלג בנביא. ראו תוספתא מנגילה (ליברמן), פ"ג, הל' יט; מס"ו פ"י יא, ה"ג. הפטרות שמיני. ש"ב ו, ח"כג, ז, ח"ג. על ענין
 פרץ עוה וכו'. ע"פ נצוח אר"ת, סי' תנג, ס"ד.

וּבְכַנְרוֹת וּבְנִבְלִים וּבְתַפִּים וּבְמִנְעֻנְעִים וּבְצִלְצָלִים: וַיָּבֹאוּ
 עַד־גֶּרֶן נָכוֹן וַיִּשְׁלַח עֲזֵה אֶל־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֶּאֱחֶז בּוֹ כִּי שָׁמְטוּ
 הַבָּקָר: וַיַּחֲרֹאֲף יְהוָה בְּעֲזֵה וַיִּכְהוּ שָׁם הָאֱלֹהִים עַל־הַשָּׁל
 וַיִּמַּת שָׁם עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים: וַיַּחֲר לְדָוִד עַל אֲשֶׁר פָּרַץ
 יְהוָה פָּרִץ בְּעֲזֵה וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא פָּרִץ עֲזֵה עַד הַיּוֹם
 הַזֶּה: וַיֵּרָא דָוִד אֶת־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵיךְ יָבֹא אֵלַי
 אֲרוֹן יְהוָה: וְלֹא־אָבִה דָוִד לְהִסִּיר אֵלָיו אֶת־אֲרוֹן יְהוָה עַל־
 עֵיר דָוִד וַיִּטְהוּ דָוִד בֵּית עַבְד־אָדָם הַגִּתִּי: וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן יְהוָה
 בֵּית עַבְד־אָדָם הַגִּתִּי שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־עַבְד־
 אָדָם וְאֶת־כָּל־בֵּיתוֹ: וַיִּגְדַּל לַמֶּלֶךְ דָוִד לֵאמֹר בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־
 בֵּית עַבְד־אָדָם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּעַבְד־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּלְךְ
 דָוִד וַיַּעַל אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מִבֵּית עַבְד־אָדָם עֵיר דָוִד
 בְּשֹׁמְחָה: וַיְהִי כִּי צָעְדוּ גִשְׁאֵי אֲרוֹן־יְהוָה שִׁשָּׁה צְעָדִים וַיִּזְבַּח
 שׁוֹר וּמְרִיא: וְדָוִד מְכַרְכֵּר בְּכָל־עֵז לִפְנֵי יְהוָה וְדָוִד חָגֹר
 אֲפוֹד בָּד: וְדָוִד וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה
 בְּתַרְוֶעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר: וְהָיָה אֲרוֹן יְהוָה בָּא עֵיר דָוִד וּמִיכַל
 בַּת־שָׁאוּל נִשְׁקָפָהוּ בְּעַד הַחֲלוֹן וַתֵּרָא אֶת־הַמֶּלֶךְ דָוִד מִפְּנֹה
 וּמְכַרְכֵּר לִפְנֵי יְהוָה וַתִּבֹּז לוֹ בְּלִבָּהּ: וַיָּבֹאוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה
 וַיִּצְגּוּ אֹתוֹ בְּמִקְוָמוֹ בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה־לוֹ דָוִד וַיַּעַל דָוִד
 עֲלוֹת לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁלָמִים: וַיְכַל דָוִד מִהַעֲלוֹת הָעוֹלָה וְהַשְּׁלָמִים
 וַיְבָרֶךְ אֶת־הָעָם בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת: וַיַּחֲלֵק לְכָל־הָעָם לְכָל־
 הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל לְמַאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה לְאִישׁ חֲלַת לֶחֶם אַחַת וְאֲשַׁפֵּר
 אַחַד וְאֲשִׁישָׁה אַחַת וַיִּלְךְ כָּל־הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ: וַיֵּשֶׁב דָוִד
 לְבָרֶךְ אֶת־בֵּיתוֹ ׀ וַתֵּצֵא מִיכַל בַּת־שָׁאוּל
 לְקַרְאֵת דָוִד וַתֹּאמֶר מַה־נִּכְבַּד הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה

היום לְעֵינַי אִמְהוֹת עֲבָדָיו כִּהְגִּלּוֹת נִגְלּוֹת אֶחָד הָרַקִּים: וַיֹּאמֶר
 דָּוִד אֶל-מִיכָל לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בָּחַר-בִּי מֵאֲבִיךָ וּמִכָּל-בֵּיתוֹ
 לְצִוּוֹת אֹתִי נִגִּיד עַל-עַם יְהוָה עַל-יִשְׂרָאֵל וְשַׁחֲקֹתִי לִפְנֵי יְהוָה:
 וּנְקַלְתִּי עוֹד מִזֹּאת וְהֵייתִי שֹׁפֵל בְּעֵינַי וְעַם-הָאִמְהוֹת אֲשֶׁר
 אִמְרַת עִמָּם אֲכַבְּדָהּ: וּלְמִיכָל בַּת-שָׁאוּל לֹא-הָיָה לָּהּ יָלֵד עַד
 יוֹם מוֹתָהּ: פ

וַיְהִי כִּי-יָשָׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וַיְהִי הַנִּיחֹלֹו מִסָּבִיב מִכָּל-אֲבִיבָיו:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל-נֹתָן הַנָּבִיא רְאֵה נָא אֲנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אַרְזִים
 וְאַרְזֵן הָאֱלֹהִים יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ הִרְיָעָה: וַיֹּאמֶר נֹתָן אֶל-הַמֶּלֶךְ כָּל
 אֲשֶׁר בַּלְבָּבְךָ לַךְ עֲשֵׂה כִּי יְהוָה עִמָּךְ:

הפטרת תזריע

ההפטרה מדברת על ענין צרעת נעמן, והוא מענין הפרשה המדברת בטהרת מצרעים.
 ומסיים 'לך לשלום', לגמור בדבר טוב.

וְאִישׁ בָּא מִבְּעַל שְׁלֹשָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בַּפּוּרִים
 עֶשְׂרִים-לֶחֶם שְׁעָרִים וְכֶרֶם לְבָצֵק לָנֹז וַיֹּאמֶר תֵּן לָעַם
 וַיֹּאכְלוּ: וַיֹּאמֶר מִשְׁרָתוֹ מָה אַתָּן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ וַיֹּאמֶר
 תֵּן לָעַם וַיֹּאכְלוּ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֲכַל וְהוֹתַר: וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם
 וַיֹּאכְלוּ וַיֹּתְרוּ כַּדָּבָר יְהוָה: פ

וַנַּעֲמָן שַׂר-צָבָא מֶלֶךְ-אַרְם הָיָה אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי אֲדֹנָיו וּנְשֵׂא
 פָּנִים כִּי-בָו נֹתֵן-יְהוָה תְּשׁוּעָה לְאַרְם וְהָאִישׁ הָיָה גִבּוֹר חַיִּל
 מִצָּרַע: וְאַרְם יֵצְאוּ גְדוּדֵים וַיִּשְׁבּוּ מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל גַּעֲרָה קִטְנָה
 וַתְּהִי לִפְנֵי אִשְׁתׁ גַּעֲמָן: וַתֹּאמֶר אֶל-גַּבְרִיתָהּ אַחֲלִי אֲדֹנָי לִפְנֵי
 הַנָּבִיא אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן אִזּוּ יֵאָסֶף אֹתוֹ מִצָּרַעְתּוֹ: וַיָּבֵא וַיַּגִּד

מקורות

הפטרת תזריע. מ"ז ד, מצ"מ, ה, ח"ט. על ענין צרעת וכו' מוצרעים. ע"פ שבה"ל, ענין שבת, ס"ו פ; לצום אר"ת, ס"ו תלג, ס"ד.

לאֲדַגְּנוּ לֵאמֹר כְּזֹאת וְכֹזֶאת דְּבַרְהָ הַנְּעֵרָה אֲשֶׁר מֵאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־אֲרָם לְךָ־בָא וְאֶשְׁלַחְהָ סֵפֶר אֶל־מֶלֶךְ־
 יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ עֶשֶׂר כַּכְרֵי־כֶסֶף וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים זָהָב
 וְעֶשֶׂר חֲלִיפוֹת בְּגָדִים: וַיָּבֵא הַסֵּפֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
 וְעַתָּה כְּבֹוא הַסֵּפֶר הַזֶּה אֵלַיךָ הֲנִיחָה שְׁלַחְתִּי אֵלַיךָ אֶת־נַעֲמָן
 עַבְדִּי וְאֶסְפְּתוֹ מִצָּרְעָתוֹ: וַיְהִי כַּקְּרֹא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַסֵּפֶר
 וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר הֲאֵלֹהִים אֲנִי לְהַמִּית וּלְהַחְיֹת כִּי־זֶה שְׁלַח
 אֱלֹי לְאַסֹּף אִישׁ מִצָּרְעָתוֹ כִּי אֶדְדַּע־נָא וְרָאוּ כִּי־מִתְאַנֶּה הוּא
 לִי: וַיְהִי כַשְּׂמַעוּ אֱלִישֶׁעַ אִישׁ־הָאֱלֹהִים כִּי־קָרַע מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
 אֶת־בְּגָדָיו וַיִּשְׁלַח אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה קָרַעְתָּ בְּגָדֶיךָ יְבֹא־נָא
 אֵלַי וַיֵּדַע כִּי יֵשׁ נָבִיא בְּיִשְׂרָאֵל: וַיָּבֵא נַעֲמָן בְּסוּסוֹ וּבְרִכְבּוֹ
 וַיַּעֲמֵד פֶּתַח־הַבַּיִת לְאֱלִישֶׁעַ: וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישֶׁעַ מִלֶּאדָּה לֵאמֹר
 הֲלוֹךְ וְרַחֲצֵת שִׁבְעַ־פְּעָמִים בִּירְדֹן וַיֵּשֶׁב בְּשִׁרְדֵךְ לֶךְ וּטְהַר:
 וַיִּקְצֹף נַעֲמָן וַיִּלְךְ וַיֹּאמֶר הֲנִיחָה אֲמַרְתִּי אֵלָיו יֵצֵא יֵצֵא וַעֲמַד
 וְקִרְא בְּשֵׁם־יְהוָה אֱלֹהָיו וְהִנֵּיף יָדוֹ אֶל־הַמָּקוֹם וְאַסֹּף הַמְּצָרַע:
 הֲלֹא טוֹב אֲמַנָּה וּפְרַפְרֵי גְהֵרוֹת דְּמִשְׁקֵי מְכַלֵּי מִימֵי יִשְׂרָאֵל
 הֲלֹא־אֶרְחֵץ בָּהֶם וּטְהַרְתִּי וַיִּפֹּן וַיִּלְךְ בְּחִמָּה: וַיִּגְשׂוּ עַבְדָּיו
 וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ אָבִי דְבַר גְּדוֹל הַנְּבִיא דְבַר אֵלֶיךָ הֲלוֹא
 תַעֲשֶׂה וְאָף כִּי־אָמַר אֵלֶיךָ רַחֵם וּטְהַר: וַיֵּרַד וַיִּטְבַּל בִּירְדֹן
 שִׁבְעַ פְּעָמִים כַּדְּבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֵּשֶׁב בְּשָׂרוֹ כַּבְּשָׂר נֶעַר
 קִטָּן וּטְהַר: וַיֵּשֶׁב אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא וְכָל־מַחֲנֵהוּ וַיָּבֵא
 וַיַּעֲמֵד לְפָנָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּכָל־הָאָרֶץ
 כִּי אִם־בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה קַח־נָא בְּרָכָה מֵאֵת עַבְדְּךָ: וַיֹּאמֶר

הערות

אֲמַנָּה. זהו הקרי, והכתיב 'אבנח'.

חִי־יְהוָה אֲשֶׁר־עֲמַדְתִּי לְפָנָיו אִם־אֶקַּח וַיִּפְצַר־בוּ לְקַחַת וַיִּמְאַן:
 יו וַיֹּאמֶר נַעֲמָן וְלֹא יִתֶּן־נָא לְעִבְדְּךָ מִשָּׂא צִמְד־פְּרָדִים אֲדָמָה
 כִּי לֹא־יַעֲשֶׂה עוֹד עִבְדְּךָ עֲלֶיהָ וְזָבַח לְאֱלֹהִים אַחֲרַיִם כִּי
 יח אִם־לִי־הוּא: לְדַבֵּר הִזָּה יִסְלַח יְהוָה לְעִבְדְּךָ בָּבוֹא אֲדַנִּי
 בֵּית־רִמּוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֹת שָׁמָּה וְהוּא נִשְׁעַן עַל־יָדָי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי
 בֵּית רִמּוֹן בְּהִשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רִמּוֹן יִסְלַח־נָא יְהוָה לְעִבְדְּךָ בְּדַבֵּר
 טז הִזָּה: וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ לְשָׁלוֹם וַיֵּלֶךְ מֵאֵתוֹ כְּבַר־תְּאֲרָץ: ׀

הפטרת מצורע

כְּאֲשֶׁר הִפְרָשִׁיזוֹת מִחֻבְרוֹת מִפְטָרִים הַפְטָרָה זו.

ההפטרה מדברת על אנשים מצרעים שהיו מחוייז למחנה והוא ממש מעין הפרשה. אלא
 שמקדימים ענין נעמן לתזריע, מפני שהוא היה קדם לארבעה אנשים. ומוסיפים פסוקים
 בתחלה וסוף שנושעו מהרעב, שהרי אמרו חכמינו זכרונם לברכה, מצורע ועני חשויבים
 כמות, והנה יי גאלם ופדם מחרפתם למען בריתו אשר כרת עם האבות.

יז וַיֹּאמֶר אֱלִישֶׁע שָׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה כֹּהוּ אָמַר יְהוָה כַּעֲתוֹ מָחָר
 יח סָאֵה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסֹאֲתִים שְׁעָרִים בְּשֶׁקֶל בְּשַׁעַר
 טז שְׁמֵרוֹן: וַיַּעַן הַשְּׁלִישׁ אֲשֶׁר־לְמֶלֶךְ נִשְׁעַן עַל־יָדוֹ אֶת־אִישׁ
 הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה יְהוָה עֹשֶׂה אַרְבּוֹת בְּשָׁמַיִם הִיְהִי־הַדָּבָר
 הַזֶּה וַיֹּאמֶר הַנֶּכֶה רֵאֵה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכַל: ׀
 טז וְאַרְבַּעַת אַנְשִׁים הָיוּ מִצְרָעִים פָּתַח הַשַּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ
 טז אֶל־רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים פֹּה עַד־מָתְנוּ: אִם־אֲמַרְנוּ נָבוֹא
 טז הָעִיר וְהָרַעַב בָּעִיר וּמָתְנוּ שָׁם וְאִם־יִשְׁבְּנוּ פֹה וּמָתְנוּ וְעַתָּה
 טז לָכוּ וּנְפֹלֶה אֶל־מַחְנֵה אָרֶם אִם־יַחֲיֵנוּ נַחֲיָה וְאִם־יָמִיתְנוּ וּמָתְנוּ:
 טז וַיִּקְמוּ בְּנִשְׁפָּ לָבוֹא אֶל־מַחְנֵה אָרֶם וַיָּבֹאוּ עַד־קִצֵּה מַחְנֵה אָרֶם

מקורות

הפטרת מזורע. מ"ג ז, א"כ ומדלגים לפרק יג, כג. על אנשים מזרעים וכו' לארבעה אנשים. ע"פ לבוש אר"ת, ס"ו חגג, ס"ד.
 שהרי אמרו חכמינו זכרונם לברכה. ע"פ בבלי נדרים, דף סד ע"ב.

וְהָגָה אֵין־שָׁם אִישׁ: וְאִדְנִי הַשְּׁמִיעוּ אֶת־מַחְנֵה אָרֶם קוֹל רֹכֵב
 קוֹל סוֹס קוֹל חֵיל גְּדוֹל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו הֲנֵה שָׁכַר־עָלֵינוּ
 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־מַלְכֵי הַחַתִּים וְאֶת־מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבוֹא עָלֵינוּ:
 וַיִּקְוּמוּ וַיִּנּוֹסוּ בַּנְּשָׁף וַיַּעֲזְבוּ אֶת־אֶהְלִיָּהֶם וְאֶת־סוֹסֵיהֶם וְאֶת־
 חֲמֵרֵיהֶם הַמַּחְנֵה כַּאֲשֶׁר־הָיָא וַיִּנּוֹסוּ אֶל־נַפְשָׁם: וַיָּבֹאוּ הַמִּצְרָעִים
 הָאֵלֶּה עַד־קֶצֶה הַמַּחְנֵה וַיָּבֹאוּ אֶל־אֶהֱלֵ אַחַד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ
 וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם כֶּסֶף וְזָהָב וּבָגְדִים וַיִּלְכוּ וַיִּטְמְנוּ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ
 אֶל־אֶהֱלֵ אַחֵר וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם וַיִּלְכוּ וַיִּטְמְנוּ: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ
 אֶל־רֵעֵהוּ לֹא־כֵן אֲנַחְנוּ עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם־בְּשֻׁרָה הוּא
 וְאֲנַחְנוּ מַחֲשִׂים וְחַכִּינוּ עַד־אֹרֶן הַבְּקָר וּמִצְאָנוּ עֹזוֹן וְעַתָּה לָכֵן
 וְנִבְּאָה וְנִגְיֶדָה בֵּית הַמֶּלֶךְ: וַיָּבֹאוּ וַיִּקְרְאוּ אֶל־שַׁעַר הָעִיר וַיִּגְדּוּ
 לָהֶם לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־מַחְנֵה אָרֶם וְהָגָה אֵין־שָׁם אִישׁ וְקוֹל
 אָדָם כִּי אִם־הַסּוֹס אָסוּר וְהַחֲמוֹר אָסוּר וְאֶהְלִים כַּאֲשֶׁר־הָמָה:
 וַיִּקְרְאוּ הַשַּׁעֲרִים וַיִּגְדּוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ פְּגִימָה: וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לַיְלָה
 וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדָּיו אֲגִידָה־נָא לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־עָשׂוּ לָנוּ אָרֶם
 יָדְעוּ כִּי־רַעְבִּים אֲנַחְנוּ וַיִּצְאוּ מִן־הַמַּחְנֵה לְהַחֲבֶה בַשָּׂדֶה לֵאמֹר
 כִּי־יִצְאוּ מִן־הָעִיר וְנִתְפָּשׂוּ חַיִּים וְאֶל־הָעִיר נָבֹא: וַיַּעַן אַחַד
 מֵעַבְדָּיו וַיֹּאמֶר וַיִּקְחוּ־נָא חַמְשָׁה מִן־הַסּוֹסִים הַנִּשְׂאָרִים אֲשֶׁר
 נִשְׂאָרוּ־בָּהּ הַנָּס כְּכֹל־הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ־בָּהּ הַנָּס
 כְּכֹל־הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־תָּמוּ וְנִשְׁלַחַה וְנִרְאָה: וַיִּקְחוּ שְׁנֵי רֹכֵב
 סוֹסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מַחְנֵה־אָרֶם לֵאמֹר לָכוּ וּרְאוּ: וַיִּלְכוּ
 אַחֲרֵיהֶם עַד־הִירְדֹן וְהָגָה כָּל־הַיְרֵד מְלֵאָה בָּגְדִים וְכֵלִים
 אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אָרֶם בְּחַפְזָם וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים וַיִּגְדּוּ לַמֶּלֶךְ:

הערות

בשדה. זהו הקרי, והכתיב 'בהשדה'. המון. זהו הקרי, והכתיב 'ההמון'. בחפזם. זהו הקרי, והכתיב 'בהחפזם'.

טז וַיֵּצֵא הָעַם וַיִּבְּזוּ אֶת מַחְנֵה אָרֶם וַיְהִי סָאֵה-סֵלֶת בְּשֹׁקֶל וְסֵאתִים
 יז שְׁעָרִים בְּשֹׁקֶל כְּדָבָר יְהוָה: וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת-הַשְּׁלִישׁ
 אֲשֶׁר-נִשְׁעַן עַל-יָדוֹ עַל-הַשָּׁעַר וַיִּרְמָסֶהוּ הָעַם בַּשָּׁעַר וַיָּמַת
 כ אֲשֶׁר דִּבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּרִדַת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו:
 יח וַיְהִי כְּדָבָר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל-הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סֵאתִים שְׁעָרִים
 בְּשֹׁקֶל וְסָאֵה-סֵלֶת בְּשֹׁקֶל יְהִי כְּעַת מָחָר בַּשָּׁעַר שְׁמֶרוֹן:
 טט וַיַּעַן הַשְּׁלִישׁ אֶת-אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר וְהִנֵּה יְהוָה עֹשֶׂה אַרְבּוֹת
 כ בַּשָּׁמַיִם הִיְהִי כְּדָבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר הַנֶּגֶד רֹאֵה בְּעֵינֶיךָ וּמַשֵּׁם
 לֹא תֹאכַל: וַיְהִי-לֹו כֵּן וַיִּרְמָסוּ אֹתוֹ הָעַם בַּשָּׁעַר וַיָּמַת: ׀

ומדלג פנביא עד לפרק יג פסוק כג:

יג וַיִּחַן יְהוָה אֹתָם וַיִּרְחַמֶם וַיִּפֶן אֲלֵיהֶם לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֶת-אַבְרָהָם
 כג יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְלֹא אָבִהּ הַשְּׁחִיתָם וְלֹא-הַשְּׁלִיכֶם מֵעַל-פְּנֵי
 עַד-עֲתָה:

הפטרות אחרי-מות

ההפטרות מדברת על תוכחה, כה הנביא הוסיף שעברו על כל התועבות שהזכירו עליהם בפירשה.

כב וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: וְאַתָּה בֶן-אָדָם הַתְּשֹׁפֵט הַתְּשֹׁפֵט
 ג אֶת-עִיר הַדְּמִים וְהוֹדַעְתָּה אֶת כָּל-תּוֹעֲבוֹתֶיהָ: וְאָמַרְתָּ
 ד כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה עִיר שֹׁפֶכֶת דָּם בְּתוֹכָהּ לָבֹא עֲתָה
 וְעֲשֵׂתָה גְלוּלִים עָלֶיהָ לְטִמְאָה: בְּדַמְךָ אֲשֶׁר-שִׁפַּכְתָּ אֲשַׁמַּת
 ה וּבְגְלוּלֶיךָ אֲשֶׁר-עָשִׂיתָ טִמְאָת וּתְקַרְבִּי יִמִּיךָ וּתְבֹא עַד-
 שְׁנוֹתֶיךָ עַל-כֵּן נִתְתִיךָ חֲרָפָה לְגוֹיִם וּמְלָסָה לְכָל-הָאָרְצוֹת:
 ה הַקְרִבּוֹת וְהִרְחַקוֹת מִמֶּךָ יִתְקַלְסוּ-בְךָ טִמְאָת הַשָּׁם רַבַּת

מקורות

הפטרות אחרי מות יחז' כב, רטז. על תוכחה כה הנביא הוסיף וכו'. ע"פ לבוש רות, סי' תנג, ס"ד.

הַמְהוּמָה: הִנֵּה נְשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ לְזָרְעוֹ הָיוּ בְּךָ לְמַעַן
 שְׂפָרְדִּים: אָב וְאִם הִקְלוּ בְּךָ לַגֵּר עָשׂוּ בַעֲשָׂק בְּתוֹכְךָ יְתוֹס
 וְאַלְמָנָה הוֹנוּ בְּךָ: קִדְשֵׁי בְּזִית וְאֶת־שִׁבְתֵּתִי חִלַּלְתָּ: אַנְשֵׁי רְכִיל
 הָיוּ בְּךָ לְמַעַן שְׂפָרְדִּים וְאַל־הֶהָרִים אָכְלוּ בְּךָ זִמָּה עָשׂוּ
 בְּתוֹכְךָ: עֲרוֹת־אָב גָּלָה־בְּךָ טְמֵאת הַנְּגִדָה עֲנוּ־בְּךָ: וְאִישׁוֹ
 אֶת־אִשְׁתּוֹ רָעָהוּ עָשָׂה תוֹעֵבָה וְאִישׁ אֶת־כַּלְתּוֹ טָמֵא בְּזִמָּה
 וְאִישׁ אֶת־אָחִתּוֹ בַת־אָבִיו עֲנָה־בְּךָ: שָׁחַד לְקַחוּ־בְּךָ לְמַעַן
 שְׂפָרְדִּים גִּשְׁוֹ וְתַרְבִּית לְקַחַת וְתַבְצְעֵי רַעֲיוֹךְ בַּעֲשָׂק וְאֶתִּי
 שְׁכַחַת נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: וְהִנֵּה הִכִּיתִי כַּפִּי אֶל־בְּצַעַךְ אֲשֶׁר
 עָשִׂיתָ וְעַל־דַּמְךָ אֲשֶׁר הָיוּ בְּתוֹכְךָ: הִיַעֲמֵד לְבָבְךָ אִם־תַּחֲזַקְנָה
 יְדִיךָ לַיָּמִים אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אוֹתְךָ אֲנִי יְהוִה דַּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי:
 וְהִפִּיצוֹתִי אוֹתְךָ בְּגוֹלִים וְזָרִיתִיךָ בְּאַרְצוֹת וְהִתַּמְתִּי טְמֵאתְךָ
 מִמֶּךָ: וְנִחַלְתָּ בְּךָ לְעֵינֵי גוֹיִם וְיָדַעַתְּ כִּי־אֲנִי יְהוִה: פ

הפטרת קדושים

כַּאֲשֶׁר הִפְרָשִׁית מַחֲבֵרוֹת מִפְטִירִים הַפְטָרָה זו.

ההפטרה מדברת על תוכחה, כה הנביא הוסיף שיעברו על שקוצי עינים, עבודת אלילים ושמיירת שבת, כאשר צוה משה בפרשה.

וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית בְּחַמְשֵׁי בַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּאוּ אַנְשֵׁים מִזְּקַנֵּי
 יִשְׂרָאֵל לְדַרְשׁ אֶת־יְהוָה וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי: ס
 וַיְהִי
 דַּבַּר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן־אָדָם דַּבֵּר אֶת־זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
 אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַלְדַּרְשׁ אֶתִּי אַתֶּם בָּאִים חֵי־אֲנִי
 אִם־אֲדַרְשׁ לָכֶם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: הַתְּשַׁפֵּט אֶתֶּם הַתְּשַׁפֹּט
 בֶּן־אָדָם אֶת־תוֹעֵבַת אֲבוֹתֶם הוֹדִיעֶם: וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר

מקורות

הפטרת קדושים. יח"כ, ח"כ.

אֲדַנִּי יְהוָה בַּיּוֹם בְּחָרִי בְּיִשְׂרָאֵל וְאִשָּׂא יָדַי לְזֶרַע בַּיִת יַעֲקֹב
וְאוֹדַע לָהֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִשָּׂא יָדַי לָהֶם לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם: בַּיּוֹם הַהוּא נִשְׂאֵתִי יָדַי לָהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
אֶל-אֶרֶץ אֲשֶׁר-תָּרַתִּי לָהֶם זִבְתַּחֲלָב וּדְבַשׁ צָבִי הִיא לְכָל-
הָאֲרָצוֹת: וְאָמַר אֲלֵהֶם אִישׁ שְׁקוּצֵי עֵינָיו הִשְׁלִיכוּ וּבְגָלוּלֵי
מִצְרַיִם אֶל-תִּטְמְאוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיִּמְרוּ-בִי וְלֹא אָבוּ
לִשְׁמַע אֵלַי אִישׁ אֶת-שְׁקוּצֵי עֵינֵיהֶם לֹא הִשְׁלִיכוּ וְאֶת-גְּלוּלֵי
מִצְרַיִם לֹא עָזְבוּ וְאָמַר לְשֹׁפֵךְ חַמְתִּי עֲלֵיהֶם לְכָלוֹת אִפִּי בָהֶם
בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאָעַשׂ לְמַעַן שָׁמַי לְבַלְתִּי הַחֵל לְעֵינֵי
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר-הִמָּה בְּתוֹכֶם אֲשֶׁר נוֹדַעְתִּי אֲלֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם
לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאָבִאֵם
אֶל-הַמְּדָבָר: וְאַתֵּן לָהֶם אֶת-חֻקוֹתַי וְאֶת-מִשְׁפָּטֵי הוֹדַעְתִּי אוֹתָם
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם: וְגַם אֶת-שַׁבְּתוֹתַי נִתַּתִּי
לָהֶם לְהִיזוֹת לְאוֹת בִּינֵי וּבִינֵיהֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם:
וַיִּמְרוּ-בִי בַּיִת-יִשְׂרָאֵל בַּמְּדָבָר בְּחֻקוֹתַי לֹא-הִלְכוּ וְאֶת-מִשְׁפָּטֵי
מֵאֲסוּ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם וְאֶת-שַׁבְּתוֹתַי חָלְלוּ
מְאֹד וְאָמַר לְשֹׁפֵךְ חַמְתִּי עֲלֵיהֶם בַּמְּדָבָר לְכָלוֹתָם: וְאָעַשֶׂה
לְמַעַן שָׁמַי לְבַלְתִּי הַחֵל לְעֵינֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִים לְעֵינֵיהֶם:
וְגַם-אֲנִי נִשְׂאֵתִי יָדַי לָהֶם בַּמְּדָבָר לְבַלְתִּי הֵבִיא אוֹתָם
אֶל-הָאֶרֶץ אֲשֶׁר-נָתַתִּי זִבְתַּחֲלָב וּדְבַשׁ צָבִי הִיא לְכָל-הָאֲרָצוֹת:
יַעַן בְּמִשְׁפָּטֵי מֵאֲסוּ וְאֶת-חֻקוֹתַי לֹא-הִלְכוּ בָהֶם וְאֶת-שַׁבְּתוֹתַי
חָלְלוּ כִּי אַחֲרֵי גְלוּלֵיהֶם לִבָּם הִלְךְ: וַתַּחַס עֵינֵי עֲלֵיהֶם מִשַּׁחַתָּם
וְלֹא-עָשִׂיתִי אוֹתָם כָּלָה בַּמְּדָבָר: וְאָמַר אֶל-בְּנֵיהֶם בַּמְּדָבָר
בְּחֻקֵי אֲבוֹתֵיכֶם אֶל-תִּלְכוּ וְאֶת-מִשְׁפָּטֵיהֶם אֶל-תִּשְׁמְרוּ
וּבְגָלוּלֵיהֶם אֶל-תִּטְמְאוּ: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּחֻקוֹתַי לָכוּ וְאֶת-

כ משפטי שמרו ועשו אותם: ואת שבתותי קדשו והיו לאות
ביני וביניכם לדעת כי אני יהוה אלהיכם:

הפטרת אמור

ההפטרה מדברת על רב דיני כהנה, השייכים לענין הפרשה.

טו והכהנים הלואים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי
בתעות בני ישראל מעלי המה יקרבו אלי
לשרתני ועמדו לפני להקריב לי חלב ודם נאם אדני יהוה:
טז המה יבאו אל מקדשי והמה יקרבו אל שלחני לשרתני
יז ושמרו את משמרת: והיה בבואם אל שערי החצר הפנימית
בגדי פשתים ילבשו ולא יעלה עליהם צמר בשרתם בשערי
יח החצר הפנימית וביתה: פארי פשתים יהיו על ראשם ומכנסי
יט פשתים יהיו על מתניהם לא יחגרו ביזע: ובצאתם אל החצר
החיצונה אל החצר החיצונה אל העם יפשטו את בגדיהם
אשר המה משרתם בם והניחו אותם בלשכת הקדש ולבשו
כ בגדים אחרים ולא יקדשו את העם בבגדיהם: וראשם לא
כא יגלחו ופרע לא ישלחו כסום יכסמו את ראשיהם: ויין
כב לא ישתו כל כהן בבואם אל החצר הפנימית: ואלמנה
וגרושה לא יקחו להם לנשים כי אם בתולת מזרע בית
כג ישראל והאלמנה אשר תהיה אלמנה מכהן יקחו: ואת עמי
כד יורו בין קדש לחל ובין טמא לטהור יודעם: ועל ריב המה
כה יעמדו למשפט במשפטי ישפטהו ואת תורתו ואת חקתו
בכל מועדי שמרו ואת שבתותי קדשו: ואלמת אדם לא

הערות

למשפט. זהו הקרי, והכתיב 'לשפט'. ישפטהו. זהו
הקרי, והכתיב 'ישפטהו'.

מקורות

הפטרת אמור. יחז' מד, טו-לז. על רוב דיני כהנה וכו'. ע"פ
לבוש ח"ת, סי' תנ"ג, ס"ד.

יבוא לְטִמְאָה כִּי אִם-לֶאֱב וְלֵאִם וְלִבָּן וְלִבַּת לְאָח וְלְאָחוֹת
 אֲשֶׁר-לֹא-הָיְתָה לְאִישׁ יְטִמְאוּ: וְאַחֲרֵי טְהַרְתוּ שִׁבְעַת יָמִים
 יִסְפְּרוּ-לוֹ: וּבְיוֹם בָּאוּ אֶל-הַקֹּדֶשׁ אֶל-הַחֹצֵר הַפְּנִימִית לְשֶׁרֶת
 בְּקֹדֶשׁ יִקְרִיב חֲטָאתוֹ נֶאֱסָם אֲדֹנָי יְהוִה: וְהָיְתָה לָהֶם לְנִחְלָה
 אֲנִי נִחַלְתֶּם וְאַחֲזִיה לֹא-תִתְּנוּ לָהֶם בְּיִשְׂרָאֵל אֲנִי אֲחֻזְתֶּם:
 הַמִּנְחָה וְהַחֲטָאת וְהָאֵשֶׁם הֵמָּה יֹאכְלוּם וְכָל-חֶרֶם בְּיִשְׂרָאֵל
 לָהֶם יִהְיֶה: וְרֵאשִׁית כָּל-בְּפוּרֵי כָל וְכָל-תְּרוּמַת כָּל מִכְלֵי
 תְּרוּמוֹתֵיכֶם לַכֹּהֲנִים יִהְיֶה וְרֵאשִׁית עֲרֹסוֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַכֹּהֵן
 לְהַגִּיחַ בְּרֻכָּה אֶל-בֵּיתְךָ: כָּל-נִבְלָה וְטִרְפָּה מִן-הָעוֹף וּמִן-
 הַבְּהֵמָה לֹא יֹאכְלוּ הַכֹּהֲנִים: פ

הפטרות בהר

ההפטרות מדברות על ענין הבטחון. בה הנביא מהלל את הבוטח ביי והתקנה שיש לכל בשר
 במנהיגו של עולם, לקד מוצא לו איש האדמה בפרשה מנוחה בשנה השביעית אף שלא
 חורש וזרע, בתקנתו הטובה שהקדוש ברוך הוא יברכו, יזנו ויפרנסו.

יְהוָה עֲזֵי וּמַעֲזֵי וּמְנוּסֵי בְּיוֹם צָרָה אֱלֹהֵי גוֹיִם יִבְאוּ מֵאַפְסֵי-
 אֶרֶץ וַיֹּאמְרוּ אֶדְ-שִׁקְרֵי נִחְלוּ אֲבוֹתֵינוּ הַבֵּל וְאִין-בָּם
 מוֹעִיל: הַיַּעֲשֶׂה-לוֹ אָדָם אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים: לָכֵן הִנְנִי
 מוֹדִיעַם בַּפֶּעַם הַזֹּאת אֹדִיעַם אֶת-יָדַי וְאֶת-גְּבוּרָתִי וַיִּדְעוּ כִּי-
 שְׁמִי יְהוָה: ח
 חֲטָאת יְהוּדָה כְּתוּבָה בְּעֵט בְּרוּל
 בְּצַפְרֵן שְׁמִיר חֲרוּשָׁה עַל-לוּחַ לִבָּם וְלִקְרָנוֹת מִזְבְּחוֹתֵיכֶם:
 כּוֹזֵר בְּגִיחָם מִזְבְּחוֹתֶם וְאֲשֶׁרִיהֶם עַל-עֵץ רַעְנָן עַל גְּבֻעוֹת
 הַגְּבָהוֹת: הָרְרִי בַשֹּׁדֶה חִילָךְ כָּל-אוֹצְרוֹתֶיךָ לִבּוֹ אֶתָּן בְּמַתִּיךָ
 ד
 בְּחֲטָאת בְּכָל-גְּבוּלֶיךָ: וְשִׁמְטָתָהּ וּבָדַל מִנְחַלְתְּךָ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ

מקורות

הפטרות עבר. ירמ' טו, יט"ב, ח, ט"ד.

וְהַעֲבַדְתִּיךָ אֶת־אֲיֹכֶיךָ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ כִּי־אֵשׁ קָדַחְתָּם
 בְּאֶפְי עַד־עוֹלָם תּוֹקֵד: ^ה כֹּהוּ אָמַר יְהוָה
 אֲרוּר הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאָדָם וְשֵׁם בָּשָׂר זָרְעוּ וּמִן־יְהוָה
 יִסּוּר לָבוֹ: וְהָיָה כְּעָרְעָר בְּעַרְבָּה וְלֹא יִרְאֶה כִּי־יִבּוֹא טוֹב וְשָׁכַן
 חֲרָרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלָחָה וְלֹא תִשָּׁב: ^ו בְּרוּךְ
 הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה וְהָיָה יְהוָה מִבְּטָחוֹ: וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַד
 עַל־מַיִם וְעַל־יַבֵּל יִשְׁלַח שָׁרְשָׁיו וְלֹא יִרְאֶה כִּי־יִבּוֹא חֶסֶם וְהָיָה
 עָלָיו רַעַנָּן וּבִשְׁנַת בְּצֻרְתּוֹ לֹא יִדָּאָג וְלֹא יִמַּיֵשׁ מִמַּעֲשׂוֹת פְּרִי:
 עֵקֶב הַלֵּב מִכָּל וְאָנֵשׁ הוּא מִי יִדְעֵנוּ: אֲנִי יְהוָה חֹקֵר לֵב בְּחֹן
 כְּלִיּוֹת וְלִתֵּת לְאִישׁ כְּדַרְכּוֹ כִּפְרִי מִעֲלָלָיו: ^ז קִרְא
 דְּגֵר וְלֹא יִלְד עֵשָׂה עֵשָׂר וְלֹא בְּמִשְׁפַּט בַּחֲצֵי יָמוֹ יַעֲזֹבֵנוּ
 וּבְאַחֲרֵיתוֹ יִהְיֶה נָבֵל: כִּסָּא כְבוֹד מְרוֹם מְרֹאשׁוֹן מְקוֹם
 מְקַדְּשָׁנוּ: מְקוֹה יִשְׂרָאֵל יְהוָה כָּל־עֲזֹבֶיךָ יִבְשׁוּ וְסוּרֵי בְּאֶרֶץ
 יִכְתָּבוּ כִּי עֲזָבוּ מְקוֹר מַיִם־חַיִּים אֶת־יְהוָה: ^ח
 רַפְּאֵנִי יְהוָה וְאַרְפֵּא הוֹשִׁיעֵנִי וְאוֹשַׁעַה כִּי תַהֲלִתִּי אִתָּה: ^ט

הפטרת בחקתי

כָּאֲשֶׁר הִפְרָשִׁיּוֹת מִחֲבָרוֹת מִפְטִירִים הַפְטָרָה זוּ.

ההפטרה מדברת על הרעה שבא לישראל עקב הקללות והגלות המזכרות בפרשה. והתקנה שלבסוף יקבצם הקדוש ברוך הוא אל מקום טוב ומרעה שמו, כמבטח בפרשה שהקדוש ברוך הוא יזכור ברית ראשונים.

^{קכא} וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בְּנֹאדָם הַנִּבְּא עַל־רוּעֵי יִשְׂרָאֵל
 הַנִּבְּא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם לְרַעִים כֹּה־אָמְרוּ אֲדָנִי יְהוָה הוּי

מקורות
 הפטרת בחקתי. יחו' לד, ח"טו.

הערות
 ירא'ה. זהו הקרי, והכתיב ירא'. וסור'י. זהו הקרי, והכתיב יסורי'.

רַעֲיִי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ רַעֲיִים אוֹתָם הַלֹּוא הִצָּאן יִרְעוּ הַרַעֲיִים:
 אֶת־הַחֵלֶב תֹּאכְלוּ וְאֶת־הַצֶּמֶר תִּלְבְּשׁוּ הַבְּרִיאָה תִזְבְּחוּ הִצָּאן
 לֹא תִרְעוּ: אֶת־הַנְּחִלּוֹת לֹא חִזַּקְתֶּם וְאֶת־הַחֹלֶה לֹא־רַפֵּאתֶם
 וְלִנְשֻׁבְרֹת לֹא חִבַּשְׁתֶּם וְאֶת־הַנְּדִחַת לֹא הִשְׁבַּתֶּם וְאֶת־הָאֲבֹדֹת
 לֹא בִקְשַׁתֶּם וּבְחִזְקָה רָדִיתֶם אֹתָם וּבְפָרֶךְ: וְתַפּוּצִינָה מִבְּלִי
 רַעָה וְתַהֲיִינָה לְאֹכְלָה לְכָל־חַיֵּת הַשָּׂדֶה וְתַפּוּצִינָה: יִשְׁגּוּ צֹאנִי
 בְּכָל־הַהָרִים וְעַל כָּל־גְּבֻעָה רָמָה וְעַל כָּל־פְּנֵי הָאָרֶץ נִפְצוּ
 צֹאנִי וְאִין דּוֹרֵשׁ וְאִין מִבְּקָשׁ: לָכֵן רַעֲיִים שָׁמְעוּ אֶת־דְּבַר יְהוָה:
 חִי־אֲנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה אִם־לֹא יַעַן הָיִיתִי־צֹאנִי לָבוֹ וְתַהֲיִינָה
 צֹאנִי לְאֹכְלָה לְכָל־חַיֵּת הַשָּׂדֶה מֵאִין רַעָה וְלֹא־דָרְשׁוּ רַעֲיִי
 אֶת־צֹאנִי וַיִּרְעוּ הַרַעֲיִים אוֹתָם וְאֶת־צֹאנִי לֹא רַעוּ: לָכֵן הַרַעֲיִים
 שָׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה: כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הַנְּנִי אֶל־הַרַעֲיִים
 וְדַרְשָׁתִי אֶת־צֹאנִי מִיָּדָם וְהַשְׁבַּתִּים מִרְעוֹת צֹאן וְלֹא־יִרְעוּ
 עוֹד הַרַעֲיִים אוֹתָם וְהִצַּלְתִּי צֹאנִי מִפִּיהֶם וְלֹא־תַהֲיִינּוּ לָהֶם
 לְאֹכְלָה: ׀ כִּי כֹה אָמַר

אֲדֹנָי יְהוִה הַנְּנִי־אֲנִי וְדַרְשָׁתִי אֶת־צֹאנִי וּבִקְרָתִים: כְּבִקְרַת
 רַעָה עֲדָרוּ בְיוֹם־הַיּוֹתָו בְּתוֹךְ־צֹאנִי נִפְרָשׁוֹת כֵּן אֲבַקֵּר
 אֶת־צֹאנִי וְהִצַּלְתִּי אֹתָהֶם מִכָּל־הַמְּקוֹמֹת אֲשֶׁר נִפְצוּ שָׁם בְּיוֹם
 עָנָן וְעַרְפָּל: וְהוֹצַאתִים מִן־הָעַמִּים וּקְבַצְתִּים מִן־הָאָרְצוֹת
 וְהִבִּיאֹתִים אֶל־אֲדָמְתָם וְרַעֲיִתִים אֶל־הָרִי יִשְׂרָאֵל בְּאִפְיָקִים
 וּבְכָל מוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: בְּמִרְעָה־טוֹב אֲרַעָה אֹתָם וּבְהָרִי
 מְרוֹם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה נֹהֵם שָׁם תִּרְבְּצֶנָה בְּנוֹה טוֹב וּמִרְעָה
 שָׁמֶן תִּרְעִינָה אֶל־הָרִי יִשְׂרָאֵל: אֲנִי אֲרַעָה צֹאנִי וְאֲנִי אֲרַבִּיצֵם
 נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה:

ההפטרה מדברת על שמספר בני ישראל יהיה כחול הים וגו', שהוא מעין הפרשה שנמנו
בה ישראל למשפחותם לבית אבותם והיה במספרם יותר משישים רבוא כברכת אבותינו.
וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִמָּד וְלֹא יִסְפָּר
וְהָיָה בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר־יֹאמַר לָהֶם לֹא־עָמִי אַתֶּם יֹאמַר
לָהֶם בְּנֵי אֱלֹהִים: וְנִקְבְּצוּ בְּנֵי־יְהוּדָה וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו וְשָׁמוּ
לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד וְעָלוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי גָדוֹל יוֹם יִזְרַעְאֵל: אָמְרוּ
לְאַחֵיכֶם עָמִי וְלְאַחֵיכֶם רַחֲמָה: רִיבוּ בְּאַמְכֶם לְרִיבוֹ כִּי־הִיא
לֹא אִשְׁתִּי וְאַנְכִי לֹא אִישָׁה וְתָסַר וְנוֹנִיָּה מִפְּנֵיהָ וְנֶאֱפוּפִיָּה
מִבֵּין שָׂדֵיהָ: פֶּן־אֶפְשִׁיטָנָה עֲרֻמָּה וְהִצַּגְתִּיהָ כְּיוֹם הַהוֹלָדָה
וְשָׁמְתִיהָ כַּמִּדְבָּר וְשִׁתְּהָ בְּאָרֶץ צִיָּה וְהִמַּתִּיהָ בְּצִמָּא: וְאֶת־בְּנֵיהָ
לֹא אָרַחֵם כִּי־בְנֵי זְנוּנִים הֵמָּה: כִּי זָנְתָה אִמָּם הַבְּיָשָׁה הוֹרַתֶם
כִּי אָמַרְהָ אֵלֶכָה אַחֲרַי מֵאַהֲבֵי נִתְּנִי לַחֲמִי וּמִימִי צִמְרִי וּפְשָׁתִי
שָׁמְנִי וְשָׁקוּיִי: לָכֵן הִנְגִּישֶׁךָ אֶת־דַּרְכְּךָ בְּסִירִים וְגִדְרֹתַי
אֶת־גִּדְרֹתַי וְנִתִּיבוֹתֶיהָ לֹא תִמְצָא: וְרִדְפָה אֶת־מֵאֲהַבֶיהָ וְלֹא־
תִשָּׂיג אַתֶּם וּבִקְשַׁתֶּם וְלֹא תִמְצָא וְאָמַרְהָ אֵלֶכָה וְאֶשׁוּבָה אֶל־
אִישִׁי הָרֹאשׁוֹן כִּי טוֹב לִי אִזּוֹ מֵעַתָּה: וְהִיא לֹא יִדְעָה כִּי אָנֹכִי
נִתְּנִי לָהּ הַדָּגֵן וְהַתִּירוֹשׁ וְהִי־צָהָר וְכֶסֶף הַרְבִּיתִי לָהּ וְזָהָב
עָשׂוּ לְבַעַל: לָכֵן אָשׁוּב וְלִקְחֹתִי דָגְנִי בְּעֵתוֹ וְתִירוֹשִׁי בְּמוֹעֵדוֹ
וְהִצַּלְתִּי צִמְרִי וּפְשָׁתִי לְכֶסֶת אֶת־עֲרוֹתֶיהָ: וְעַתָּה אֲגִלָּה
אֶת־נִבְלָתָהּ לְעֵינַי מֵאַהֲבֵיהָ וְאִישׁ לֹא־יִצְלָנָה מִיָּדִי: וְהִשְׁבַּתִּי
כָּל־מְשׁוֹשָׁה חֲגָה חֲדָשָׁה וְשַׁבָּתָהּ וְכָל מוֹעֵדָהּ: וְהִשְׁמַתִי גִפְנֵיהָ
וְתִאֲנַתֶּה אֲשֶׁר אָמַרְהָ אֶתְנָה הֵמָּה לִי אֲשֶׁר נִתְּנוּ־לִי מֵאַהֲבֵי
וְשָׁמְתִים לִיעֵר וְאֶכְלֹתֶם חֵית הַשָּׂדֶה: וּפְקַדְתִּי עָלֶיהָ אֶת־יָמֵי

מקורות

הפטרת במדבר. הוש' ב, א"ככ. על שמספר בני ישראל יהיה וכו'. ע"פ לבוש אר"ת, ס"ו תנ"ג, ס"ד.

הַבְּעֵלִים אֲשֶׁר תִּקְטִיר לָהֶם וּתְעַד גִּזְמָהּ וְחִלִּיתָהּ וּתְלַךְ אַחֲרַי
מֵאֲהַבֶּיהָ וְאֵתִי שִׁכְחָה נְאֻם־יְהוָה: ^ס לִזְכֹּר
הִנֵּה אֲנִכִּי מִפְתִּיחַ וְהִלְכְתִּיהָ הַמְדַבֵּר וְדַבַּרְתִּי עַל־לִבָּהּ: וְנִתְּתִי
לָהּ אֶת־כְּרָמֶיהָ מִשֶּׁם וְאֶת־עֵמֶק עֵבֹר לִפְתַּח תְּקוּנָה וְעֲנִתָהּ
שְׁמָהּ כִּימִי נְעוּרֶיהָ וּכְיוֹם עֲלוֹתָהּ מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם: וְהָיָה בְּיוֹם־
הַהוּא נְאֻם־יְהוָה תִּקְרָאִי אִישִׁי וְלֹא־תִקְרָאִי לִי עוֹד בְּעָלָי:
וְהִסְרֹתִי אֶת־שְׁמוֹת הַבְּעֵלִים מִפִּיהָ וְלֹא־יִזְכְּרוּ עוֹד בְּשִׁמְם:
וְכִרְתִּי לָהֶם בְּרִית בְּיוֹם הַהוּא עִם־חַיֵּת הַשָּׂדֶה וְעִם־עוֹף הַשָּׁמַיִם
וְרִמְשׁ הָאֲדָמָה וְקִשְׁת וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה אֲשַׁבֵּר מִן־הָאָרֶץ
וְהִשְׁפַּבְתִּים לְבַטָּח: וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי
בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים: וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי בְּאַמוּנָה
וַיְדַעַת אֶת־יְהוָה: ^פ

הַפְּטֵרַת נְשֵׂא

הַהַפְּטֵרָה מְדַבֵּרֶת עַל צְוֹאת נְזִירוֹת שְׂמִשׁוֹן, וְהוּא מַעֲזִין פְּרִשְׁת נְזִיר שֶׁבְּפָרְשָׁה.

וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצָּרְעָה מִמִּשְׁפַּחַת הַדְּנִי וּשְׁמוֹ מְנוּחַ וְאִשְׁתּוֹ
עֲקָרָה וְלֹא יֵלְדָה: וַיִּרְא מִלְּאֶךְ־יְהוָה אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר
אֵלֶיהָ הִנֵּה־נָא אֶת־עֲקָרְךָ וְלֹא יֵלְדָתְךָ וְהָרִית וַיֵּלְדָתְךָ בֵּן:
וְעֲתָה הַשְּׂמִרִי נָא וְאֶל־תִּשְׁתִּי יַיִן וְשִׁכְרִי וְאֶל־תֹּאכְלִי כָּל־טָמֵא:
כִּי הִנֵּךְ הָרָה וַיֵּלְדָתְךָ בֵּן וּמוֹרָה לֹא־יֵעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ כִּי־נְזִיר
אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנֶּעַר מִן־הַבֶּטֶן וְהוּא יִחַל לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִיַּד פְּלִשְׁתִּים: וַתִּבֹּא הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִשָּׁה לֵאמֹר אִישׁ
הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי וּמְרָאֵהוּ כְּמִרְאֵה מִלְּאֶךְ הָאֱלֹהִים נֹרָא

מקורות

הַפְּטֵרַת נְשֵׂא. שופ' יג, כ"כב. על צוֹאת נְזִירוֹת שְׂמִשׁוֹן. ע"פ לְבוֹשׁ חו"ת, סי' תקמ"ט, ס"א.

מָאֹד וְלֹא שָׁאֲלָתִיהוּ אֵי-מִזֶּה הוּא וְאֶת-שְׁמוֹ לֹא-הִגִּיד לִי:
וַיֹּאמֶר לִי הַגֵּד הָרָה וְיִלְדֶת בֶּן וְעֵתָה אֶל-תְּשֻׁתֵי וַיֵּן וְשִׁכְרֹ
וְאֶל-תֹּאכְלֵי כָל-טֶמְאָה כִּי-נִזְוֵר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנְּעֵר מִן-הַבֶּטֶן
עַד-יוֹם מוֹתוֹ: ־
וַיַּעֲתֵר מְנוּחַ אֶל-יְהוָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדוֹנָי אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
שָׁלַחַת יְבוֹא-נָא עוֹד אֵלֵינוּ וְיִזְרְנוּ מִהַנְּעֵשָׂה לְנֶעֱר הַיּוֹלֵד:
וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים בְּקוֹל מְנוּחַ וַיָּבֵא מִלֶּאֱךָ הָאֱלֹהִים עוֹד אֶל-
הָאִשָּׁה וְהִיא יוֹשֶׁבֶת בַּשִּׁדָּה וּמְנוּחַ אִישָׁה אֵין עִמָּה: וְתַמְהַר
הָאִשָּׁה וְתַרְץ וְתַגִּד לְאִישָׁה וְתֹאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִרְאָה אֵלַי
הָאִישׁ אֲשֶׁר-בָּא בַיּוֹם אֵלָי: וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ מְנוּחַ אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ וַיָּבֵא
אֶל-הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הֲאֵתָה הָאִישׁ אֲשֶׁר-דִּבַּרְתָּ אֶל-הָאִשָּׁה
וַיֹּאמֶר אָנֹכִי וַיֹּאמֶר מְנוּחַ עֲתָה יָבֵא דְבַרְיָךְ מִהַיְהִי מִשְׁפָּט-
הַנְּעֵר וּמַעֲשָׂהוּ: וַיֹּאמֶר מִלֶּאֱךָ יְהוָה אֶל-מְנוּחַ מְכַל אֲשֶׁר-
אָמַרְתִּי אֶל-הָאִשָּׁה תִשְׁמַר: מְכַל אֲשֶׁר-יֵצֵא מִגִּפְנוֹ הַיֵּן לֹא
תֹאכַל וַיֵּן וְשִׁכְרֹ אֶל-תְּשֻׁת וְכָל-טֶמְאָה אֶל-תֹּאכַל כָּל אֲשֶׁר-
צִוִּיתִיךָ תִשְׁמַר: ־
וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל-מִלֶּאֱךָ יְהוָה
נַעֲצֹרֶה-נָא אוֹתְךָ וְנַעֲשֵׂה לְפָנֶיךָ גְּדֵי עֵזִים: וַיֹּאמֶר מִלֶּאֱךָ יְהוָה
אֶל-מְנוּחַ אִם-תַּעֲצֹרְנִי לֹא-אֶכַל בְּלַחְמְךָ וְאִם-תַּעֲשֵׂה עֲלָה לִיהוָה
תַעֲלֶנָּה בִּי לֹא-יִדְרַע מְנוּחַ כִּי-מִלֶּאֱךָ יְהוָה הוּא: וַיֹּאמֶר מְנוּחַ
אֶל-מִלֶּאֱךָ יְהוָה מִי שָׁמַךְ כִּי-יָבֵא דְבַרְךָ וְכַבֵּדְנוּךָ: וַיֹּאמֶר לוֹ
מִלֶּאֱךָ יְהוָה לָמָּה זֶה תִשְׁאַל לְשָׁמִי וְהוּא-פְּלֵאִי: ־
וַיִּקַּח מְנוּחַ אֶת-גְּדֵי הָעֵזִים וְאֶת-הַמְּנַחָה וַיַּעַל עַל-הַצֹּר לִיהוָה
וּמִפְּלֵא לַעֲשׂוֹת וּמְנוּחַ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים: וַיְהִי בַעֲלוֹת הַלֵּהָב מֵעַל

הערות

דְּבַרְךָ. וְהוּא הַקָּרִי, וְהַכְּתִיב יְדַבְּרֶיךָ.

הַמְזַבַּח הַשְּׁמִימָה וַיַּעַל מִלֶּאֱדֹ-יְהוָה בְּלֶהֱב הַמְזַבַּח וּמִנּוּחַ
 וְאִשְׁתּוֹ רֵאִים וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם אֲרָצָה: וְלֹא-יִסֹף עוֹד מִלֶּאֱדֹ
 יְהוָה לְהִרְאֶה אֶל-מִנּוּחַ וְאֶל-אִשְׁתּוֹ אִזּוּ יָדַע מִנּוּחַ כִּי-מִלֶּאֱדֹ
 יְהוָה הוּא: וַיֹּאמֶר מִנּוּחַ אֶל-אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֱלֹהִים רָאִינוּ:
 וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ לוֹ חֲפִץ יְהוָה לְהַמִּיתֵנוּ לֹא-לִקַּח מִיָּדֵנוּ עֲלֵה
 וּמְנַחֶה וְלֹא הִרְאָנוּ אֶת-כָּל-אֱלֹהִים וְכָעַת לֹא הִשְׁמִיעֵנוּ כְּזֹאת:
 וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה בֵּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן וַיִּגְדַּל הַנְּעָר וַיְבָרְכֵהוּ
 יְהוָה: וַתַּחֲלֵ רֹחַ יְהוָה לְפַעֲמוֹ בְּמַחְנֵה-דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין
 אִשְׁתָּאֵל: פ

הפטרות בהעלתך

ההפטרות מדברות על המנוחה ונרות שראת זכריה, שהוא מעין הפרשה. ומוסיפים בתחלה פסוקים על השראת השכינה ונחלת אדמת הקדש, מעין מה שנאמר בפרשה 'נסעים אנחנו אל המקום וכו' וענו 'י עליהם'.

רָנִי וְשִׂמְחִי בַת-צִיּוֹן כִּי הִנְנִי-בָא וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְךָ נְאֻם-יְהוָה:
 וְנִלְווּ גוֹלִים רַבִּים אֶל-יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיוּ לִי לְעַם
 וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְךָ וַיִּדְעַתְּ כִּי-יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלַחְנִי אֵלֶיךָ: וְנָחַל
 יְהוָה אֶת-יְהוּדָה חֶלְקוֹ עַל אֲדַמַּת הַקֹּדֶשׁ וּבָחַר עוֹד בִּירוּשָׁלַם:
 הֵם כָּל-בְּשָׂר מִפְּנֵי יְהוָה כִּי גֵעוּר מִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ: פ
 וַיִּרְאֵנִי אֶת-יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לִפְנֵי מִלֶּאֱדֹ יְהוָה וְהַשָּׁטָן
 עֹמֵד עַל-יְמִינוֹ לְשַׁטְנוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-הַשָּׁטָן יִגְעוּר יְהוָה בְּךָ
 הַשָּׁטָן וַיִּגְעוּר יְהוָה בְּךָ הַבָּחַר בִּירוּשָׁלַם הַלּוֹא זֶה אִוֵּד מִצֶּל
 מֵאֵשׁ: וַיְהוֹשֻׁעַ הָיָה לְבָשׁ בְּגָדִים צֹאֲאִים וְעֹמֵד לִפְנֵי הַמִּלֶּאֱדֹ:
 וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֶל-הָעֹמְדִים לִפְנֵי לֵאמֹר הִסִּירוּ הַבְּגָדִים הַצֹּאֲאִים

מקורות

הפטרות בהעלתך. זכ' ב, ידח, ג, חיי, ד, חז. על המנוחה וכו' מעין הפרשה. ע"פ לזוש חז"ת, ס' תקמט, ס"ח.

מֵעַלְיוֹ וַיֹּאמֶר אֵלָיו רְאֵה הֲעֵבַרְתִּי מֵעַלֶיךָ עֹנֶךָ וְהִלַּבֵּשׁ אֶתְךָ
מִחִלְצוֹת: וַאֲמַר יִשְׁיִמוּ צַנְיִף טְהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּשְׁיִמוּ הַצַּנְיִף
הַטְּהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּלְבְּשֻׁהוּ בְּגָדִים וּמִלְאָךְ יִהְיֶה עֹמֵד: וַיַּעַד
מִלְאָךְ יִהְיֶה בִּיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־בְּדַרְכֵי
תִלְךָ וְאִם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר וְגַם־אֶתָּה תִדְרִין אֶת־בֵּיתִי וְגַם
תִּשְׁמֹר אֶת־חֻצְרֵי וְנָתַתִּי לְךָ מֵהַלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה:
שְׂמַע־נָא יְהוֹשֻׁעַ הִכְהֵן הַגְּדוֹל אֶתָּה וְרַעֲיֵךְ הַיֹּשְׁבִים לְפָנֶיךָ
כִּי־אֲנִשִּׁי מוֹפֵת הֵמָּה כִּי־הִנְנִי מֵבִיא אֶת־עַבְדֵי צֶמַח: כִּי־הִנֵּה
הָאֶבֶן אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנַי יְהוֹשֻׁעַ עַל־אֶבֶן אַחַת שִׁבְעָה עֵינַיִם
הִנְנִי מִפְתַּח פְּתָחָהּ נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת וּמִשְׁתִּי אֶת־עֵינֶן
הָאֶרֶץ־הַזֵּאת בְּיוֹם אֶחָד: בְּיוֹם הַהוּא נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת תִּקְרְאוּ
אִישׁ לְרֵעֵהוּ אֶל־תַּחַת גֹּפֶן וְאֶל־תַּחַת תְּאֵנָה: וַיֵּשֶׁב הַמִּלְאָךְ
הַדֹּבֵר בֵּי וַיַּעֲרִינִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲזוֹר מִשְׁנָתוֹ: וַיֹּאמֶר אֵלָי מַה
אֶתָּה רְאֵה וַאֲמַר רְאִיתִיו וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה וְגִלְגָּה
עַל־רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה גִרְתֶּיהָ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְאוֹת
לְגִרּוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁהּ: וּשְׁנַיִם זִיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִיָּמִין
הַגִּלְגָּה וְאֶחָד עַל־שְׂמֹאלָהּ: וְאֵעַן וַאֲמַר אֶל־הַמִּלְאָךְ הַדֹּבֵר בֵּי
לֵאמֹר מַה־אֵלֶּה אֲדֹנָי: וַיַּעַן הַמִּלְאָךְ הַדֹּבֵר בֵּי וַיֹּאמֶר אֵלָי
הֲלוֹא יָדַעַתְּ מַה־הֵמָּה אֵלֶּה וַאֲמַר לֹא אֲדֹנָי: וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלָי
לֵאמֹר זֶה דְּבַר־יְהוָה אֶל־זַרְבָּבֶל לֵאמֹר לֹא בְחִיל וְלֹא בְכַח
כִּי אִם־בְּרוּחֵי אֱמֶר יְהוָה צְבָאוֹת: מִי־אֶתָּה הֲר־הַגְּדוֹל לְפָנַי
זַרְבָּבֶל לְמִישֹׁר וְהוֹצִיא אֶת־הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה תִּשְׂאוֹת חֵן חֵן
לָהּ: פ

הערות

וַאֲמַר. זהו הקרי, והכתיב ויאמר.

ההפטרה מדברת על ענין המרגלים ששלח יהושע, שהוא מעין הפרשה.

א וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בְּנֵי-גִוֹן מִן-הַשָּׂטִיִּים שְׁנַיִם-אֲנָשִׁים מִרְגָּלִים חָרָשׁ
 ב לֵאמֹר לָכוּ רְאוּ אֶת-הָאָרֶץ וְאֶת-יְרִיחוֹ וְיִלְכוּ וַיָּבֹאוּ
 ג בֵּית-אִשָּׁה זֹנָה וּשְׂמָה רָחַב וַיִּשְׁכְּבוּ-שָׁמָּה: וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ
 ד לֵאמֹר הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר
 ה אֶת-הָאָרֶץ: וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל-רָחַב לֵאמֹר הֲוָצִיֵּא הָאֲנָשִׁים
 וּתְקַח הָאִשָּׁה אֶת-שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וּתְצַפְּנֵנוּ וּתְאָמְרוּ כֵן בָּאוּ אֵלַי
 ו הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאִין הֵמָּה: וַיְהִי הַשָּׁעַר לְסָגוֹר בַּחֲשֵׁךְ
 ז וְהָאֲנָשִׁים יָצְאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָּה הֵלְכוּ הָאֲנָשִׁים רֹדְפוֹ מֵהָר
 ח אַחֲרֵיהֶם כִּי תִשְׁיָגוּם: וְהִיא הֶעֱלַתֶם הַגָּגָה וּתִטְמְנֶנּוּ בַּפֶּשֶׁתִּי
 ט הַעֵץ הָעֵרְכוֹת לָהּ עַל-הַגָּג: וְהָאֲנָשִׁים רֹדְפוֹ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ
 י הַיַּרְדֵּן עַל הַמַּעְבְּרוֹת: וְהַשָּׁעַר סָגְרוּ אַחֲרָיו כְּאֲשֶׁר יָצְאוּ הָרֹדְפִים
 יא אַחֲרֵיהֶם: וְהֵמָּה טָרִם יִשְׁכְּבוּן וְהִיא עָלְתָה עֲלֵיהֶם עַל-הַגָּג:
 יב וּתְאָמְרֵן אֶל-הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי-נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת-הָאָרֶץ
 יג וְכִי-נִפְלָה אִימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נִמְגּוּ כָּל-יִשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם:
 יד כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר-הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת-מִי יִסְסוּף מִפְּנֵיכֶם
 טו בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם לְשָׁנִי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר
 טז בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וּלְעוֹג אֲשֶׁר הִחְרַמְתֶּם אוֹתָם: וּנְשַׁמְעוּ
 יז וַיִּמַּס לְבַבְנוּ וְלֹא-קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה
 יח אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמֶּעַל וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת: וְעַתָּה
 יט הַשְׁבֵּעוּ-נָא לִי בַיהוָה כִּי-עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חֶסֶד וְעָשִׂיתֶם גַּם-אֵתֶם
 כ עִם-בֵּית אָבִי חֶסֶד וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֲמַת: וְהִחַיְתֶם אֶת-אָבִי
 כא וְאֶת-אִמִּי וְאֶת-אֲחֵי וְאֶת-אֲחֵיוֹתַי וְאֶת כָּל-אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם

מקורות

הפטרת שלח לך, יח"ב, א"כ. על ענין המרגלים ששלח וכו'. ע"פ לבית אר"ח, סי' תקמט, ס"א.

יד אֶת־נַפְשֵׁתֵינוּ מִמּוֹת: וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַחְתִּיכֶם
 לְמוֹת אִם לֹא תִגִּידוּ אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתַת־יְהוָה לָנוּ
 טו אֶת־הָאָרֶץ וְעַשִּׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד וְאֶמֶת: וַתּוֹרֶדֶם בְּחָבֶל בְּעֵד
 טז הַחֲלוֹן כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר הַחוּמָה וּבַחוּמָה הִיא יוֹשֶׁבֶת: וַתֹּאמֶר
 לְהֵם הִהְרָה לָכוּ פֶן־יִפְגְּעוּ בְכֶם הַרְדָּפִים וְנַחֲבַתֶּם שָׁמָּה שְׁלֹשֶׁת
 יז יָמִים עַד שׁוֹב הַרְדָּפִים וְאַחַר תֵּלְכוּ לְדַרְכְּכֶם: וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ
 יח הָאֲנָשִׁים נָקִים אֲנַחְנוּ מִשְׁבַּעַתְךָ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ: הִנֵּה
 אֲנַחְנוּ בָּאִים בְּאָרֶץ אֶת־תַּקּוֹת חוּט הַשָּׁנִי הַזֶּה תִקְשְׁרֵי בְּחֲלוֹן
 אֲשֶׁר הוֹרְדַתָּנוּ בּוֹ וְאֶת־אֲבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ וְאֶת־אֲחִיךָ וְאֶת־
 יט כָּל־בֵּית אֲבִיךָ תֹאסֹפִי אֵלֶיךָ הַבַּיְתָה: וְהָיָה כָּל אֲשֶׁר־יֵצֵא
 מִדְּלֹתַי בֵּיתְךָ הַחוּצָה דָּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְאֲנַחְנוּ נָקִים וְכָל אֲשֶׁר
 כ יִהְיֶה אֶתְךָ בַּבַּיִת דָּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ אִם־יִדְּתֶהּ־בּוֹ: וְאִם־תִּגִּידֵי
 כא אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהִינּוּ נָקִים מִשְׁבַּעַתְךָ אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ: וַתֹּאמֶר
 כב כְּדַבְּרֵיכֶם כֵּן־הוּא וַתִּשְׁלַחֶם וַיֵּלְכוּ וַתִּקְשֹׁר אֶת־תַּקּוֹת הַשָּׁנִי
 בְּחֲלוֹן: וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הִהְרָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־שָׁבוּ
 כג הַרְדָּפִים וַיִּבְקְשׂוּ הַרְדָּפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצְאוּ: וַיֵּשְׁבוּ שָׁנֵי
 הָאֲנָשִׁים וַיִּרְדּוּ מִהָהָר וַיַּעֲבְרוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוּן וַיִּסְפְּרוּ־
 כד לוֹ אֵת כָּל־הַמְּצָאוֹת אוֹתָם: וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ כִּי־נָתַן יְהוָה
 בְּיַדְנוּ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְגַם־נִמְגּוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵינוּ: ׀

הפטרות קרח

ההפטרות מדברות על שמואל שהיה שקול כמושה ואהרן וגם היה מורע קרח. ויש פה מעין
 הפרשה שאמר להם שמואל 'הנני ענו כי וגו' את שורו מי לקחתי וחמור מי לקחתי וגו',
 דומיא שאמר משה בפרשה זו 'לא חמור אחד מהם נשאתי וגו'.

מקורות

הפטרות קרח. ש"א יא, יד"טו, יב, א"כב. על שמואל שהיה שקול וכו'. ע"פ לבוש אר"ת,
 סי' תקמט, ס"א.

הערות

אֲחִיֹּתַי. זהו הקרי, והכתיב
 אֲחֹתַי.

וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל־הָעָם לָכוּ וְנִלְכָה הַגְּלָגֶל וַנַּחֲדֵשׁ שָׁם
 הַמְּלוּכָה: וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם הַגְּלָגֶל וַיִּמְלְכוּ שָׁם אֶת־
 שָׂאוּל לִפְנֵי יְהוָה בַּגְּלָגֶל וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם זִבְחִים שְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה
 וַיִּשְׁמַח שָׁם שָׂאוּל וְכָל־אֲנָשָׁי יִשְׂרָאֵל עַד־מָאֹד: פ
 וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בְקִלְכֶם לְכָל־
 אֲשֶׁר־אָמַרְתֶּם לִי וְאִמְלִיךְ עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ: וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ
 מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וְאֲנִי זִקְנָתִי וּשְׁבָתִי וּבְנֵי הַנֶּגַם אֶתְכֶם וְאֲנִי
 הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיכֶם מִנְעָרֵי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה: הֲנִגִּי עִנּוּ בִי נֶגֶד יְהוָה
 וְנֶגֶד מְשִׁיחוֹ אֶת־שׁוֹרֹ מִי לְקַחְתִּי וְחִמּוֹר מִי לְקַחְתִּי וְאֶת־מִי
 עֲשִׂקְתִּי אֶת־מִי רִצּוֹתִי וּמִי־דְמִי לְקַחְתִּי כִּפֹּר וְאֲעֲלִים עֵינַי בּוֹ
 וְאֲשִׁיב לָכֶם: וַיֹּאמְרוּ לֹא עֲשִׂקְתָּנוּ וְלֹא רִצּוֹתָנוּ וְלֹא־לְקַחְתָּ
 מִי־אִישׁ מְאוּמָה: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עַד יְהוָה בְּכֶם וְעַד מְשִׁיחוֹ
 הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא מִצְּאֵתֶם בְּיַדִּי מְאוּמָה וַיֹּאמֶר עַד: פ
 וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל־הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־מִשְׁהַ וְאֶת־אֲהֲרֹן
 וְאֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וְעַתָּה הִתִּיצְבוּ
 וְאֲשַׁפְטָה אֶתְכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֵת כָּל־צְדָקוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־עָשָׂה
 אֶתְכֶם וְאֶת־אֲבוֹתֵיכֶם: כַּאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב מִצְרָיִם וַיִּזְעַקוּ
 אֲבוֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אֲהֲרֹן וַיִּצְיֵאוּ
 אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרָיִם וַיִּשְׁבּוּם בְּמִקּוֹם הַזֶּה: וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה
 אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכְּרוּ אֶתְּם בְּיַד סִיסְרָא שַׂר־צָבָא חָצוֹר וּבְיַד־
 פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלַּחְמוּ בָּם: וַיִּזְעַקוּ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמְרוּ
 חָטְאוּנוּ כִּי עֲזַבְנוּ אֶת־יְהוָה וְנַעֲבָד אֶת־הַבְּעֻלִים וְאֶת־הָעֲשֻׁתָּרוֹת
 וְעַתָּה הֲצִילֵנוּ מִיַּד אֹיְבֵינוּ וְנַעֲבֹדָךְ: וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יִרְבֵּעֵל
 וְאֶת־בְּדָן וְאֶת־יִפְתָּח וְאֶת־שְׂמוּאֵל וַיִּצֹל אֶתְכֶם מִיַּד אֹיְבֵיכֶם

הערות

וַיֹּאמְרוּ. זהו הקרי, והכתיב וַיֹּאמְרוּ.

יב מִסְבִּיב וַתִּשְׁבוּ בְטַח: וַתִּרְאוּ כִּי־נָחַשׁ מֶלֶךְ בְּגִי־עֲמוּן בָּא עֲלֵיכֶם
 וַתֹּאמְרוּ לִי לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיְהִי אֱלֹהֵיכֶם מִלְּכֶכֶם:
 יג וְעַתָּה הִגֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שָׁאַלְתֶּם וְהִגֵּה נָתַן
 יד יְהוָה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ: אִם־תִּירְאוּ אֶת־יְהוָה וְעַבַדְתֶּם אוֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם
 בְּקוֹלוֹ וְלֹא תִמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתֶם גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ
 טו אֲשֶׁר מֶלֶךְ עֲלֵיכֶם אַחֵר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ בְּקוֹל
 יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתָה יַד־יְהוָה בְּכֶם וּבְאַבְתֵּיכֶם:
 טז גַּם־עַתָּה הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה עֹשֶׂה
 יז לְעֵינֵיכֶם: הֲלוֹא קִצִּיר־חֹטִים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן קִלּוֹת
 וּמָטָר וַדְּעוּ וּרְאוּ כִּי־רַעַתְכֶם רַבָּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם בְּעֵינֵי יְהוָה
 יח לְשֹׂאֵל לָכֶם מֶלֶךְ: ׀ וַיִּקְרָא שְׁמוֹאֵל אֶל־יְהוָה
 וַיִּתֵּן יְהוָה קִלְתּוֹ וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא כָּל־הָעָם מְאֹד אֶת־יְהוָה
 טט וְאֶת־שְׁמוֹאֵל: וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם אֶל־שְׁמוֹאֵל הֲתִפְּלֵל בְּעַד־
 עֲבָדֶיךָ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶל־נַמּוֹת כִּי־יִסְפְּנוּ עַל־כָּל־חַטָּאתֵינוּ
 כ רַעַה לְשֹׂאֵל לָנוּ מֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר שְׁמוֹאֵל אֶל־הָעָם אֶל־תִּירְאוּ
 אֶתֶם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל־הָרַעַה הַזֹּאת אֲךָ אֶל־תִּסּוּרוּ מֵאַחֲרֵי
 כא יְהוָה וְעַבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה בְּכָל־לְבַבְכֶם: וְלֹא תִסּוּרוּ כִּיֹּ אַחֲרֵי
 כב הִתְהוּוּ אֲשֶׁר לֹא־יִוָּעִילוּ וְלֹא יִצְּלוּ כִּי־תִהְיוּ הַמָּה: כִּי לֹא־יִשָּׁשׁ
 יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בְּעֵבֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת
 אֶתְכֶם לוֹ לְעָם:

הפטרת חקת

ההפטרה מדברת על מלחמה עם בני עמון וכל הענין מעין הפרשה.

יא וּפִתַּח הַגְּלֵעֹתַי הִיָּה גְבוּר חֵיל וְהוּא בְּנֵי־אִשָּׁה זֹנֶה וַיּוֹלֵד

מקורות

הפטרת חקת. שופ' יא, ח"ג. על מלחמה עם בני עמון וכו'. ע"פ לבוש אר"ח, ס' הקמט, ס"א.

ב גלעד את־יפתח: ותלד אשת־גלעד לו בנים ויגדלו בני־האשה
 ויגרשו את־יפתח ויאמרו לו לא־תנחל בבית־אבינו כי בן־אשה
 ג אחרת אתה: ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב ויתלקטו
 אל־יפתח אנשים ריקים ויצאו עמו: פ

ד ויהי מימים וילחמו בני־עמון עם־ישראל: ויהי כאשר־גלחמו
 ה בני־עמון עם־ישראל וילכו זקני גלעד לקחת את־יפתח מארץ
 ו טוב: ויאמרו ליפתח לכה והייתה לנו לקצין ונלחמה בבני
 ז עמון: ויאמר יפתח לזקני גלעד הלא אתם שנאתם אותי
 ותגרשוני מבית אבי ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם:
 ח ויאמרו זקני גלעד אל־יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת
 עמנו ונלחמת בבני עמון והיית לנו לראש לכל ישובי גלעד:
 ט ויאמר יפתח אל־זקני גלעד אם־משיבים אתם אותי להלחם
 י בבני עמון ונתן יהוה אותם לפני אנכי אהיה לכם לראש:
 י ויאמרו זקני־גלעד אל־יפתח יהוה יהיה שמע בינותינו אם־לא
 יא כדברך כן נעשה: וילך יפתח עם־זקני גלעד וישימו העם
 אותו עליהם לראש ולקצין וידבר יפתח את־כל־דבריו לפני
 יהוה במצפה: פ

יב וישלח יפתח מלאכים אל־מלך בני־עמון לאמר מה־לי ולך
 יג כי־באת אלי להלחם בארצי: ויאמר מלך בני־עמון אל־מלאכי
 יד יפתח כי־לקח ישראל את־ארצי בעלותו ממצרים מארנון
 ועד־היבק ועד־הירדן ועתה השיבה אתהן בשלום: ויוסף
 טו עוד יפתח וישלח מלאכים אל־מלך בני עמון: ויאמר לו כה
 טז אמר יפתח לא־לקח ישראל את־ארץ מואב ואת־ארץ בני
 עמון: כי בעלותם ממצרים וילך ישראל במדבר עד־ים־סוף
 יז ויבא קדשה: וישלח ישראל מלאכים אל־מלך אדום לאמר

אָעֲבֹר־הֲנָא בְּאַרְצֶךָ וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ אֱדוֹם וְגַם אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב
יח שָׁלַח וְלֹא אָבִה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשׁ: וַיֵּלֶךְ בַּמִּדְבָּר וַיָּסֹב
אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם וְאֶת־אֶרֶץ מוֹאָב וַיָּבֹא מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ לְאֶרֶץ
מוֹאָב וַיַּחֲנוּן בְּעֵבֶר אֲרֻנוֹן וְלֹא־בָאוּ בְּגִבּוֹל מוֹאָב כִּי אֲרֻנוֹן
יט גְּבוּל מוֹאָב: וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־סִיחּוֹן מֶלֶךְ־הָאֱמֹרִי
מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ יִשְׂרָאֵל נִעְבְּרָה־נָא בְּאַרְצֶךָ עַד־מְקוֹמִי:
כ וְלֹא־הָאֱמִין סִיחּוֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֵבֶר בְּגִבּוֹלוֹ וַיֹּאסֹף סִיחּוֹן
כא אֶת־כָּל־עַמּוֹ וַיַּחֲנוּ בְּיַהֲצֵה וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל: וַיִּתֵּן יְהוָה
אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־סִיחּוֹן וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּכּוּם
וַיִּירֶשׁ יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב הָאֶרֶץ הַהִיא:
כב וַיִּירֶשׁוּ אֶת כָּל־גְּבוּל הָאֱמֹרִי מֵאֲרֻנוֹן וְעַד־הַיַּבֵּק וּמִן־הַמִּדְבָּר
כג וְעַד־הַיַּרְדֵּן: וְעַתָּה יְהוָהוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוֹרִישׁ אֶת־הָאֱמֹרִי
כד מִפְּנֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּירָשֵׁנוּ: הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר יוֹרִישֶׁךָ
כה כְּמוֹשׁ אֱלֹהֶיךָ אוֹתוֹ תִירֶשׁ וְאַתָּה כָּל־אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
כו מִפְּנֵינוּ אוֹתוֹ גִּירֶשׁ: וְעַתָּה הַטּוֹב טוֹב אַתָּה מִבְּלֶק בֶּן־צַפּוֹר
מֶלֶךְ מוֹאָב הַרּוֹב רַב עִם־יִשְׂרָאֵל אִם־נִלָּחֶם נִלָּחֶם בָּם: בְּשִׁבְתְּ
יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְבִגְנוֹתֶיהָ וּבְעֶרְעוֹר וּבְבִגְנוֹתֶיהָ וּבְכָל־הָעָרִים
אֲשֶׁר עַל־יַדֵּי אֲרֻנוֹן שָׁלַשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וּמִדּוֹעַ לֹא־הִצַּלְתֶּם
כז בְּעַת הַהִיא: וְאַנְכִּי לֹא־חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה עֲשֵׂה אֵתִי רָעָה
כח לְהִלָּחֶם בִּי יִשְׁפֹט יְהוָה הַשֹּׁפֵט הַיּוֹם בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין
כט בְּנֵי עַמּוֹן: וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן אֶל־דְּבָרֵי יַפְתָּח אֲשֶׁר
שָׁלַח אֵלָיו: פ

ותְהִי עַל־יַפְתָּח רוּחַ יְהוָה וַיַּעֲבֹר אֶת־הַגִּלְעָד וְאֶת־מִנְשֵׁה וַיַּעֲבֹר
אֶת־מִצְפָּה גִלְעָד וּמִמִּצְפָּה גִלְעָד עָבֶר בְּנֵי עַמּוֹן: וַיִּדְרֹךְ יַפְתָּח
סא נְדָר לַיהוָה וַיֹּאמֶר אִם־נָתַן תַּתֵּן אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן בְּיַדִּי: וְהָיָה

הַיּוֹצֵא אֶשֶׁר יֵצֵא מִדִּלְתֵי בֵיתִי לְקִרְאתִי בְּשׁוּבִי בְּשָׁלוֹם מִבְּנֵי
 עֲמוֹן וְהָיָה לִיהוָה וְהֶעֱלִיתִיהוּ עִלָּה: ^א
 וַיַּעֲבֹר יַפְתָּח אֶל־בְּנֵי עֲמוֹן לְהִלָּחֵם בָּם וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדוֹ: וַיִּכְּסֹם
 מִעֲרוֹעֵר וְעַד־בְּאֶךָּ מִנֵּיַת עֲשָׂרִים עִיר וְעַד אֲבֵל כְּרָמִים מִכָּה
 גְּדוֹלָה מְאֹד וַיִּכְנַעוּ בְּנֵי עֲמוֹן מִבְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ^ב

ב
ג

הַפְּטֵרַת בַּלֵּק

הַהַפְּטֵרָה מְדַבֶּרֶת עַל הַזִּקְנָה שֶׁל שְׂאֵרִית יַעֲקֹב עַד שְׁיָרוּם יָדָיו עַל צַרְיָו וְכָל אוֹיְבָיו יִכְרַתוּ,
 מִעֵינַי מִה שֶׁנֶּאֱמַר בַּפְּרָשָׁה 'הֵן עִם קְלָבִיא יָקוּם וְכֹאֲרֵי יִתְנַשֵּׂא לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאָכֵל טָרֶף וְדָם
 חֲלָלִים יִשְׁתֶּה!'. גַּם יֵשׁ בָּהּ 'עַמּוֹי זָכַר נָא מִה יַעֲזֵן בְּלֶק מֶלֶךְ מוֹאָב וּמִה עָנָה אוֹתוֹ בַּלְעָם' וְגו',
 מִעֵינַי הַפְּרָשָׁה. וַפְּתַח 'וְהָיָה זֶה שְׁלוֹם וְכוּ' בַחֲרֵב' שֶׁמְדַבֵּר עַל הַמְּשִׁיחַ, מִעֵינַי הַפְּרָשָׁה שֶׁיָּבֹא
 הַמְּשִׁיחַ וַיֵּאבִיד שְׂרִיד מַעִיר.

וְהָיָה זֶה שְׁלוֹם אֲשׁוּרוֹ כִּי־יָבֹא בְּאַרְצֵנוּ וְכִי יִדְרֹךְ בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ
 וְהִקְמֵנוּ עָלָיו שְׁבַעַה רַעִים וְשִׁמְנָה נְסִיכֵי אָדָם: וְרָעוּ
 אֶת־אֶרֶץ אֲשׁוּר בַּחֲרֵב וְאֶת־אֶרֶץ נְמֹרַד בַּפְּתַח־יָהּ וְהִצִּיל
 מֵאֲשׁוּר כִּי־יָבֹא בְּאַרְצֵנוּ וְכִי יִדְרֹךְ בְּגִבּוֹלָנוּ: ^א
 וְהָיָה שְׂאֵרִית יַעֲקֹב בְּקִרְבַּי עַמִּים רַבִּים כְּטַל מֵאֵת יְהוָה
 כְּרַבִּיבִים עָלֵי־עֵשֶׂב אֲשֶׁר לֹא־יִקְוֶה לְאִישׁ וְלֹא יִיחַל לְבִנֵי
 אָדָם: ^ב

ה

ה

ו

וְהָיָה שְׂאֵרִית יַעֲקֹב בְּגוֹזִים בְּקִרְבַּי עַמִּים רַבִּים כְּאֲרִיָּה בְּבַהֲמוֹת
 זֵעֵר כְּכַפִּיר בְּעֵדְרֵי־צֹאן אֲשֶׁר אִסְעֵבֶר וְרַמִּס וְטָרֶף וְאִין
 מִצִּיל: תָּרַם יִדְךָ עַל־צַרֶיךָ וְכָל־אֹיְבֶיךָ יִכְרַתוּ: וְהָיָה בַיּוֹם־הַהוּא
 נֶאֱסִי־הָיָה וְהִכְרַתִּי סוּסֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְהִאֲבִדְתִּי מִרְכַּבְתֶּיךָ:
 וְהִכְרַתִּי עֲרֵי אֶרְצֶךָ וְהִרְסֵתִי כָל־מִבְּצָרֶיךָ: וְהִכְרַתִּי כְּשָׁפִים
 מִיָּדֶךָ וּמִעוֹנָנִים לֹא יִהְיוּ־לְךָ: וְהִכְרַתִּי פְּסִילֶיךָ וּמִצְבוֹתֶיךָ

ז

ח

ט

י

יא

יב

מקורות

הַפְּטֵרַת עַלְק. מִיכָּה, דְּרִי, ו, אֶרֶם. עַמּוֹי זָכַר נָא וְכוּ' מִעֵינַי הַפְּרָשָׁה. ע"פ לְבוֹשׁ אוֹרֵת, ס"ו תְּקַמְט, ס"א.

יג מִקֶּרְבְּךָ וְלֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה עוֹד לְמַעֲשֵׂה יָדָיִךָ: וְנִתְּשֵׁתִי אֲשִׁירֶיךָ
 יד מִקֶּרְבְּךָ וְהִשְׁמַדְתִּי עֲרִיךָ: וְעָשִׂיתִי בְּאָף וּבַחֲמָה נָקַם אֶת־הַגּוֹיִם
 אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ: פ
 ט שָׁמְעוּ־נָא אֶת אֲשֶׁר־יְהוָה אָמַר קוֹם רִיב אֶת־הַהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה
 ז הגְּבֻעוֹת קוֹלְךָ: שָׁמְעוּ הָרִים אֶת־רִיב יְהוָה וְהֵאֲתַנּוּ מִוְסְדֵי
 ח אֶרֶץ כִּי רִיב לִיהוָה עַם־עַמּוֹ וְעַם־יִשְׂרָאֵל יִתּוֹכַח: עַמִּי
 ט מה־עָשִׂיתִי לָךְ וּמָה הִלַּאתִיךָ עֲנֵה בִּי כִי הֵעַלְתִּיךָ מֵאֶרֶץ
 י מִצְרַיִם וּמִבֵּית עֲבָדַימִי פְּדִיתִיךָ וְאֶשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה אֹהֲרֹן
 יא וּמִרְיָם: עַמִּי זְכַר־נָא מִה־יַּעֲזֹב בְּלֶקַח מִלֶּךְ מוֹאָב וּמִה־עֲנָה אֹתוֹ
 יב בְּלַעַם בֶּן־בְּעוֹר מִן־הַשִּׁטִּים עַד־הַגְּלָגָל לְמַעַן דַּעַת צְדָקוֹת
 יג יְהוָה: בְּמָה אֶקְדָּם יְהוָה אֶכְפֹּף לֵאלֹהֵי מְרוֹם הָאֲקַדְמֵנוּ בְּעוֹלוֹת
 יד בַּעֲגָלִים בְּגִי שָׁנָה: הִירְצָה יְהוָה בְּאַלְפֵי אֵילִים בְּרִבְבוֹת
 טו גַּחֲלֵי־שֶׁמֶן הָאֲתָן בְּכוֹרֵי פִשְׁעֵי פְרִי בִטְנֵי חֲטָאת נַפְשֵׁי הַגִּיד
 טז לָךְ אָדָם מִה־טוֹב וּמִה־יְהוָה דוֹרַשׁ מִמֶּךָ כִּי אִם־עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט
 וְאַהֲבַת חֶסֶד וְהִצַּנֵּעַ לָכֶת עַם־אֱלֹהֶיךָ: ס

הפטרת פינחס

ההפטרה מדברת על קנאתו של אליהו, מפני שפנחס הוא אליהו וקנא לאלקיו בפרשה זו, וגם בענין ההפטרה כתיב 'קנא קנאתי ליי אלקי צבאות' וגו'.

יח וַיִּדְ־יְהוָה הִיָּתֵה אֶל־אֱלֹהֵהוּ וַיִּשְׁנַם מִתְּנִי וַיִּרְץ לִפְנֵי אַחָאָב
 יט עַד־בְּאֶכָה יִזְרַע־אֱלֹהֵהוּ: וַיִּגַּד אַחָאָב לְאִיזָבֵל אֶת כָּל־אֲשֶׁר
 כ עָשָׂה אֱלֹהֵהוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר הָרַג אֶת־כָּל־הַנְּבִיאִים בְּחָרֹב:
 ד וַתִּשְׁלַח אִיזָבֵל מִלְאָךְ אֶל־אֱלֹהֵהוּ לֵאמֹר כֹּה־יַעֲשׂוֹן אֱלֹהִים
 ה וְכֹה יוֹסֵפוֹן כִּי־כָעַת מָחָר אֲשִׁים אֶת־נַפְשְׁךָ כְּנַפֵּשׁ אֶחָד מֵהֶם:

מקורות

הפטרת פינחס. מ"א יח, נו, יט, א"כח. על קנאתו של אליהו וכו'. ט"פ לכות ח"ח, ס"ו תקמט, ס"א.

ג וַיֵּרָא וַיִּקְסַם וַיִּלְךְ אֶל־נַפְשׁוֹ וַיָּבֵא בָּאֵר שִׁבְעַ אֲשֶׁר לַיהוּדָה וַיִּנַּח
 ד אֶת־נַעֲרֹ שָׁם: וְהוּא־הֵלֶךְ בַּמִּדְבָּר דְּרָךְ יוֹם וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב תַּחַת
 ה רֶתֶם אֶחָד וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לָמוֹת וַיֹּאמְרוּ רֹב עֵתָה יְהוֹה קָח
 ו ז נַפְשִׁי כִּי־לֹא־טוֹב אֲנִי מֵאַבְתִּי: וַיִּשְׁכַּב וַיִּישָׁן תַּחַת רֶתֶם אֶחָד
 ח וְהִנֵּה־זֶה מִלְּאֲךָ נִגַּע בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם אֲכֹל: וַיִּבֹט וְהִנֵּה
 ט מְרֹאֲשֵׁתָיו עֲגַת רִצְפִּים וְצַפְחַת מַיִם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתַּ וַיֵּשֶׁב וַיִּשְׁכַּב:
 י וַיֵּשֶׁב מִלְּאֲךָ יְהוֹהוּ שְׁנִית וַיִּנְעֵבּוּ וַיֹּאמֶר קוּם אֲכַל כִּי רַב מִמֶּךָ
 יא הַדְּרָךְ: וַיִּקְסַם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתָּה וַיִּלְךְ בְּכַחוֹ הָאֲכִילָה הִיא אַרְבַּעַיִם
 יב יוֹם וְאַרְבַּעַיִם לַיְלָה עַד הַר הָאֱלֹהִים חֶרֶב: וַיִּבְאֵשׁ אֶל־
 יג הַמְּעָרָה וַיִּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דְבַר־יְהוֹה אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מַה־לְּךָ פֶּה
 יד אֱלֹהִי: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לַיהוֹהוּ אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עֲזָבוּ
 טו בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ
 טז בַּחֶרֶב וְאוֹתֶר אֲנִי לְבִדֵי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר
 יז צֵא וְעַמְדַת בְּהַר לְפָנַי יְהוֹה וְהִנֵּה יְהוֹה עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוּלָּה
 יח וְחֹזֶק מְפָרֵק הָרִים וּמִשַׁבַּר סִלְעִים לְפָנַי יְהוֹה לֹא בְרוּחַ יְהוֹה
 יט וְאֶחָר הָרוּחַ רָעַשׁ לֹא בְרַעַשׁ יְהוֹה: וְאַחַר הָרַעַשׁ אִשׁ לֹא
 כ באֵשׁ יְהוֹה וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דָּקָה: וַיְהִי כִשְׁמַע אֱלֹהִי
 כא וַיִּלֵּט פָּנָיו בְּאֲדָרְתוֹ וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַמְּעָרָה וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל
 כב וַיֹּאמֶר מַה־לְּךָ פֶּה אֱלֹהִי: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לַיהוֹהוּ אֱלֹהֵי
 כג צְבָאוֹת כִּי־עֲזָבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרְסוּ
 כד וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַּחֶרֶב וְאוֹתֶר אֲנִי לְבִדֵי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי
 כה לְקַחְתָּהּ: ׀ וַיֹּאמֶר יְהוֹה אֵלָיו לֵךְ שׁוֹב לְדַרְכְּךָ
 מד בְּרָה דְּמִשְׁק וּבָאת וּמִשַׁחַת אֶת־חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ עַל־אָרֶם:

הערות

אָחַד. זהו הקרי, והכתיב יאחת.

וְאֵת יְהוּא בֶן-נִמְשִׁי תִמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל וְאֶת-אֱלִישָׁע
 בֶּן-שָׁפְטַי מֵאֲבָל מְחֹלָה תִמְשַׁח לְנָבִיא תַחְתֶּיךָ: וְהָיָה הַנְּמַלֵּט
 מִחֶרֶב חֹזֵאֵל יָמִית יְהוּא וְהַנְּמַלֵּט מִחֶרֶב יְהוּא יָמִית אֱלִישָׁע:
 וְהִשְׁאֲרֵתִי בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל-הַבְּרַכִּים אֲשֶׁר לֹא-כָרְעוּ
 לְבַעַל וְכָל-הַפָּה אֲשֶׁר לֹא-נָשַׁק לוֹ: וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁם וַיִּמָּצֵא אֶת-
 אֱלִישָׁע בֶּן-שָׁפְטַי וְהוּא חֵרֵשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר צְמָדִים לְפָנָיו וְהוּא
 בְּשָׁנִים הָעֲשָׂר וַיַּעֲבֹר אֵלָיו וַיִּשְׁלַךְ אֶדְרֵתוֹ אֵלָיו: וַיַּעֲזֹב
 אֶת-הַבֶּקֶר וַיֵּרֶץ אַחֲרָיו אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲשַׁקֶּה-נָּא לְאָבִי וּלְאִמִּי
 וְאֶלְכֶה אַחֲרָיֶךָ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוֹב כִּי מִה-עֲשִׂיתִי לָךְ: וַיָּשָׁב
 מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת-צֶמֶד הַבֶּקֶר וַיִּזְבַּחַהוּ וּבְכָלֵי הַבֶּקֶר בְּשִׁלְמֵם
 הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לָעַם וַיֹּאכְלוּ וַיִּקְּמוּ וַיֵּלֶךְ אַחֲרָיו וַיִּשְׁרַתְהוּ: פ

הפטרות מטות

ההפטרות מדברות על הנחלות לבני ראובן, גד ונחצי שבט מנשה, אשר הוא מענין הפרשה.
 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמֹטֶה בְּנֵי-רְאוּבֵן לְמִשְׁפַּחְתָּם: וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל
 מֵעֲרוֹזֵר אֲשֶׁר עַל-שְׂפַת-נַחַל אַרְנוֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר
 בְּתוֹךְ-הַנַּחַל וְכָל-הַמִּישָׁר עַל-מִידְבָּא: חֲשִׁבּוֹן וְכָל-עֲרֵיָהָ אֲשֶׁר
 בְּמִישָׁר דִּיבֵן וּבְמֹת בְּעַל וּבֵית בְּעַל מְעֹז: וַיְהִצֵּה וּקְדַמַּת
 וּמַפְעֵת: וּקְרִיתִים וְשַׁבְמָה וְצָרַת הַשָּׁחַר בְּהַר הָעֵמֶק: וּבֵית
 פְּעוֹר וְאַשְׁדּוֹת הַפְּסָגָה וּבֵית הַיְּשֻׁמוֹת: וְכָל עֲרֵי הַמִּישָׁר
 וְכָל-מַמְלָכוֹת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר מֶלֶךְ בְּחֻשְׁבּוֹן אֲשֶׁר
 הִכָּה מֹשֶׁה אֹתוֹ וְאֶת-נְשִׂאֵי מֶדִּין אֶת-אֹוִי וְאֶת-רֶקֶם וְאֶת-
 צוֹר וְאֶת-חֹר וְאֶת-רַבֵּעַ נְסִיכֵי סִיחֹן יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: וְאֶת-
 בְּלָעַם בֶּן-בְּעוֹר הַקּוֹסֶם הִרְגוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּחֶרֶב אֶל-חֲלָלֵיהֶם:

מקורות

הפטרות מטות. יחזקאל, טו, טז.

כג וַיְהִי גְבוּל־בְּנֵי רְאוּבֵן הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־רְאוּבֵן
 לְמִשְׁפַּחֹתֶם הָעָרִים וְחֻצְרֵיהֶן: פ
 כד וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמִטְהַגֵּד לְבְנֵי־גָד לְמִשְׁפַּחֹתֶם: וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל
 כה יַעֲזֹר וְכָל־עָרֵי הַגִּלְעָד וְחֻצֵי אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן עַד־עָרוֹעַר אֲשֶׁר
 כו עַל־פְּנֵי רִבְהָ: וּמַחֲשָׁבוֹן עַד־רִמַּת הַמַּצְפָּה וּבִטְנָיִם וּמַמְחַנִּים
 כז עַד־גְּבוּל לְדָבָר: וּבְעֵמֶק בֵּית הָרֶם וּבֵית נְמָרָה וְסִכּוֹת וְצַפּוֹן
 יֵתֵר מִמְּלָכוֹת סִיחוֹן מֶלֶךְ חֲשָׁבוֹן הַיַּרְדֵּן וּגְבֹל עַד־קִצֵּה יַם־כַּנְזָרַת
 כח עֶבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה: זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־גָד לְמִשְׁפַּחֹתֶם הָעָרִים
 כט וְחֻצְרֵיהֶם: ם
 30 מְנַשֶּׁה וַיְהִי לְחֻצֵי מִטְהָ בְּנֵי־מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפַּחֹתֶם: וַיְהִי גְבוּלָם
 מִמְּחַנִּים כָּל־הַבְּשָׁן כָּל־מְמַלְכוֹתוֹ עוֹג מֶלֶךְ־הַבְּשָׁן וְכָל־חֹת יְאִיר
 31 אֲשֶׁר בַּבְּשָׁן שְׁשִׁים עִיר: וְחֻצֵי הַגִּלְעָד וְעִשְׁתָּרוֹת וְאֲדָרְעֵי עָרֵי
 מִמְּלָכוֹת עוֹג בַּבְּשָׁן לְבְנֵי מְכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לְחֻצֵי בְּנֵי־מְכִיר
 32 לְמִשְׁפַּחֹתֶם: אֵלֶּה אֲשֶׁר־נָחַל מֹשֶׁה בְּעֶרְבֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר
 לַיַּרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה: פ
 33 וּלְשִׁבְטֵי הַלְוִי לֹא־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא
 נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם: ם

הפטרות מסעי

כַּאֲשֶׁר הִפְרָשִׁיזוֹת מִחֻבְרוֹת מִפְּטִירִים הַפְּטָרָה זו.

הַפְּטָרָה מִדְּבַר עַל הַנְּחֻלוֹת, עָרֵי מִקְלָט וְעָרֵי הַלְוִיִּם, אֲשֶׁר הוּא מַעֲנִין הַפְּרָשָׁה.

34 אֵלֶּה הַנְּחֻלוֹת אֲשֶׁר נָחֲלוּ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוֹן וְרָאשֵׁי
 הָאָבוֹת לְמִשׁוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּגוֹרְלוֹ בְּשִׁלְהָ לְפָנָי יְהוָה
 35 פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיְכַלּוּ מִחֶלֶק אֶת־הָאָרֶץ: פ

מקורות

הפטרות מסעי. יח"ו יט, נח, כ, ח"ט, כה, ח"ג.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
תָּנוּ לָכֶם אֶת־עֲרֵי הַמַּקְלָט אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֵלֵיכֶם בְּיַד־מֹשֶׁה:
לָנוּס שָׁמָּה רוּצֵחַ מִכַּה־נַּפֶּשׁ בַּשַּׁגָּה בְּבַל־יִדְעַת וְהָיוּ לָכֶם
לְמַקְלָט מִגְּאֹל הַדָּם: וְנָס אֶל־אַחַת מֵהָעָרִים הָאֵלֶּה וְעָמַד פֶּתַח
שַׁעַר הָעִיר וְדַבֵּר בְּאָזְנִי וְקִנִּי־הָעִיר הִיא אֶת־דִּבְרֵי וְאֶסְפוּ
אֶת־הָעִירָה אֵלֵיהֶם וְנִתְּנוּ־לוֹ מְקוֹם וַיֵּשֶׁב עִמָּם: וְכִי יִרְדֹּף גֹּאֵל
הַדָּם אַחֲרָיו וְלֹא־יִסְגְּרוּ אֶת־הָרֹצֵחַ בְּיָדוֹ כִּי בְּבַל־יִדְעַת הִכָּה
אֶת־רֵעֵהוּ וְלֹא־שָׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם: וַיֵּשְׁבוּ בְּעִיר הַהִיא
עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לְמִשְׁפַּט עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֲשֶׁר
יְהִי בַיָּמִים הָהֵם אָזוּ יָשׁוּב הָרוּצֵחַ וּבָא אֶל־עִירוֹ וְאֶל־בֵּיתוֹ
אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־נָס מִשָּׁם: וַיִּקְדְּשׁוּ אֶת־קֹדֶשׁ בְּגָלִיל בְּהָר נַפְתָּלִי
וְאֶת־שִׁכְם בְּהָר אֶפְרָיִם וְאֶת־קָרִית אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּהָר
יְהוּדָה: וּמַעֲבָר לִירְדֵן יְרִיחוֹ מִזְרְחָה נִתְּנוּ אֶת־בְּצֹר בְּמִדְבַר
בְּמִישַׁר מִמִּטָּה רְאוּבֵן וְאֶת־רְאֵמָת בְּגֹלְעָד מִמִּטָּה־גָּד וְאֶת־גּוֹלָן
בְּבִשָּׁן מִמִּטָּה מְנַשֶּׁה: אֵלֶּה הָיוּ עָרֵי הַמוֹעֵדָה לְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְלִגְרֵ הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם לָנוּס שָׁמָּה כָּל־מִכַּה־נַּפֶּשׁ בַּשַּׁגָּה וְלֹא יָמוּת
בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה: פ

וַיִּגְשׁוּ רֵאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם אֶל־אֱלֹעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן
וְאֶל־רֵאשֵׁי אֲבוֹת הַמִּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְדַבְּרוּ אֵלֵיהֶם בְּשֵׁלָה
בְּאַרְצָן כְּנַעַן לֵאמֹר יְהוָה צִוָּה בְּיַד־מֹשֶׁה לְתֵת־לָנוּ עָרִים לְשֹׁבֵת
וּמִגְרָשֵׁיהֶן לְבִהְמֹתֵינוּ: פ

וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְלוֹוִים מִנְּחֻלָּתָם אֶל־פִּי יְהוָה אֶת־הָעָרִים
הָאֵלֶּה וְאֶת־מִגְרָשֵׁיהֶן:

הערות

גולן. זהו הקרי, והכתיב גלון.

צום תשעה באב לעולם יחול קדם ואתחננו וכו', כדי שיקראו פרשת דברים שמתחלת בתוכחותיו של משה קדם תשעה באב, בשביל להפטיר בה ב'חזון' שהוא תוכחות ישעיהו על הרבן.

ההפטרה מדברת על תוכחות ישעיהו, מפני שמשה וישעיהו שניהם הוכיחו את ישראל בלשון אחד, משה אמר בפרשה 'איכה אשא לבדי' וגו' וישעיהו אמר 'איכה היתה לזונה' וגו'.

חזון ישעיהו בן-אמוץ אשר חזה על-יהודה וירושלם בימי עזיהו יותם אחז יחזקיהו מלכי יהודה: שמעו שמעים והאזיני ארץ כי יהוה דבר בנים גדלתי ורוממתי והם פשעו בי: ידע שור קנהו וחמור אבוס בעליו ישראל לא ידע עמי לא התבונן: הויו גוי חטא עם כבד עון זרע מרעים בנים משחיתים עזבו את-יהוה נאצו את-קדוש ישראל נזרו אחר: על מה תכו עוד תוסיפו סרה כל-ראש לחלי וכל-לבב דוי: מפך-רגל ועד-ראש אין-בו מתם פצע וחבורה ומכה טריה לא-זרו ולא חפשו ולא רככה בשמן: ארצכם שממה עריכם שרפות אש אדמתכם לנגדכם זרים אכלים אתה ושממה כמהפכת זרים: ונותרה בת-ציון כסכה בכרם כמלונה במקשה כעיר נצורה: לולי יהוה צבאות הותיר לנו שריד כמעט כסדם הזינו לעמרה דמינו: פ

שמעו דברי-יהוה קציני סדם האזינו תורת אלהינו עם עמרה: למה-לי רב-זבחיכם יאמר יהוה שבעתי עלות אילים וחלב מריאים ודם פרים וכבשים ועתודים לא חפצתי: כי תבאו לראות פני מי-בקש זאת מידכם רמס חצרי: לא תוסיפו הביא מנחת-שוא קטרת תועבה היא לי חדש ושבת קרא

מקורות

הפטרת דברים. ישע' א, א"כ; צבלי מנילה. דף לא, תחילת ע"ב; פסקי ריא"ז עמ"ס מנילה פ"ד, ה"ה, אות ו; ריבז"ן עמ"ס מנילה, דף לא ע"ב. צום תשעה באב לעולם וכו'. ע"פ לבוש אר"ת, סי' תכת, ס"ד. על תוכחות ישעיהו וכו'. ע"פ לבוש אר"ת, סי' תכת, ס"ח.

יד מִקְרָא לֹא־אוֹכַל אֶון וְעֲצָרָה: חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה
 טו גִּפְשֵׁי הָיוּ עָלַי לְטָרַח נְלֵאִיתִי נְשֵׂא: וּבִפְרָשְׁכֶם כְּפִיכֶם אֲעֵלִים
 עֵינַי מִכֶּם גַּם כִּי־תִרְבוּ תִפְלֵה אֵינְנִי שִׁמְעֵ יְדֵיכֶם דְּמִים מְלֵאוּ:
 טז רַחֲצוּ הַזְּכוֹ הַסִּירוּ רַע מֵעֲלֵיכֶם מִנְגֵד עֵינַי חֲדְלוּ הָרַע:
 יז לְמַדּוֹ הַיֵּטֵב דְרָשׁוּ מִשְׁפָּט אֲשֶׁרוֹ חֲמוּץ שְׁפָטוּ יְתוֹם רִיבוֹ
 יח אֲלִמְנָה: ם לְכוּ־נָא וְנוֹכַחַה יֹאמֵר יְהוָה
 אֲסִי־הָיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ אֲסִי־אֲדִימוּ כִתּוּלַע
 טט כְּצֶמֶר יְהִיוּ: אֲסִי־תֵאָבוּ וּשְׁמַעְתֶּם טוֹב הָאָרֶץ תֹּאכְלוּ: וְאֲסִי־
 ׀ תִּמְאֲנוּ וּמְרִיתֶם חָרֵב תִּאֲכְלוּ כִי פִי יְהוָה דִּבֶּר: ׀
 כא אֵיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה קָרִיָה נִאֲמְנָה מְלֵאֲתִי מִשְׁפָּט צֶדֶק יִלֵּין בָּהּ
 כב וְעַתָּה מְרֻצָּחִים: כְּסֶפֶד הִיָּה לְסִיגִים סְבָאָד מֵהוּל בְּמִים: שְׂרִיף
 כג סוֹרְרִים וְחִבְרֵי גִנְבִים כָּלוּ אֶהֱב שֹׁחַד וְרֹדֵף שְׁלֹמָנִים יְתוֹם
 כד לֹא יִשְׁפָטוּ וְרִיב אֲלִמְנָה לֹא־יָבוֹא אֲלֵיהֶם: ם לְכֹן
 נֶאֱם הָאֲדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת אֲבִיר יִשְׂרָאֵל הוּא אֲנַחֵם מְצָרֵי
 כה וְאֲנַקְמָה מֵאוֹיְבָי: וְאֲשִׁיבָה יְדֵי עֲלִיף וְאֲצַרְף כְּבָר סִיגִיף וְאֲסִירָה
 כו כָּל־בְּדִילִיף: וְאֲשִׁיבָה שְׁפָטִיף כְּבָרֵאֲשֵׁנָה וְיַעֲצִיף כְּבִתְחִלָּה
 כז אַחֲרֵי־כֵן יִקְרָא לָךְ עִיר הַצֶּדֶק קָרִיָה נִאֲמְנָה: צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט
 תִּפְדָּה וְשָׁבִיָה בְּצֶדֶקָה:

הפטרות ואתחנן

ההפטרות מודברת על ענין הנחמה, כדי לנחם את העם מן החרבן. אמר הקדוש ברוך הוא לנביאים, 'נחמו את עמי בכפלים'.

טא נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמֵר אֱלֹהֵיכֶם: דְּבָרוּ עַל־לֵב יְרוּשָׁלַם וְקִרְאוּ
 טב אֲלֵיהָ כִי מְלֵאָה צְבָאָה כִי נִרְצָה עוֹנָה כִי לִקְחָה מִיַּד

מקורות

הפטרות ואתחנן. ישע' נ, ד"טז; פסוקי רי"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ה, אות ו. על ענין הנחמה וכו'. ע"פ לבוש אר"ת, סי' תכת, ס"ת.

ג יהוה כפלים בכל-חטאתיה: ם
 ב במדבר פנו דרך יהוה ישרו בערבה מסלה לאלהינו:
 ד כל-גיא ינשא וכל-הר וגבעה ישפלו והיה העקב למישור
 ה והרכסים לבקעה: ונגלה כבוד יהוה וראו כל-בשר יחדו כי
 ו פי יהוה דבר: ן

ו קול אמר קרא ואמר מה אקרא כל-הבשר חציר וכל-חסדו
 ז כציון השדה: יבש חציר נבל ציון כי רוח יהוה נשבה בו
 ח אכן חציר העם: יבש חציר נבל ציון ודבר-אלהינו יקום
 ט לעולם: ם על הר-גבה עלי-לך

י מבשרת ציון הרימי בנח קולך מבשרת ירושלים הרימי
 יא אל-תיראי אמרי לערי יהודה הגה אלהיכם: הגה אדני יהוה
 יב בחזק יבוא וזרעו משלה לו הגה שכרו אתו ופעלתו לפניו:
 יג כרעה עדרו ירעה בזרעו יקבץ טלאים ובחיקו ישא עלות
 יד ינהל: ם מי-מדד בשעלו מים
 יו ושמים בזרת תפן וכל בשלש עפר הארץ ושקל בפלס הרים
 יז וגבעות במאזנים: מי-תכן את-רוח יהוה ואיש עצתו יודיענו:
 יח את-מי נועץ ויביגהו וילמדהו בארח משפט וילמדהו דעת
 יט ודרך תבונות יודיענו: הן גוים כמר מדלי וכשחק מאזנים
 כו נחשבו הן איים כדק יטול: ולבגון אין די בער וחיתו אין
 כז די עולה: ן

האיטאלייאנים מסיימים כאן.

האשכנזים, הספרדים, ק"ק רומה, מילאנו וטורינו ממשיכים:

יז כל-הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו-לו: ואל-מי תדמיון
 יח אל ומה-דמות תערכו לו: הפסל נסד חרש וצרף בזהב ירקענו
 יט

מקורות

וכל בשלים. בקמן גדול וללה מקף, ע"פ המסורה.

וְרִתְקוֹת כֶּסֶף צוּרָף: הַמִּסְכָּן תְּרוֹמָה עֵץ לֹא יִרְקַב יִבְחַר חֲרָשׁ
 חָכֵם יִבְקֹשׁ-לוֹ לְהַכִּין פֶּסֶל לֹא יִמוּט: ־ הַלֹּא
 תִּדְעוּ הַלֹּא תִשְׁמְעוּ הַלֹּא הִגֵּד מֵרֹאשׁ לְכֶם הַלֹּא הִבִּיעוּתֶם
 מוֹסְדוֹת הָאָרֶץ: הַיֹּשֵׁב עַל-חוּג הָאָרֶץ וַיִּשְׁבֶּיהָ כַּחֲגָבִים הַנוֹטָה
 כַּדָּק שָׁמַיִם וַיִּמְתַּחֵם כְּאֵהָל לְשַׁבֵּת: הַנּוֹתֵן רוּזָנִים לְאֵין
 שְׁפִטֵי אֶרֶץ כִּתְהוּ עֲשֵׂה: אָף בַּל-נִשְׁעוּ אָף בַּל-זָרְעוּ אָף
 בַּל-שָׂרֵשׁ בְּאֶרֶץ גְּזֻעַם וְגַם-נִשְׂף בָּהֶם וַיִּבְשׂוּ וַסְעֶרָה כְּקֹשׁ
 תִּשְׂאֵם: ־ וְאֵל-מִי תִדְמִיּוּנִי וְאִשׁוּהָ יֹאמֶר קְדוֹשׁ:
 שְׂאוּ-מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי-בָרָא אֱלֹהֵי הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאִים
 לְכֹלֵם בְּשֵׁם יְקֹרָא מֵרֵב אוֹנִים וְאִמְיָן כַּח אִישׁ לֹא נֶעְדָּר: ־

הפטרת עקב

ההפטרה מדברת על נחמת ציון וכניסת ישראל, כדי לנחם את העם מן החורבן.

וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזַבְנִי יְהוָה וְאֲדַנִּי שְׁכַחְנִי: הַתִּשְׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה
 מֵרַחֵם בֶּן-בְּטָנָה גַם-אֱלֹהֵי תִשְׁכַּחְנָה וְאַנְכִי לֹא
 אֲשַׁכַּח: הֵן עַל-כַּפַּיִם חִקְתִּיךָ חוֹמַתִּיךָ נִגְדִי תָמִיד: מִהָרוּ
 בְּגִיד מְהֵרָסֶיךָ וּמַחְרִיבֶיךָ מִמֶּדֶד יֵצְאוּ: שְׂאִי-סָבִיב עֵינֶיךָ וּרְאִי
 כָּלֵם נִקְבְּצוּ בְּאוֹלֶךָ חֵי-אֲנִי נֹאֵם-יְהוָה כִּי כָּלֵם כְּעַדִּי תִלְבְּשִׁי
 וַתִּקְשָׁרִים כַּכֹּלָה: כִּי חָרַבְתִּיךָ וַשְׁמַמְתִּיךָ וְאֶרֶץ הִרְסַתְךָ כִּי
 עָתָה תִצְרִי מִיּוֹשֵׁב וּרְחִקוּ מִבְּלַעֲיֶיךָ: עוֹד יֹאמְרוּ בְּאָזְנוֹךָ בְּנֵי
 שְׂכֵלֶיךָ צִרְלִי הַמָּקוֹם גְּשָׁה-לִי וְאִשְׁבָּה: וְאָמַרְתְּ בַלְבָּבְךָ מִי
 יִלְדֶ-לִי אֶת-אֱלֹהֵי וְאֲנִי שְׂכוּלָה וְנִלְמוּדָה גְּלָהּ וְסוּרָה וְאֱלֹהֵי מִי
 גִדְּלָהּ הֵן אֲנִי נִשְׂאֲרֵתִי לְבִדִּי אֱלֹהֵי אֵיפָה הֵם: ־

מקורות

הפטרת עקב. ישע' מנח, ידכו, ג, ח"י, נא, ח"ג, פסקי ריש"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ה, אות ו. על נחמת ציון וכו'. ע"פ לבוש ח"ת, סי' תכח, ס"ח.

כב כה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲשָׂא אֶל־גּוֹיִם יָדַי וְאֶל־עַמִּים
אֲרִים נָסִי וְהֵבִיאוּ בְנֵיךָ בְּחֵצֶן וּבְנִתְיָךְ עַל־כַּתְף תִּנְשָׂאנָה:
כג וְהָיוּ מְלָכִים אֲמֹנִיךָ וְשָׂרוּתִיהֶם מִיִּנְקִיתֶיךָ אַפִּים אֶרֶץ יִשְׁתַּחֲווּ
לָךְ וְעַפְר רִגְלֶיךָ יִלְחֲכוּ וַיִּדְעַתְל כִּי־אֲנִי יְהוִה אֲשֶׁר לֹא־יִבְשׁוּ
כד קוֹי: ׀ הִיָּקַח מִגִּבּוֹר מִלְּקוֹחַ וְאִם־שָׁבִי צְדִיק
כה יִמְלֹט: ׀ כִּי־כֹה אָמַר יְהוִה גַּם־שָׁבִי גִבּוֹר
כו יָקַח וּמִלְּקוֹחַ עָרִיץ יִמְלֹט וְאֶת־יְרִיבֶךָ אֲנֹכִי אָרִיב וְאֶת־בְּנֵיךָ
אֲנֹכִי אוֹשִׁיעַ: וְהֵאֲכַלְתִּי אֶת־מוֹנֵיךָ אֶת־בְּשָׂרָם וְכַעֲסִים דָּמָם
ז' יִשְׁכְּרוּן וַיִּדְעוּ כָּל־בְּשָׂר כִּי אֲנִי יְהוִה מוֹשִׁיעֶךָ וְגֹאֲלֶךָ אֲבִיר
ח' יַעֲקֹב: ׀ כֹּה אָמַר יְהוִה אִי זֶה סֵפֶר
כ' כְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּיהָ אוּ מִי מִנוֹשֵׁי אֲשֶׁר־מְכַרְתִּי
אֲתֶכֶם לוֹ הֵן בַּעֲוֹנֹתֵיכֶם נִמְכַרְתֶּם וּבַפְּשָׁעֵיכֶם שִׁלַּחַה אִמְכֶם:
ג' מִדּוֹעַ בָּאתִי וְאִין אִישׁ קָרָאתִי וְאִין עוֹנֶה הִקְצוֹר קִצְרָה יָדִי
ד' מִפְּדוֹת וְאִם־אִין־בִּי כֹחַ לְהַצִּיל הֵן בְּגַעַרְתִּי אֲחָרִיב יָם אֲשִׁים
ה' נְהָרוֹת מִדְּבַר תְּבֹאֵשׁ דְּגַתָּם מֵאִין מִיָּם וְתָמַת בַּצָּמָא: אֲלִבִּישׁ
שָׁמַיִם קִדְרוֹת וְשָׁק אֲשִׁים כְּסוֹתָם: ׀
ד' אֲדֹנָי יְהוִה גָּתַן לִי לְשׁוֹן לַמּוֹדִים לְדַעַת לְעוֹת אֶת־יַעֲקֹב דְּבַר
ה' יַעֲירוּ בְּבִקָּר בְּבִקָּר יַעֲיר לִי אֶזֶן לְשִׁמְעַת כָּל־מוֹדִים: אֲדֹנָי יְהוִה
ו' פָּתַח־לִי אֶזֶן וְאֲנֹכִי לֹא מָרִיתִי אַחֲזוֹר לֹא נִסּוּגְתִי: גּוֹי גָּתַתִּי
ז' לְמַכִּים וּלְחַיִּי לְמַרְטִים פָּנִי לֹא הִסְתַּרְתִּי מִכְּלָמוֹת וְרָק: וְאֲדֹנָי
ח' יְהוִה יַעֲזֹר־לִי עַל־כֵּן לֹא נִכְלַמְתִּי עַל־כֵּן שָׁמַתִּי פָּנִי כַח־לְמִישׁ
ט' וְאֲדַע כִּי־לֹא אֲבוֹשׁ: קְרוֹב מִצְדִּיקִי מִי־יָרִיב אֶתִּי נַעֲמָדָה יַחַד
ס' מִי־בַעַל מִשְׁפָּטִי יִגַּשׁ אֵלַי: הֵן אֲדֹנָי יְהוִה יַעֲזֹר־לִי מִי־הוּא
י' יִרְשִׁיעֵנִי הֵן כָּל־סַבְּבָד יִבְלוּ עַשׂ וְאֲכָלָם: ׀ מִי בְּכֶם
יֵרָא יְהוִה שִׁמְעַת בְּקוֹל עַבְדּוֹ אֲשֶׁרוֹ הִלְךְ חֲשָׁכִים וְאִין נִגְהָ לוֹ

יבטח בשם יהוה וישען באלהיו: ׀ הן כלכם
 קדחי אש מאזרי זיקות לכו באור אשכם ובזיקות בערתם
 מידי היתה זאת לכם למעצבה תשכבון: ׀ שמעו
 אלי רדפי צדק מבקשי יהוה הביטו אל צור חצבתם ואל
 מקבת בור נקרתם: הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה
 תחוללכם כי אחד קראתיו ואברכהו וארבהו: כי נחם יהוה
 ציון נחם כל חרבתייה וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יהוה
 ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה: ׀

הפטרת ראה

ההפטרה מדברת על הקושי בקבלת התנחומים, אמנם הקדוש ברוך הוא ישלם לעמו הרבה יותר ממה שעבר עליהם ויצילם מכל פחד, כדי לנחמם ולהבריא את נפשם מן החרבון.

עניה סערה לא נחמה הנה אנכי מרביץ בפור אבניך
 ויסדתך בספירים: ושמתי כדכר שמשתך ושערך
 לאבני אקדח וכל גבולך לאבני חפץ: וכל בניך למודי יהוה
 ורב שלום בניך: בצדקה תכונני רחמי מעשק כילא תיראי
 וממתה כילא תקרב אליך: הן גור יגור אפס מאותי
 מיגר אתך עליך יפול: הנה אנכי בראתי חרש נפח
 באש פחם ומוציא כלי למעשהו ואנכי בראתי משחית
 לחבל: כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל לשון תקום אתך
 למשפט תרשיעי זאת נחלת עבדי יהוה וצדקתם מאתי
 נאם יהוה: ׀ הוי כל צמא לכו למים ואשר איך
 לו כסף לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר
 יין וחלב: למה תשקלו כסף בלוא לחם ויגיעכם בלוא לשבעה

הערות

מקורות

הנה. זהו הקרי והכתיב יח. הפטרת ראה. ישע' נה, ירח, נה, ארה; פסקי ריא"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ה, אות ו.

ג שמעו שמעו אלי ואכלו-שוב ותתענג בדשן נפשכם: הטו
 ד אִזְנְכֶם וּלְכוּ אֵלַי שִׁמְעוּ וּתְחִי נַפְשְׁכֶם וְאֶכְרְתָה לְכֶם בְּרִית
 ה עוֹלָם חֲסֵדִי דוֹד הַנְּאֻמָּנִים: הֵן עַד לְאוֹמִים נִתְּתִיו נְגִיד וּמְצֻנָה
 לְאוֹמִים: הֵן גְּוֵי לֹא-תִדְעוּ תִקְרָא וְגוֹי לֹא-יִדְעוּךָ אֵלֶיךָ יְרוּצוּ
 לְמַעַן יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ וּלְקַדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פֶאֶרְךָ: ם

הפטרות שופטים

ההפטרות מדברת על ענין המלכות מלך, כמבואר בפרשה.

ח וַיְהִי כַאֲשֶׁר זָקֵן שְׁמוּאֵל וַיִּשָּׂם אֶת-בְּנָיו שֹׁפְטִים לְיִשְׂרָאֵל:
 ט וַיְהִי שָׁם-בְּנֵו הַבְּכוֹר יוֹאֵל וְשֵׁם מְשֻׁנְהוּ אֲבִיָּה שֹׁפְטִים
 י בְּבֹאֵר שִׁבְעָה: וְלֹא-הָלְכוּ בְנָיו בְּדַרְכּוֹ וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע
 יא וַיִּקְחוּ-שָׂחָד וַיִּטּוּ מִשֹּׁפֵט: ך
 יב וַיִּתְקַבְּצוּ כָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל-שְׁמוּאֵל הַרְמַתָּה: וַיֹּאמְרוּ
 יג אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה זְקֵנָת וּבְנֶיךָ לֹא הָלְכוּ בְּדַרְכֶיךָ עִתָּה שְׂיִמָּה-
 יד לָנוּ מֶלֶךְ לְשֹׁפְטֵנוּ כְּכָל-הַגּוֹיִם: וַיִּרַע הַדָּבָר בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל
 טו כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ תְּנֶה-לָנוּ מֶלֶךְ לְשֹׁפְטֵנוּ וַיִּתְפַּלֵּל שְׁמוּאֵל אֶל-
 טז יְהוָה: ך
 יז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹל הָעָם לְכָל אֲשֶׁר-יֹאמְרוּ
 יח אֵלֶיךָ כִּי לֹא אֶתְּךָ מֵאֲסוּ כִּי-אֶתִי מֵאֲסוּ מִמֶּלֶךְ עֲלֵיהֶם: כְּכָל-
 יט הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר-עָשׂוּ מִיּוֹם הָעֵלְתִי אוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד-הַיּוֹם
 כ הִזָּה וַיַּעֲזְבוּנִי וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים כֵּן הָמָּה עוֹשִׂים גַּם-לָךְ:
 כא וְעַתָּה שְׁמַע בְּקוֹלָם אֲךָ כִּי-הָעַד תַּעֲיֵד בָּהֶם וְהַגַּדְתָּ לָהֶם
 כב מִשֹּׁפֵט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם: ם וַיֹּאמֶר

מקורות

הפטרות שופטים. ש"א, ת, ה'כב.

שְׁמוּאֵל אֶת כָּל־דְּבָרֵי יְהוָה אֲל־הָעָם הַשְּׂאֵלִים מֵאֵתוֹ מֶלֶךְ:
 וַיֹּאמֶר זֶה יִהְיֶה מִשְׁפָּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ:
 עָלֵיכֶם אֶת־בְּנֵיכֶם יִקַּח וְשָׂם לוֹ בְּמִרְכָּבָתוֹ וּבִפְרָשָׁיו וּרְצוּ לִפְנֵי
 מִרְכָּבָתוֹ: וְלָשׂוּם לוֹ שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְלַחֲרָשׁ חֲרִישׁוֹ
 וְלִקְצֹר קְצִירוֹ וְלַעֲשׂוֹת כְּלֵי־מִלְחָמָתוֹ וְכָלִי רִכְבוֹ: וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם
 יִקַּח לְרִקְחוֹת וְלִטְבָּחוֹת וְלֵאֲפוֹת: וְאֶת־שְׂדוֹתֵיכֶם וְאֶת־כַּרְמֵיכֶם
 וְזֵיתֵיכֶם הַטוֹבִים יִקַּח וְנָתַן לְעַבְדָּיו: וְזֵרְעֵיכֶם וְכַרְמֵיכֶם יַעֲשֶׂר
 וְנָתַן לְסָרִיסָיו וְלַעֲבָדָיו: וְאֶת־עַבְדֵיכֶם וְאֶת־שִׁפְחוֹתֵיכֶם וְאֶת־
 בַּחֲוָרֵיכֶם הַטוֹבִים וְאֶת־חֲמֹרֵיכֶם יִקַּח וַעֲשֵׂה לְמִלְאכָתוֹ: צֹאנְכֶם
 יַעֲשֶׂר וְאַתֶּם תִּהְיוּ לוֹ לְעַבְדִּים: וְזַעֲקֶתֶם בַּיּוֹם הַהוּא מִלִּפְנֵי
 מַלְכְּכֶם אֲשֶׁר בְּחָרְתֶם לָכֶם וְלֹא־יַעֲנֶה יְהוָה אֶתְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא:
 וַיִּמְאֲנוּ הָעָם לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי אִם־מֶלֶךְ:
 יִהְיֶה עָלֵינוּ: וְהֵייוּ גַם־אֲנַחְנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם וְשִׁפְטָנוּ מִלְּכָנוּ וַיֵּצֵא
 לִפְנֵינוּ וּנְלַחֵם אֶת־מִלְחַמְתָּנוּ: וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֶת כָּל־דְּבָרֵי
 הָעָם וַיַּדְבֵּרֵם בְּאָזְנֵי יְהוָה:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹלִם וְהַמְלִכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ:
 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל לָכוּ אִישׁ לְעִירוֹ:

הפטרת כ״תצא

ההפטרה מדברת על מלחמה עם הפלשתים, בה נאץ הפלשתי את קדוש יי, אשר הוא
 מעגן הפרשה הפותחת במלחמה ומסיימת במלחמת עמלק אשר חרף וגדף כלפי מעלה,
 כמבואר בכמדבר רבה. ההפטרה מסיימת עם ״ויי יהיה עמד״, כנאמר בפרשה ״כי יי אלוקיך
 וכו׳ להצילך ולתת איביך לפניך״.

וַיִּאֲסְפוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת־מַחְנֵיהֶם לְמִלְחָמָה וַיִּאֲסְפוּ שׂוֹכֵה אֲשֶׁר
 לַיהוּדָה וַיַּחֲנוּ בֵּין־שׂוֹכֵה וּבֵין־עֹקֵה בְּאֶפְסַס דְּמִים:

מקורות

הפטרת כי תצא. ש"א ח, ח"ג. כמבואר במדבר רבה. פ"ה יג, ס"ג.

וּשְׂאוּל וְאִישׁ־יִשְׂרָאֵל נֶאֱסָפוּ וַיַּחֲנוּ בְּעַמְקֵי הָאֲלֵה וַיַּעֲרְכוּ
 מִלְחָמָה לְקִרְאֵת פְּלִשְׁתִּים: וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל־הַהָר מִזֶּה
 וַיִּשְׂרָאֵל עֹמְדִים אֶל־הַהָר מִזֶּה וְהִגִּיא בֵּינֵיהֶם: וַיֵּצֵא אִישׁ־
 הַבְּנָיִם מִמַּחְנֵי פְּלִשְׁתִּים גְּלִית שָׁמוּ מִגַּת גְּבָהוּ שֵׁשׁ אַמּוֹת
 וְזָרְתָּ: וְכֹבֵעַ נְחֹשֶׁת עַל־רֹאשׁוֹ וְיִשְׂרָיִן קִשְׁקָשִׁים הוּא לְבוּשׁ
 וּמִשְׁקַל הַיִּשְׂרָיִן חֲמִשָּׁת־אֲלָפִים שְׁקָלִים נְחֹשֶׁת: וּמִצָּחַת נְחֹשֶׁת
 עַל־רִגְלָיו וְכִידוֹן נְחֹשֶׁת בֵּין כְּתָפָיו: וְעֵץ חֲנִיתוֹ כַּמְנוֹר אֲרָגִים
 וְלַהֲבַת חֲנִיתוֹ שֵׁשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים בְּרוֹזַל וְנִשְׂא הַצֵּנֶה הַלֵּךְ
 לְפָנָיו: וַיַּעֲמֵד וַיִּקְרָא אֶל־מַעֲרֹכַת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה
 תִּצְאוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה הַלּוֹא אֲנֹכִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עֹבְדִים
 לְשְׂאוּל בְּרוּ־לָכֶם אִישׁ וַיֵּרֵד אֵלָי: אִם־יֹכֵל לְהִלָּחֵם אִתִּי
 וְהִכְנִי וְהִינּוּ לָכֶם לַעֲבָדִים וְאִם־אֲנִי אוֹכֵל־לוֹ וְהִכִּיתִיו וְהִינּוּ
 לָנוּ לַעֲבָדִים וְעַבְדְּתֶם אַתְּנוּ: וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חִרְפְּתִי
 אֶת־מַעֲרֹכוֹת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה תִּנּוּ־לִי אִישׁ וְנִלְחַמָּה יַחַד:
 וַיִּשְׁמַע שְׂאוּל וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־דְּבָרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה וַיַּחֲתוּ
 וַיִּרְאוּ מְאֹד: פ

וַדָּוִד בֶּן־אִישׁ אֶפְרַתִּי הַזֶּה מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה וּשְׁמוֹ יִשִּׁי וְלוֹ
 שְׁמֹנֶה בָּנִים וְהָאִישׁ בִּימֵי שְׂאוּל זָקֵן בָּא בְּאֲנָשִׁים: וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת
 בְּנֵי־יִשִּׁי הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי־שְׂאוּל לְמִלְחָמָה וְשֵׁמוֹ שְׁלֹשֶׁת
 בָּנָיו אֲשֶׁר הָלְכוּ בְּמִלְחָמָה אֱלִיאָב הַבְּכוֹר וּמִשְׁנֵהוּ אַבִּינָדָב
 וְהַשְּׁלִשִׁי שֵׁמָה: וַדָּוִד הוּא הַקָּטָן וּשְׁלֹשֶׁה הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי
 שְׂאוּל: ס
 וַדָּוִד הַלֵּךְ וּשָׁב מֵעַל שְׂאוּל
 לְרַעוֹת אֶת־צֹאן אָבִיו בֵּית לָחֶם: וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשָּׂכֶם וְהַעֲרַב
 וַיִּתְּצֵב אַרְבַּעַיִם יוֹם: פ

הערות

[עץ. זהו הקרי, והכתיב יחזי.]

וַיֹּאמֶר יְשׁוּעַהוּב בְּנֵי קַחְנָא לְאַחִידָא אִיפְתַּח הַקְּלִיא הַזֶּה וְעֲשׂוּהָ
 לְחַס הַזֶּה וְהַרְצֵן הַמַּחְנֶה לְאַחִידָא: וְאֵת עֲשֶׂרֶת חֲרָצֵי הַחֶלֶב
 הָאֵלֶּה תָּבִיא לְשֶׁר־הָאֵלֶּף וְאֶת־אֲחִידָא תַּפְקֹד לְשָׁלוֹם וְאֶת־
 עֲרֵבְתֶם תַּקַּח: וְשָׂאוֹל וְהִמָּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּעֵמֶק הָאֵלֶּה
 נִלְחָמִים עִם־פְּלִשְׁתִּים: ׀ וַיִּשְׁכֹּם דָּוִד בַּבֹּקֶר
 וַיִּטֵּשׁ אֶת־הַצֹּאֵן עַל־שֹׁמֵר וַיִּשָּׂא וַיִּלְךְ כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יְשׁוּעַהוּב וַיָּבֵא
 הַמַּעֲגָלָה וְהַחִיל הַיֵּצֵא אֶל־הַמַּעֲרֹכָה וְהִרְעוּ בַּמְּלַחְמָה: וַתַּעֲרֹךְ
 יִשְׂרָאֵל וּפְלִשְׁתִּים מַעֲרֹכָה לַקְּרָאת מַעֲרֹכָה: וַיִּטֵּשׁ דָּוִד
 אֶת־הַכֵּלִים מֵעַלְיוֹ עַל־יַד שׁוֹמֵר הַכֵּלִים וַיִּרְצֵן הַמַּעֲרֹכָה וַיָּבֵא
 וַיִּשְׂאֵל לְאַחִיו לְשָׁלוֹם: וְהוּא מְדַבֵּר עִמָּם וְהִנֵּה אִישׁ הַבְּנִים
 עוֹלָה גְּלִית הַפְּלִשְׁתִּי שָׂמוּ מִגַּת מִמַּעֲרֹכוֹת פְּלִשְׁתִּים וַיְדַבֵּר
 כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמַע דָּוִד: וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּרֹאוֹתָם
 אֶת־הָאִישׁ וַיִּנְסוּ מִפָּנָיו וַיִּירָאוּ מְאֹד: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ יִשְׂרָאֵל
 הֲרֹאִיתֶם הָאִישׁ הָעֹלֶה הַזֶּה כִּי לַחֲרָף אֶת־יִשְׂרָאֵל עָלָה וְהִנֵּה
 הָאִישׁ אֲשֶׁר־יִכְּנוּ יַעֲשֶׂרְנוּ הַמֶּלֶךְ עֶשֶׂר גְּדוֹל וְאֶת־בֵּיתוֹ יִתְּנוּ־לוֹ
 וְאֵת בֵּית אָבִיו יַעֲשֶׂה חֲפְשֵׁי בְּיִשְׂרָאֵל: ׀
 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הָאֲנָשִׁים הָעֹמְדִים עִמּוֹ לֵאמֹר מַה־יַּעֲשֶׂה לְאִישׁ
 אֲשֶׁר יִכֶּה אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי הַלֵּז וְהִסִּיר חֲרָפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל כִּי
 מִי הַפְּלִשְׁתִּי הָעֹרֵל הַזֶּה כִּי חָרַף מַעֲרֹכוֹת אֱלֹהִים חַיִּים: וַיֹּאמֶר
 לוֹ הָעָם כַּדְּבַר הַזֶּה לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר יִכְּנוּ: וַיִּשְׁמַע
 אֱלִיאֵב אָחִיו הַגְּדוֹל כַּדְּבָרוֹ אֶל־הָאֲנָשִׁים וַיַּחֲרֹאֲף אֱלִיאֵב
 כַּדָּוִד וַיֹּאמְרוּ לְמַה־זֶּה יִרְדֹּת וְעַל־מִי נִטְשָׁת מְעַט הַצֹּאֵן הַהִנֵּה
 בַּמִּדְבָּר אֲנִי יַדְעֵתִי אֶת־זִדְדֹךָ וְאֵת רָע לְבַבְךָ כִּי לְמַעַן רֹאוֹת

הערות

ממערכות. זהו הקרי, והכתיב 'ממערות'.

כט המלחמה ירדת: ויאמר דוד מה עשיתי עתה הלוא דבר
 6 הוא: ויסב מאצלו אל-מול אחר ויאמר כדבר הזה וישבהו
 7 העם דבר כדבר הראשון: וישמעו הדברים אשר דבר דוד
 8 ויגדו לפני-שאול ויקחהו: ויאמר דוד אל-שאול אל-יפל לב-
 9 אדם עליו עבדך ילך ונלחם עם-הפלשתי הזה: ויאמר שאול
 10 אל-דוד לא תוכל ללכת אל-הפלשתי הזה להלחם עמו כי-
 11 גער אתה והוא איש מלחמה מנעריו: ׀ ויאמר
 12 דוד אל-שאול רעה היתה עבדך לאביו בצאן ובא הארי ואת-
 13 הדוב ונשא שיה מהעדר: ויצאתי אחריו והכתינו והצלתי מפיו
 14 ויקם עלי והחזקתי בזקנו והכתינו והמיתנו: גם את-הארי
 15 גם-הדב הכה עבדך והיה הפלשתי הערל הזה כאחד מהם
 16 כי חרף מערכת אלהים חיים: ׀ ויאמר דוד
 יהיה אשר הצלני מיד הארי ומיד הדב הוא יצלני מיד
 הפלשתי הזה ׀ ויאמר שאול אל-דוד לך
 ויהיה יהיה עמך:

הפטרת כי-תבוא

ההפטרה מדברת על מזבח הושע בהר עיכל וכו', כמו שצוה משה עבד יי בפרשה.
 ומוסיפים ענין יושבי גבעון ושנעשו עבדים לעדה ולמזבח, כמבואר בפרשה שיתנד יי עליון
 על כל הגוים וכו'.

ח אַז יבנה יהושע מזבח ליהוה אלהי ישראל בהר עיבל:
 14 כאשר צוה משה עבד-יהוה את-בני ישראל ככתוב
 בספר תורת משה מזבח אבנים שלמות אשר לא-הניף עליהן
 15 ברזל ויעלו עליו עלות ליהוה ויזבחו שלמים: ויכתב-שם

מקורות

הפטרת כי תבוא. יס"ו, ת, לילה, ט, ט"ז.

עַל־הָאֲבָנִים אֵת מִשְׁנֵה תוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב לְפָנַי בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: וְכָל־יִשְׂרָאֵל וּזְקֵנָיו וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטֵי עֹמְדִים מִזֶּהוּ
 וּמִזֶּהוּ לְאַרְוֹן נֶגֶד הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נִשְׁאִיו אַרְוֹן בְּרִית־יְהוָה
 כִּגְרֹ כַּאֲזָרַח חֲצִיזוֹ אֶל־מוֹל הַר־גְּרִזִים וְהַחֲצִיזוֹ אֶל־מוֹל הַר־
 עֵיבַל כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֲבַד־יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם יִשְׂרָאֵל
 בְּרֵאשֵׁנָה: וְאַחֲרֵי־כֵן קָרָא אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַבְּרָכָה
 וְהַקְּלָלָה כְּכֹל־הַפְּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה: לֹא־הָיָה דָבָר מִכָּל
 אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא־קָרָא יְהוֹשֻׁעַ נֶגֶד כָּל־קְהַל
 יִשְׂרָאֵל וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ בְּקִרְבָּם: וַיְהִי כַשְּׁמַע
 כָּל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּהָר וּבְשֹׁפְלָה וּבְכָל־חוֹף
 הַיָּם הַגְּדוֹל אֶל־מוֹל הַלְּבָנוֹן הַחֲתִי וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי
 הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם־יְהוֹשֻׁעַ וְעִם־יִשְׂרָאֵל
 פָּה אֶחָד: פ

וַיִּשְׁבִּי גְבַעוֹן שָׁמְעוּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וְלָעִי: וַיַּעֲשׂוּ
 גַם־הֵמָּה בְּעַרְמָה וַיִּלְכּוּ וַיִּצְטִירוּ וַיִּקְחוּ שָׂקִים בָּלִים לַחֲמוּרֵיהֶם
 וְנֹאדוֹת יַיִן בָּלִים וּמִבְּקָעִים וּמִצְרָרִים: וַנַּעֲלֹת בָּלוֹת וּמִטְּלָאוֹת
 בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׁלָמוֹת בָּלוֹת עֲלֵיהֶם וְכָל־לֶחֶם צִידָם יָבֵשׁ הָיָה
 נִקְדָּים: וַיִּלְכּוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגְּלָגָל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
 וְאֶל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְץ רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה כְּרַתוּ־לָנוּ בְּרִית:
 וַיֹּאמֶר אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַחִוִּי אוֹלֵי בְּקִרְבֵי אַתָּה יוֹשֵׁב וְאַיִךְ
 אֶכְרַת־לָךְ בְּרִית: וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ אֲנַחְנוּ וַיֹּאמֶר
 אֵלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי אַתֶּם וּמֵאַיִן תְּבֹאוּ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאַרְץ
 רְחוֹקָה מְאֹד בָּאוּ עֲבָדֶיךָ לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־שָׁמַעְנוּ שָׁמְעוּ

הערות

וַיֹּאמְרוּ. זהו הקרי, והכתיב וַיֹּאמְרוּ. אֶכְרַת־. זהו הקרי, והכתיב אֶכְרַת־.

וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרַיִם: וְאֵתוּ כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לְשָׁנֵי מַלְכֵי
 הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וְלַעֹג
 מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן אֲשֶׁר בְּעֶשְׂתָרוֹת: וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ זְקִינֵינוּ וְכָל־יִשְׁבֵי
 אֶרְצֵנוּ לֵאמֹר קָחוּ בְיַדְכֶם צִידֵה לַדֶּרֶךְ וּלְכוּ לְקַרְאתֶם וְאָמַרְתֶּם
 אֵלֵיהֶם עַבְדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה כָּרְתוּ־לָנוּ בְרִית: זֶהוּ לַחֲמֵנוּ חָם
 הַצִּטִּינֵנוּ אֹתוֹ מִבְּתֵינוּ בַּיּוֹם צִאתֵנוּ לְלַכְתּ אֵלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה
 יָבֵשׁ וְהָיָה נִקְדִים: וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מִלְּאֵנוּ חֲדָשִׁים
 וְהִנֵּה הִתְבַּקְּעוּ וְאֵלֶּה שְׁלֹמוֹתֵינוּ וְנִעְלֵינוּ בְּלוֹ מֶרֶב הַדֶּרֶךְ מְאֹד:
 וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצִּידָם וְאֶת־פִּי יְהוָה לֹא שָׁאלוּ: וַיַּעַשׂ לָהֶם
 יְהוֹשֻׁעַ שָׁלוֹם וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית לְחַיּוֹתָם וַיִּשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי
 הָעֵדָה: וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרַי אֲשֶׁר־כָּרְתוּ לָהֶם בְּרִית
 וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־קָרְבִים הֵם אֵלָיו וּבְקֶרְבוֹ הֵם יֹשְׁבִים: וַיִּסְעוּ
 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְעָרֵיהֶם גְּבֻעוֹן
 וְהַכְּפִירָה וּבְאֵרוֹת וּקְרִית יַעֲרִים: וְלֹא הָכֹס בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כִּי־נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְנוּ
 כָּל־הָעֵדָה עַל־הַנְּשִׂאִים: וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַנְּשִׂאִים אֶל־כָּל־הָעֵדָה
 אֲנַחְנוּ נִשְׁבְּעֵנוּ לָהֶם בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא נוּכַל
 לְגַזֵּעַ בָּהֶם: זֹאת נַעֲשֶׂה לָהֶם וְהַחִיָּה אוֹתָם וְלֹא־יְהִיָּה עָלֵינוּ
 קֶצֶף עַל־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר־נִשְׁבְּעֵנוּ לָהֶם: וַיֹּאמְרוּ אֵלֵיהֶם
 הַנְּשִׂאִים יַחֲיוּ וַיְהִיו חֲטָבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי־מַיִם לְכָל־הָעֵדָה כַּאֲשֶׁר
 דִּבְּרוּ לָהֶם הַנְּשִׂאִים: וַיִּקְרָא לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ וַיְדַבֵּר אֵלֵיהֶם לֵאמֹר
 לְמָה רַמִּיתֶם אֹתָנוּ לֵאמֹר רְחוּקִים אֲנַחְנוּ מִכֶּם מְאֹד וְאַתֶּם
 בְּקֶרְבָנוּ יֹשְׁבִים: וְעַתָּה אָרוּרִים אַתֶּם וְלֹא־יִכְרַת מִכֶּם עֹבֵד
 וְחֲטָבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לְבַיִת אֱלֹהֵי: וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ
 כִּי הִגַּד הִגַּד לְעַבְדֶיךָ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה

עבְדוּ לָתֵת לָכֶם אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְלֹהֶשְׁמִיד אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
 מִפְּנֵיכֶם וַיִּירָא מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵינוּ מִפְּנֵיכֶם וַנַּעֲשֶׂה אֶת־הַדְּבָר
 הַזֶּה: וְעַתָּה הִנְנוּ בְיַדְךָ כְּשׁוֹב וְכַיֵּשֶׁר בְּעֵינֶיךָ לַעֲשׂוֹת לָנוּ עֲשֵׂה:
 וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן וַיִּצַּל אוֹתָם מִיַּד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא הִרְגוּם: וַיִּתְּנֵם
 יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא חֻטְבֵי עֵצִים וְשׂוֹאֲבֵי מַיִם לַעֲדָה וּלְמִזְבֵּחַ
 יְהוָה עַד־הַיּוֹם הַזֶּה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר: פ

הפטרת נצבים

ההפטרה מדברת על שיהושע אסף את כל שבטי ישראל והזהירם על עבודת יי, כְּאֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה בְּפָרְשָׁה.

וַיֹּאסֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׂכֻמָּה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי
 יִשְׂרָאֵל וּלְרָאשָׁיו וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרֵיו וַיִּתְּיָצְבוּ לִפְנֵי
 הָאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הַנְּהָר יֹשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תֵּרַח אָבִי אֲבִרָהָם
 וְאָבִי נַחֲוֹר וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים: וְאֶמְקַח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־
 אֲבִרָהָם מֵעֶבֶר הַנְּהָר וְאוֹלָךְ אֹתוֹ בְּכָל־אָרֶץ כְּנָעַן וְאַרְבֶּה
 אֶת־זֶרְעוֹ וְאֶתְּנֶנּוּ לְךָ אֶת־יִצְחָק: וְאֶתְּנֶנּוּ לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־עֵשָׂו
 וְאֶתְּנֶנּוּ לְעֵשָׂו אֶת־הַר שְׁעִיר לְרֵשֶׁת אוֹתוֹ וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יֵרְדוּ
 מִצְרָיִם: וְאֶשְׁלַח אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶנְגַּף אֶת־מִצְרָיִם כְּאֲשֶׁר
 עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ וְאַחֵר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם: וְאוֹצִיא אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם
 מִמִּצְרָיִם וַתָּבֹאוּ הַיַּמָּה וַיִּרְדְּפוּ מִצְרָיִם אַחֲרַי אֲבוֹתֵיכֶם בְּרֶכֶב
 וּבַפָּרָשִׁים יַם־סוּף: וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁמַע מֵאֲפֵל בֵּינֵיכֶם וּבֵין
 הַמִּצְרָיִם וַיָּבֵא עָלָיו אֶת־הַיָּם וַיַּכֶּסְהוּ וַתִּרְאֶינָה עֵינֵיכֶם אֶת־
 אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְּמִצְרָיִם וַתִּשְׁבּוּ בַּמִּדְבָּר יָמִים רַבִּים: וְאַבְרָם

מקורות

הפטרת נצבים. יח"ו כד, א' ד"ט.

הערות

וְאַרְבֶּה. זהו הקרי, והכתיב זאבאה. וְאַבְרָם. זהו הקרי, והכתיב זאבאה.

אַתְּכֶם אֶל-אֶרֶץ הָאֱמֹרִי הַיּוֹשֵׁב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּלַּחֲמוּ אֶתְכֶם
 וְאַתֶּן אוֹתָם בְּיַדְכֶם וַתִּירְשׁוּ אֶת-אֶרְצָם וְאַשְׁמִידֶם מִפְּנֵיכֶם:
 וַיָּקָם בָּלַק בֶּן-צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא
 לְבַלְעָם בֶּן-בְּעוֹר לְקַלֵּל אֶתְכֶם: וְלֹא אָבִיתִי לְשִׁמְעַ לְבַלְעָם
 וַיְבָרֶךְ בְּרוּךְ אַתְּכֶם וְאַצֵּל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ: וַתַּעֲבְרוּ אֶת-הַיַּרְדֵּן
 וַתָּבֹאוּ אֶל-יְרִיחוֹ וַיִּלַּחֲמוּ בַכֶּם בְּעַלְיִ-יְרִיחוֹ הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
 וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַגְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי וְאַתֶּן אוֹתָם בְּיַדְכֶם:
 וְאַשְׁלַח לְפָנֵיכֶם אֶת-הַצֹּרְעָה וַתִּגְרַשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי
 הָאֱמֹרִי לֹא בַחֲרָבָה וְלֹא בַקְּשֶׁתָהּ: וְאַתֶּן לָכֶם אֶרֶץ אֲשֶׁר
 לֹא-יִגְעַת בָּהּ וְעָרִים אֲשֶׁר לֹא-בְנִיתֶם וַתִּשְׁבּוּ בָהֶם כְּרֹמִים
 וְזִיתִים אֲשֶׁר לֹא-נִטְעַתֶם אִתְּם אֲכָלִים: וְעֵתָה יִרְאוּ אֶת-יְהוָה
 וְעָבְדוּ אֹתוֹ בְּתַמִּים וּבִאֵמֶת וְהִסִּירוּ אֶת-אֱלֹהֵים אֲשֶׁר עָבְדוּ
 אֲבוֹתֵיכֶם בְּעֵבֶר הַנֶּהָר וּבַמְצָרִים וְעָבְדוּ אֶת-יְהוָה: וְאִם רָע
 בְּעֵינֵיכֶם לַעֲבֹד אֶת-יְהוָה בַּחֲרוּ לָכֶם הַיּוֹם אֶת-מִי תַעֲבֹדוּן
 אִם אֶת-אֱלֹהֵים אֲשֶׁר-עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנֶּהָר וְאִם
 אֶת-אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אִתְּם יֹשְׁבִים בְּאֶרְצָם וְאַנְכִי וּבֵיתִי
 נַעֲבֹד אֶת-יְהוָה: פ

וַיַּעַן הָעָם וַיֹּאמְרוּ חֲלִילָה לָנוּ מֵעַזֵּב אֶת-יְהוָה לַעֲבֹד אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים: כִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ וְאֶת-אֲבוֹתֵינוּ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ אֶת-הָאֹתוֹת הַגְּדֹלוֹת
 הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵנוּ בְּכָל-הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלְכָנוּ בָּהּ וּבְכָל הָעַמִּים
 אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בְּקִרְבָּם: וַיִּגְרַשׁ יְהוָה אֶת-כָּל-הָעַמִּים וְאֶת-הָאֱמֹרִי
 יֹשֵׁב הָאֶרֶץ מִפְּנֵינוּ גַם-אֲנַחְנוּ נַעֲבֹד אֶת-יְהוָה כִּי-הוּא אֱלֹהֵינוּ:

הערות

מעבר. זהו הקרי, והכתיב 'בעבר'.

הפטרת וילך

קנה

בְּאִשֶּׁר הַפְּרָשִׁיֹת מִחֲבֵרוֹת מִפְּטִירִים הַפְּטָרָה זו.

ההפטרה מדברת שיש לדרוש את יי, השיד לימי ראש השנה, כמו שאמרו בתלמוד, 'אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים'.

- גה דְרִשׁוּ יְהוָה בְּהַמְצָאוֹ קִרְאוּהוּ בְּהִיְתוֹ קְרוֹב: יַעֲזֹב רָשָׁע
 ז דְרָכָו וְאִישׁ אֶן מַחְשַׁבְתּוֹ וַיֵּשֶׁב אֶל־יְהוָה וַיִּרְחַמֵּהוּ
 ח וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יִרְבֶּה לְסֻלּוֹחַ: כִּי לֹא מַחְשַׁבֹתַי מַחְשַׁבֹתֵיכֶם
 ט וְלֹא דַרְכֵיכֶם דַּרְכֵי נְאֻם יְהוָה: כִּי־גָבְהוּ שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן
 י גָּבְהוּ דַּרְכֵי מַדְרֵיכֵיכֶם וּמַחְשַׁבְתֵי מַחְשַׁבְתֵיכֶם: כִּי כַּאֲשֶׁר
 יא יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן־הַשָּׁמַיִם וְשִׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִסְהַרְוֶה
 יב אֶת־הָאָרֶץ וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לְזֵרַע וְלֶחֶם לְאֹכְלֵי:
 יג כֵּן יִהְיֶה דְבַרִּי אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי לֹא־יָשׁוּב אֵלַי רִיקִם כִּי אִם־
 יד עֲשֵׂה אֶת־אֲשֶׁר חָפְצָתִי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּיו: כִּי־בִשְׂמִיחָה
 טו תֵּצְאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוֹבְלוּן הַהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֵיכֶם
 טז רְנָה וְכָל־עֵצֵי הַשֵּׁדָה יִמְחֲאוּ־כָף: תַּחַת הַנְּעֻצוֹן יַעֲלֶה בְרוֹשׁ
 יז וְתַחַת הַסְּרַפָּד יַעֲלֶה הַדָּם וְהָיָה לַיהוָה לְשֵׁם לְאוֹת עוֹלָם
 ח לא יִכָּרֵת: פ
- טז כֹּה אָמַר יְהוָה שְׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה כִּי־קְרוֹבָה יִשׁוּעָתִי
 טז לָבוֹא וְצְדָקָתִי לְהַגְלוֹת: אֲשֶׁרִי אָנוֹשׁ יַעֲשֶׂה־זֹאת וּבֶן־אָדָם
 טז יִחְזִיק בָּהּ שֹׁמֵר שַׁבָּת מִחֻלּוֹ וְשֹׁמֵר יָדוֹ מִמַּעֲשׂוֹת כָּל־רָע:
 טז וְאֶל־יֹאמֵר בֶּן־הַנֶּזֶר הַנְּלוֹה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר
 טז הַבְּדֵל יַבְדִּילַנִי יְהוָה מֵעַל עַמּוֹ וְאֶל־יֹאמֵר הַסְּרִיס הֵן אֲנִי
 טז עֵץ יַבֵּשׁ: פ
- ד כִּי־כָהוּ אָמַר יְהוָה לְסַרְיִסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת־שַׁבָּתוֹתַי וּבָחֲרוּ

מקורות

הפטרת וילך. ישע' נה, ריג, טו, חדת. ראו פסקי רי"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ה, חות ו. כמו
 שאמרו בתלמוד. בבלי כ"ה, דף יח ע"ב.

הערות

ותחת. זהו הקרי, והכתיב
 יתחת.

ה בַּאֲשֶׁר חִפַּצְתִּי וּמְחִזְקִים בְּבְרִיתִי: וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי
 יד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתְּנֶנְךָ אֲשֶׁר לֹא
 ו יִכָּרֵת: ׀ וּבְנֵי הַנֶּזֶר הַגְּלוּיִם עַל־יְהוָה לְשָׁרְתוֹ
 ז וּלְאַהֲבָה אֶת־שֵׁם יְהוָה לְהִיּוֹת לוֹ לְעֹבְדִים כָּל־שָׁמֵר שַׁבַּת
 ז מִחֻלָּלוֹ וּמְחִזְקִים בְּבְרִיתִי: וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הָר קֹדֶשִׁי וְשִׁמְחָתִים
 ח בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלְתֵיהֶם וּבְחִיֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל־מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי
 ח בֵּית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים: נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה מִקְבֵּץ גְּדַחֵי
 יִשְׂרָאֵל עוֹד אֶקְבֵּץ עֲלֵי לְגֻקְבָּצָיו:

הפטרת שבת תשובה

ההפטרה מדברת על התשובה והחזרה אליו ותבונה, מפני שנאמרת בין ראש השנה ליום
 הכפורים, שהם ימי תשובה.

יד **שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל** עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעוֹנֶיךָ: קָחוּ
 ז עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָה אָמְרוּ אֱלֹהֵינוּ כָּל־תְּשׁוּבָה
 ד עוֹן וְקַח־טוֹב וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ: אֲשׁוּרוּ לֹא יוֹשִׁיעֵנו
 ח עַל־סוֹס לֹא נִרְכָּב וְלֹא־נֹאמַר עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
 ח אֲשֶׁר־בָּךְ יִרְחַם יְתוֹם: אֲרַפֵּא מְשׁוּבָתָם אֲהַבֶּם נְדָבָה כִּי
 ו שָׁב אִפִּי מִמֶּנּוּ: אֲהִיָּה כְּטַל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כְּשׁוֹשַׁנָּה וַיִּךְ
 ז שָׁרְשָׁיו כְּלִבְנוֹן: יִלְכוּ יִנְקוּתָיו וַיְהִי כְזֵית הוֹדוֹ וַיִּרֶח לוֹ כְּלִבְנוֹן:
 ח יִשְׁבוּ יִשְׁבֵי בְּצֵלוֹ יִחִיו דָּגָן וַיִּפְרְחוּ כַגֶּפֶן זָכְרוּ כִּיִּן לְבָנוֹן:
 ח אֲפָרִים מֵה־לֵּי עוֹד לְעַצְבִּים אֲנִי עֲנִיתִי וְאֲשׁוּרְנוּ אֲנִי כְּבָרוּשׁ
 י רַעֲנָן מִמֶּנִּי פְרִיָךְ נִמְצָא: מִי חֲכַם וַיִּבֶן אֱלֹהֵי נְבוֹן וַיִּדְעַם
 י כִּי־יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי יְהוָה וַצַּדִּיקִים יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם:

מקורות

הפטרת שבת תשובה. הוש' יד, צ"ה, מיכ' ז, יחזק' פסוקי ריא"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ה, לוח ו. על התשובה וכו'. ע"פ לבוש
 לוי"ח, סי' תכח, ס"ח.

זי מִי־אֵל כְּמוֹד נִשְׂא עֵוֹן וְעֵבֶר עַל־פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית נִחַלְתּוּ
 יט לֹא־הֶחְזִיק לְעַד אֲפֹו כִי־חִפֵּץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב יִרְחַמֶּנּוּ
 כ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל־חַטָּאוֹתֵם: תִּתֵּן אֲמֶת
 לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ מִיְמֵי קֹדֶם:

הפטרת האזינו

ההפטרה מדברת על תוכחה שמסר יחזקאל לישראל, על אף שהקדוש ברוך הוא היטיב
 עמם, סרו מעליו ואת מצותיו לא שמרו, מעין הפרשה שבה נתן משה תוכחה לעמו על זאת.

כז כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה וְלִקְחֹתִי אֲנִי מִצִּמְרַת הָאָרֶז הָרְמָה וְנִתַּתִּי
 כח מִרְאֵשׁ יִנְקוּתֵיךָ רֶךְ אֶקְטֹף וְשִׁתְּלֹתִי אֲנִי עַל הַר־גְּבִיָּה
 כט וְתִלּוּל: בְּהַר מְרוֹם יִשְׂרָאֵל אֲשִׁתְּלֶנּוּ וְנִשְׂא עֲנָף וְעֵשֶׂה פְּרִי
 ד וְהִיָּה לְאָרֶז אֲדִיר וְשִׁכְנֵנו תַּחְתּוֹ כֹּל צֶפֶר כָּל־כַּנָּף בְּצֵל דְּלִיּוֹתָיו
 דב תִּשְׁכַּנָּה: וַיִּדְעוּ כָּל־עַצֵי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי יְהוִה הַשֹּׁפֵלֶתִי עֵץ
 גְּבִיָּה הַגְּבִיָּהִי עֵץ שֹׁפֵל הוֹבִשְׁתִּי עֵץ לָח וְהִפְרַחְתִּי עֵץ יִבֹּשׁ
 אֲנִי יְהוִה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי: פ

דה וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: מֵהַלָּכֶם אַתֶּם מְשַׁלִּים אֶת־הַמֶּשֶׁל
 דו הַזֶּה עַל־אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אָבוֹת יֹאכְלוּ בָסֶר וְשִׁנֵי הַבָּנִים
 ה תִּקְהִינָה: חִי־אֲנִי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה אִם־יְהִיָּה לָכֶם עוֹד מֶשֶׁל
 ד ט הַמֶּשֶׁל הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל: הֵן כָּל־הַנְּפֹשׁוֹת לִי הֵנָּה כִּנְפֹשׁ הָאָב
 ה וּכְנֹפֶשׁ הַבֵּן לִי־הֵנָּה הַנְּפֹשׁ הַחַטָּאת הִיא תָמוֹת: וְאִישׁ כִּי־יְהִיָּה
 ו צְדִיק וְעָשֶׂה מִשְׁפָּט וְצָדִיקָה: אֶל־הַהָרִים לֹא אֲכָל וְעֵינָיו לֹא
 ז נִשְׂא אֶל־גְּלוּלֵי בַיִת יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אִשֶׁת רַעְהוּ לֹא טָמָא
 ח וְאֶל־אִשָּׁה נָדָה לֹא יִקְרַב: וְאִישׁ לֹא יוֹנֵה חֲבֻלְתוֹ חוֹב יֹשִׁיב
 ט גְּזֻלָּה לֹא יִגְזֹל לַחְמוֹ לְרַעֵב יִתֵּן וְעִירִם יִכְסֶה־בַּגָּד: בְּנִשְׁפָּךְ

מקורות

הפטרת האזינו. יחז' ח, כב"כד, יח, ח"לכ.

לֹא־יִתֵּן וְתִרְבִּית לֹא יִקַּח מֵעֹל יֹשִׁיב יָדוֹ מִשְׁפָּט אֲמַת יַעֲשֶׂה
 בֵּין אִישׁ לְאִישׁ: בְּחֻקֹּתַי יִהְיֶה וּמִשְׁפָּטֵי שֹׁמֵר לַעֲשׂוֹת אֲמַת
 צְדִיק הוּא חַיָּה יְחִיָּה נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: וְהוֹלִיד בֶּן־פְּרִיץ שִׁפְךָ
 דָּם וַעֲשֶׂה אָח מֵאַחַד מֵאלֹהֵי: וְהוּא אֶת־כָּל־אֱלֹהֵי לֹא עָשָׂה כִּי
 גַם אֶל־הַהָרִים אָכַל וְאֶת־אֲשֶׁת רַעְהוּ טָמֵא: עָנִי וְאֲבִיוֹן הוֹנָה
 גְּזֻלֹת גְּזֹל חֶבֶל לֹא יֹשִׁיב וְאֶל־הַגְּלוּלִים נָשָׂא עֵינָיו תוֹעֵבָה
 עָשָׂה: בְּנִשְׁךְ נָתַן וְתִרְבִּית לָקַח וְחֵי לֹא יְחִיָּה אֶת כָּל־הַתּוֹעֵבוֹת
 הָאֵלֶּה עָשָׂה מוֹת יוֹמָת דָּמִיו בּוֹ יְהִיָּה: וְהִנֵּה הוֹלִיד בֶּן וַיֵּרָא
 אֶת־כָּל־חַטָּאת אָבִיו אֲשֶׁר עָשָׂה וַיֵּרָאָה וְלֹא יַעֲשֶׂה כִּהְיוֹ:
 עַל־הַהָרִים לֹא אָכַל וְעֵינָיו לֹא נָשָׂא אֶל־גְּלוּלֵי בַּיִת יִשְׂרָאֵל
 אֶת־אֲשֶׁת רַעְהוּ לֹא טָמֵא: וְאִישׁ לֹא הוֹנָה חֶבֶל לֹא חֶבֶל
 וּגְזֻלָּה לֹא גְזֹל לַחֲמוֹ לְרַעֵב נָתַן וְעֵרוֹם כֶּסֶף־בְּגָד: מֵעַנֵּי הַשִּׁיב
 יָדוֹ נִשְׁךְ וְתִרְבִּית לֹא לָקַח מִשְׁפָּטֵי עָשָׂה בְּחֻקֹּתַי הֵלֶךְ הוּא
 לֹא יָמוּת בְּעֵוֹן אָבִיו חַיָּה יְחִיָּה: אָבִיו כִּי־עָשָׂק עָשָׂק גְּזֹל
 גְּזֹל אָח וְאֲשֶׁר לֹא־טוֹב עָשָׂה בְּתוֹךְ עַמּוֹ וְהִנֵּה־מָת בְּעוֹנוֹ:
 וְאִמְרַתֶּם מִדַּע לֹא־נָשָׂא הֵבִן בְּעוֹן הָאָב וְהֵבִן מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
 עָשָׂה אֶת כָּל־חֻקֹּתַי שֹׁמֵר וַיַּעֲשֶׂה אִתֶּם חַיָּה יְחִיָּה: הַנֶּפֶשׁ
 הַחַטָּאת הִיא תָמוּת בֶּן לֹא־יִשְׂאוּ בְּעוֹן הָאָב וְאָב לֹא יִשְׂאוּ
 בְּעוֹן הֵבִן צְדָקַת הַצְּדִיק עָלָיו תִּהְיֶה וְרַשְׁעַת הַרְשָׁע עָלָיו
 תִּהְיֶה: ׀ וְהַרְשָׁע כִּי יָשׁוּב מִכָּל־חַטָּאתוֹ
 אֲשֶׁר עָשָׂה וְשֹׁמֵר אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה חַיָּה
 יְחִיָּה לֹא יָמוּת: כָּל־פְּשָׁעָיו אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא יִזְכְּרוּ לוֹ בְּצְדָקָתוֹ
 אֲשֶׁר־עָשָׂה יְחִיָּה: הַחֶפֶץ אַחֲפִץ מוֹת רָשָׁע נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה

הערות

הַרְשָׁע. וְהוּא הַקָּרִי, וְהַכְּתִיב יִרְשָׁע.

הָלוֹא בָּשׁוּבוּ מִדְּרָכֵי וַיְחִיָּה: ם
 וּבָשׁוּב צְדִיק כד
 מִצְדָּקְתוֹ וְעָשָׂה עוֹל כָּל־הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה הִרְשָׁע יַעֲשֶׂה
 וַיְחִי כָל־צְדָקְתוֹ אֲשֶׁר־עָשָׂה לֹא תִזְכְּרֶנָּה בְּמַעַלּוֹ אֲשֶׁר־מַעַל
 וּבַחֲטָאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא בָּם יָמוּת: וְאָמַרְתֶּם לֹא יִתְּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי כה
 שְׂמַעוּ־נָא בַּיִת יִשְׂרָאֵל הַדְּרָכִי לֹא יִתְּכֵן הֲלֹא דְרָכֵיכֶם לֹא
 יִתְּכֵנוּ: בָּשׁוּב־צְדִיק מִצְדָּקְתוֹ וְעָשָׂה עוֹל וּמַת עֲלֵיהֶם בְּעוֹלוֹ כו
 אֲשֶׁר־עָשָׂה יָמוּת: ם
 וּבָשׁוּב רָשָׁע מִרְשָׁעוֹ כז
 אֲשֶׁר עָשָׂה וַיַּעַשׂ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה הוּא אֶת־נַפְשׁוֹ יַחֲיֶה: וַיִּרְאֶה כח
 וַיָּשָׁב מִכָּל־פְּשָׁעָיו אֲשֶׁר עָשָׂה חָיו יַחֲיֶה לֹא יָמוּת: וְאָמְרוּ בַּיִת כט
 יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְּכֵן דֶּרֶךְ אֲדֹנָי הַדְּרָכִי לֹא יִתְּכֵנוּ בַּיִת יִשְׂרָאֵל
 הֲלֹא דְרָכֵיכֶם לֹא יִתְּכֵנוּ: לִכֵּן אִישׁ כְּדְרָכֵי אֲשַׁפֵּט אֶתְכֶם פ
 בַּיִת יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה שׁוּבוּ וְהָשִׁיבוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵיכֶם
 וְלֹא־יְהִיֶה לְכֶם לְמִכְשׁוֹל עוֹן: הַשְׁלִיכוּ מֵעַלְיֶכֶם אֶת־כָּל־ פ
 פְּשָׁעֵיכֶם אֲשֶׁר פָּשַׁעְתֶּם בָּם וַעֲשׂוּ לְכֶם לֵב חַדָּשׁ וְרוּחַ חַדָּשָׁה
 וְלִמָּה תִמְתּוּ בַּיִת יִשְׂרָאֵל: כִּי לֹא אַחֲפֹץ בְּמוֹת הַמֵּת נְאֻם אֲדֹנָי פ
 יְהוִה וְהָשִׁיבוּ וַיְחִיו: פ

הפטרת מחר חודש

ההפטרה מדברת על ראש חודש, שהוא כמו הזכרת ראש חודש, ויש בה מעניינא דיומא.

וַיֹּאמְרוּ־לוֹ יְהוֹנָתָן מִחַר חֹדֶשׁ וְנִפְקְדָתָ כִּי יִפְקֹד מוֹשָׁבְךָ: יח
 וְשַׁלְשֶׁת תִּרְדּוּ מְאֹד וּבֹאתְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־ יט
 נִסְתַּרְתָּ שָׁם בַּיּוֹם הַמַּעֲשֶׂה וַיִּשְׁבֶּת אֶצֶל הָאֶבֶן הָאֲזוּל: וְאֲנִי כ
 שְׁלֹשֶׁת הַחֲצִיִּים צְדָה אוֹרָה לְשַׁלַּח־לִי לְמִטְרָה: וְהִנֵּה אֶשְׁלַח כא

מקורות

הפטרת מחר חודש. ש"א כ, יח"מב; בבלי מגילה, דף לא ע"א; פסוקי ח"ד; מס"ו פ"ו ח, ה"ז; פסוקי ריא"ז

ע"מ"ם מגילה פ"ד, ה"ה, אות ד. שהוא כמו הזכרת ראש חודש. ע"פ אור"ח ח"א, ה' קריאת ס"ת, אות ס.

הערות

וַיָּשָׁב. וזהו הקרי,

והכתיב וישוב.

אֶת־הַנֶּזֶר לָךְ מִצָּא אֶת־הַחֲצִים אִם־אָמַר אִמֵּר לְנֶזֶר הִנֵּה
 הַחֲצִים מִמֶּךָ וְהִנֵּה קָחְנוּ וּבָאָה כִּי־שָׁלוֹם לָךְ וְאִין דְּבַר
 חִי־יְהוּה: וְאִם־כֹּה אָמַר לְעֵלֶם הִנֵּה הַחֲצִים מִמֶּךָ וְהִלָּאָה לָךְ כב
 כִּי שָׁלַחְךָ יְהוּה: וְהַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֲנִי וְאַתָּה הִנֵּה יְהוּה כג
 בִּינִי וּבִינְךָ עַד־עוֹלָם: ׀ וַיִּסְתֵּר דָּוִד בַּשּׂדֶה כד
 וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ אֶל־הַלֶּחֶם לֶאֱכֹל: וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ כה
 עַל־מוֹשָׁבוֹ כַּפֶּעַם בַּפֶּעַם אֶל־מוֹשֵׁב הַקִּיר וַיִּקַּם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב כו
 אַבְנֵר מִצַּד שְׂאוֹל וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד: וְלֹא־דִבֶּר שְׂאוֹל מְאוּמָה
 בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרָה הוּא בְלַתִּי טְהוֹר הוּא כִּי־לֹא כז
 טְהוֹר: ׀

וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד פ

וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל אֶל־יְהוֹנָתָן בְּנֹו מַדּוּעַ לֹא־בָא בֶן־יִשָּׁי גַם־תָּמוּל
 גַּם־הַיּוֹם אֶל־הַלֶּחֶם: וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שְׂאוֹל גִּשְׂאֵל גִּשְׂאֵל כח
 דָּוִד מִעַמּוּדֵי עַד־בֵּית לָחֶם: וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי נָא כִּי זָבַח מִשְׁפָּחָה כט
 לָנוּ בְעִיר וְהוּא צְוָה־לִּי אָחִי וְעַתָּה אִם־מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
 אִמְלִטָה נָא וְאַרְאֶה אֶת־אָחִי עַל־כֵּן לֹא־בָא אֶל־שְׁלַחַן
 הַמֶּלֶךְ: ׀ וַיַּחַר־אַף שְׂאוֹל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ פ
 בֶּן־נַעֲוֹת הַמִּרְדּוֹת הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי־בָחַר אֶתָּה לְבֶן־יִשָּׁי לְבָשְׁתְּךָ
 וּלְבַשְׁתָּ עֲרוֹת אֹמֶךָ: כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשָּׁי חִי עַל־הָאָדָמָה סא
 לֹא תִכּוֹן אֶתָּה וּמִלְכוּתְךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי בֶן־מָוֶת
 הוּא: ׀ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שְׂאוֹל אָבִיו סב
 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוֹמֵת מִן עֲשָׂה: וַיִּטֵּל שְׂאוֹל אֶת־הַחֲנִית
 עָלָיו לְהַכּוֹתוֹ וַיִּדַע יְהוֹנָתָן כִּי־כָלָה הָיָא מֵעַם אָבִיו לְהַמִּית סג

הערות

אֶל־הַלֶּחֶם. זֶהוּ הַקִּיר, וְהַכְּתִיב 'עַל־הַלֶּחֶם'.

אֶת־דָּוֹד: ׀ וַיִּקַּם יְהוֹנָתָן מֵעַם הַשְּׁלֶחָן
 בְּחָרֵי־אָף וְלֹא־אָכַל בַּיּוֹם־הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי נֶעְצַב אֶל־דָּוִד
 כִּי הִכְלָמוּ אָבִיו: ׀ וַיְהִי בִבְקָר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן
 הַשְּׂדֵה לְמוֹעֵד דָּוִד וְנָעַר קִטְוֹן עִמּוֹ: וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֵץ מִצֵּא
 נֹא אֶת־הַחֲצִים אֲשֶׁר אֲנֹכִי מוֹרֶה הַנָּעַר רֵץ וְהוּא־יָרָה הַחֲצִי
 לְהַעֲבֹרוֹ: וַיָּבֹא הַנָּעַר עַד־מְקוֹם הַחֲצִי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא
 יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנָּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחֲצִי מִמֶּךָ וְהִלָּאֵה: וַיִּקְרָא
 יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנָּעַר מִהֲרָה חוּשָׁה אֶל־תַּעֲמֹד וַיִּלְקַט גֶּעַר
 יְהוֹנָתָן אֶת־הַחֲצִים וַיָּבֹא אֶל־אֲדָנָיו: וְהַנָּעַר לֹא־יָדַע מֵאֹמֶה
 אֲדָ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדְּבָר: ׀ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן
 אֶת־כִּלָּיו אֶל־הַנָּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הִבֵּיָה עֵיר: הַנָּעַר
 בָּא וְדָוִד קָם מֵאֶצֶל הַנָּגֶב וַיִּפֹּל לְאַפָּיו אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים וַיִּשְׁקֹוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־דָּוִד
 הִגְדִּיל: וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ
 אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה בֵּינֵינוּ וְיִבְנֶה וּבֵין זָרְעֵינוּ וּבֵין
 זָרְעֶךָ עַד־עוֹלָם: פ

הפטרת שבת וראש חודש

ההפטרה מדברת על ענין ראש חודש, שנאמר בה מדי חודש בקדשו.

כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאֵי וְהָאָרֶץ הַדָּם רַגְלֵי אֵיזָה בַּיִת
 אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵיזָה מְקוֹם מְנוּחָתִי: וְאֶת־כָּל־אֱלֹהֵי יָדֵי
 עֲשׂוֹתָה וַיְהִיו כָּל־אֱלֹהֵי נְאֻם־יְהוָה וְאֶל־זָה אֲבִיט אֶל־עֵנִי
 וְנִבְהָרוּחַ וְחָרַד עַל־דְּבָרִי: שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מִכֶּה־אִישׁ זֹבַח הַשֶּׁה

הערות

תְּחִלָּתִים. זהו הקרי, והכתיב יחוצי. הפטרת שבת וראש חודש. ישע' סו, ח'כ; בבלי מגילה, דף לא ע"א; פסקי ר"ד; שבה"ל, ענין ר"ח, ס' קעט; פסקי ריא"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ה, אות ד. על ענין ראש חודש וכו'. ע"פ ע"פ לזכר חיות, ס' תכה, ס"ב.

מקורות

עָרַף כָּלֵב מֵעֵלָה מִנְחָה דַּם־חַזִּיר מִזְכִּיר לְבִנְיָה מְבָרֵךְ אֲוֹן
 גַּם־הִמָּה בַּחֲרוֹ בְּדַרְכֵיהֶם וּבִשְׁקוּצֵיהֶם נִפְשָׁם חֲפָצָה: גַּם־אֲנִי
 אֲבַחֵר בְּתַעֲלָלֵיהֶם וּמִגּוֹרָתָם אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאִין עֹנֶה
 דְּבַרְתִּי וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבְאֲשֶׁר לֹא־חֲפָצְתִּי
 בַּחֲרוּ: ׀ שָׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה הַחֲרָדִים אֶל־דְּבָרוֹ
 אָמְרוּ אַחֲיֵכֶם שְׁנֵאֵיכֶם מְנַדִּיכֶם לְמַעַן שָׁמִי יִכְבֵּד יְהוָה וְנִרְאָה
 בְּשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יִבְשׂוּ: קוֹל שָׁאוֹן מֵעִיר קוֹל מְהִיכַל קוֹל יְהוָה
 מְשַׁלֵּם גָּמוֹל לְאֵיבָיו: בְּטָרִם תַּחֲוִל יִלְדָה בְּטָרִם יָבֹוא חֶבֶל
 לָהּ וְהַמְלִיטָה זָכָר: מִי־שָׁמַע כְּזֹאת מִי רָאָה כְּאֵלֶּה הַיּוֹחֵל אֶרֶץ
 בְּיוֹם אֶחָד אִם־יִוָּלֵד גְּוִי פֶעַם אַחַת בִּי־חֲלָה גַם־יִלְדָה צִיּוֹן
 אֶת־בְּנֵיהָ: הָאֲנִי אֲשַׁבֵּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמֵר יְהוָה אִם־אֲנִי הַמוֹלִיד
 וְעֲצַרְתִּי אָמַר אֱלֹהֶיךָ: ׀ שִׁמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַם
 וְגִילוּ בָּהּ כָּל־אֲהַבֶיהָ שִׁישׂוּ אֶתְהָ מְשׂוֹשׁ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ:
 לְמַעַן תִּינָקוּ וּשְׂבַעְתֶּם מִשֵּׂד תִּנְחַמֶיהָ לְמַעַן תִּמְצֹו וְהִתְעַנְּגַתֶם
 מִזִּז כְּבוֹדָהּ: ׀ כִּי־כָהוּ אָמַר יְהוָה
 הִנְנִי נֹטֶה־אֶלֶיהָ כְּנֶהֱרַ שְׁלֹום וּכְנָחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גְּוִים וַיִּנְקַתֶם
 עַל־צַד תִּנְשְׂאוּ וְעַל־בְּרָכִים תִּשְׁעֲשְׂעוּ: כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוֹ
 תִּנְחַמְנוּ בֵּן אֲנֹכִי אֲנַחֲמְכֶם וּבִירוּשָׁלַם תִּנְחַמוּ: וּרְאִיתֶם וְשִׂשׂוּ
 לְבַבְכֶם וְעֲצַמוֹתֵיכֶם כִּדְשָׂא תִפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָה אֶת־עַבְדָּיו
 וְזַעַם אֶת־אֵיבָיו: ׀ כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבֹוא
 וְכִסּוּפָה מִרְכַּבְתִּיו לְהַשִּׁיב בְּחֶמֶה אָפוֹ וְגַעַרְתוּ בְּלֹהֲבֵי־אֵשׁ:
 כִּי בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבַחֲרָבוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוֹ חֲלָלִי יְהוָה:
 הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמְטַהֲרִים אֶל־הַגְּזוֹת אַחַר אַחַת בְּתוֹךְ אֲכָלִי

מקורות

בטרם תחיל ילדה. ראו פסוקי ריש"ז עמ"ס מנגילה פ"ד, ה"ה, אות ד.

הערות

אחתה. זהו הקרי, והכתיב 'אחד'.

יח בְּשֵׁר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ וְהַעֲכָבֵר יַחְדָּו יִסְפוּ נְאֻם־יְהוָה: וְאַנְכִי
 מַעֲשִׂיהֶם וּמַחֲשַׁבְתֵּיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְשִׁנּוֹת
 יט וּבָאוּ וּרְאוּ אֶת־כְּבוֹדִי: וְשִׁמְתִי בָהֶם אוֹת וְשַׁלַּחְתִּי מֵהֶם פְּלִיטִים
 אֶל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוֹל וְלוֹד מִשְׁכֵי קָשֶׁת תָּבַל וַיּוֹן הָאֲיִים
 הִרְחַקִּים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעִי וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי
 כ וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי בְּגוֹיִם: וְהִבִּיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם ו
 מִנְּחֵהוּ לִיהוָה בַּסּוֹסִים וּבַרְכָב וּבַצִּבִּים וּבַפָּרָדִים וּבַבְּרֶכְרוֹת
 עַל הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַם אָמַר יְהוָה כֹּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
 כא אֶת־הַמִּנְחָה בְּכָלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה: וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים
 כב לְלוֹיִם אָמַר יְהוָה: כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הִחְדָּשִׁים וְהָאָרֶץ הִחְדָּשָׁה
 אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה עִמָּדִים לִפְנֵי נְאֻם־יְהוָה בֶּן יַעֲמֹד זְרַעְכֶם
 כג וְשִׁמְכֶם: וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ יָבֹא
 כד כָּל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אָמַר יְהוָה: וַיֵּצְאוּ וּרְאוּ בְּפָגְרִי
 הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִי תוֹלְעֵתֶם לֹא תָמוֹת וְאֲשֶׁם לֹא תִכְבֶּה
 וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר: פ

וְחֹזְרִים עַל הַפְּסוּק כְּדֵי לְסַיֵּם בְּדַבְרֵי שְׂבַח וּבְתַנְחוּמִים:

וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ יָבֹא כָּל־בָּשָׂר
 לְהִשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אָמַר יְהוָה:

מקורות

וְחֹזְרִים עַל הַפְּסוּק וכו'. ע"פ שנה"ל, עין ר"ת, ס' קעט.

ההפטרָה מְדַבֵּרֶת עַל פֶּסַח רֵאשׁוֹן שֶׁעָשׂוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא מַעִין הַקְּרִיאָה הַמְּדַבֵּרֶת עַל פֶּסַח רֵאשׁוֹן שֶׁעָשׂוּ בְּמִצְרַיִם.

הִיא אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הוֹשִׁיעַ עֲשֵׂה
 לְךָ חֲרָבוֹת צָרִים וְשׁוֹב מִלְּאֶת-בְּנֵי-
 יִשְׂרָאֵל שֵׁנִית: וַיַּעֲשׂוּ יְהוֹשִׁיעַ
 חֲרָבוֹת צָרִים וַיִּמְלֹךְ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

ה
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב

אֶל-גִּבְעַת הָעֵרְלוֹת: וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-מַלְּיְהוֹשִׁיעַ כָּל-הָעַם
 הַיֵּצֵא מִמִּצְרַיִם הַזֵּכָרִים כָּלֹא אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ בַּמִּדְבָּר
 בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם: כִּי-מַלְּיִם הָיוּ כָּל-הָעַם הַיֵּצֵאִים
 וְכָל-הָעַם הַיִּלְדִים בַּמִּדְבָּר בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם לֹא-מָלוּ:
 כִּי אַרְבַּעַיִם שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד-תֶּם כָּל-הַגּוֹי
 אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֵּצֵאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא-שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם לְבַלְתִּי הָרְאוֹתְכֶם אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע יְהוָה לְאֲבוֹתְכֶם לָתֵת לָנוּ אֶרֶץ זָבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ:
 וְאֶת-בְּנֵיהֶם הַקִּים תַּחְתֶּם אַתֶּם מִלְּיְהוֹשִׁיעַ כִּי-עֵרְלִים הָיוּ כִּי
 לֹא-מָלוּ אוֹתְכֶם בְּדֶרֶךְ: וַיְהִי כִּאֲשֶׁר-תָּמוּ כָּל-הַגּוֹי לְהַמּוֹל וַיִּשְׁבוּ
 תַּחְתֶּם בַּמַּחְנֶה עַד חֵיוֹתְכֶם: פ

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי הוֹשִׁיעַ הַיּוֹם גְּלוֹתִי אֶת-חֲרַפְתְּ מִצְרַיִם מֵעַלֵיכֶם
 וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא גִלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַיַּחֲנוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל
 בְּגִלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת-הַפֶּסַח בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בְּעָרֵב
 בְּעֲרָבוֹת יְרִיחוֹ: וַיֹּאכְלוּ מֵעֵבֹר הָאָרֶץ מִמַּחְרַת הַפֶּסַח מִצּוֹת
 וּקְלוֹי בְּעֵצִים הַיּוֹם הַזֶּה: וַיִּשְׁבֹּת הַמָּן מִמַּחְרַת בְּאֹכְלֶם מֵעֵבֹר
 הָאָרֶץ וְלֹא-הָיָה עוֹד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוֹאֹת אֶרֶץ

מקורות

הפטרת יום טוב ראשון של פסח. יהו' ה, ב'טו, ו, א; צנלי מגילה, דף לא ע"א; פסקי רי"ד; ריב"ז; סרע"ג ח"ב, ס' פח; סד' רס"ג ע"א; שני שבה"ל, סדר פסח, ס' ריע; פסקי רי"ז ע"מ"ס מגילה פ"ד, ה"ד, אות א; סת"ר ס' מט, וצנספחוס ס' ה; סה"ת ס' כד; רע"ב ע"מ"ס מגילה פ"ג, מ"ה. ויאמר ה' אל יהושע. ראו סד' רס"ג ע"א; שני רע"ב ע"מ"ס מגילה פ"ג, מ"ה, ד"ה צפרשת מועדות.

כְּנֻעַן בַּשָּׁנָה הַהִיא: ׀ וַיְהִי בַהֲיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ יג
 וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה-אִישׁ עֹמֵד לְנִגְדּוֹ וְחָרְבוֹ שְׁלוֹפָה בְיָדוֹ
 וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אֶתְּךָ אִסְלָצְרִינוּ: וַיֹּאמְרוּ יד
 לֹא כִי אֲנִי שַׂר־צָבָא יְהוָה עִתָּהּ בָּאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל-פָּנָיו
 אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדָנִי מְדַבֵּר אֶל-עַבְדּוֹ: וַיֹּאמֶר טו
 שַׂר־צָבָא יְהוָה אֵל יְהוֹשֻׁעַ שַׁלְּנֵנְעֶלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר אֶתְּךָ עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן: וַיִּרְיַחוּ א
 סְגֻרָתָ וּמִסְגֻרַת מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא: ׀

לפי מח' רמ"ז ובולוניה וכן לפי שבלי הלקט, פסח, סי' ריט, ותניא רבתי סי' מט, כאן מסיימים את ההפטרה. ויש הנוהגים להוסיף פסוק ויהי יהוה את יהושע ויהי שמעו בכל הארץ: הנמצא במח' שד"ל, כנראה בהשפעת מנהג הספרדים.

הפטרה לשבת חוה"מ פסח

ההפטרה מדברת על חזון העצמות היבשות, שהיו מבני אפרים ויצאו ממצרים לפני הקץ. ויש אזכורים, אותם העצמות היו הרוגי נבוכדנצר, שבשעה שהשליך חנניה מישאל ועזריה לכבשן האש וראה הנס שנעשה להם, עמד נבוכדנצר והרג כל אותם ישראל שהשתחוו לצלם, לפיכך אמר 'ופחי בהרוגים האלה', ולא אמר במתים. ומפני שנהרגו בגלל שעבדו עבודה זרה, דומה הפטרה זו לקריאת מעשה העגל.

הִיָּתָה עָלַי יְדֵי-יְהוָה וַיּוֹצֵאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבְּקָעָה יז
 וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת: וְהֶעֱבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיבוּ סָבִיב כ
 וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל-פָּנָי הַבְּקָעָה וְהִנֵּה יְבִשׁוֹת מְאֹד: וַיֹּאמֶר ג
 אֵלַי בְּן־אָדָם הַתְּחַיֵּנָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וַאֲמַר אֲדָנִי יְהוָה אֶתְּךָ
 יְדַעַת: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתְּ אֲלֵיהֶם ד
 הָעֲצָמוֹת הַיְבִשׁוֹת שְׁמְעוּ דְבַר-יְהוָה: כֹּה אָמַר אֲדָנִי יְהוָה ה

מקורות

אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא. שצה"ל, סדר פסח, סי' ריט; סת"ר סי' מט, וזנספחוס סי' ה. הפטרה לשבת חוה"מ פסח. יחז' לו, ח"ד; צצלי מגילה, דף לא ע"א; פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב, סי' 5; סדר' רס"ג עמ"ש; שצה"ל, סדר פסח, סי' ריט; פסקי רי"ד עמ"ס מגילה, דף לא ע"א; שצה"ל, סדר פסח, סי' ריט; ריבצ"ן עמ"ס מגילה, דף לא ע"א. הרוגי נבוכדנצר שנשעה וכו'. ע"פ פדר"א פ"ג לז.

ו לַעֲצֻמוֹת הָאֱלֹה הִנֵּה אֲנִי מִבִּיא בְכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: וְנָתַתִּי
 ז עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהֵעֵלְתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי
 ח בְּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי־אֲנִי יְהוָה: וְנִבְּאתִי כַאֲשֶׁר צְוִיתִי
 ט וַיְהִי־קוֹל כֶּהֱנַבְּאִי וְהִנֵּה־רָעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עֲצֻמוֹת עֵצִים אֶל־עֲצָמוֹ:
 י וּרְאִיתִי וְהִנֵּה־עֲלִיהֶם גִּדִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר
 יא מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲנִבְּא אֶל־הָרוּחַ הֲנִבְּא
 יב בֶּן־אָדָם וַאֲמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ ׀ כֹּה־אָמְרוּ אֲדֹנָי יְהוִה
 יג מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאִי הָרוּחַ וּפְחִי בַהֲרוּגִים הָאֱלֹה וַיַּחֲיוּ: וְהִנִּבְּאתִי
 יד כַּאֲשֶׁר צְוִנִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיַּחֲיוּ וַיַּעֲמִדוּ עַל־רַגְלֵיהֶם חֵיל
 טו גָּדוֹל מְאֹד־מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הֵעֲצֻמוֹת הָאֱלֹה כָּל־בֵּית
 טז יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ וְאַבְרָהָ תִקְוֹתֵנוּ
 יז נִגְזַרְנוּ לָנוּ: לָכֵן הֲנִבְּא וַאֲמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
 יח הִנֵּה אֲנִי פֹתַח אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהֵעֵלְתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם
 יט עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל־אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל: וַיִּדְעַתֶם כִּי־אֲנִי יְהוָה
 כ בְּפִתְחִי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וּבְהֵעֵלְתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עִמִּי:
 כא וְנָתַתִּי רוּחִי בְכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־אֲדַמַּתְכֶם וַיִּדְעַתֶם
 כב כִּי־אֲנִי יְהוָה דִּבְרַתִּי וְעֲשִׂיתִי נְאֻם־יְהוָה: ׀

הפטרות שביעני של פסח

ההפטרות מדברות על הודאת דוד ליי, שירה פנגד שירה ויש בה יציאת מצרים, שהיא מעין
 המאורע. מכיון שקורים בתורה בשירת 'ויזשע' שהוא ענין דיומא, שבו טבעו המוצרים בינם
 ונצולו ישראל, לכך קורין גם שירת דוד שישר ביום שנצל מאזיביו.

וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת־דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת

מקורות

סוף הפסקא. סרע"ג ח"ב, ס' ל; שנה"ל, סדר פסח, ס' ריט; סת"ר נספחים ס' ה. הפטרות שביעני של פסח. ש"צ כב, ח"ג;
 צנני מנילה, דף לא ע"א; פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב, ס' לא; סדו' רס"ג עמ' שע; שנה"ל, סדר פסח, ס' ריט; פסקי ריא"ז עמ"ס
 מנילה פ"ד, ה"ד, אות ב; ריבצ"ן עמ"ס מנילה, דף לא ע"א; סת"ר ס' נג, וצנספחים ס' ה; סה"ת ס' כד; רע"ב עמ"ס מנילה
 פ"ג, מ"ה. שירה כנגד וכו' יליאת מלרים. פסקי רי"ד עמ"ס מנילה, דף לא ע"א; ע"פ שנה"ל, סדר פסח, ס' ריט. ויש זה
 יליאת מלרים. ראו לדוגמה רש"י ש"צ כב, ריג ועוד. שהיא מעין המאורע וכו'. ע"פ לזוש ח"ת, ס' תל, ס"ז.

	בְּיוֹם הַצִּיל יְהוָה אֶת־	מִכָּף כָּל־אֲיָבָיו וּמִכָּף שְׂאוֹל:
ב	וַיֹּאמֶר	יְהוָה סִלְעֵי וּמִצַּדְתִּי וּמִפְּלִטֵי־לִי:
ג	אֱלֹהֵי צוּרֵי אַחְסֵה־בּוֹ	מִגְנֵי וּקְרוֹן יִשְׁעֵי
	מִשֹּׁגְבֵי וּמְנוּסֵי	מִשְׁעֵי מַחֲמָס תִּשְׁעֵנִי:
ד	מִהֲלֵל אֶקְרָא יְהוָה	וּמֵאֲיָבֵי אוֹשַׁע:
ה	כִּי אֶפְפְּנֵי מִשְׁבְּרֵי־מוֹת	נַחֲלֵי בְּלִיעַל יִבְעַתְנִי:
ו	חֲבִלֵי שְׂאוֹל סִבְּנֵי	קִדְמָנִי מִקְשֵׁי מוֹת:
ז	בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה	וְאֶל־אֱלֹהֵי אֶקְרָא
	וַיִּשְׁמַע מֵהִיכָלוֹ קוֹלִי	וַשׁוּעַתִּי בְּאָזְנוֹי:
ח	וַיִּתְגַּעַשׂ וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ	מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם יִרְגְּזוּ
ט	וַיִּתְגַּעְשׂוּ כִּי־חָרָה לּוֹ:	עָלָה עֵשֶׁן בְּאֵפוֹ
	וְאֵשׁ מִפִּיֹּ תֹאכֵל	גְּחָלִים בְּעֵרוּ מִמֶּנּוּ:
י	וַיִּט שָׁמַיִם וַיִּרְד	וַעֲרַפֵּל תַּחַת רַגְלָיו:
יא	וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוֹב וַיִּעָף	וַיֵּרָא עַל־כְּנַפְי־רוּחַ:
יב	וַיִּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו סְכּוֹת	חֲשֵׁרֹת־מַיִם עָבִי שְׁחָקִים:
יג	מִנְּגִה נִגְדָּו	בְּעֵרוּ גְחָלֵי־אֵשׁ:
יד	יִרְעַם מִן־שָׁמַיִם יְהוָה	וַעֲלִיזוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ:
טו	וַיִּשְׁלַח חֲצִיִּים וַיְפִיֲצֵם	בְּרֶקַע וַיְהִם:
טז	וַיִּרְאוּ אֶפְקֵי יָם	יִגְלוּ מִסְדּוֹת תַּבַּל
	בְּגַעַרְתִּי יְהוָה	מִנְּשַׁמַּת רוּחַ אֵפוֹ:
יז	יִשְׁלַח מִמְרוֹם יִקְחֵנִי	יִמְשְׁנֵי מִמֶּיִם רַבִּים:
יח	יִצִּילֵנִי מֵאֲיָבֵי עוֹ	מִשְׁנֵאֵי כִּי אֶמְצֹו מִמֶּנִּי:
יט	יִקְדָּמֵנִי בְּיוֹם אֵיִרֵי	וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעֵן לִי:

הערות

וַיִּתְגַּעַשׂ. זהו הקרי, והכתיב יתגעש. וַיְהִם. זהו הקרי, והכתיב זיהמם.

כ	וַיֵּצֵא לְמִרְחָב אֹתִי	יְחַלְצֵנִי כִּי־חַפֵּץ בִּי:
כא	יְגַמְלֵנִי יְהוָה כְּצַדִּיקְתִּי	כְּכֹבֵד יְדֵי יֹשִׁיב לִי:
כב	כִּי שָׁמַרְתִּי דְרֹכֵי יְהוָה	וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהֵי:
כג	כִּי כָל־מִשְׁפָּטוֹ לִנְגֹדִי	וְחִקְתִּיו לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה:
כד	וְאֵיךְ תָּמִים לוֹ	וְאֲשַׁתְּמְרָה מֵעוֹנֵי:
כה	וַיֵּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצַדִּיקְתִּי	כְּכֹבֵדִי לִנְגֹד עֵינָיו:
כו	עִם־חֹסֶיד תִּתְחַסֵּד	עִם־גִּבּוֹר תָּמִים תִּתְמַם:
כז	עִם־נָבֵר תִּתְבָּר	וְעִם־עֶקֶשׁ תִּתְפַּל:
כח	וְאֶת־עַם עֲנִי תוֹשִׁיעַ	וְעֵינֶיךָ עַל־רַמִּים תִּשְׁפִּיל:
כט	כִּי־אַתָּה גִּירֵי יְהוָה	וַיְהוֶה יְגִיָּה חֲשָׁפֵי:
ל	כִּי בָכָה אֲרוּץ גְּדוּד	בְּאֱלֹהֵי אֲדֹלְג־שׁוֹר:
לא	הָאֵל תָּמִים דְּרֹכּוֹ	אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה
לב	מִגֵּן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ:	כִּי מִי־אֵל מִבְּלַעֲדֵי יְהוָה
לג	וּמִי צוֹר מִבְּלַעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ:	הָאֵל מֵעוֹזֵי חֵיל
לד	וַיִּתֵּר תָּמִים דְּרֹכֵי:	מִשׁוּה רַגְלֵי כְּאֵילוֹת
לה	וְעַל בָּמֹתַי יַעֲמַדְנִי:	מְלֻמֵּד יְדֵי לְמַלְחָמָה
לו	וּנְחַת קִשְׁת־נְחוּשָׁה זְרַעְתִּי:	וּתְתַן־לִי מִגֵּן יִשְׁעֶךָ
לז	וְעִנְתֶךָ תִּרְבְּנִי:	תִּרְחִיב צַעֲדֵי תַחְתְּנִי
לח	וְלֹא מַעֲדוֹ קִרְסְלִי:	אֲרַדְּפָה אֵיבֵי וְאֲשַׁמִּידֵם
לט	וְלֹא אָשׁוּב עַד־כְּלוֹתֵם:	וְאֶכְלֵם וְאֶמְחָצֵם וְלֹא יִקוּמוּן
מ	וַיִּפְּלוּ תַחַת רַגְלֵי:	וּתְזַרְנֵי חֵיל לְמַלְחָמָה
מא	תִּכְרִיעַ קָמִי תַחְתְּנִי:	וְאֵיבֵי תַתָּה לִי עֶרְף
מב	מִשְׁנָאֵי וְאֶצְמִיתֵם:	יִשְׁעוּ וְאֵין מִשְׁיַע

הערות

דְּרֹכֵי, זהו הקרי, והכתיב יִרְכּוֹ. רַגְלֵי, זהו הקרי, והכתיב יִרְגְּלוּ.

מג	וְאֶשְׁחַקֶם בְּעַפְר־אֶרֶץ	אֶל־יְהוָה וְלֹא עֲנִים:
מד	וּתְפַלְטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי עִם לֹא־יִדְעֵתִי יַעֲבֹדֵנִי:	בְּטִיט־חוֹצוֹת אֲדַקֵּם אֲרַקֶּם: תִּשְׁמְרֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם
מה	לְשִׁמּוֹעַ אֲזִין יִשְׁמְעוּ לִי:	בְּנֵי נֹכַר יִתְבַּחְשׁוּ־לִי
מו	וַיַּחֲגְרוּ מִמֶּסְגְּרוֹתָם:	בְּנֵי נֹכַר יִבְלוּ
מז	וַיָּרֶם אֱלֹהֵי צוּר יִשְׁעֵי:	חִי־יְהוָה וּבְרוּךְ צוּרֵי
מח	וּמְרִיד עַמִּים תַּחֲתֵנִי:	הָאֵל הַנִּתֵּן נִקְמַת לִי
מט	וּמִקְמִי תִרְוַמְנֵי	וּמוֹצִיאֵי מֵאֲיִבֵי
נ	עַל־כֵּן אֲוֹדֶה יְהוָה בַּגּוֹיִם	מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּצְלִינִי:
נא	מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכוּ לְדוֹד וּלְזֵרְעוֹ עַד־עוֹלָם:	וּלְשִׁמּוֹךְ אֲזַמְּרָה: וְעַשֶׂה־חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ

הפטרה לשבועות

ההפטרה מדברת על מעשה מרובה שראה יחזקאל, משום שבאותו היום באותו המעמד הנבחר השיגו קלם למעלת הנבואה, וקלם קטניהם וגדוליהם שקמו 'אנכי' ולא יהיה לך' מפני הגבורה ובלי הפסק, שקלם השיגו באותו מעמד מעשה מרובה בכל מה שהשיג יחזקאל בענינו, שנאמר 'וכל העם ראים את הקולת', שרמו כלו למעשה מרובה. ומוסיפים 'ותשאני רוח' ומענין המאורע הוא, לפי שהקדוש ברוך הוא נגלה בכבודו על הר סיני ביום מתן תורה.

א	וַיְהִי בְשִׁלְשִׁים שָׁנָה בְּרַב־יְעִי בְחַמְשָׁה לַחֹדֶשׁ וָאֲנִי בְתוֹךְ־ הַגּוֹלָה עַל־נְהַר־כְּבָר נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאָה מֵרָאשִׁית אֱלֹהִים: בְּחַמְשָׁה לַחֹדֶשׁ הַיָּא הַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לְגָלוֹת הַמֶּלֶךְ וַיִּכְיֶן: הָיָה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יְחִזְקָאֵל בֶּן־בוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ
---	--

מקורות

סוף השירה. סרע"ג ח"ב, סי' לא; סת"ר נספחים סי' ה. הפטרה לשבועות. יחז' א, ארכה ומלגים לפרק ג, יב; צבלי מגילה, דף לא ע"א; פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב, סי' לו; סדו' רס"ג עמ' שעה; שבה"ל, סדר עזרת, סי' רלט; פסקי רי"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ד, אות ג; ריב"ז עמ"ס מגילה, דף לא ע"א; סת"ר סי' נד, וצנספחים סי' ה; סה"ת סי' כט; רע"ב עמ"ס מגילה פ"ג, מ"ה ופ"ד, מ"י. מעשה מרכבה. ראו משנ' מגילה פ"ד, מ"י; ירושלמי מגילה פ"ד, הל' יב [דף לג ע"ב]; מס"ו פ"ו, ט, הל' יב. משום שנאותו היום וכו'. ע"פ לבוש אר"ח, סי' תלד, ס"א. וכל העם רואים את הקולת. שמי' כ, ית. ומוסיפים ותשאני רוח וכו'. שבה"ל, סדר עזרת, סי' רלט.

הערות

מגדול. זהו הקרי, והכתיב 'מגדיל'.
א, ארכה ומלגים לפרק ג, יב; צבלי מגילה, דף לא ע"א; פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב, סי' לו; סדו' רס"ג עמ' שעה; שבה"ל, סדר עזרת, סי' רלט; פסקי רי"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ד, אות ג; ריב"ז עמ"ס מגילה, דף לא ע"א; סת"ר סי' נד, וצנספחים סי' ה; סה"ת סי' כט; רע"ב עמ"ס מגילה פ"ג, מ"ה ופ"ד, מ"י. מעשה מרכבה. ראו משנ' מגילה פ"ד, מ"י; ירושלמי מגילה פ"ד, הל' יב [דף לג ע"ב]; מס"ו פ"ו, ט, הל' יב. משום שנאותו היום וכו'. ע"פ לבוש אר"ח, סי' תלד, ס"א. וכל העם רואים את הקולת. שמי' כ, ית. ומוסיפים ותשאני רוח וכו'. שבה"ל, סדר עזרת, סי' רלט.

ד כְּשֵׁדִים עַל־נְהַר־כְּבָר וְתִהְיֶה עָלָיו שֵׁם יְד־יְהוָה: וְאָרָא וְהִנֵּה רוּחַ
 סְעָרָה בָּאָה מִן־הַצָּפוֹן עָנָן גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת וְנִגְגָה לוֹ סָבִיב
 ה וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֲשַׁמֶּל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ: וּמִתּוֹכָהּ דְּמֹת אַרְבַּע חַיּוֹת
 ו זֶה מְרַאֲיָהוֹן דְּמֹת אָדָם לְהִנָּה: וְאַרְבַּעָה פָּנִים לְאַחַת וְאַרְבַּע
 ז כְּנַפִּים לְאַחַת לָהֶם: וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵ יִשְׂרָאֵל וְכַף רַגְלֵיהֶם כְּכַף
 ח רַגְלֵ עֵגֶל וְנִצְצִים כְּעֵין נְחֹשֶׁת קָלֵל: וַיְדִי אָדָם מִתַּחַת כְּנַפְיָהֶם
 ט עַל אַרְבַּעַת רַבְעֵיהֶם וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם לְאַרְבַּעַתָּם: חֲבֵרַת
 י אִשָּׁה אֶל־אַחֻתָּהּ כְּנַפְיָהֶם לֹא־יִסְבוּ בְּלִכְתָּן אִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו
 י יִלְכוּ: וּדְמֹת פְּנֵיהֶם פָּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיָה אֶל־הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם
 יא וּפְנֵי־שׂוֹר מִהַשָּׁמַיִם לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי־נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן: וּפְנֵיהֶם
 יב וְכַנְפֵיהֶם פְּרָדוֹת מִלְמַעְלָה לְאִישׁ שְׂתִים חֲבֵרוֹת אִישׁ וּשְׂתִים
 יג מִכְסוֹת אֵת גְּוִיתֵיהֶנָּה: וְאִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו יִלְכוּ אֶל אִשְׁרֵי
 יד יְהִי־הַשָּׁמַיִם הַרוּחַ לְלַכְתָּ יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ בְּלִכְתָּן: וּדְמֹת הַחַיּוֹת
 טו מְרַאֲיָהֶם כְּנַחֲלֵי־אֵשׁ בְּעֵרוֹת כְּמֵרְאָה הַלְּפָדִים הִיא מִתְּהַלֶּכֶת
 טז בֵּין הַחַיּוֹת וְנִגְגָה לְאֵשׁ וּמִן־הָאֵשׁ יוֹצֵא בְּרֶקַע: וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׂוֹב
 טז כְּמֵרְאָה הַבְּזֻק: וְאָרָא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפָן אֶחָד בְּאַרְצָן אֶצֶל
 ז חַיּוֹת לְאַרְבַּעַת פָּנָיו: מְרַאֲהַּ הָאוֹפָנִים וּמַעֲשִׂיהֶם כְּעֵין תְּרַשִׁישׁ
 ח וּדְמֹת אֶחָד לְאַרְבַּעַתָּן וּמְרַאֲיָהֶם וּמַעֲשִׂיהֶם כְּאִשְׁרֵי יְהִיָּה הָאוֹפָן
 ט בְּתוֹךְ הָאוֹפָן: עַל־אַרְבַּעַת רַבְעֵיהֶן בְּלִכְתָּם יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ
 יח בְּלִכְתָּן: וְגִבֵּיהֶן וְגִבָּה לָהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם וְגִבְתָּם מְלֵאת עֵינַיִם
 יט סָבִיב לְאַרְבַּעַתָּן: וּבְלִכְתָּ הַחַיּוֹת יִלְכוּ הָאוֹפָנִים אֶצְלָם וּבְהַנְשֵׂא
 כ הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפָנִים: עַל אִשְׁרֵי יְהִיָּה־שֵׁם הַרוּחַ
 לְלַכְתָּ יִלְכוּ שָׁמָּה הַרוּחַ לְלַכְתָּ וְהָאוֹפָנִים יִנְשְׂאוּ לְעַמְתָּם כִּי

הערות

ויכרי זהו הקרי, והכתיב יודו.

כא רוח החיה באופנים: בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם
 מעל הארץ ינשאו האופנים לעמתם כי רוח החיה באופנים:
 כב ודמות על-ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא נטוי על-
 כג ראשיהם מלמעלה: ותחת הרקיע כנפיהם ישרות אשה
 אל-אחותה לאיש שתים מכסות להנה ולאיש שתים מכסות
 להנה את גולתיהם: ואשמע את-קול כנפיהם כקול מים רבים
 כד כקול-שדי בלכתם קול המלה כקול מחנה בעמדם תרפינה
 כנפיהן: ויהי-קול מעל לרקיע אשר על-ראשם בעמדם
 כה תרפינה כנפיהן: ומפעל לרקיע אשר על-ראשם כמראה
 כו אבן-ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם
 עליו מלמעלה: ואראו כעין חשמל כמראה-אש בית-לה סביב
 כז כמראה מתניו ולמעלה וכמראה מתניו ולמטה ראיתי
 כח כמראה-אש ונגה לו סביב: כמראה הקשת אשר יהיה בענן
 ביום הגשם כן מראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד-יהוה
 ואראה ואפל על-פני ואשמע קול מדבר: פ
 יב ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוד כבוד-יהוה
 ממקומו:

הפטרת תענית ציבור למנחה

ההפטרה מדברת על ענין התשובה, ועקרו של תענית הוא תשובה ומעשים טובים.

נה דרשו יהוה בהמצאו קראו בהיותו קרוב: יעזב רשע
 דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל-יהוה וירחמהו

מקורות

ואשמע קול מדבר. שבה"ל, סדר עזרת, סי' רלע; סת"ר סי' נד, עמ"ס תענית פ"ג, ה"ג, אות ט, בשם הגאונים וכ"כ בזמ"ס
 ובנספחים סי' ה. ותשאני רוח. יח"ג, יב; שבה"ל, סדר עזרת, מגילה פ"ד, ה"ה, אות ה. על ענין התשובה. ע"פ לבוש או"ת,
 סי' תקסו, ס"ג. ועיקרו של תענית וכו'. ע"פ צבלי תענית, סי' רעז ע"ה.
 ליצור. ישע"ה, ריג, נו, ח"ת; מס"ו פ"ח, ה"ה; פסקי ריח"ז

וְאֵל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יִרְבֶּה לְסִלּוּחַ: כִּי לֹא מַחְשְׁבוֹתַי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם
 וְלֹא דַרְכֵיכֶם דַּרְכֵי נְאֻם יְהוָה: כִּי־גָבְהוּ שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן
 גָּבְהוּ דַרְכֵי מִדְרָכֵיכֶם וּמַחְשְׁבֹתַי מִמַּחְשְׁבוֹתֵיכֶם: כִּי כַּאֲשֶׁר
 יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִם־הֲרוּהָ
 אֶת־הָאָרֶץ וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לְזֶרַע וְלֶחֶם לְאֹכְלֵי:
 כֵּן יִהְיֶה דְבַר־יְיָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי לֹא־יָשׁוּב אֵלַי רִיקָם כִּי אִם־
 עָשָׂה אֶת־אֲשֶׁר חָפְצָתִי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּיו: כִּי־בְשִׁמְחָה
 תֵּצְאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוֹבְלוּן הַהָרִים וְהַגְּבְעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֵיכֶם
 רְנָה וְכָל־עֵצֵי הַשֵּׁדָה יִמְחֲאוּ־כָף: תַּחַת הַנְּעֻצוֹן יַעֲלֶה בְרוֹשׁ
 וְתַחַת הַסְּרָפָד יַעֲלֶה הָדָם וְהָיָה לַיהוָה לְשֵׁם לְאוֹת עוֹלָם
 לֹא יִכָּרֵת: פ

כֹּה אָמַר יְהוָה שִׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה כִּי־קְרוּבָה יִשׁוּעַתִּי
 לְבֹא וְצְדָקָתִי לְהַגְלוֹת: אֲשֶׁר־י אָנוּשׁ יַעֲשֶׂה־זֹאת וּבֶן־אָדָם
 יַחְזִיק בָּהּ שֹׁמֵר שַׁבָּת מִחֻלּוֹ וְשֹׁמֵר יָדוֹ מִמַּעֲשׂוֹת כָּל־רָע:
 וְאֵל־יֹאמֵר בֶּן־הַנֶּזֶר הַגְּלוּהָ אֵל־יְהוָה לֵאמֹר
 הַבְּדֵל יַבְדִּילֵנִי יְהוָה מֵעַל עַמּוֹ וְאֵל־יֹאמֵר הַסְּרִיס הֵן אֲנִי
 עֵץ יָבֵשׁ: פ

כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה לְסַרְיִסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת־שַׁבָּתוֹתַי וּבְחָרוּ
 בְּאֲשֶׁר חָפְצָתִי וּמַחְזִיקִים בְּבְרִיתִי: וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי
 יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת שֵׁם עוֹלָם אֶתְּנֶלֶּוּ אֲשֶׁר לֹא
 יִכָּרֵת: ס
 וּבְנֵי הַנֶּזֶר הַגְּלוּיִם עַל־יְהוָה לְשָׂרְתוֹ
 וְלֹא־הִבֵּה אֶת־שֵׁם יְהוָה לְהִיּוֹת לוֹ לְעֹבְדִים כָּל־שֹׁמֵר שַׁבָּת
 מִחֻלּוֹ וּמַחְזִיקִים בְּבְרִיתִי: וְהִבִּיאוּ־תִים אֶל־הָר קֹדְשִׁי וְשִׁמְחִתִּים

הערות

[תחת. זהו הקרי, והכתיב יתחת.]

בְּבֵית תְּפִלְתִּי עוֹלְתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל־מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי
 בֵּית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים: נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה מִקְבֵּץ גְּדַחֵי
 ח יִשְׂרָאֵל עוֹד אֶקְבֵּץ עֲלָיו לְנִקְבְּצָיו:

הפטרת שחרית של תשעה באב

ההפטרה מדברת מענין פורענות, חרָבָן וּבְכִי, המתאים ליום האבל הקלמי. ומסים בפעשית חסד, מושפט וצדקה, שהיא הנותנת תקנה ואחרית שלום.

אֶסְפֹּף אֶסִּיפִם נְאֻם־יְהוָה אֵין עֲנָבִים בְּגִפְנֵי וְאֵין תְּאֵנִים בְּתֵאנָה
 יד וְהָעֵלָה גָּבַל וְאֶתֵן לָהֶם יַעֲבְרוּם: עַל־מָה אֶנְחֶנּוּ יִשְׁבִּים
 הָאֶסְפֹּף וְנִבּוֹא אֶל־עָרֵי הַמְּבֻצָּר וְנִדְמָה־שָׁם כִּי יְהוִה אֱלֹהֵינוּ
 טו הִדְמָנוּ וַיִּשְׁקֶנוּ מִי־רֹאשׁ כִּי חָטְאנוּ לַיהוָה: קוּנָה לְשָׁלוֹם וְאֵין
 טז טוֹב לָעֵת מְרֻפָּה וְהִנֵּה בְּעֵתָהּ: מִדָּן נִשְׁמַע נַחֲרַת סוּסִיו מִקּוֹל
 מְצַהֲלוֹת אֲבִירָיו רַעֲשָׂה כָּל־הָאָרֶץ וַיִּבּוֹאוּ וַיֹּאכְלוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהָ
 עֵיר וַיִּשְׁבִּי בָּהּ: פ
 יז כִּי הִנְנִי מְשַׁלַּח בְּכֶם נַחֲשִׁים צְפַעְנִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם לַחֵשׁ
 יח וְנִשְׁכּוּ אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה: ׀ מְבַלְיִגִּיתִי עָלַי יָגוֹן
 יט עָלַי לְבִי דוּי: הִנֵּה־קוֹל שׁוֹעֵת בְּתַעֲמֵי מֵאָרֶץ מְרַחֲקִים
 כ היהוה אֵין בְּצִיּוֹן אִם־מִלְכָּה אֵין בָּהּ מִדוּעַ הִכְעֵסוּנִי בְּפִסְלֵיהֶם
 כא בְּהַבְלֵי גִבּוֹר: עֲבַר קֶצֶר כָּלָה קִיץ וְאֶנְחֶנּוּ לֹא נוֹשָׁעֵנוּ: עַל־
 כב שָׁבַר בְּתַעֲמֵי הַשְּׁבָרִתִּי קִדְרִתִּי שָׁמָּה הִחֲזַקְתָּנִי: הַצָּרִי אֵין
 כג בְּגִלְעָד אִם־רָפָא אֵין שָׁם כִּי מִדוּעַ לֹא עֲלִיתָ אֲרַכְתָּ בְּתַעֲמֵי
 עַמִּי: ׀ מִי־יִתֵּן רֹאשִׁי מִים וְעֵינַי מִקּוֹר דְּמָעָה

מקורות

הפטרת שחרית של תשעה באב. ירמ' ה, יג'כג, ט, א'כג; צבלי מגילה, דף לא ע"ב; פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב, סי' ק; תשו' רמ"ג חו"ה, סי' קעו; ספה"מ סי' לא; שבה"ל, סדר תעניות, סי' רסעו; פסקי רי"ז עמ"ס תענית פ"ב, ה"ב, אות ט, צ"ס הגאונים וכ"כ צמ"ס מגילה פ"ד, ה"ה, אות ה; סת"ר סי' ס, ענין יוס' ת"ב; סה"ת, סדר ת"ב, סי' לא.

הערות

ה'י אֵין בְּצִיּוֹן. האל"ף נחה ומגיש ע"פ המסורת ומכלול.

זא ואַבְכֶּה יוֹמָם וּלְיָלֵה אֶת חֲלָלִי בַת־עַמִּי: ׀ מִי־
 יִתְנַנֵּי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אֲרָחִים וְאַעֲזֹבָה אֶת־עַמִּי וְאַלְכֶּה מֵאַתֶּם
 ב כי כָּל־מְנַאֲפִים עֲצַרְת בְּגָדִים: וַיִּדְרְכוּ אֶת־לְשׁוֹנָם קִשְׁתָּם
 שֶׁקֶר וְלֹא לְאַמוּנָה גָּבְרוּ בְּאַרְצָן כִּי מִרְעָה אֶל־רְעֵהוּ יֵצְאוּ
 ג וְאֹתִי לֹא־יִדְעוּ נְאֻם־יְהוָה: אִישׁ מִרְעֵהוּ הִשְׁמִירוּ וְעַל־כָּל־אֶח
 ד אֶל־תִּבְטְחוּ כִּי כָל־אֶח עֲקוּב יַעֲקֹב וְכָל־רַע רָכִיל יִהְיֶה: וְאִישׁ
 ה בְּרַעֲהוּ יִהְיֶה וְאִמַּת לֹא יִדְבְּרוּ לְמַדּוּ לְשׁוֹנָם דְּבַר־שֶׁקֶר הָעוֹה
 ו נִלְאוּ: שִׁבְתֶּךָ בְּתוֹךְ מְרֻמָּה בְּמְרֻמָּה מֵאַנּוּ דַעַת־אוֹתִי נְאֻם־
 ז יְהוָה: ׀ לִכֵּן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
 ז הַנְּגִי צוֹרֶפֶס וּבַחֲנֻתִים כִּי־אֵיךְ אֶעֱשֶׂה מִפְּנֵי בַת־עַמִּי: חֵץ שְׁחוּט
 ח לְשׁוֹנָם מְרֻמָּה דִבֶּר בְּפִי שָׁלוֹם אֶת־רַעֲהוּ יִדְבֵּר וּבִקְרָבוֹ יִשְׁמִים
 ט אֲרָבוּ: הֶעֱלֵ־אֵלֶּה לֹא־אֶפְקֹד־בָּם נְאֻם־יְהוָה אִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־כִּזְּה
 טא לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי: ׀ עַל־הַהָרִים אֲשֶׁא בְּכִי
 י וְנָהִי וְעַל־נְאוֹת מִדְּבַר קִינָה כִּי נִצַּתוּ מִבְּלִי־אִישׁ עֵבֶר וְלֹא
 יא שָׁמְעוּ קוֹל מִקְנֵה מַעוֹף הַשָּׁמַיִם וְעַד־בְּהֵמָה נִדְּדוּ הִלְכוּ: וְנָתַתִּי
 יב אֶת־יְרוּשָׁלַם לְגִלְיָם מְעוֹן תַּנְּגִים וְאֶת־עָרֵי יְהוּדָה אֶתֵּן שְׁמֵמָה
 יג מִבְּלִי יוֹשֵׁב: ׀ מִי־הָאִישׁ הַחֲכָם וַיִּבֶן אֶת־זֹאת
 יד וְאֲשֶׁר דִּבֶּר פִּי־יְהוָה אֱלֹהֵי וַיִּגְדֶּה עַל־מָה אֲבַדְּהָ הָאָרֶץ נִצַּתָּה
 יו כַּמִּדְבָּר מִבְּלִי עֵבֶר: ׀ וַיֹּאמֶר יְהוָה עַל־עֲזוֹבֵם
 יז אֶת־תּוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיהֶם וְלֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְלֹא־הִלְכוּ
 יח בָּהּ: וַיִּלְכוּ אַחֲרַי שְׁרָרוֹת לִבָּם וְאַחֲרַי הִבְעֵלִים אֲשֶׁר לְמַדּוּם
 יט אֲבוֹתָם: ׀

יז לִכֵּן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּגִי מֵאֲכִילִם

הערות

שְׁחוּט. זהו הקרי, והכתיב יִשְׁחוּט.

אֶת־הָעַם הַזֶּה לַעֲנָה וְהִשְׁקִיתִים מִי־רֹאשׁ: וְהַפְּצוּתִים בְּגוֹלִים
 אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ הֵמָּה וְאֲבוֹתָם וְשַׁלַּחְתִּי אַחֲרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב
 עַד כְּלוּתִי אוֹתָם: פ
 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הַתְּבוֹנָנוּ וְקִרְאוּ לְמִקְוֵנוֹת וּתְבוֹאֵינָה
 וְאֶל־הַחֲכָמוֹת שַׁלְחוּ וּתְבוֹאֵנָה: וּתְמַהֲרְנָה וּתְשַׁנְּנָה עָלֵינוּ נְהִי
 וְתִרְדְּנָה עֵינֵינוּ דְמָעָה וְעַפְעָפֵינוּ יְזוּז־מַיִם: כִּי קוֹל נְהִי נִשְׁמַע
 מִצִּיּוֹן אֵיךְ שִׁדְדָנוּ בְּשָׁנוּ מְאֹד כִּי־עֲזַבְנוּ אֶרֶץ כִּי הִשְׁלִיכוּ
 מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ: ס
 כִּי־שָׁמַעְנָה נָשִׁים דְּבַר־יְהוָה
 וְתִקַּח אֲזַנְכֶם דְּבַר־פִּיו וְלִמְדָנָה בְּנוֹתֵיכֶם נְהִי וְאִשָּׁה רְעוּתָה
 קִינָה: כִּי־עָלָה מָוֶת בְּחַלּוֹנֵינוּ בָּא בְּאֶרְמְנוֹתֵינוּ לְהַכְרִית עוֹלָל־
 מַחֲוִץ בַּחֲוָרִים מִרְחֻבוֹת: דְּבַר כֹּה נֶאֱסִי־הוּא וְנִפְלָה נִבְלַת
 הָאָדָם כְּדָמָן עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וּכְעַמִּיר מֵאַחֲרֵי הַקָּצֵר וְאִין
 מְאֻסָּף: ס
 כֹּהוּ אָמַר יְהוָה
 אֶל־יְתֵהֱלֵל חֲכָם בְּחֲכָמָתוֹ וְאֶל־יְתֵהֱלֵל הַגִּבּוֹר בְּגִבּוֹרָתוֹ אֶל־
 יְתֵהֱלֵל עֲשִׂיר בְּעֲשָׂרוֹ: כִּי אִם־בְּזֹאת יְתֵהֱלֵל הַמֵּתֵהֱלֵל הַשָּׁפֵל
 וַיִּדַע אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֲשֵׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּאֶרֶץ
 כִּי־בִאֵלָה חִפְצִיתִי נֶאֱסִי־הוּא: ס

הפטרת מנחה של תשעה באב

ההפטרה מדברת על ענין התשובה. והבטח לנו על ידי ישעיהו שהגואל יבוא על ידי
 עשיית התשובה.

שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה אֱלֹהֶיהָ כִּי כִשְׁלַת בְּעֹנֶהָ: קָחוּ עִמָּכֶם
 דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָה אָמְרוּ אֱלֹוֵי כָל־תְּשָׂא עֹן

מקורות

כי באלה חפצתי גאס ה'. סרע"ג ח"ב, ס' ק; שבה"ל, סדר תענית, ס' רסט; סת"ר ס' ס, ענין יוס ת"ב; סה"ת, סדר ת"ב, ס'
 ס' לא. הפטרת מנחה של תשעה באב. הוש' יד, ב"ב; שבה"ל, סדר תענית, ס' רסט; פסקי רי"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ה,
 אות ה'; סת"ר ס' סא, ענין מנחת ת"ב; סה"ת, סדר ת"ב, סוף ס' לא. על ידי ישעיהו. נט, כ; בבלי יומא, דף פו ע"ב.

וּמַחֲטֹב וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ: אֲשׁוּרוּ לֹא יוֹשִׁיעֵנו עַל-סוֹס
 לֹא נִרְכָּב וְלֹא-נֹאמַר עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ אֲשֶׁר-בָּךְ
 יִרְחַם יְתוֹס: אֲרָפֹא מְשׁוֹבְתָם אֲהַבֶּם נְדָבָה כִּי שָׁב אִפִּי מִמֶּנּוּ:
 אֲהִיָּה כְּטַל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כְּשׁוֹשְׁנָה וְיָךְ שָׁרְשָׁיו כְּלִבְנוֹן: יִלְכוּ
 לְנִקּוֹתָיו וַיְהִי כְּזֵית הוֹדוֹ וְרִיחֹ לֹא כְּלִבְנוֹן: יֵשְׁבוּ יִשְׁבִּי בְּצִלּוֹ יַחֲיוּ
 דָּגָן וַיִּפְרְחוּ כַגֶּפֶן זָכְרוּ כִּיִּין לְבָנוֹן: אֲפָרִים מֵה-לֵּי עוֹד לְעַצְבִּים
 אֲנִי עֲנִיתִי וְאֲשׁוּרְנוּ אֲנִי כְּבָרוֹשׁ רַעֲנָן מִמֶּנִּי פְּרִיָךְ נִמְצָא: מִי
 חָכֵם וַיְבִן אֱלֹהֵי נָבוֹן וַיִּדְעֵם כִּי-יִשְׁרָאֵל דְּרָכֵי יְהוָה וַצַּדִּיקִים יִלְכוּ
 בָּם וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם:

הפטרות יום ראשון של ר"ה

ההפטרות מדברת על ענין פקידת חנה בבו, לפי שקבלו רבותינו זכרונם לברכה שנפקדה
 שרה ורחל בראש השנה, וכן חנה גם כן היתה פקידתה בראש השנה.

וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן-הָרִמָּתִים צוֹפִים מֵהָר אֲפָרַיִם וּשְׁמוֹ אֶלְקָנָה
 בֶּן-יִרְחָם בֶּן-אֱלִיהוּא בֶּן-תַּחוּ בֶן-צוּף אֲפָרָתִי: וְלוֹ שְׁתֵּי
 נָשִׁים שֵׁם אַחַת חָנָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִינָה וַיְהִי לַפְּנִינָה יְלָדִים
 וּלְחָנָה אֵין יְלָדִים: וְעַלֶּה הָאִישׁ הַהוּא מְעִירוֹ מִיָּמִים וּמִיָּמָה
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת וּלְזַבַּח לַיהוָה צְבָאוֹת בְּשֵׁלָה וְשֵׁם שְׁנֵי בְנֵי-עֲלִי
 חָפְנִי וּפְנִיחַם כְּהֵנִים לַיהוָה: וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה וּנְתָן לַפְּנִינָה
 אֲשֶׁתּוֹ וְלִכְל־בְּנֵיהָ וּבְנוֹתֶיהָ מְנוֹת: וּלְחָנָה יָתֵן מְנָה אַחַת אֲפִים
 כִּי אֶת-חָנָה אָהַב וַיְהוּה סָגֵר רַחֲמָה: וּכְעֶסְתָּה צָרְתָּה גַם-כְּעֵם

מקורות

ופשעים יכשלו צם. שנה"ל, סדר העניות, סי' רס"ט; סת"ר סי' ס"א, ענין מנחת ח"צ. הפטרות יום ראשון של ר"ה. ש"א ח, א"כח, צ, א"י; צבלי מנגילה, דף לא ע"א; פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב, סי' קי; סדור רס"ג עמ' שע"א; שנה"ל, סדר ר"ה, סי' רפח; פסקי רי"ז עמ"ס מנגילה פ"ד, ה"ד, אות ד; ריב"ז עמ"ס מנגילה, דף לא ע"א; סת"ר סי' ע"ד, וצנספחים סי' ה; סה"ת סי' לז; רע"צ עמ"ס מנגילה פ"ג, מ"ה. על ענין פקידת חנה צ"ן וכו'. ע"פ שנה"ל, סדר ר"ה, סי' רפח; לצוב או"ת, סי' תקפ"ד, ס"ב. שקבלו רז"ל ע"פ צבלי ר"ה, דף י ע"ב.

ז בְּעָבוֹר הִרְעַמָּה כִּי־סָגַר יְהוָה בְּעַד רַחֲמָהּ: וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה
 בְּשָׁנָה מִדֵּי עֲלֹתָהּ בְּבֵית יְהוָה כֵּן תִּכְעַסְנָה וּתִבְכֶּה וְלֹא תֹאכַל:
 ח וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלֹקֵינָהּ אִישָׁה חֲנָה לָמָּה תִּבְכִּי וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי
 ט וְלָמָּה יִרְעֶ לְבַבְךָ הַלּוֹא אֲנֹכִי טוֹב לָךְ מִעֲשָׂרָה בָּנִים: וַתִּקַּם
 י חֲנָה אַחֲרָי אֹכְלָה בְּשֵׁלָה וְאַחֲרָי שָׁתָה וְעָלִי הִכְהִין יֹשֵׁב
 י' עַל־הַכִּסֵּא עַל־מְזוּזֹת הַיֶּכֶל יְהוָה: וְהִיא מָרַת נַפְשׁ וַתִּתְפַּלֵּל
 י"א עַל־יְהוָה וּבְכָה תִּבְכֶּה: וַתִּזְרַר נָדָר וַתֹּאמֶר יְהוָה צְבָאוֹת
 אֲס־רָאָה תִּרְאֶהוּ בְּעֵינֵי אֲמֹתֶךָ וּזְכַרְתִּנִּי וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אֲמֹתֶךָ
 וְנִתְּתָה לְאֲמֹתֶךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וְנִתְּתִיו לַיהוָה כָּל־יָמֵי חַיָּיו וּמִזֹּרָה
 י"ב לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ: וְהָיָה כִּי הִרְבֵּתָה לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי יְהוָה
 י"ג וְעָלִי שָׁמַר אֶת־פִּיָּהּ: וְחֲנָה הִיא מְדַבֶּרֶת עַל־לִבָּהּ רַק שְׁפָתֶיהָ
 י"ד נִעוּת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע וַיַּחֲשֹׁבָה עָלַי לְשַׁכְּרָה: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
 ט"ו עָלִי עַד־מָתִי תִשְׁתַּכְּרִין הַסִּירִי אֶת־יַיְנְךָ מִעֲלֶיךָ: וַתַּעַן חֲנָה
 וַתֹּאמֶר לֹא אֲדֹנָי אֲשֶׁה קִשְׁת־רוּחַ אֲנֹכִי וַיִּזַּן וְשָׁכַר לֹא שָׁתִיתִי
 ט"ז וְאֲשַׁפֵּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי יְהוָה: אַל־תִּתֵּן אֶת־אֲמֹתֶךָ לִפְנֵי בַת־
 י"ח בְּלִיעַל כִּי־מֵרֵב שִׁיחִי וּכְעָסִי דְבַרְתִּי עַד־הֵנָּה: וַיַּעַן עָלַי וַיֹּאמֶר
 לְכִי לְשָׁלוֹם וְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִתֵּן אֶת־שִׁלְתְּךָ אֲשֶׁר שָׁאֲלַת מִעֲמוֹ:
 י"ט וַתֹּאמֶר תִּמְצָא שְׁפָחֶתְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתִּלְדָּה הָאִשָּׁה לְדַרְכָּהּ
 כ' וַתֹּאכַל וּפְגִיָּה לֹא־הָיְתָה עוֹד: וַיִּשְׁכְּמוּ בְּבֹקֶר וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לִפְנֵי
 כ"א יְהוָה וַיִּשְׁבּוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתֶם הָרִמְתָּה וַיִּדַע אֱלֹקֵינָהּ אֶת־חֲנָה
 כ"ב אֲשֶׁתּוֹ וַיִּזְכְּרָהּ יְהוָה: וַיְהִי לְתַקְפוֹת הַיָּמִים וַתַּהַר חֲנָה וַתִּלְדָּה
 כ"ג בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי מִיְהוָה שָׁאֲלַתִּיו: וַיַּעַל הָאִישׁ
 כ"ד אֱלֹקֵינָהּ וְכָל־בֵּיתוֹ לְזִבְחַ לַיהוָה אֶת־זִבְחַ הַיָּמִים וְאֶת־נְדָרוֹ:
 כ"ה וְחֲנָה לֹא עֲלֹתָהּ כִּי־אָמְרָה לְאִישָׁה עַד יִגְמַל הַנְּעָר וְהִבְאֵתִיו

ונראה את־פְּנֵי יְהוָה ויָשֶׁב שָׁם עַד־עוֹלָם: וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלֹקֵנָה
 אִישָׁה עָשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ שְׁבִי עַד־גְּמֻלְךָ אִתּוֹ אַךְ יָקָם יְהוָה
 אֶת־דְּבָרוֹ וַתִּשָּׁב הָאִשָּׁה וַתִּינַק אֶת־בְּנֵיהָ עַד־גְּמֻלָּהּ אִתּוֹ:
 וַתַּעֲלֶהּ עִמָּה כַּאֲשֶׁר גְּמַלְתוּ בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה וְאִיפָּה אַחַת קָמַח
 וַגְּבַל יֵין וַתִּבְאֶהוּ בֵּית־יְהוָה שָׁלוֹ וְהַנְּעַר נָעַר: וַיִּשְׁחֲטוּ אֶת־הַפָּר
 וַיָּבֵאוּ אֶת־הַנְּעַר אֶל־עָלֵי: וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי חַי נִפְשֶׁךָ אֲדֹנָי
 אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצְצַבֶּת עִמָּכָה בָּזָה לְהַתְּפַלֵּל אֶל־יְהוָה: אֶל־הַנְּעַר
 הַזֶּה הַתְּפַלְלָתִי וַיִּתֵּן יְהוָה לִי אֶת־שְׁאֵלָתִי אֲשֶׁר שְׁאֵלְתִי מֵעַמוֹ:
 וְגַם אֲנֹכִי הִשְׁאֵלְתֶּהוּ לִיהוָה כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה הוּא שְׁאוֹל
 לִיהוָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לִיהוָה: ׀ וַתְּתַפְּלַל חֲנָה וַתֹּאמֶר
 עָלַי לְבִי בִיהוָה רָמָה קִרְנֵי בִיהוָה רָחַב פִּי עַל־אֹיְבֵי כִי
 שָׁמַחְתִּי בִישׁוּעָתֶךָ: אִין־קָדוֹשׁ כִּיהוָה כִּי אִין בְּלִתֶּךָ וְאִין צוֹר
 כְּאַלְהֵינוּ: אֶל־תִּרְבּוּ תִדְבְּרוּ גְבוּהָ גְבוּהָ יֵצֵא עֵתְךָ מִפִּיכֶם
 כִּי אֵל יְדֹעוֹת יְהוָה וְלוֹ גִתְּכֶנּוּ עֲלֹלוֹת: קִשְׁת גְּבָרִים חֲתִים
 וְנִכְשָׁלִים אָזְרוּ חֵיִל: שְׁבַעִים בְּלָחֶם נִשְׁכְּרוּ וְרַעֲבִים חָדְלוּ
 עַד־עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעָה וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָהּ: יְהוָה מִמִּית
 וּמַחֲיֶה מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיַּעַל: יְהוָה מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר מִשְׁפָּיל
 אֶף־מְרוֹמָם: מְקִים מַעֲפָר דָּל מֵאַשְׁפַּת יָרִים אֲבִיוֹן לְהוֹשִׁיב
 עַס־נְדִיבִים וְכֶסֶף כְּבוֹד יִנְחַלֶם כִּי לִיהוָה מִצְּקֵי אֶרֶץ וַיִּשֶׁת
 עֲלֵיהֶם תִּבְּל: רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמֹר וְרַשָּׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ כִּי־לֹא
 בְּכַח יִגְבְּרֵ־אִישׁ: יְהוָה יַחֲתוּ מְרִיבֵו עָלוּ בְּשָׁמַיִם יִרְעֶם יְהוָה
 יִדִּין אֶפְסֵי־אֶרֶץ וַיִּתֵּן־עֵז לְמַלְכוֹ וַיִּרֶם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ: ׀

מקורות

וירם קרן משיחו. סרע"ג ח"ב, ס' ק; שבה"ל, סדר ר"ה, ס' רפת; סת"ר ס' עד, וזנספחוס
 ס' ה; סה"ת ס' לו.

הערות

ולו. זהו הקרי, והכתיב
 זל"א.

הפטרת יום שני של ר"ה

קעט

ההפטרה פותחת במציאת חן ובאהבת הקדוש ברוך הוא את עמו, כמאמרם זכרונם לברכה 'אדם יודע שיש לו דין וכו', אבל ישראל אינו כן וכו' יודעין שהקדוש ברוך הוא עושה להן נסים'. ועוד יש בה מעין המאורע, שהרי נאמר בזה, 'רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה פי איננו' והיא נפקדה בראש השנה. גם בגלל שכתוב בה 'זכר אֲזַכְּרֶנּוּ עוֹד' וחובת היום הוא לומר זכרונות.

כֹּה אָמַר יְהוָה מֵצֵא חֵן בַּמִּדְבָּר עִם שְׂרִידֵי חָרֵב הַלֹּךְ
 לְהַרְגִיעוּ יִשְׂרָאֵל: מֵרְחוֹק יְהוָה נִרְאָה לִי וְאַהֲבַת
 עוֹלָם אַהֲבֵתִיךָ עַל־כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֹסֵד: עוֹד אֶבְנֶךָ וְנִבְנִית
 בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעֲדֵי תַפִּיךָ וַיִּצְאָת בְּמַחֹל מִשְׁחָקִים:
 עוֹד תִּטְעֵי כְרָמִים בְּהָרֵי שְׁמֶרוֹן גִּטְעוּ גִטְעִים וְחִלְלוּ: כִּי
 יִשְׁׁוּ יוֹם קָרְאוּ גִזְרִים בְּהָר אֶפְרַיִם קוֹמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל־יְהוָה
 אֶל־הֵינוּ: פ

כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה רְגוּ לִיעֲקֹב שִׁמְחֶה וְצַהֲלוּ בְּרֹאשׁ הַגּוֹיִם
 הַשְּׁמִיעוּ הַלְלוּ וְאָמְרוּ הוֹשַׁע יְהוָה אֶת־עַמּוֹךְ אֶת שְׂאֵרֵי
 יִשְׂרָאֵל: הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבְּצָתִים מִיַּרְבְּתֵי
 אֶרֶץ בָּם עוֹר וּפִסֶּחַ הָרָה וַיִּלְדֹת יַחֲדוּ קָהָל גְּדוֹל יִשׁוּבוּ
 הִנֵּה: בְּבִכֵי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילֶם אוֹלִיכֶם אֶל־נַחְלֵי מַיִם
 בְּדֶרֶךְ יִשָּׂר לֹא יִכְשְׁלוּ בָּהּ כִּי־הֵייתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאֵב וְאֶפְרַיִם
 בְּכָרִי הוּא: פ

שְׁמָעוּ דְבַר־יְהוָה גּוֹיִם וְהִגִּידוּ בְּאֵיִם מִמְּרָחֵק וְאָמְרוּ מִזֶּרֶה
 יִשְׂרָאֵל יִקְבְּצֶנּוּ וּשְׁמְרוּ כְרַעַה עֲדָרוֹ: כִּי־פָדָה יְהוָה אֶת־יעֲקֹב
 וַגָּאֵלוּ מִיַּד חֲזַק מִמֶּנּוּ: וּבָאוּ וְרָגְנוּ בְּמְרוֹם־צִיּוֹן וְנִהְרָוּ אֶל־טוֹב
 יְהוָה עַל־דָּגְן וְעַל־תִּירֵשׁ וְעַל־יִצְהָר וְעַל־בְּגֵי־צֹאן וּבְקָר וְהִיתָה

מקורות

הפטרת יום שני של ר"ה. ירמ' לא, ח"ט; צבלי מנילה, דף לא ע"א; פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב ס' ק; סד' רס"ג ע"א; שבה"ל, סדר ר"ה, ס' רפח; פסקי רי"א ע"מ"ם מנילה פ"ד, ה"ד, אות ד; ריב"ן ע"מ"ם מנילה, דף לא ע"א; סת"ר ס' עד, וצנספחים ס' ה; סה"ת ס' לו; רע"ב ע"מ"ם מנילה פ"ג, מ"ה. כמאמרם זכרונם לברכה. ירושלמי ר"ה פ"א, ה"ג. שהרי נאמר בזה חזק מנכס וכו'. ע"פ שבה"ל, סדר ר"ה, ס' רפח. שכתוב זה זכור אזכרנו וכו'. ע"פ ריב"ן ע"מ"ם מנילה, דף לא ע"א; שבה"ל, סדר ר"ה, ס' רפח; לצנז' ח"א, ס' תרל, ס"א.

יב נִפְשָׁם כְּגֵן רְוָה וְלֹא־יֹסִיפוּ לְדַאֲבָה עוֹד: אִזּוּ תִשְׁמַח בְּתוֹלָהּ
 בְּמַחֲזוֹל וּבַחֲרִים וּזְקָנִים יַחֲדוּ וְהִפְכֹּתִי אָבֵלָם לְשִׁשׁוֹן וְנַחֲמָתִים
 יג וְשִׁמְחָתִים מִיגוֹנָם: וְרוֹיְתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשָׁן וְעַמִּי אֶת־טוֹבִי
 יִשְׁבְּעוּ נְאֻם־יְהוָה: פ

יד כֹּהוּ אָמַר יְהוָה קוֹל בְּרָמָה גִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רָחֵל
 טו מִבְּכָה עַל־בְּנֵיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחַם עַל־בְּנֵיהָ כִּי אֵינְנוּ: ׀ כֹּהוּ
 אָמַר יְהוָה מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שֹׁכֵר
 טז לַפְּעֻלְתֶּךָ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב: וַיִּשְׁתַּקְּנוּהָ לְאַחֲרֵיתֶךָ
 יז נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם: שְׁמוֹעַ שְׁמַעְתִּי אֶפְרַיִם מִתְנוֹדָד
 יח יִסְרֹתֵנִי וְאוֹסֵר כְּעֶגְלָלָא לֹא לְמֹד הִשְׁבֵּנִי וְאֶשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה
 יח אֱלֹהֵי: כִּי־אַחֲרֵי שׁוֹבִי נַחֲמָתִי וְאַחֲרֵי הַנְּדָעִי סַפְּקָתִי עַל־יָרֵךְ
 יט בְּשִׁתִּי וְגַם־נִכְלַמְתִּי כִּי נִשְׂאָתִי חֲרַפְתָּ נְעוּרָי: הֲבֵן יִקָּרֵר לִי
 אֶפְרַיִם אִם יֵלֵד שְׁעֵשְׂעִים כִּי־מִדֵּי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד
 עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לֹא רַחֵם אֶרְחַמְנוּ נְאֻם־יְהוָה: ׀

הפטרות שחרית של יום הכיפורים

ההפטרות מודברת על ענין תשובה ותענית שהוא מענינו של יום. וכתוב בה 'לקדוש יי
 מקבד', ודרשו רבותינו וקרונום לברכה זה יום כפור שאין בו לא אכילה ולא שתיה.

יג **וְאָמַר סְלוּ־סְלוּ פְּנוּ־דָרְךָ הָרִימוּ מִכְּשׁוֹל מִדְּרָךְ עַמִּי: ׀**
 יד **כִּי כֹה אָמַר רַם וְנִשְׂאָ שִׁכְן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מְרוֹם**
וְקָדוֹשׁ אֲשַׁכּוֹן וְאֶת־דְּכָא וְשִׁפְל־רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים

מקורות

סדר יוה"כ, סי' שכ; פסקי ריא"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ד,
 אות ה; ריב"ז עמ"ס מגילה, דף לא ע"א; סה"ת סי' מא;
 רע"ב עמ"ס מגילה פ"ג, מ"ה. **על ענין תשובה ותענית וכו'.**
 ע"פ ריב"ז עמ"ס מגילה, דף לא ע"א; שבה"ל, סדר יוה"כ,
 סי' שכ; לבוש אר"ה, סי' תרכ"א, ס"א. **ענין תשובה.** ע"פ רש"י
 עמ"ס מגילה, דף לא ע"א, ד"ה כי כה אמר רס; רמב"ם, הל'
 תפילה, פ"ג, ה"א. **ודרשו רז"ל.** צבלי שבת, דף קט ע"א.

הנן יקיר לי אפרים. צבלי מגילה, דף לא ע"א, ורש"י ד"ה הנן
 יקיר; פסקי רי"ד; שבה"ל, סדר ר"ה, סי' רפה; רע"ב עמ"ס
 מגילה פ"ג, מ"ה, ד"ה צפרשת מועדות. **רחם ארחמנו נאס ה'.**
 סרע"ג ח"ב, סי' ק; סת"ר נספחים, סי' ה; סה"ת סי' לו.
הפטרות שחרית של יום הכיפורים. ישע"ה, נח, יד"כ, נח, ח"ד
 ומדלגים לפרק נע, כ"כא; צבלי מגילה, דף לא ע"א ורש"י ד"ה
 כי כה אמר רס; פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב, סי' קכו; שבה"ל,

וְלִהְיֹת לִבְנֵי גֵרִים: כִּי לֹא לְעוֹלָם אָרִיב וְלֹא לְנֹצַח אֶקְצֹף
 כִּי-רוּחַ מְלִפְנֵי יַעֲטוּף וּנְשָׁמוֹת אֲנִי עֹשִׂיתִי: בְּעֵן בְּצַעַן קִצְפֹּתִי
 וְאֶכְהוּ הַסֵּתֵר וְאֶקְצֹף וַיִּלֶּךְ שׁוֹבֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ: דִּרְכֵי רְאִיתִי
 וְאֶרְפְּאוּהוּ וְאֶנְחִיחוּ וְאֶשְׁלֵם גַּחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו: בּוֹרֵא גֵיב
 שְׁפָתַי שְׁלוֹם וְשְׁלוֹם לְרַחֲוֹק וְלִקְרוֹב אָמַר יְהוָה וּרְפֹאתָיו:
 וְהִרְשָׁעִים כַּיִּם נִגְרָשׁ כִּי הִשְׁקֵט לֹא יוּכַל וַיִּגְרָשׁוּ מִיָּמָיו רַפֵּשׁ
 וְטִיט: אֵין שְׁלוֹם אָמַר אֱלֹהֵי לְרֹשָׁעִים: פ
 קָרָא בְּגֵרוֹן אֶל-תַּחֲשׂוּךְ כְּשׁוֹפֵר הָרֶם קוֹלְךָ וְהִגַּד לְעַמִּי פִשְׁעֵם
 וּלְבֵית יַעֲקֹב חֲטָאתָם: וְאוֹתֵי יוֹם יוֹם יִדְרָשׁוּן וְדַעַת דִּרְכֵי
 יַחֲפָצוּן כְּגֹי אֲשֶׁר-צָדְקָה עָשָׂה וּמִשְׁפָּט אֱלֹהֵי לֹא עֹבֵב יִשְׁאֲלוּנִי
 מִשְׁפָּטֵי-צָדֵק קִרְבַּת אֱלֹהִים יַחֲפָצוּן: לָמָּה צָמְנוּ וְלֹא רְאִיתָ
 עֲנִינוּ נִפְשָׁנוּ וְלֹא תִדַּע הֵן בְּיוֹם צִמְכֶם תִּמְצְאוּ-חֶפֶץ וְכָל-
 עֲצָבֵיכֶם תִּנְגָּשׁוּ: הֵן לָרִיב וּמִצָּה תִצְמוּ וְלִהְיוֹת בְּאֶגְרֵף רִשָּׁע
 לֹא-תִצְמוּ כִּיֹּם לְהִשְׁמִיעַ בְּמִרוֹם קוֹלְכֶם: הִכֹּה יִהְיֶה צוֹם
 אֶבְחָרְהוּ יוֹם עֲנוֹת אָדָם נִפְשׁוֹ הִלְכֵף כְּאֶגְמֹן רֹאשׁוֹ וְשִׁק וְאֶפְרָי
 יִצִּיעַ הַלְזָה תִקְרָא-צוֹם וַיֹּם רִצּוֹן לִיהוָה: הַלּוֹא זֶה צוֹם אֶבְחָרְהוּ
 פִתַּח חֲרָצְבוֹת רִשָּׁע הַתֵּר אֲגִדּוֹת מוֹטָה וְשִׁלַּח רִצּוֹצִים חֲפָשִׁים
 וְכָל-מוֹטָה תִנְתַּקוּ: הַלּוֹא פָרַם לָרַעַב לְחֶמֶד וְעֲנִיִּים מְרוּדִים
 תִּבְיֵא בֵית כִּי-תִרְאֶה עֵרֶם וְכִסִּיתוּ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתַּעֲלֵם: אֲזִי
 יִבְקַע כְּשִׁחַר אֹרֶךְ וְאֶרְכַּתְךָ מִהֲרָה תִצְמַח וְהִלֶּךְ לְפָנֶיךָ צִדְקָה
 כְּבוֹד יִהְיֶה יֶאֱסֹף: אֲזִי תִקְרָא וַיְהוֶה יַעֲנֶה תִשׁוּעַ וַיֹּאמֶר הִנְנִי
 אִם-תִּסִּיר מִתּוֹכְךָ מוֹטָה שְׁלַח אֲצַבֵּעַ וְדַבְרָאוּן: וְתִפַּק לָרַעַב
 נִפְשָׁךְ וְנִפֵּשׁ גַּעֲנָה תִשְׁבִּיעַ וְזָרַח בַּחֲשֵׁךְ אֹרֶךְ וְאֶפְלַתְךָ

הערות

גיב. זהו הקרי, והכתיב 'עוב'.

כַּצֵּהָרִים: וְנַחֲךָ יְהוָה תָּמִיד וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצַחוֹת גַּפְשֶׁךָ וְעַצְמַתֶּיךָ
 יַחְלִיץ וְהָיִיתָ כְּגֵן רוֹה וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִיָּמָיו: וּבְנוֹ
 מִמֶּךָ חֲרָבוֹת עוֹלָם מוֹסְדֵי דוֹר־דָּוָר תִּקְוָמָם וְקָרָא לְךָ גִּדְרָר
 פָּרִץ מְשַׁבֵּב נְתִיבוֹת לְשַׁבְתָּ: אִם־תִּשָּׁיב מִשַּׁבַּת רִגְלֶךָ עֲשׂוֹת
 חֲפָצֶךָ בְּיוֹם קִדְשֵׁי וְקָרָאתָ לְשַׁבַּת עֲנֵג לְקָדוֹשׁ יְהוָה מְכַבֵּד
 וּכְבֹדָתוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְּצוֹא חֲפָצֶךָ וְדַבֵּר דְּבָר: אֹז תִּתְעַנֵּג
 עַל־יְהוָה וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל־בְּמַתִּי אֶרֶץ וְהֵאֲכִלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב
 אָבִיךָ כִּי פִי יְהוָה דְּבָר: פ

וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשַׁבִּי פֹשֵׁעַ בְּיַעֲקֹב נָאִם יְהוָה: וְאֲנִי זֹאת
 בְּרִיתִי אִתְּכֶם אָמַר יְהוָה רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר־שַׁמְתִּי
 בְּפִיךָ לֹא־יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעךָ אָמַר יְהוָה
 מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: ס

הפטרת מנחה של יום הכיפורים

ההפטרה מדברת על תשובת אנשי נינוה וגדלה של כח התשובה. ומוסיפים בתחלתו פסוק על ביאת המשיח, להזכיר שבועת הזאת נתנה האפשרות לתשובה, אבל לא כשיבואו ימים שאין בהם חפץ.

וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהָר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת־הָרַע וְהִיָּתָה לִיהוָה
 הַמְּלוֹכָה:

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יְנֵנָה בֶן־אֲמֵתִי לֵאמֹר: קוּם לְךָ אֶל־נִינְוָה
 הָעִיר הַגְּדוֹלָה וּקְרָא עָלֶיהָ כִּי־עָלְתָה רַעְתֶּם לְפָנָי: וַיִּקָּם

מקורות: כי פי ה' דבר שבה"ל, סדר יוה"כ, סי' שכ; סה"ת סי' מוא. הפטרת מנחה של יום הכיפורים. עוב' א, כה, ספר יוני, מוכה ז, יחכ; צצלו מגילה, דף לא ע"א; פסקי רי"ד; שבה"ל, סדר יוה"כ, סי' שכ; פסקי רי"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ד, אות ה; ריב"ז עמ"ס מגילה, דף לא ע"א; סה"ת סי' מוא, בשחרית יוה"כ; רע"ב עמ"ס מגילה פ"ג, מ"ה. תשובת אנשי נינוה. ע"פ ריב"ז עמ"ס מגילה, דף לא ע"א. וגדלה של כח התשובה. ע"פ לבוש אורח, סי' תרכב, ס"ג. לא כשיבואו ימים שאין בהם חפץ. ע"פ קה"י, א; ירושלמי שביעות פ"ד, ה"ז [דף יב, סוף ע"ב], 'עד כדון אית תוצה לעלמא; מהר"ל (מנהגים), הל' עשרת ימי תשובה, אות ז. ועלו מושעים בהר ציון וכו'. סרע"ג ח"ב, סי' קכת; הר"י, הל' יוה"כ, עמ' פז, ד"ה וצמחה; ס' האשכול, הל' קה"ת, דף סו ע"א; שבה"ל, סדר יוה"כ, סי' שכ; סה"ת סי' מוא, בשחרית יוה"כ.

הערות: בְּמַתִּי. זהו הקרי, והכתיב 'במותי'.

וְיִזְנֶה לְבָרַח תְּרִשִׁיִּשָׁה מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּרֶד יָפוֹ וַיִּמְצָא אֶנְיָהוּ בָאָה
 תְּרִשִׁישׁ וַיִּתֵּן שְׂכָרָהּ וַיֵּרֶד בָּהּ לָבוֹא עִמָּהֶם תְּרִשִׁיִּשָׁה מִלִּפְנֵי
 יְהוָה: וַיְהִי הַטִּיל רוּחַ־גְּדוּלָה אֶל־הַיָּם וַיְהִי סַעַר־גְּדוּל בַּיָּם
 וְהָאֶנְיָה חִשְׁבָה לְהִשְׁבֵּר: וַיִּירָאוּ הַמַּלְאָכִים וַיִּזְעֲקוּ אִישׁ אֶל־אֱלֹהָיו
 וַיִּטְלוּ אֶת־הַכִּלִּים אֲשֶׁר בְּאֶנְיָה אֶל־הַיָּם לְהַקֵּל מֵעֲלֵיהֶם וַיִּזְנֶה
 יָרֵד אֶל־יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה וַיִּשְׁכַּב וַיִּרְדָּם: וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחִבְלִים
 וַיֹּאמֶר לוֹ מַה־לָּךְ גְּרָדָם קוֹם קְרֵא אֶל־אֱלֹהֶיךָ אוּלַי יִתְעַשֶּׂת
 הָאֱלֹהִים לָנוּ וְלֹא נֹאבֵד: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ לָכֵן וְנִפְלֵה
 גּוֹרְלוֹת וְנִגְדְּעָה בְּשִׁלְמֵי הָרַעָה הַזֹּאת לָנוּ וַיִּפְלוּ גּוֹרְלוֹת וַיִּפֹּל
 הַגּוֹרֵל עַל־יִזְנֶה: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַגִּידָה־נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לְמִי־הָרַעָה
 הַזֹּאת לָנוּ מַה־מְלֹאכְתְּךָ וּמֵאֵינן תָּבוֹא מִה אֶרְצֶךָ וְאִי־מִזֶּה עִם
 אֲתָה: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עֲבָרִי אֲנֹכִי וְאֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲנִי
 יָרָא אֲשֶׁר־עָשָׂה אֶת־הַיָּם וְאֶת־הַיַּבְשָׁה: וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים יִרְאָה
 גְּדוּלָה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ כִּי־יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי־מִלִּפְנֵי
 יְהוָה הוּא בָרַח כִּי הִגִּיד לָהֶם: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מַה־נַּעֲשֶׂה לָּךְ
 וַיִּשְׁתַּק הַיָּם מֵעַלֵּינוּ כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסַעַר: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׂאוּנִי
 וְהַטִּילְנִי אֶל־הַיָּם וַיִּשְׁתַּק הַיָּם מֵעַלֵּיכֶם כִּי יוֹדַע אֲנִי כִּי בְּשִׁלְי
 הַסַּעַר הַגְּדוֹל הַזֶּה עַלֵּיכֶם: וַיַּחֲתְרוּ הָאֲנָשִׁים לְהַשִּׁיב אֶל־
 הַיַּבְשָׁה וְלֹא יָכְלוּ כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסַעַר עֲלֵיהֶם: וַיִּקְרָאוּ אֶל־יְהוָה
 וַיֹּאמְרוּ אָנָּה יְהוָה אֱלֹהֵינָא נֹאבְדָה בְּנַפְשֵׁי הָאִישׁ הַזֶּה וְאֶל־תֵּתֵן
 עֲלֵינוּ דָם נִקְיָא כִּי־אֲתָה יְהוָה כַּאֲשֶׁר חָפְצָתָ עָשִׂיתָ: וַיִּשְׂאוּ
 אֶת־יִזְנֶה וַיִּטְלֶהוּ אֶל־הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזַּעֲפוֹ: וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים
 יִרְאָה גְּדוּלָה אֶת־יְהוָה וַיִּזְבְּחוּ־זֶבַח לִיהוָה וַיִּדְרוּ נְדָרִים: וַיִּמְן
 יְהוָה דָּג גְּדוֹל לְבָלַע אֶת־יִזְנֶה וַיְהִי יִזְנֶה בְּמַעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה
 יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלֹת: וַיִּתְפַּלֵּל יִזְנֶה אֶל־יְהוָה אֱלֹהָיו מִמַּעֵי

הַדָּגָה: וַיֹּאמֶר קָרָאתִי מִצָּרָה לִי אֱלֹהֵיהוָה וַיַּעֲנֵנִי מִבֶּטֶן שָׂאוֹל
שׁוּעָתִי שָׁמַעְתָּ קוֹלִי: וַתִּשְׁלִיכֵנִי מִצּוֹלָה בְּלִבְבַי יָמִים וְנָהָר
יִסְבְּבֵנִי כָל־מִשְׁפָּרֶיךָ וְנִלְיֶיךָ עָלַי עֲבָרוּ: וְאֲנִי אִמְרָתִי נִגְרַשְׁתִּי
מִנְּגַד עֵינֶיךָ אֵךְ אוֹסִיף לְהַבִּיט אֶל־הֵיכַל קִדְשֶׁךָ: אֶפְפוּנֵי מַיִם
עַד־נֶפֶשׁ תִּהְיוּם יִסְבְּבֵנִי סוּף חֲבוּשׁ לְרֹאשֵׁי: לְקַצְבֵי הָרִים
יִרְדְּתִי הָאָרֶץ בְּרַחֲמֶיךָ בְּעַדֵי לְעוֹלָם וַתַּעַל מִשְׁחַת חַיִּי יְהוָה
אֱלֹהֵי: בְּהִתְעַשֵּׂף עָלַי נִפְשֵׁי אֶת־יְהוָה זָכַרְתִּי וַתָּבוֹא אֵלַיךָ
תִּפְלָתִי אֶל־הֵיכַל קִדְשֶׁךָ: מִשְׁמָרִים הַבְּלִי־שׁוֹא חֲסִדָּם יַעֲזֹבוּ:
וְאֲנִי בְּקוֹל תּוֹדָה אֲזַבְּחָה־לָּךְ אֲשֶׁר נִדְרָתִי אֲשַׁלְּמָה יְשׁוּעָתָה
לְיְהוָה: פ

וַיֹּאמֶר יְהוָה לְדָג וַיִּקְרָא אֶת־יֹנָה אֶל־הַיַּבְּשָׁה: ס וַיְהִי
דְבַר־יְהוָה אֶל־יֹנָה שְׁנִית לְאֹמֶר: קוּם לֶךְ אֶל־נִינּוּה הָעִיר
הַגְּדוֹלָה וְקִרְא אֵלֶיהָ אֶת־הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר אֲנֹכִי דֹבֵר אֵלֶיךָ:
וַיִּקַּם יוֹנָה וַיֵּלֶךְ אֶל־נִינּוּה כַּדְּבַר יְהוָה וְנִינּוּה הָיְתָה עִיר־גְּדוֹלָה
לְאַלְהִים מִהֶלֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים: וַיַּחֲלֵ יוֹנָה לָבוֹא בְעִיר מִהֶלֶךְ
יוֹם אֶחָד וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר עוֹד אַרְבָּעִים יוֹם וְנִינּוּה נִהְפָּכֶת:
וַיֹּאמְרוּ אֲנָשֵׁי נִינּוּה בְּאַלְהֵים וַיִּקְרְאוּ־צוֹם וַיִּלְבְּשׂוּ שָׂקִים
מִגְּדוֹלָם וְעַד־קִטְנָם: וַיִּגַע הַדְּבַר אֶל־מֶלֶךְ נִינּוּה וַיִּקַּם מִכֶּסֶׁאֹ
וַיַּעֲבֵר אֲדָרְתוֹ מֵעָלָיו וַיִּכַּס שֵׁק וַיֵּשֶׁב עַל־הָאָפֶר: וַיִּזְעַק
וַיֹּאמֶר בְּנִינּוּה מִטַּעַם הַמֶּלֶךְ וַיִּגְדְּלוּ לְאֹמֶר הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה
הַבָּקָר וְהַצֹּאן אֶל־יִטְעֵמוּ מְאוּמָה אֶל־יָרְעוּ וּמַיִם אֶל־יִשְׁתּוּ:
וַיִּתְכַּסּוּ שָׂקִים הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה וַיִּקְרְאוּ אֶל־אַלְהֵים בְּחִזְקָה
וַיֵּשְׁבוּ אִישׁ מִדְּרָכּוֹ הָרָעָה וּמִן־הַחֲמָס אֲשֶׁר בְּכַפִּיָּהֶם: מִי־יִזְרַע
יִשׁוּב וּנְחָם הָאֱלֹהִים וְשֵׁב מִחֲרוֹן אָפוֹ וְלֹא נֹאבֵד: וַיֵּרָא הָאֱלֹהִים
אֶת־מַעֲשֵׂיהֶם כִּי־שָׁבוּ מִדְּרָכָם הָרָעָה וַיִּנְחַם הָאֱלֹהִים עַל־

א הָרַעָה אֲשֶׁר־דָּבַר לַעֲשׂוֹת־לָהֶם וְלֹא עָשָׂה: וַיִּרַע אֱלֹהֵי־יִזְרְעֵל
 ב רָעָה גְדוֹלָה וַיִּחַר לוֹ: וַיִּתְפַּלֵּל אֱלֹהֵי־יְהוָה וַיֹּאמֶר אָנֹכִי יְהוָה
 הַלּוֹא־אֲנִי דְבָרִי עַד־הַיּוֹתֵי עַל־אֲדָמָתִי עַל־כֵּן קָדַמְתִּי לְבָרַח
 תְּרַשִּׁישָׁה כִּי יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי־חַנּוּן וְרַחוּם אַרְךָ אַפַּיִם
 ג וְרַב־חֶסֶד וְנָחֵם עַל־הָרָעָה: וַעֲתָה יְהוָה קַח־נָא אֶת־נַפְשִׁי מִמֶּנִּי
 ד כִּי טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי: פ

ד וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵיטֵב חָרָה לָךְ: וַיֵּצֵא יוֹנָה מִן־הָעִיר וַיֵּשֶׁב מִקְדָּם
 ה לָעִיר וַיַּעַשׂ לוֹ שָׁם סֶפֶה וַיֵּשֶׁב תַּחְתֶּיהָ בַּצֶּל עַד אֲשֶׁר יֵרְאֶה
 ו מֵה־יְהִיָּה בָּעִיר: וַיִּמַּן יְהוָה־אֱלֹהִים קִיקְיֹון וַיַּעַל מֵעַל לְיוֹנָה
 ז לְהִזוֹת צֶלַע־רֹאשׁוֹ לְהַצִּיל לוֹ מִרַעְתּוֹ וַיִּשְׁמַח יוֹנָה עַל־הַקִּיקְיֹון
 ח שְׂמִיחָה גְדוֹלָה: וַיִּמַּן הָאֱלֹהִים תּוֹלַעַת בַּעֲלֹת הַשָּׁחַר לְמַחְרַת
 ט וַתֵּךְ אֶת־הַקִּיקְיֹון וַיִּיבֶשׁ: וַיְהִי כְזֹרֵחַ הַשָּׁמֶשׁ וַיִּמַּן אֱלֹהִים רוּחַ
 י קָדִים חַרִּישִׁית וַתֵּךְ הַשָּׁמֶשׁ עַל־רֹאשׁ יוֹנָה וַיִּתְעַלֵּף וַיִּשְׁאַל
 יא אֶת־נַפְשׁוֹ לָמוֹת וַיֹּאמֶר טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֱלֹהֵי־יִזְרְעֵל
 יב הֵיטֵב חָרָה לָךְ עַל־הַקִּיקְיֹון וַיֹּאמֶר הֵיטֵב חָרָה־לִּי עַד־מוֹת:
 יג וַיֹּאמֶר יְהוָה אַתָּה חֹסֵת עַל־הַקִּיקְיֹון אֲשֶׁר לֹא־עֲמַלְתָּ בּוֹ וְלֹא
 יד גִּדַּלְתָּ שָׁבֹן־לִילָה הִיָּה וּבֹן־לִילָה אָבַד: וַאֲנִי לֹא אֲחֹס עַל־גִּינּוּהַ
 טו הָעִיר הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר יִשְׁבָּה הַרְבֵּה מִשְׁתִּים־עֹשֶׂרָה רַבּוֹ אָדָם
 טז אֲשֶׁר לֹא־יָדַע בֵּין־יְמִינוֹ לְשִׁמְאֹלוֹ וּבִהְמָה רַבָּה:

ז מִי־אֵל כַּמוֹד נִשְׂא עֹון וְעֵבֶר עַל־פְּשָׁע לְשֹׂאֲרֵיט נַחֲלָתוֹ
 ח לֹא־הַחְזִיק לָעַד אָפוֹ כִּי־חַפֵּץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב יִרְחַמְנוּ יִכְבָּשׁ
 ט עֲוֹנֹתֵינוּ וַתִּשְׁלַיֵךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל־חַטָּאוֹתֵם: תַּתֵּן אֲמַתְּ לְיַעֲקֹב
 י חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ מִיְמֵי קָדָם:

מקורות

מי אל כמוד וכו'. סרע"ג ח"ב, ס' קבת; הריו"ג, הל' יוס"כ, עמ' פז, ד"ה וצוננחה; שנה"ל, סדר יוס"כ, ס' שכ; סה"ת ס' מנח.

ההפטרה מדברת על מלחמת אחרית הימים וגם מענין סבות, שכתוב בה 'לחג את חג הסוכות'.

הַיְהִי יוֹם־בָּא לַיהוָה וְחִלַּק שְׁלֵלֶךָ בְּקַרְבְּךָ: וְאַסְפֹּתִי אֶת־כָּל־
הַגּוֹיִם אֶל־יְרוּשָׁלַם לַמִּלְחָמָה וְנִלְכְּדָה הָעִיר וְנִשְׁפוּ
הַבְּתָיִם וְהַנְּשִׁים תִּשְׁכַּבְנָה וַיֵּצֵא חֲצֵי הָעִיר בַּגּוּלָה וְיִתֵּר הָעָם
לֹא יִכְרַת מִן־הָעִיר: וַיֵּצֵא יְהוָה וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם הָהֵם כְּיוֹם הַלְחָמוֹ
בְּיוֹם קָרָב: וְעָמְדוּ רַגְלָיו בְּיוֹם־הַהוּא עַל־הַר הַזֵּיתִים אֲשֶׁר
עַל־פְּנֵי יְרוּשָׁלַם מִקֶּדֶם וְנִבְקַע הַר הַזֵּיתִים מִחֲצִי־מִזְרָחָה וְיִמָּה
גַּיָּא גְדוּלָה מְאֹד וּמֵשׁ חֲצֵי הָהָר צְפוּנָה וְחֲצִי־נֶגְבָה: וְנִסְתַּם
גַּיָּא־הָרִי כִּי־יִגִיעַ גַּי־הָרִים אֶל־אֶצֶל וְנִסְתַּם כְּאֲשֶׁר נִסְתַּם מִפְּנֵי
הָרֵעַשׁ בְּיַמֵּי עֲזִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה וּבָא יְהוָה אֱלֹהֵי כָל־קְדוּשִׁים
עִמָּךְ: וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא לֹא־יִהְיֶה אֹר יִקְרוּת וְקַפְאוֹן: וְהָיָה
יוֹם־אֶחָד הוּא יוֹדֵעַ לַיהוָה לֹא־יוֹם וְלֹא־לַיְלָה וְהָיָה לְעַתְעָרֵב
יְהִי־הָאֹר: וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא יֵצֵאוּ מִי־חַיִּים מִיְרוּשָׁלַם חֲצִי־
אֶל־הַיָּם הַקָּדְמוֹנִי וְחֲצִי־אֶל־הַיָּם הָאַחֲרוֹן בְּקִיץ וּבְחֶרֶף יִהְיֶה:
וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד
וְשֵׁמוֹ אֶחָד: יָסוּב כָּל־הָאָרֶץ כְּעַרְבָה מְגֻבַע לְרִמּוֹן נֶגֶב יְרוּשָׁלַם
וְרֶאמָה וַיִּשְׁבָּה תַחְתֵּיהָ לְמִשְׁעַר בְּנִימָן עַד־מְקוֹם שַׁעַר הָרֵאשׁוֹן
עַד־שַׁעַר הַפְּנִים וּמִגְדַל חֲנַנְיָאֵל עַד יִקְבֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֵּשְׁבוּ בָּהּ
וְחָרַם לֹא יִהְיֶה־עוֹד וַיִּשְׁבָּה יְרוּשָׁלַם לְבִטָּח: ׀ וְזֹאתוּ
תִּהְיֶה הַמִּגְפָּה אֲשֶׁר יִגָּף יְהוָה אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ
עַל־יְרוּשָׁלַם הֶמְקוֹ בְּשָׂרוֹ וְהוּא עֹמֵד עַל־רַגְלָיו וְעֵינָיו תִּמְקְנָה
בְּחִרְיָהֶן וְלִשְׁוֹנוֹ תִּמַּק בְּפִיהֶם: וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא תִּהְיֶה

יד
ט
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב

הפטרת יום טוב ראשון של סוכות. זכ"י יד, א"כא; צבלי מגילה, דף לא ע"א; פסקי ר"ד; סרע"ג ח"ב, ס"י קלה; סד"י רס"ג עמ' שעג; שבה"ל, סדר חג הסוכות, ס"י שעה; פסקי רי"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ד, אות ו; ריבצ"ן עמ"ס מגילה, דף לא ע"א; סת"ר ס"י פו, וצנספחים ס"י ה; סה"ת ס"י מד; רע"ב עמ"ס מגילה פ"ג, מ"ה. גם מענין סוכות. ע"פ פסקי רי"ד וריבצ"ן עמ"ס מגילה, דף לא ע"א; לצוש אר"ס, ס"י תרנב, ס"ח. שכתוב זה לחוג את חג הסוכות. רש"י עמ"ס מגילה, דף לא ע"א.

מקורות
הערות

מְהוֹמַת־יְהוָה רַבָּה בָּהֶם וַהֲחִזְקוּ אִישׁ יַד רַעְהוּ וְעִלְתָּה יָדוֹ
 יד עַל־יַד רַעְהוּ: וְגַם־יְהוּדָה תִּלָּחֶם בִּירוּשָׁלַם וְאַסְףְּ חֵיל כָּל־הַגּוֹיִם
 טו סָבִיב זָהָב וְכֶסֶף וּבְגָדִים לָרֹב מְאֹד: וְכֵן תִּהְיֶה מִגַּפַּת הַסּוּם
 הַפָּרֵד הַגָּמֵל וְהַחֲמוֹר וְכָל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּמַּחֲנוֹת הַהֵמָּה
 טז כַּמִּגַּפָּה הַזֹּאת: וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר מִכָּל־הַגּוֹיִם הַבָּאִים עַל־
 יְרוּשָׁלַם וְעָלוּ מֵיָד שָׁנָה בְּשָׁנָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת
 יז וְלַחֹג אֶת־חַג הַסִּכּוֹת: וְהָיָה אֲשֶׁר לֹא־יַעֲלֶה מֵאֵת מִשְׁפַּחַת
 הָאָרֶץ אֶל־יְרוּשָׁלַם לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת וְלֹא עֲלִיהֶם
 יח יִהְיֶה הַגָּשֶׁם: וְאִם־מִשְׁפַּחַת מִצְרַיִם לֹא־תַעֲלֶה וְלֹא בָאָה וְלֹא
 עֲלִיהֶם תִּהְיֶה הַמִּגַּפָּה אֲשֶׁר יִגַּף יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא
 יעלו לחג את־חג הסוכות: זאת תִּהְיֶה חֲטָאת מִצְרַיִם וְחֲטָאת
 טט כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לַחֹג אֶת־חַג הַסִּכּוֹת: בַּיּוֹם הַהוּא
 יִהְיֶה עַל־מִצְלוֹת הַסּוּם קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהָיָה הַסִּירוֹת בְּבֵית יְהוָה
 כ כַּמְזֻרְקִים לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ: וְהָיָה כָּל־סִיר בִּירוּשָׁלַם וּבִיהוּדָה קֹדֶשׁ
 כא לַיהוָה צְבָאוֹת וּבָאוּ כָּל־הַזְּבָחִים וְלִקְחוּ מֵהֶם וּבִשְׁלוּ בָהֶם
 וְלֹא־יִהְיֶה כְּנַעֲנִי עוֹד בְּבֵית־יְהוָה צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא:

הפטרת שבת חוה"מ סוכות

המנהג המקורי הוא להפטיר ביחזקאל לח, יח-כג, לט א-י, ויש נוהגין להפטיר ביחזקאל לח א-כג, ע"פ רשימת
 ההפטרות שמופיעה בסוף מח' בולוניא, והמפטיר יבחר אחת מבין שתי האפשרויות.

ההפטרות מְדַבְּרֶת על עֲנַן מְלֻחָמֶת גֹּג וּמְגוּג'. וְהָכִי אָמַר רַב הַאי, שְׁנַצַּחַת גֹּג וּמְגוּג עֲתִידָה
 לְהִיּוֹת בְּתַשְׁרֵי.

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בְּזֶם־אֲדָם שֵׁים פְּנִיךָ אֶל־גּוֹג אֶרֶץ
 א הַמְּגוּג נְשִׂיא רֹאשׁ מִשָּׁד וְתַבֵּל וְהִנָּבֵא עָלָיו: וְאָמַרְתָּ כֹה

מקורות

סוף הנבילה. שנה"ל, סדר חג הסוכות, ס' שעל; ע"פ סת"ר
 ס' פז, וצנפחים ס' ה. הפטרת שבת חוה"מ סוכות. יחז'
 לח, א-כג; או יחז' לח, יח - לט, י; צנלי מנילה, דף לא ע"א;
 פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב, ס' קלו; פסקי רי"ז עמ"ס מנילה
 פ"ד, ה"ד, אות ה; סת"ר נספחים ס' ה; סה"ת ס' מד; רע"ב
 עמ"ס מנילה פ"ג, מ"ה. על ענין מלחמת גוג ומגוג. ע"פ
 טור אר"ח, ס' תז; לצוש אר"ח, ס' תז, ס"ה. ראו רע"ב עמ"ס
 מנילה פ"ג, מ"ה.

אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי אֵלֶיךָ גּוֹג נְשִׂיא רֹאשׁ מִשָּׁדָּה וְתַבְלָה:
וְשׁוֹבְבֵתֶיךָ וְנִתְתִּי חֲחִים בְּלַחֲיֶיךָ וְהוֹצֵאתִי אוֹתְךָ וְאֶת־כָּל־חֵילְךָ
סוֹסִים וּפָרָשִׁים לְבָשִׂי מִכְּלוּל־כָּלָם קָהֵל רַב צְנִיָּה וּמִגֵּן תַּפְשִׁי
חֲרָבוֹת כָּלָם: פָּרָס כּוֹשׁ וּפּוֹשׁ אַתֶּם כָּלָם מִגֵּן וְכוּבָע: גָּמַר
וְכָל־אֲנָפִיָּה בֵּית תּוֹגְרֵמָה יִרְכְּתִי צָפוֹן וְאֶת־כָּל־אֲנָפִיו עַמִּים
רַבִּים אַתְּךָ: הִכֵּן וְהִכֵּן לָךְ אַתָּה וְכָל־קְהֶלְךָ הַנִּקְהָלִים עֲלֶיךָ
וְהָיִיתָ לָהֶם לְמִשְׁמָר: מִיָּמִים רַבִּים תִּפְקֹד בְּאַחֲרִית הַשָּׁנִים
תָּבוֹאוּ אֶל־אֶרֶץ מְשׁוֹבְבֵת מִחֹרֵב מְקַבְּצֵת מֵעַמִּים רַבִּים עַל
הָרִי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־הֵיוּ לְחֲרָבָה תָּמִיד וְהֵיִא מֵעַמִּים הוֹצֵאָה
וַיֵּשְׁבוּ לְבִטָּח כָּלָם: וְעָלִיתָ כְּשֵׁאָה תָּבוֹא כְּעָנָן לְכֶסֶת הָאָרֶץ
תִּהְיֶה אַתָּה וְכָל־אֲנָפִיָּךְ וְעַמִּים רַבִּים אוֹתְךָ: ׀ כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יַעֲלוּ דְבָרִים עַל־לִבְבְּךָ
וְחִשְׁבֹת מַחֲשַׁבֹת רָעָה: וְאָמַרְתָּ אֵעֲלֶה עַל־אֶרֶץ פְּרוֹזוֹת אָבוֹא
הַשְּׁקֵטִים יִשְׁבִּי לְבִטָּח כָּלָם יִשְׁבִּים בְּאֵין חוֹמָה וּבְרִיחַ וּדְלָתִים
אֵין לָהֶם: לְשַׁלֵּל שְׁלָל וּלְבַזּוּ בְּזוּ לְהַשִּׁיב יָדְךָ עַל־חֲרָבוֹת גּוֹשְׁבוֹת
וְאֶל־עַם מְאֻסָּף מְגוּזִים עֹשֶׂה מְקַנָּה וּמְקַנֵּן יִשְׁבִּי עַל־טְבוֹר הָאָרֶץ:
שָׁבָא וְדָדָן וְסַחְרֵי תַרְשִׁישׁ וְכָל־כְּפִירֵיהֶּ יֹאמְרוּ לָךְ הַלְשַׁלֵּל
שְׁלָל אַתָּה בָּא הַלְבַזּוּ בְּזוּ הַקְהֵלְתָּ קְהֵלְךָ לְשֵׂאתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב
לְקַחְתָּ מְקַנָּה וּמְקַנֵּן לְשַׁלֵּל שְׁלָל גְּדוֹל: ׀ לִכֵּן
הִנְבֵּא בֶן־אָדָם וְאָמַרְתָּ לְגוֹג כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲלוֹא בַּיּוֹם
הַהוּא בְּשֵׁבֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְבִטָּח תִּדְעֶ: וּבֵאתָ מִמְּקוֹמְךָ מִיִּרְכְּתִי
צָפוֹן אַתָּה וְעַמִּים רַבִּים אַתְּךָ רִכְבֵּי סוֹסִים כָּלָם קָהֵל גְּדוֹל
וְחֵיל רַב: וְעָלִיתָ עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל כְּעָנָן לְכֶסֶת הָאָרֶץ בְּאַחֲרִית
הַיָּמִים תִּהְיֶה וְהִבְאוּתֶיךָ עַל־אֶרְצִי לְמַעַן דַּעַת הַגּוֹזִים אֹתִי

בַּהֲקֹדְשֵׁי בְךָ לְעֵינֵיהֶם גּוֹג: ׀ כֹּה־אָמַר יי
 אֲדַנִּי יְהוָה הֵאֱתָה־הוּא אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי בְיָמִים קְדָמוֹנִים בְּיַד
 עֲבָדֶי נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּבְאִים בְּיָמִים הָהֵם שָׁנִים לְהֵבִיא אֹתְךָ
 עֲלֵיהֶם: ׀ וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא בַיּוֹם בּוֹא גּוֹג יח
 עַל־אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה תַּעֲלֶה חֲמָתִי בְּאַפִּי:
 וּבִקְנֹאתִי בְּאִשׁ־עֵבְרָתִי דִּבַּרְתִּי אִם־לֹא בַיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה רַעַשׁ יט
 גְּדוֹל עַל אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל: וְרַעְשׂוּ מִפְּנֵי דַגֵּי הַיָּם וְעוֹף הַשָּׁמַיִם כ
 וְחַיֵּת הַשָּׂדֶה וְכָל־הַרְמֵשׁ הַרְמֵשׁ עַל־הָאָדָמָה וְכָל־הָאָדָם אֲשֶׁר
 עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה וְנִהְרְסוּ הַהָרִים וְנִפְּלוּ הַמְּדַרְגּוֹת וְכָל־חוֹמָה
 לְאַרְצָן תִּפּוֹל: וְקִרְאתִי עָלָיו לְכָל־הָרִי חָרֵב נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה כא
 חָרֵב אִישׁ בְּאֶחָיו תִּהְיֶה: וְנִשְׁפַּטְתִּי אֹתוֹ בְּדָבָר וּבְדָם וּגְשָׁם כב
 שׁוֹטֵף וְאֲבַגִּי אֶלְגָּבִישׁ אִשׁ וְגִפְרִית אֲמָטִיר עָלָיו וְעַל־אֲגָפָיו
 וְעַל־עַמִּים רַבִּים אֲשֶׁר אִתּוֹ: וְהִתְנַדְּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנִוְדַעְתִּי כג
 לְעֵינֵי גּוֹיִם רַבִּים וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: ׀ הַמִּתְחִילִים בִּיחֻזְקָא לַח, א
 מִסִּימִיּוֹם כֵּאֵן. וְאַתָּה בֶן־אָדָם הַנִּבְאָ עַל־גּוֹג וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר דא
 אֲדַנִּי יְהוָה הִנְנִי אֵלֶיךָ גּוֹג נְשִׂיא רֹאשׁ מִשָּׁךְ וְתִבַּל: וְשַׁבְּבַתִּיךָ ב
 וְשִׁשְׂאֲתִיךָ וְהִעֲלִיתִיךָ מִיִּרְכַּתִּי צָפוֹן וְהִבֵּאתִיךָ עַל־הָרִי יִשְׂרָאֵל:
 וְהִכִּיתִי קִשְׁתְּךָ מִיַּד שְׂמֹאֲלֶךָ וְחִצֶּיךָ מִיַּד יְמִינֶךָ אֶפֶל: עַל־הָרִי ג
 יִשְׂרָאֵל תִּפּוֹל אַתָּה וְכָל־אֲגָפֶיךָ וְעַמִּים אֲשֶׁר אִתְּךָ לְעֵיט צָפוֹר
 כָּל־כְּנָף וְחַיֵּת הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךָ לְאֶכְלָה: עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל ה
 כִּי אֲנִי דִבַּרְתִּי נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: וְשַׁלַּחְתִּי־אִשׁ בְּמִגּוֹג וּבְיִשְׁבֵי ו
 הָאֵיִם לְבַטַח וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: וְאַת־שֵׁם קְדָשִׁי אוֹדִיעַ בְּתוֹךְ ז

מקורות

ביום בוא גוג. ככלי מנילה, דף לא, ע"א; סדו' רס"ג עמ"ג שנג; סת"ר סי' פז; רע"ב עמ"ס מנילה פ"ג, מ"ה, ד"ה צפרשת מועדות.
 וידעו כי אני ה'. סת"ר נספחים סי' ה'.

עמי ישראל ולא אחל את שם קדשי עוד וידעו הגוים כי אני
 יהוה קדוש בישראל: הנה באה ונהלתה נאם אדני יהוה הוא
 היום אשר דברתי ויצאו ישביו ערי ישראל ובערו והשקו
 בנשק ומגן וצנה בקשת ובחצים ובמקל יד וברמח ובערו
 בהם אש שבע שנים: ולא ישאו עצים מן השדה ולא יחטבו
 מן היערים כי בנשק יבערו אש ושללו את שלליהם ובזזו
 את בזויהם נאם אדני יהוה: ם

הפטרה לשמיני עצרת ולשמחת תורה

ההפטרה מדרגת על מיתת משה רבנו עליו השלום, המזכרת בסוף פרשת וזאת הברכה.
 גם מספר בה שיהושע נעשה מנהיג ממשיך אחר משה, כמבואר בסוף הפרשה.

ויהי אחרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אל יהושע
 בן נון משרת משה לאמר: משה עבדי מת ועתה קום
 עבר את הירדן הזה וכל העם הזה אל הארץ אשר
 אנכי נתן להם לבני ישראל: כל מקום אשר תדרוך כף רגלכם
 בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה: מהמדבר והלבנון
 הזה ועד הנהר הגדול נהר פרת כל ארץ החתים ועד הים
 הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם: לא יתיצב איש לפניך
 כל ימי חייד כאשר הייתי עם משה אהיה עמך לא ארפך
 ולא אעזבך: חזק ואמץ כי אתה תנחיל את העם הזה
 את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם: רק חזק ואמץ
 מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוה משה עבדי

מקורות

הפטרה לשמיני עצרת ולשמחת תורה. יהו' ה, ארית; צבלי מנילה, דף לא ע"א ורלו פסקי רי"ד; סרע"ג ח"ב, סי' קמב צבס ו"א; מנילה פ"ג, מ"ה. על מיתת משה וכו' וזאת הברכה. ע"פ לבוש אר"ח סי' תרסט, ס"א. ויהי אחרי מות משה. רל"ט עמ"ס מנילה, פ"ד, סי' י, צבס הירושלמי. רלו תוס' עמ"ס מנילה, דף לא ע"א, ד"ה למחר קריקו; רי"ף עמ"ס מנילה, דף יא ע"א ושה"ג.

אֶל־תִּסּוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל לְמַעַן תִּשְׁפִּיל בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ:
 לֹא־יִמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלָה לְמַעַן
 תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל־הַכְּתוּב בּוֹ כִּי־אֲזוּ תִצְלַיֵחַ אֶת־דַּרְכְּךָ וְאֲזוּ
 תִשְׁכִּיל: הַלּוֹא צוִיתִיךָ חֶזֶק וְאַמֶּץ אֶל־תַּעֲרֹץ וְאֶל־תַּחַת כִּי
 עָמַךְ יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ: פ
 וַיֵּצֵאוּ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־שִׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר: עֲבְרוּ בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה
 וַיֵּצֵאוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר הִכִּינוּ לָכֶם צִידָה כִּי בְעוֹדוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
 אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לְבוֹא לְרִשֵׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם לְרִשְׁתָּהּ: פ
 וְלֹרְאוּבְנֵי וְלִגְדֵי וְלַחֲצֵי שִׁבְט הַמְּנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר:
 זְכוּר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עַבְד־יְהוָה לֵאמֹר
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מְנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת:
 נְשִׁיכֶם טַפְכֶם וּמְקַנְיֶכֶם יֵשְׁבוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה
 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ חֲמִשִּׁים לִפְנֵי אַחֵיכֶם כָּל גְּבוּרֵי
 הַחֵיל וְעוֹזְרֹתֶם אוֹתָם: עַד אֲשֶׁר־יִגִּיחַ יְהוָה לְאַחֵיכֶם כְּכֹס
 וַיִּרְשׁוּ גַם־הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָהֶם
 וּשְׁבָתָם לְאָרֶץ יִרְשְׁתֶּם וַיִּרְשְׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁרוֹ נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה
 עַבְד־יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ: וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ
 לֵאמֹר כָּל אֲשֶׁר־צוִיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלַחֵנוּ נִלְךְ:
 כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ אֶל־מֹשֶׁה בֶּן נִשְׁמַע אֵלֶיךָ רַק יְהִי יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־מֹשֶׁה: כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִמְרָה
 אֶת־פִּיךָ וְלֹא־יִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֶיךָ לְכֹל אֲשֶׁר־תִּצְוֶנוּ יוֹמָת רַק
 חֶזֶק וְאַמֶּץ: פ

מקורות

רק חזק ואמץ. סרע"ג ח"ב, ס' קמב; שנה"ל, סדר תג הסוכות, ס' שעב; סת"ר סוף ס' פח; סה"ת ס' נה.

ההפטרה מדברת מענין המנוחה ונרותיה. ואף על גב דנרות שלמה 'וינעש חירום' קדימי לה, אפלו הכי נרות דזכריה עדיפי לו, שיש בה נבואות לעתיד.

יד רָגַי וְשִׁמְחֵי בַת־צִיּוֹן כִּי הִנְנִי־בָא וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכָךְ נְאֻם־יְהוָה:
 טו וְנִלְווּ גוֹיִם רַבִּים אֶל־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיוּ לִי לְעַם
 טז וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכָךְ וַיֵּדַעַת כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלַחְנִי אֵלֶיךָ: וְנַחֵל
 יְהוָה אֶת־יְהוּדָה חֶלְקוֹ עַל אֲדַמַּת הַקֹּדֶשׁ וּבַחַר עוֹד בִּירוּשָׁלַם:
 יז הֵם כָּל־בָּשָׂר מִפְּנֵי יְהוָה כִּי יַעֲזֹר מִמֶּעוֹן קֹדְשׁוֹ: פ
 יח וַיֵּרְאֵנִי אֶת־יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶאךָ יְהוָה וְהַשָּׁטָן
 כ עֹמֵד עַל־יְמִינוֹ לְשַׁטְנוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן יַגְעֹר יְהוָה בְּךָ
 הַשָּׁטָן וַיַּגְעֹר יְהוָה בְּךָ הַבַּחַר בִּירוּשָׁלַם הַלְוֹא זֶה אוֹד מִצֵּל
 ג מֵאֵשׁ: וַיְהוֹשֻׁעַ הָיָה לְבָשׁ בְּגָדִים צֹאֲאִים וְעֹמֵד לִפְנֵי הַמֶּלֶאךָ:
 ד וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֶל־הָעֹמְדִים לִפְנֵי לְאֹמֶר הִסִּירוּ הַבְּגָדִים הַצֹּאֲאִים
 ה מֵעַלְיֹי וַיֹּאמֶר אֵלָיו רְאֵה הָעֵבֶרְתִּי מֵעַלְיֶךָ עוֹנֶךָ וְהַלְבַּשׁ אֶתְךָ
 ו מַחֲלָצוֹת: וַאֲמַר יִשְׁיִמוּ צַנְיָף טְהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּשְׁיִמוּ הַצַּנְיָף
 ז הַטְּהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּלְבָּשׁוּהוּ בְּגָדִים וּמֶלֶאךָ יְהוָה עֹמֵד: וַיַּעַד
 ח מֶלֶאךָ יְהוָה בִּיהוֹשֻׁעַ לְאֹמֶר: כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־בְּדַרְכֵי
 ט תֵּלֵךְ וְאִם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר וְגַם־אֶתְּךָ תִּדְרִין אֶת־בֵּיתִי וְגַם
 י תִּשְׁמֹר אֶת־חֻצְרֵי וְנָתַתִּי לְךָ מֵהַלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה:
 יא שְׁמַע־נָא יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֶתְּךָ וְרַעֲיֶךָ הַיֹּשְׁבִים לִפְנֵיךָ
 יב כִּי־אֲנִשִּׁי מוֹפֶת הַמָּה כִּי־הִנְנִי מֵבִיא אֶת־עַבְדִּי צִמְחָה: כִּי־הִנֵּה
 יג הָאֶבֶן אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ עַל־אֶבֶן אַחַת שְׁבַעַה עֵינַיִם

מקורות

הפטרת שבת ראשונה של חנוכה. זכ' ב, יד"ח, ג, א"ד, ד, א"ז; צבנו מנילה, דף לא ע"א; סרע"ג ח"ב, ס' סב; סדר רס"ג עמ' שעג; הלכות, נהיגת ההפסקות, אות ה; פסקי רי"ז עמ"ס מנילה פ"ד, ה"ה, אות ב; ריב"ז עמ"ס מנילה, דף לא ע"א; סת"ר ס' לו, זהו סדר הקריאות, וצנספחים, ס' ה, סדר ההפטרות; סה"ת ס' יז. מענין המנוחה ונרותיה וכו'. ע"פ לזוט או"ת, ס' תרפד, ס"ב.

הַנְּגִי מִפְתַּח פְּתָחָהּ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וּמִשְׁתִּי אֶת־עֵינֶיךָ
 הָאָרֶץ־הַזֹּאת בְּיוֹם אֶחָד: בְּיוֹם הַהוּא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת תִּקְרָאוּ
 אִישׁ לְרֵעֵהוּ אֶל־תַּחַת גֹּפֶן וְאֶל־תַּחַת תְּאֵנָה: וַיֵּשֶׁב הַמְּלֶאךָ
 הַדְּבַר בִּי וַיַּעֲרֵנִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲזֹר מִשְׁנָתוֹ: וַיֹּאמֶר אֵלַי מַה
 אַתָּה רֹאֶה וַאֲמַר רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה וְגִלְתָּה
 עַל־רֵאשִׁי וְשִׁבְעָה גִרְתֶּיהָ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְאוֹת
 לְגִרְוֹת אֲשֶׁר עַל־רֵאשֶׁיהָ: וּשְׁנַיִם זִיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִיְמֵין הַגִּלְתָּה
 וְאֶחָד עַל־שְׂמאלָהּ: וְאָעֵן וַאֲמַר אֶל־הַמְּלֶאךָ הַדְּבַר בִּי לֵאמֹר
 מַה־אֵלֶּה אֲדֹנָי: וַיַּעַן הַמְּלֶאךָ הַדְּבַר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲלוֹא
 יִדְעַתְּ מַה־הֵמָּה אֵלֶּה וַאֲמַר לֹא אֲדֹנָי: וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר
 זֶה דְּבַר־יְהוָה אֶל־זָרְבָבֶל לֵאמֹר לֹא בְחִיל וְלֹא בְכֹחַ כִּי
 אִם־בְּרוּחִי אֶמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מִי־אַתָּה הֶרֶם־הַגְּדוֹל לִפְנֵי זָרְבָבֶל
 לְמִישֹׁר וְהוֹצֵא אֶת־הָאֶבֶן הָרֵאשִׁי תִשְׂאֹת חֵן חֵן לָהּ: פ

הפטרת שבת שנייה של חנוכה

ההפטרָה מְדַבֶּרֶת מֵעֵינֶיךָ הַמְּנוֹרָה, גִּרְוֹתֶיהָ וּשְׁלֵמוֹת הַמְּקֻדָּשׁ, וּבְדוּגְמָא לְזֶה בְּחִנְכָה הַדְּלִיקוּ
 הַחֲשֻׁמוֹנָאִים גִּרְוֹת, כְּאֲשֶׁר הִשְׁלִימוּ אֶת פְּנּוֹי הַמְּקֻדָּשׁ וְקִדְּשׁוּהוּ.

וַיַּעַשׂ חִירוֹם אֶת־הַכִּירוֹת וְאֶת־הַיְעִים וְאֶת־הַמְּזֻרְקוֹת וַיִּכְלֹ
 חִירוֹם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ
 שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה: עֵמֻדִים שְׁנַיִם וְגִלְתֵּי הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר־עַל־רֵאשׁ
 הָעֵמֻדִים שְׁתֵּים וְהַשְּׁבָכוֹת שְׁתֵּים לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גִלְתֵּי
 הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֵאשׁ הָעֵמֻדִים: וְאֶת־הַרְמָנִים אַרְבַּע מֵאוֹת
 לְשְׁתֵּי הַשְּׁבָכוֹת שְׁנַיִם־טוֹרִים רְמָנִים לְשְׁבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת

הערות

וַאֲמַר. זהו הקרי, והכתיב ויאמר. תן חן לה. סה"ת ס"ח. הפטרת שבת שנייה של חנוכה. מ"א ז, מ"נא; צבלי מנגילה,
 דף לא ע"א; הלכ"ל, נהיגת ההפסקות, אות ט; פסקי ריא"ז עמ"ס מנגילה פ"ד, ה"ה,
 אות ג; ריב"ן עמ"ס מנגילה, דף לא ע"א; סת"ר, נספחים, ס"ו ה, סדר ההפטרות; סה"ת ס"ח. ראו מס"ו פ"ב, ה"ת.

מקורות

אֶת־שְׁתֵּי־גְלוֹת הַכְּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָעַמּוּדִים: וְאֶת־הַמְּכֻנּוֹת
 עֶשֶׂר וְאֶת־הַכִּיֹּרֹת עֶשְׂרֵה עַל־הַמְּכֻנּוֹת: וְאֶת־הַיָּם הָאֶחָד
 וְאֶת־הַבְּקָר שְׁנַיִם־עֶשֶׂר תַּחַת הַיָּם: וְאֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיְעִים
 וְאֶת־הַמְּזֻרְקוֹת וְאֶת־כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ
 שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה נְחֹשֶׁת מְמֹרֵט: בְּכַבֵּר הִירְדֵן יִצְקֶם הַמֶּלֶךְ
 בְּמַעְבָּה הָאֲדָמָה בֵּין סְכוֹת וּבֵין צָרְתָן: וַיִּנַּח שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־
 הַכֵּלִים מְרַב מְאֹד מְאֹד לֹא נִחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת: וַיַּעַשׂ
 שְׁלֹמֹה אֶת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה אֵת מִזְבַּח הַזֹּהֵב
 וְאֶת־הַשְּׁלֶחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב: וְאֶת־הַמְּנֹרֹת חֲמֵשׁ
 מִיָּמִין וְחֲמֵשׁ מִשְּׂמֹאל לַפְּנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר וְהַפָּרַח וְהַנֶּרֶת
 וְהַמְּלַקְחִים זָהָב: וְהַסְּפוֹת וְהַמְּזֻמְרוֹת וְהַמְּזֻרְקוֹת וְהַכַּפּוֹת
 וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב סָגוּר וְהַפְּתוֹת לְדַלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְקַדְשׁ
 הַקִּדְשִׁים לְדַלְתֵי הַבַּיִת לְהִיכָל זָהָב: פ
 וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה
 וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קִדְשׁוֹ דָּוִד אָבִיו אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב
 וְאֶת־הַכֵּלִים נָתַן בְּאַצְרוֹת בֵּית יְהוָה: פ

הפטרה לפרשת שקלים

ההפטרה מנדברת על ענין השקלים.

בֶּן־שֶׁבַע שָׁנִים יְהוֹאֵשׁ בְּמֶלְכוֹ: פ
 בְּשַׁנַּת־שֶׁבַע לַיהוָה מֶלֶךְ יְהוֹאֵשׁ וְאַרְבַּעַיִם שָׁנָה מֶלֶךְ
 בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ צְבִיָּה מִבְּאֵר שֶׁבַע: וַיַּעַשׂ יְהוֹאֵשׁ הַיִּשְׂרָאֵל

הערות

הפטרה לפרשת שקלים. מ"ב יב, ח"ח; תוספתא מגילה (ליצרמן), פ"ג, ה"א; בבלי מגילה, דף כט ע"ב ודף ל ע"א; סרע"ג ח"ב, ס' עה; הלכות, נהיגת ההפסקות, חות י; שצה"ל, ענין פורים, ס' קלג; פסקי ריא"ז עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ג, אות ג; ריבז"ן עמ"ס מגילה, דף כט ע"ב; סת"ר ס' לח ואלו הן סדר, ובנספחים, ס' ה, סדר ההפטרות. ראו שצה"ל, ענין חנוכה, ס' קק, מש"כ בשם הגאונים. על ענין השקלים. ע"פ בבלי מגילה, דף כט ע"ב; לבוש אר"ח, ס' תרפה, ס"ח.

מקורות

בְּעֵינַי יְהוָה כָּל־יָמָיו אֲשֶׁר הוֹרָהוּ יְהוּדָע הַכֹּהֵן: רַק הַבָּמוֹת
 לֹא־סָרוּ עוֹד הָעַם מִזִּבְחִים וּמִקְטָרִים בַּבָּמוֹת: וַיֹּאמֶר יְהוֹאָשׁ
 אֶל־הַכֹּהֲנִים כֹּל כֶּסֶף הַקִּנְדָּשִׁים אֲשֶׁר־יֹבֵא בֵּית־יְהוָה כֶּסֶף
 עֹבֵר אִישׁ כֶּסֶף נַפְשׁוֹת עֲרֹכוּ כָּל־כֶּסֶף אֲשֶׁר יַעֲלֶה עַל לֵב־אִישׁ
 לְהָבִיא בֵּית יְהוָה: יִקְחוּ לָהֶם הַכֹּהֲנִים אִישׁ מֵאֵת מִכָּרוּ וְהֵם
 יַחְזְקוּ אֶת־בֵּדֶק הַבַּיִת לְכֹל אֲשֶׁר־יִמָּצֵא שָׁם בְּדֶק: פ
 וַיְהִי בַשָּׁנָה עָשָׂרִים וּשְׁלֹשׁ שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לֹא־יַחְזְקוּ הַכֹּהֲנִים
 אֶת־בֵּדֶק הַבַּיִת: וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לַיהוּדָע הַכֹּהֵן וְלַכֹּהֲנִים
 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵדוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְּקִים אֶת־בֵּדֶק הַבַּיִת וְעַתָּה
 אֶל־תִּקְחוּ־כֶסֶף מֵאֵת מִכְרֵיכֶם כִּי־לְבֶדֶק הַבַּיִת תִּתְּנֶהוּ: וַיֹּאֲתוּ
 הַכֹּהֲנִים לְבַלְתִּי קָחַת־כֶּסֶף מֵאֵת הָעַם וּלְבַלְתִּי חִזַּק אֶת־בֵּדֶק
 הַבַּיִת: וַיִּקָּח יְהוּדָע הַכֹּהֵן אַרְזֵן אֶחָד וַיִּקַּב חֹר בְּדַלְתּוֹ וַיִּתֵּן
 אֹתוֹ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ מִיָּמִין בְּבֹא־אִישׁ בֵּית יְהוָה וּנְתַנּוּ־שָׁמָּה
 הַכֹּהֲנִים שְׁמֵרֵי הַסֹּף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית־יְהוָה: וַיְהִי
 כִּרְאוֹתָם כִּי־רַב הַכֶּסֶף בְּאַרְזֵן וַיַּעַל סֹפֵר הַמֶּלֶךְ וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
 וַיִּצְרוּ וַיִּמְנוּ אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵּית־יְהוָה: וּנְתַנּוּ אֶת־הַכֶּסֶף
 הַמֵּתָכֵן עַל־יְדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַמִּפְקָדִים בֵּית יְהוָה וַיּוֹצִיֵאֵהוּ
 לְחַרְשֵׁי הָעֵץ וְלַבָּנִים הָעֹשִׂים בֵּית יְהוָה: וְלַגְּדָרִים וְלַחֲצֵבֵי
 הָאָבֶן וְלַקְּנֹת עֵצִים וְאֲבָנֵי מַחֲצָב לְחֹזֵק אֶת־בֵּדֶק בֵּית־יְהוָה
 וְלְכֹל אֲשֶׁר־יֵצֵא עַל־הַבַּיִת לְחֻזְקָה: אֲךָ לֹא יַעֲשֶׂה בֵּית יְהוָה
 סֹפּוֹת כֶּסֶף מְזֻמְרוֹת מְזֻרְקוֹת חֲצָצְרוֹת כָּל־כְּלֵי זָהָב וְכֵלֵי־כֶסֶף
 מִן־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית־יְהוָה: כִּי־לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה יִתְּנֶהוּ וַיַּחְזְקוּ
 בּוֹ אֶת־בֵּית יְהוָה: וְלֹא יִחָשְׁבוּ אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִתְּנוּ אֶת־

הערות

מִיָּמִין. זהו הקרי, והכתיב בימין. יְדֵי זהו הקרי, והכתיב יְדֵי. הַמִּפְקָדִים. זהו הקרי, והכתיב הַמִּפְקָדִים.

הַפֶּסֶף עַל־יָדָם לְתֵת לְעֵשִׂי הַמְּלֹאכָה כִּי בְּאַמְנָה הֵם עֹשִׂים:
 כֶּסֶף אָשֶׁם וְכֶסֶף חֲטָאוֹת לֹא יוּבֵא בֵּית יְהוָה לִפְהֵנִים יִהְיוּ: פ

הפטרה לפרשת זכור ושבת פורים שושן

ההפטרה מדברת מענין מעשה עמלק ומחית זכרו. ובימי מרדכי ובית דינו קבעוה לסמכה בכל שנה למעשה המן שהיה מורעו.

וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל־שְׂאוּל אֲתִי שְׁלַח יְהוָה לְמַשְׁחֶךָ לְמֶלֶךְ
 עַל־עַמּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל דְּבָרֵי יְהוָה:
 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פְּקֹדֹתַי
 אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה עִמָּלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׁם לוֹ בְּדָרֶךְ בְּעַלְתּוֹ
 מִמִּצְרַיִם: עַתָּה יָךְ וְהִכִּיתָה אֶת־עִמָּלֶךְ וְהִחַרְמְתִם אֶת־כָּל־
 אֲשֶׁר־לוֹ וְלֹא תִחַמַּל עָלָיו וְהִמַּתָּה מֵאִישׁ עַד־אִשָּׁה מֵעַלְלֵי
 וְעַד־יוֹנֵק מִשׁוֹר וְעַד־שֶׂה מִגְּמָל וְעַד־חֲמוֹר: ס וַיִּשְׁמַע
 שְׂאוּל אֶת־הָעָם וַיִּפְקְדֵם בְּטֹלָאִים מֵאֲתָנִים אֶלְף רִגְלֵי וְעֶשְׂרֵת
 אֲלָפִים אֶת־אִישׁ יְהוּדָה: וַיָּבֵא שְׂאוּל עַד־עִיר עִמָּלֶךְ וַיַּרְבֵּ
 בַּנַּחַל: וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל־הַקִּינִי לְכוּ סְרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ עִמָּלֶךְ
 פֶּן־אֶסְפְּדָם עִמּוֹ וְאַתָּה עֲשִׂיתָה חֶסֶד עִם־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּעֲלוֹתָם מִמִּצְרַיִם וַיִּסַּר קִינֵי מִתּוֹךְ עִמָּלֶךְ: וַיָּךְ שְׂאוּל אֶת־עִמָּלֶךְ
 מִחֻילָה בַּיּוֹד שׁוֹר אֲשֶׁר עַל־פְּגִי מִצְרַיִם: וַיִּתְּפֹשׂ אֶת־אֲגַג
 מֶלֶךְ־עִמָּלֶךְ חַי וְאַת־כָּל־הָעָם הַחֲרִים לְפִי־חָרָב: וַיַּחְמַל שְׂאוּל
 וְהָעָם עַל־אֲגַג וְעַל־מִיטֵב הַצֹּאן וְהַבְּקָר וְהַמִּשְׁנִים וְעַל־הַכְּרִים
 וְעַל־כָּל־הַטּוֹב וְלֹא אָבּוּ הַחֲרִימָם וְכָל־הַמְּלֹאכָה נִמְבְּזָה וְנָמַס
 אֶתָּה הַחֲרִימוּ: פ

מקורות

כסף אשם. הל"ק"ג, נהיגת ההפסקות, ס"י י. לכהניס יהיו. עמ"ס מגילה פ"ד, ה"ג, אות ג; סת"ר ס"י לה, ואלו הן סדר, סת"ר, כספחים, ס"י ה, סדר ההפטרות. הפטרה לפרשת זכור. וצנספחים, ס"י ה, סדר ההפטרות. שנת פורים שושן. ע"פ ש"ח טו, ח"ל; חוספתא מגילה (ליצרמן), פ"ג, ה"ב; צבלי מגילה, דף ל ע"ח; שבה"ל, ענין פורים, ס"י קנז; פסקי ריח"ז לבוש חו"ת, ס"י תרפה, ס"ב.

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל לֵאמֹר: נְחַמְתִּי כִּי־הִמְלַכְתִּי אֶת־
 שְׁאוּל לְמֶלֶךְ כִּי־שָׁב מֵאַחֲרַי וְאֶת־דְּבָרִי לֹא הִקִּים וְלִיחַר־
 לְשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל־יְהוָה כָּל־הַלַּיְלָה: וַיִּשְׁכַּם שְׁמוּאֵל לִקְרֹאת
 שְׁאוּל בַּבֶּקֶר וַיִּגַּד לְשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בָּא־שְׁאוּל הַכֶּרְמֶלֶה וְהִנֵּה
 מֵצִיב לוֹ יָד וַיִּסֹּב וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד הַגִּלְגָּל: וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל אֶל־שְׁאוּל
 וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁאוּל בְּרוּךְ אַתָּה לַיהוָה הִקִּימְתִי אֶת־דְּבַר יְהוָה:
 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וּמָה קוֹל־הַצֶּאֱזָן הַזֶּה בְּאָזְנִי וְקוֹל הַבֶּקֶר אֲשֶׁר
 אָנֹכִי שֹׁמֵעַ: וַיֹּאמֶר שְׁאוּל מֵעַמְלָקִי הֵבִיאוּם אֲשֶׁר חָמַל הָעַם
 עַל־מִיטְבַּת הַצֶּאֱזָן וְהַבֶּקֶר לְמַעַן זְבַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶת־
 הַיּוֹתֵר הִחְרַמְנוּ: פ
 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שְׁאוּל הֲרָף וְאַגִּידָה לְךָ אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר
 יְהוָה אֵלַי הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ דְּבַר: ׀ וַיֹּאמֶר
 שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם־קִטְּנָן אַתָּה בְּעֵינַיִךְ רֹאשׁ שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה
 וַיִּמְשַׁחֲךָ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁלַחֲךָ יְהוָה בְּדַרְךְךָ וַיֹּאמֶר
 לְךָ וְהִחְרַמְתָּה אֶת־הַחֹטְאִים אֶת־עַמְלָק וְנִלְחַמְתָּ בּוֹ עַד כְּלוּתָם
 אַתָּם: וְלָמָּה לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וַתַּעֲטֵ אֶל־הַשָּׁלָל וַתַּעֲשׂ
 הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה: ׀ וַיֹּאמֶר שְׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל
 אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה וְאַלְךָ בְּדַרְךְךָ אֲשֶׁר־שָׁלַחְנִי יְהוָה
 וְאַבִּיָא אֶת־אֲנִי מֶלֶךְ עַמְלָק וְאֶת־עַמְלָק הִחְרַמְתִּי: וַיִּקַּח הָעַם
 מִהַשָּׁלָל צֶאֱזָן וּבֶקֶר רֹאשֵׁית הַחֹרֶם לְזִבְחַת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בַּגִּלְגָּל: ׀ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַחֲפֹץ לַיהוָה בְּעֵלּוֹת
 וּזְבָחִים בְּשָׁמֶעַ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה שָׁמַעַתָּ מִזְבַּח טוֹב לְהִקְשִׁיב
 מִחֶלֶב אֵילִים: כִּי חֹטְאֵת־קֶסֶם מְרִי וְאָזֶן וְתִרְפָּים הַפָּצֵר יַעַן

הערות

וַיֹּאמֶר לוֹ. זהו הקרי, והכתיב ויאמרו לו.

כד מֵאִסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאַסְךָ מִמֶּלֶךְ: ׀ וַיֹּאמֶר
 שְׂאוּל אֶל־שְׂמוּאֵל חֲטָאתִי כִי־עֲבַרְתִּי אֶת־פִּי־יְהוָה וְאֶת־דְּבַר־יְיָ
 כה כִּי יֵרְאֵתִי אֶת־הָעָם וְאֲשַׁמְעֵ בְּקוֹלָם: וְעַתָּה שָׂא נָא אֶת־חַטָּאתִי
 כו וְשׁוּב עִמִּי וְאֲשַׁתְּחֹוּה לִיהוָה: וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל־שְׂאוּל לֹא
 אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מֵאִסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאַסְךָ יְהוָה מֵהַיּוֹת
 כז מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל: ׀ וַיִּסַּב שְׂמוּאֵל לָלֶכֶת
 כח וַיַּחְזֹק בְּכַנְף־מְעִילוֹ וַיִּקְרַע: ׀ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׂמוּאֵל
 קִרַּע יְהוָה אֶת־מַמְלְכוֹת יִשְׂרָאֵל מֵעַלְיָךְ הַיּוֹם וּנְתַנָּה לְרַעַךְ
 כט הַטּוֹב מִמָּךְ: ׀ וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר
 ׀ וְלֹא יִנְחָם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנְחָם: וַיֹּאמֶר חֲטָאתִי עַתָּה
 ׀ כִּבְדַנִּי נָא נֶגֶד זְקַנְי־עִמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי
 לד לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: וַיֵּשֶׁב שְׂמוּאֵל אַחֲרַי שְׂאוּל וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ שְׂאוּל
 לה לַיהוָה: ׀ וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל הֲגִישׁוּ אֵלַי
 ׀ אֶת־אַגְגַּי מֶלֶךְ עַמְלֵק וַיִּלֶךְ אֵלָיו אַגְגַּי מֵעַדְנָת וַיֹּאמֶר אַגְגַּי אֲכֹן
 לו סֵר מֵר־הַמּוֹת: ׀ וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל כְּאֲשֶׁר שִׁכְלָה
 ׀ נָשִׁים חֲרָבָךְ בֵּן־תְּשַׁכֵּל מִנָּשִׁים אִמָּךְ וַיִּשְׁסַף שְׂמוּאֵל אֶת־אַגְגַּי
 לו לִפְנֵי יְהוָה בְּגִלְגָּל: ׀ וַיִּלֶךְ שְׂמוּאֵל הַרְמַתָּה
 ׀ וּשְׂאוּל עָלָה אֶל־בֵּיתוֹ גְּבַעַת שְׂאוּל:

הפטרה לפרשת פרה

ההפטרה מדברת מענין זריקת מים טהורים, שכן היה שרפתתה במדבר סמוך לגיסון, כדי
 להזות בה את ישראל באפר החטאת מיד אחר הקמת המשכן, כדי שיהיו טהורים ויוכלו
 לעשות את הפסח בזמנו, לכך קורין פרשה זו להתפלל לפניו ותברך שגם עלינו יזרוק מים
 טהורים במהרה.

מקורות

גבעת שאול. סת"ר, נספחים, סי' ה', סדר ההפטרות. הפטרה לפרשת פרה. יחז' לו, טז'לח; תוספתא מגילה (ליברמן), פ"ג, ה"ג;
 צבלי מגילה, דף ל ע"א; סרע"ג ח"ב, סי' עה; שצה"ל, ענין פורים, סי' קנז; פסקי ריב"ז עמ"ם מגילה פ"ד, ה"ג, אות ג; סת"ר
 סי' לח, ואלו הן סדר, ונספחים, סי' ה', סדר ההפטרות. מענין זריקת מים טהורים וכו'. ע"פ לבוש או"ח, סי' תרפ"ה, ס"ח.

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן־אָדָם בֵּית יִשְׂרָאֵל יֹשְׁבִים
 15 עַל־אֲדָמָתְם וַיִּטְמְאוּ אוֹתָהּ בְּדַרְכְּכֶם וּבַעֲלִילוֹתֶם כְּטִמְאַת
 16 הַגְּדֵה הַיְתָה דַרְכְּכֶם לִפְנָי: וְאֶשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם עַל־הַדָּם
 17 אֲשֶׁר־שָׁפְכוּ עַל־הָאָרֶץ וּבְגִלּוֹלֵיהֶם טִמְאוּהָ: וְאֶפְיֹן אֶתֶם בְּגוֹיִם
 18 וַיִּזְרוּ בְּאֶרְצוֹת כְּדַרְכְּכֶם וּכְעֲלִילוֹתֶם שִׁפְטִיתִים: וַיָּבֹא אֶל־הַגּוֹיִם
 19 אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁם וַיַּחֲלִלוּ אֶת־שֵׁם קִדְשִׁי בְּאֹמַר לְהֵם עַם־יְהוָה
 20 אֵלֶּה וּמֵאֲרָצוֹ יֵצְאוּ: וְאֶחְמַל עַל־שֵׁם קִדְשִׁי אֲשֶׁר חָלְלוּהוּ בֵּית
 21 יִשְׂרָאֵל בְּגוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאוּ שָׁמָּה: פ
 22 לָכֵן אָמַר לְבֵית־יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לֹא לְמַעַנְכֶם
 23 אָנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־לְשֵׁם־קִדְשִׁי אֲשֶׁר חָלַלְתֶם בְּגוֹיִם
 24 אֲשֶׁר־בָּאתֶם שָׁם: וּקְדַשְׁתִּי אֶת־שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְּחַלְלֵי בְּגוֹיִם
 25 אֲשֶׁר חָלַלְתֶם בְּתוֹכָם וַיִּדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי־אָנִי יְהוָה נְאֻם אֲדֹנָי
 26 יְהוִה בְּהַקְדִּישִׁי בְּכֶם לְעֵינֵיהֶם: וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם מִן־הַגּוֹיִם וּקְבַצְתִּי
 27 אֶתְכֶם מִכָּל־הָאֲרָצוֹת וַהֲבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אֲדָמַתְכֶם: וּזְרַקְתִּי
 28 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם מִכָּל טִמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם
 29 אֲטַהֵר אֶתְכֶם: וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חַדְשָׁה אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם
 30 וַהֲסֵרְתִי אֶת־לֵב הָאֶבֶן מִבְּשַׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר:
 31 וְאֶת־רוּחִי אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם וְעִשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־בְּחַקִּי תַלְכוּ
 32 וּמִשְׁפָּטִי תִשְׁמְרוּ וְעִשִׂיתֶם: וַיִּשְׁבַּתֶם בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי
 33 לְאֲבֹתֵיכֶם וְהִייתֶם לִי לְעָם וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים: וְהוֹשַׁעְתִּי
 34 אֶתְכֶם מִכָּל טִמְאוֹתֵיכֶם וּקְרָאתִי אֶל־הַדָּגָן וְהַרְבִּיתִי אֹתוֹ וְלֹא־
 35 אֶתֶן עֲלֵיכֶם רָעַב: וְהַרְבִּיתִי אֶת־פְּרִי הָעֵץ וַתִּגְוַבַת הַשָּׂדֶה
 36 לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד חֶרֶפַת רָעַב בְּגוֹיִם: וּזְכַרְתֶּם
 37 אֶת־דַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וּמַעַלְלֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־טוֹבִים וּנְקָטַתֶם
 38 בְּפִנְיֶכֶם עַל עֲוֹנֹתֵיכֶם וְעַל תּוֹעֲבוֹתֵיכֶם: לֹא לְמַעַנְכֶם אָנִי־עֹשֶׂה

נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוִה יוֹדַע לְכֶם בּוֹשׁוּ וְהִפְלִמוּ מִדְּרִכֵיכֶם בֵּית
 יִשְׂרָאֵל: ׀ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה בְּיוֹם טְהַרִי אֶתְכֶם
 מִכָּל עֲוֹנוֹתֵיכֶם וְהוֹשַׁבְתִּי אֶת־הָעָרִים וְנִבְנְנוּ הַחֲרֻבוֹת: וְהָאָרֶץ
 הַנְּשָׁמָה תִּעֲבֹד תַּחַת אֲשֶׁר הִיְתָה שְׂמֵמָה לְעֵינַי כָּל־עוֹבְרִי:
 וְאָמְרוּ הָאָרֶץ הַלִּזוּ הַנְּשָׁמָה הִיְתָה כְּגֹן־עֵדֶן וְהָעָרִים הַחֲרֻבוֹת
 וְהַנְּשָׁמוֹת וְהַנְּהַרְסוֹת בְּצוֹרוֹת יִשָּׁבוּ: וַיִּדְעוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יִשְׁאָרוּ
 סְבִיבוֹתֵיכֶם כִּי אֲנִי יְהוִה בְּנִיתִי הַנְּהַרְסוֹת נִטְעַנְתִּי הַנְּשָׁמָה אֲנִי
 יְהוִה דִּבַּרְתִּי וַעֲשִׂיתִי: ׀ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
 עוֹד זֹאת אֲדַרְשׁ לְבֵית־יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם אַרְבֵּה אַתֶּם
 כְּצֹאן אָדָם: כְּצֹאן קִדְשִׁים כְּצֹאן יְרוּשָׁלַם בְּמוֹעֲדֶיהָ בֵּן תַּהֲלִינָהּ
 הָעָרִים הַחֲרֻבוֹת מִלְּאוֹת צֹאן אָדָם וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוִה: ׀

הפטרה לפרשת החודש

ההפטרה מדברת מענין החדש הראשון, לפי שקראו פרשת החדש באחרונה, כדי לקדש
 חדש ניסן דקתיב בתורה 'החדש הזה לכם ראש חדשים'. אבל אין זה עקר הקדוש, כי עקר
 הקדוש הוא בעת הראייה שמקדשין אותו הבית דין, ואין הקריאה הזאת אלא מדרבנן.

כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ תִּקַּח פֶּרֶךְ־בֶּן־בְּקָר
 תָּמִים וְחִטָּאת אֶת־הַמִּקְדָּשׁ: וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הַחֲטָאת
 וְנָתַן אֶל־מִזְבֹּחַ הַבַּיִת וְאֶל־אַרְבַּע פְּנוֹת הָעֹזָרָה לְמִזְבֵּחַ
 וְעַל־מִזְבֹּחַ שַׁעַר הַחֲצֵר הַפְּנִימִית: וְכֵן תַּעֲשֶׂה בַשְּׁבֻעָה בַחֹדֶשׁ
 מֵאִישׁ שֹׁנֶה וּמִפְּתֵי וּכְפָרְתֶם אֶת־הַבַּיִת: בְּרֵאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת
 עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לְכֶם הַפֶּסַח חָג שְׁבַע־יוֹת יָמִים מִצֹּאת
 יֵאָכֵל: וַעֲשֶׂה הַנְּשִׂיא בְּיוֹם הַהוּא בַּעֲדוֹ וּבְעֵד כָּל־עַם הָאָרֶץ

מקורות

וידעו כי אני ה' סת"ר, נספחים, ס' ה, סדר ההפטרות.
 ס' ה, סדר ההפטרות. מוזכר בשנה"ל, ענין ר"ח, ס' קעו;
 הפטרה לפרשת החודש. יחו' מה, יח"כ, מו, ח"יא; תוספתא
 ענין חנוכה, ס' ק. מענין החדש הראשון וכו' באחרונה. ע"פ
 מגילה (ליברמן), פ"ג, ה"ד; בבלי מגילה, דף ל ע"א; סד' רס"ג
 לבוש או"ח, ס' תל, ס"א. כדי לקדש חודש ניסן וכו'. ע"פ
 עמו' שעג; שנה"ל, ענין פורים, ס' קאג; פסקי רי"ז עמ"ס
 לבוש או"ח, ס' תרפה, ס"א. החדש הזה לכם ראש חודשים.
 שמי' יב, ג.
 סת"ר ס' לח ולחו הן סדר, ונספחים, מגילה פ"ד, ה"ג, אות ג; סת"ר ס' לח ולחו הן סדר, ונספחים,

כג פֶּר חֲטָאתִי: וְשַׁבְּעַת יְמֵי-הַחֹג יַעֲשֶׂה עוֹלָה לַיהוָה שִׁבְעַת פָּרִים
 וְשִׁבְעַת אֵילִים תְּמִימִם לַיּוֹם שִׁבְעַת הַיָּמִים וְחֲטָאת שְׁעִיר עֲזִים
 כד לַיּוֹם: וּמִנְחָה אֵיפָה לֶפָר וְאֵיפָה לְאֵיל יַעֲשֶׂה וְשֶׁמֶן הֵיזַן לְאֵיפָה:
 כה בַּשְּׁבִיעִי בַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּחֹג יַעֲשֶׂה כֹּאֲלֵה שִׁבְעַת
 כז הַיָּמִים כַּחֲטָאת כֶּעֱלָה וְכַמִּנְחָה וְכַשֶּׁמֶן: ׀ כֹּה-
 אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה שְׁעַר הַחֲצַר הַפְּנִימִית הַפְּנֵה קָדִים יִהְיֶה
 סָגוּר שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה וּבַיּוֹם הַשִּׁבְעִי יִפְתָּח וּבַיּוֹם הַחֹדֶשׁ
 ב יִפְתָּח: וּבֹא הַנְּשִׂיא דֶרֶךְ אֹלָם הַשְּׁעַר מִחוּץ וְעַמֵּל עַל-מְזוֹזוֹת
 הַשְּׁעַר וְעָשׂוּ הַכֹּהֲנִים אֶת-עוֹלָתוֹ וְאֶת-שְׁלָמָיו וְהִשְׁתַּחֲוּהוּ
 ג עַל-מִפְתָּן הַשְּׁעַר וַיֵּצֵא וְהַשְּׁעַר לֹא-יִסָּגֵר עַד-הָעֶרֶב: וְהִשְׁתַּחֲוּוּ
 עַם-הָאָרֶץ פֶּתַח הַשְּׁעַר הַהוּא בַשַּׁבָּתוֹת וּבַחֲדָשִׁים לִפְנֵי יְהוָה:
 ד וְהָעֱלָה אֲשֶׁר-יִקְרַב הַנְּשִׂיא לַיהוָה בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׁשֶׁה כִּבְשִׂים
 ה תְּמִימִם וְאֵיל תְּמִימִם: וּמִנְחָה אֵיפָה לְאֵיל וְלִכְבָּשִׂים מִנְחָה מִתַּת
 ו יָדוֹ וְשֶׁמֶן הֵיזַן לְאֵיפָה: ׀ וּבַיּוֹם הַחֹדֶשׁ
 ז פֶּר בֶּן-בָּקָר תְּמִימִם וְשֵׁשֶׁת כִּבְשִׂים וְאֵיל תְּמִימִם יִהְיוּ: וְאֵיפָה
 לֶפָר וְאֵיפָה לְאֵיל יַעֲשֶׂה מִנְחָה וְלִכְבָּשִׂים כַּאֲשֶׁר תִּשְׁיֵג יָדוֹ
 ח וְשֶׁמֶן הֵיזַן לְאֵיפָה: וּבָבֹא הַנְּשִׂיא דֶרֶךְ אֹלָם הַשְּׁעַר יָבֹא
 ט וּבְדַרְכּוֹ יֵצֵא: וּבָבֹא עַם-הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה בַּמּוֹעֲדִים הַבָּא
 דֶּרֶךְ-שְׁעַר צָפוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֹת יֵצֵא דֶּרֶךְ-שְׁעַר נֹגֵב וְהָבֹא
 דֶּרֶךְ-שְׁעַר נֹגֵב יֵצֵא דֶּרֶךְ-שְׁעַר צָפוֹנָה לֹא יָשׁוּב דֶּרֶךְ הַשְּׁעַר
 י אֲשֶׁר-בָּא בּוֹ כִּי נִכְחוּ יֵצֵא: וְהַנְּשִׂיא בְּתוֹכְם בְּבֹאֵם יָבֹא
 יא וּבִצְאתְם יֵצְאוּ: וּבַחֲגִים וּבַמּוֹעֲדִים תִּהְיֶה הַמִּנְחָה אֵיפָה לֶפָר
 וְאֵיפָה לְאֵיל וְלִכְבָּשִׂים מִתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֶן הֵיזַן לְאֵיפָה: פ

ברב השנים הפשוטות פְּרִשְׁת צו חֲלָה בַשְּׁבֶת הגדול ומפְּטִירִים 'ועֲרָבָה לִי מִנַּחַת יְהוּדָה', שהיא מעין הפרשה גם פן המדברת במנחות. ועוד שְׁמִסְיָמֹת בְּפִסּוּק בְּשׁוֹרֵת אֲלֵיהֶו אֵת הגְּאֻלָּה, 'הנה אנכי שלח לְכֶם אֵת אֲלֵיהָ' וגו', שהיא מעין בשורת גְּאֻלַּת מֹשֶׁה בְּמִצְרַיִם, שְׁחָלָה בַשְּׁבֶת הגדול, בְּאוֹתָהּ שָׁנָה בְּעֶשְׂוֹר לַחֲדָשׁ, וְאָמַר מֹשֶׁה רַבְּנֵי לָעַם 'מִשְׁכּוֹ וְקָחוּ לְכֶם' וגו' לְקָהוֹת שְׁנֵי הַמִּצְרַיִים.

וְעֲרָבָה לִיהוָה מִנַּחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימִי עוֹלָם וּבְשָׁנִים
קִדְמֹנִית: וְקָרַבְתִּי אֵלֵיכֶם לְמִשְׁפָּט וְהֵייתִיו עַד מְמַהֵר
בְּמִכְשָׁפִים וּבְמִנְאָפִים וּבְנִשְׁבָּעִים לְשֹׁקֵר וּבְעֹשֵׂי שְׂכָר־שְׂכִיר
אֲלֹמָנָה וַיִּתּוֹם וּמִשִּׁי־גֵר וְלֹא יִרְאוּנִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: כִּי אֲנִי
יְהוָה לֹא שְׁנִיתִי וְאַתֶּם בְּנֵי־יַעֲקֹב לֹא כָלִיתֶם: לְמִימֵי אֲבֹתֵיכֶם
סָרְתֶם מִחֻקִּי וְלֹא שָׁמַרְתֶּם שׁוּבוּ אֵלַי וְאֲשׁוּבָה אֵלֵיכֶם אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת וְאַמַּרְתֶּם בְּמָה נָשׁוּב: הֵיכַבַּע אָדָם אֱלֹהִים כִּי
אַתֶּם קֹבְעִים אֹתִי וְאַמַּרְתֶּם בְּמָה קֹבְעֵנוּךְ הַמַּעֲשֵׂר וְהַתְרוּמָה:
בְּמִאֲרָה אַתֶּם גֹּאֲרִים וְאַתִּי אַתֶּם קֹבְעִים הַגּוֹי כָּלוֹ: הִבִּיאוּ
אֶת־כָּל־הַמַּעֲשֵׂר אֶל־בַּיִת הָאוֹצֵר וַיְהִי טָרֶף בְּבֵיתִי וּבְחֻנּוּנֵי נֹאֵ
בָּזָאת אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־לֹא אֶפְתַּח לְכֶם אֵת אַרְבּוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהִרִיקְתִּי לְכֶם בָּרֶכָה עַד־בְּלִי־דֵי: וְגַעַרְתִּי לְכֶם בְּאֹכַל
וְלֹא־יִשְׁחַת לְכֶם אֶת־פְּרִי הָאָדָמָה וְלֹא־תִשְׁכַּל לְכֶם הַגֶּפֶן
בַּשָּׂדֶה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: וְאֲשָׁרוּ אֶתְכֶם כָּל־הַגּוֹיִם כִּי־תִהְיוּ
אַתֶּם אֶרֶץ חֹפֶץ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: פ
חֲזְקוּ עָלַי דְּבָרֵיכֶם אָמַר יְהוָה וְאַמַּרְתֶּם מִה־נִּדְבָרְנוּ עָלֶיךָ:
אַמַּרְתֶּם שׁוֹא עֶבֶד אֱלֹהִים וּמִה־בָּצַע כִּי שָׁמַרְנוּ מִשְׁמַרְתּוֹ וְכִי
הִלְכְנוּ קִדְרָנִית מִפְּנֵי יְהוָה צְבָאוֹת: וְעַתָּה אֲנַחְנוּ מְאֻשָּׁרִים

מקורות

הפטרת שבת הגדול. מל"ג, ג, ד"כד. ראו אר"ז ח"ב, ה' קריאת ד' פרשיות, ס' שנג; הפחדם ס' כה; מנהגי מהר"ל ה' אדר, ס' ז, ד"ה מעשה פעם. **ציוץ** השנים הפשוטות וכו'. ע"פ לבוש אר"ה, ס' תרפה, ס"ו.

הערות

הפטרת שבת הגדול. לפי מנהג בני רומה מפטירים בהפטרה הרגילה של השבת ולא בערבה ליי וכו"ה במנהג רומניא. כנראה החל מן המאה הי"ח נהגו להפטיר בהפטרת ערבה לה' מנחת' בהשפעת המנהג הספרדי והאשכנזי. וראו מח' איטלייאני, וניציאה, תקל"ב (ומפטירין וערבה לה"י) וכו"ה במח' שד"ל, ח"א, דף צ ע"ב, וכך גם קבע הרב מ"ע הרטום ברשימת

זדים גם-גבנו עשי רשעה גם בחנו אלהים וימלטו: אז נדברו
 יראי יהוה איש אל-רעהו ויקשב יהוה וישמע ויכתב ספר
 זכרון לפניו ליראי יהוה ולחשבי שמו: והיו לי אמר יהוה
 צבאות ליום אשר אני עשה סגלה וחמלתי עליהם כאשר
 יחמל איש על-בנו העבד אתו: ושבתם וראיתם בין צדיק
 לרשע בין עבד אלהים לאשר לא עבדו: פ

כי-הנה היום בא בער פתגור והיו כל-זדים וכל-עשה רשעה
 קש ולהט אתם היום הבא אמר יהוה צבאות אשר לא-יעזב
 להם שרש וענף: וזרחו לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא
 בכנפיה ויצאתם ופשתם כעגלי מרבק: ועסותם רשעים
 כי-יהיו אפר תחת כפות רגליכם ביום אשר אני עשה אמר
 יהוה צבאות: פ

זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחרב על-כל-ישראל
 חקים ומשפטים: הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני
 בוא יום יהוה הגדול והנורא: והשיב לב-אבות על-בנים ולב
 בנים על-אבותם פן-אבוא והכיתי את-הארץ חרם: פ

וחוזרים על הפסוק לסיים בדבר טוב:

הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום יהוה
 הגדול והנורא:

הפטרה ליום העצמאות

ההפטרה מדברת על הגאולה העתידית במהרה בימינו אמן.

עוד היום בנב לעמוד ינפף ירו הר בת-ציון גבעת
 ירושלים: פ

מקורות

הפטרה ליום העצמאות. ישע
 י. לבידל, יא, ארט, יב, ארי.

הערות

ההפטרה ליום העצמאות. על פי החלטת הרבנות הראשית לישראל.
 בת-ציון. זהו הקרי, והכתיב בית ציון.

הִנֵּה הָאָדוֹן יְהוָה צָבָאוֹת מְסַעֵף פְּאָרָה בְּמַעֲרָצָה וְרַמֵּי הַקּוֹמָה
גְּדוּלָּיִם וְהַגְּבֵהִים יִשְׁפְּלוּ: וְנִקְמָה סִבְכֵי הַיַּעַר בַּבְּרוּזִל וְהַלְבָּנוֹן
בְּאֲדִיר יְפוֹל: ׀ וַיֵּצֵא חֶטֶר מִגְּזֹעַ יִשְׂי
וְנִצֵּר מִשָּׂרְשָׁיו יִפְרָה: וְנַחַה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה
רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאֵת יְהוָה: וְהַרְיִחוּ בְּיִרְאֵת
יְהוָה וְלֹא-לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוּט וְלֹא-לְמִשְׁמַע אָזְנוֹ יוֹכִיחַ:
וּשְׁפֹט בְּצַדִּיק דְּלִים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי-אֶרֶץ וְהִכָּה-אֶרֶץ
בְּשֶׁבֶט פָּיו וּבְרוּחַ שְׁפָתָיו יִמִּית רָשָׁע: וְהִיָּה צַדִּיק אֲזוּר מִתְּנָיו
וְהֶאֱמוּנָה אֲזוּר חֲלָצָיו: וְגַר זָאֵב עִם-כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם-גְּדִי יִרְבֹּץ
וְעִגֹל וּכְפִיר וּמְרִיא יַחֲדוּ וְנֶעַר קֶטֶן נִהַג בָּם: וּפְרָה וְדָב תִּרְעִינָה
יַחֲדוּ יִרְבְּצוּ יִלְדִיֶּהֶן וְאַרְיֵה כִּבְקָר יֹאכַל-תְּבֹן: וְשַׁעֲשַׁע יֹנֵק
עַל-חֵר פֶּתֶן וְעַל מְאוּרֵת צַפְעוֹנִי גְמוּל יָדוֹ הֲדָה: לֹא-יִרְעוּ
וְלֹא-יִשְׁחִיתוּ בְּכָל-הָהָר קֹדְשֵׁי כִי-מְלֹאָה הָאֶרֶץ דַּעַה אֶת-יְהוָה
כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים: ׀ וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא
שָׂרֵשׁ יִשְׂי אֲשֶׁר עֲמַד לְגַם עַמִּים אֱלֹיו גּוֹיִם יִדְרָשׁוּ וְהִיתָה
מְנַחְתּוֹ כְּבוֹד: ׀
וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדָגָיו שְׁנֵית יָדוֹ לְקַנּוֹת אֶת-שָׂאֵר עַמּוֹ
אֲשֶׁר יִשְׂאֵר מֵאֲשׁוֹר וּמִמְצָרִים וּמִפְתָּרוֹס וּמִכּוּשׁ וּמִמְעִילָם
וּמִשְׁנַעֲרֵי וּמִחֲמַת וּמֵאֵי הַיָּם: וְנִשְׂאָ גַם לְגוֹיִם וְאֶסֶף גְּדֻחֵי
יִשְׂרָאֵל וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאֶרֶץ: וְסָרְהָ
קִנְיַת אֶפְרַיִם וְצַרְרֵי יְהוּדָה יִכְרְתוּ אֶפְרַיִם לֹא-יִקְנֵא אֶת-יְהוּדָה
וְיְהוּדָה לֹא-יִצַּר אֶת-אֶפְרַיִם: וְעַפּוֹ בְּכַתְּףָּ פְלִשְׁתִּים יָמָה יַחֲדוּ
יָבֹזוּ אֶת-בְּנֵי-קָדֶם אֲדוּם וּמוֹאָב מִשְׁלוּחַ יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן
מִשְׁמַעְתָּם: וְהַחֲרִים יְהוָה אֶת לְשׁוֹן יִסְ-מְצָרִים וְהִגְיָף יָדוֹ
עַל-הַנָּהָר בְּעַיִם רוּחוֹ וְהִכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים וְהִדְרִיךְ בְּנַעֲלִים:

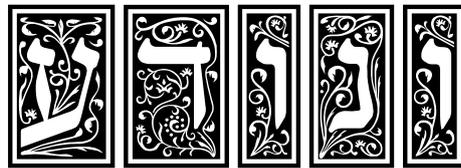
וְהִיְתָה מְסֵלָה לְשָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשְׂאֵר מֵאֲשׁוּר כַּאֲשֶׁר הִיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם עֲלֹתוֹ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאָמַרְתָּ בְּיוֹם הַהוּא אוֹדֶךָ יְהוָה כִּי אֲנַפְתָּ בִּי יֹשֵׁב אֶפְרַיִם וַתִּנְחַמְנִי: הִנֵּה אֵל יִשׁוּעָתִי אֲבֹטָח וְלֹא אֶפְחַד כִּי־עֲזָוִי וְזָמַרְתָּ יְיָ יְהוָה וַיְהִי־לִי לְיִשׁוּעָה: וּשְׂאֲבַתְּ־מִים בְּשִׁשׁוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיִּשׁוּעָה: וְאָמַרְתָּם בְּיוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בְּשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילַתְּוֹ הוֹפִירוּ כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ: זָמְרוּ יְהוָה כִּי גָאוֹת עָשָׂה מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל־הָאָרֶץ: צַהֲלֵי וְרַנְּי יוֹשְׁבֵי צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל בְּקִרְבְּךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: ם

הפטרת שבת חתונה

להוסיף אחרי הפטרת השבוע.

ההפטרה מדברת על ברכה לכבוד החתן והכלה ופארים.

בְּגוֹיִם זָרָעִים וְצִאֲצָאֵיהֶם
בְּתוֹךְ הָעַמִּים כָּל־רְאִייהֶם
יִכְרוֹם כִּי הֵם זָרַע בְּרָךְ
יְהוָה: פ

שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי כִּי הִלְבִּישְׁנִי בְּגָדֵי־יִשְׁע
מְעִיל צְדָקָה יַעֲטֵנִי כַּחַתָּן יִכְהֶן פֶּאֶר וְכִכְלָה תַעֲדָה כְּלִיָּה: כִּי
כָּאֶרֶץ תּוֹצִיא צְמֻחָה וְכַגְנָה זְרוּעִיהָ תִצְמִיחַ כֵּן אֲדַנִּי יְהוָה
יִצְמִיחַ צְדָקָה וְתַהֲלֶה נֶגֶד כָּל־הַגּוֹיִם: לְמַעַן צִיּוֹן לֹא אֲחַשֶׁה
וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם לֹא אֲשַׁקוּט עַד־יֵצֵא כְּנֶגְהָ צְדָקָה וַיִּשׁוּעַתָּה
כְּלִפִּיד יִבְעֶר: וְרָאוּ גוֹיִם צְדָקָךָ וְכָל־מְלָכִים כְּבוֹדְךָ וְקָרָא לְךָ

מקורות

הפטרת שבת חתונה. ישע' סא, ט"ו, סב, ארע; ראצ"ה ח"ב, מס' מגילה, ס"י תקנ; או"ז ח"ב, הל' קריאת ארבע פרשות, ס"י שפט; ספר העיתים ס"י קפת;

מנהגי דק"ק ווריימשא ח"ב, ס"י רלה. ראו מנדכי עמ"ס מגילה, רמז תתלא; ספ"ר הל' אירוסין ונישואין, ס"י שנה בשם מעשה גאונים; רמ"א או"ח, ס"י קמד, ס"ב; ס"י תכח, ס"ח.

הערות

א שֵׁם חָדָשׁ אֲשֶׁר פִּי יְהוָה יִקְבְּנוּ: וְהֵייתָ עֹטְרַת תְּפֹאֶרֶת בְּיַד־יְהוָה
 ב וּצְנִיף מְלוּכָה בְּכַף־אֱלֹהֶיךָ: לֹא־יֵאמֶר לֵךְ עוֹד עֲזוּבָה וּלְאַרְצֶךָ
 ג לֹא־יֵאמֶר עוֹד שְׁמֶמָה כִּי לֵךְ יִקְרָא חֲפָצִי־בָּהּ וּלְאַרְצֶךָ בְּעוֹלָה
 ד כִּי־חֲפִץ יְהוָה בָּךְ וְאַרְצֶךָ תִּבְעַל: כִּי־יִבְעַל בַּחֹרֶב בְּתוֹלָה
 ה יִבְעֹלוּךָ בְּגִידֶיךָ וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל־כֶּלֶה יִשִּׁישׁ עֲלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ:
 ו עַל־חֹמְתֶיךָ יְרוּשָׁלַם הַפְּקֻדֹתַי שְׁמֵרִים כָּל־הַיּוֹם וְכָל־הַלַּיְלָה
 ז תִּמִּיד לֹא יִחַשׂוּ הַמְּזַכְרִים אֶת־יְהוָה אֶל־דָּמִי לָכֶם: וְאַל־תִּתְּנוּ
 ח דָּמִי לוֹ עַד־יְכוּנָן וְעַד־יִשָּׁים אֶת־יְרוּשָׁלַם תְּהַלֵּה בְּאַרְצָן: גִּשְׁבַּע
 ט יְהוָה בִּימֵינוּ וּבְזֵרוּעַ עֲזוֹ אִסְּאֲתָן אֶת־דְּגָנְךָ עוֹד מֵאֲכָל לֶאֱיִבֶיךָ
 י וְאִסִּישְׁתוּ בְּגִינְכֶר תִּירוּשֶׁךָ אֲשֶׁר יִגְעַת בּוֹ: כִּי מֵאִסְפִּיּוֹ יֵאָכְלֶהוּ
 יא וְהִלְלוּ אֶת־יְהוָה וּמִקְבָּצָיו יִשְׁתַּהוּ בַּחֲצֵרוֹת קִדְשָׁיו: ׀

חזק

שבח ותהילה לדר במרומים
לתשלום מזמורי תהלים וסדר הפטרות.

גשלתמה המלאכה ע"י עושיה, ברחמי המרובים, יום שני, כ"א אייר, ל"ו לעומר, ה'תשפ"א.
 כ"י אלתן אתכם לשם ולתהלה בכל עמי הארץ (לפניה ג, כ - גימ' מזמורי תהלים וסדר הפטרות).
 קחו ספר זה, הגו בו ותחי נפשכם, כי לא דבר ירק הוא מכם ביהוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים (דב' לג, מז - גימ' כ"א אייר, ל"ו לעומר, ה'תשפ"א).

ויהי רצון שבקרוב נזכה להתגשמותו של נבואת ישעיהו (סו, יג), 'באיש אשר אמו תנחמנו בן אנכי אנחמכם (גימ' יום שני, ל"ו לעומר, ה'תשפ"א).

כ"י תלך במו"אש' לא תקוה ולהבה לא תבער-בך' (ישע' מג, 3 - גימ' יום שני, ל"ו לעומר, ה'תשפ"א), 'אל-תירא אני עורתיך' (ישע' מח, יג - גימ' ל"ו לעומר, כ"א אייר ה'תשפ"א), 'מבשר טוב משמיע ישועה' (ישע' נב, ז - גימ' כ"א אייר, ל"ו לעומר, ה'תשפ"א), 'כי יחסד חפצתי ולא יזבח ודעת אלהים מעלות' (הוש' ו, ו - גימ' יום שני, כ"א אייר, ל"ו לעומר, ה'תשפ"א).

ירושלים עיה"ק ת"ו, אני המעמד והמסדר.

הערות

וצניף. זהו הקרי, והכתיב יצנוף.

לוח ראשי תיבות

תנ"ך:

(27) דברי הימים א' = דה"א.	(14) יחזקאל = יחו'.	(1) בראשית = בר'.
(28) דברי הימים ב' = דה"ב.	(15) הושע = הושי'.	(2) שמות = שמי'.
(29) תהלים = תה'.	(16) יואל = יוא'.	(3) ויקרא = ויק'.
(30) איוב = אוי'.	(17) עמוס = עמו'.	(4) במדבר = במ'.
(31) משלי = משי'.	(18) עובדיה = עוב'.	(5) דברים = דב'.
(32) רות = רות'.	(19) יונה = יונ'.	(6) יהושע = יהו'.
(33) שיר השירים = שה"ש.	(20) מיכה = מיכ'.	(7) שופטים = שופ'.
(34) קהלת = קה'.	(21) נחום = נחו'.	(8) שמואל א' = ש"א.
(35) איכה = איכ'.	(22) חבקוק = חבק'.	(9) שמואל ב' = ש"ב.
(36) אסתר = אס'.	(23) צפניה = צפ'.	(10) מלכים א' = מ"א.
(37) דניאל = דני'.	(24) חגי = חג'.	(11) מלכים ב' = מ"ב.
(38) עזרא = עזר'.	(25) זכריה = זכ'.	(12) ישעיהו = ישע'.
(39) נחמיה = נחמ'.	(26) מלאכי = מלא'.	(13) ירמיהו = ירמ'.

ספרות חז"ל, גאונים, ראשונים, אחרונים ושאר ראשי תיבות:

(71) ברו"ש = בני רומה, ויניציאה שמ"ז.	(56) אנכה"ג = אנשי כנסת הגדולה.	(40) אא"א = אין אומרים אותו.
(72) בתמ"ד = בתי מדרשות.	(57) אסתר"ר = אסתר רבה (מהד' ווילנא).	(41) אב"ע = אבן עזרא.
(73) גאה"ל = גור אריה הלוי.	(58) א"ר = אליה רבה.	(42) אבה"ע = אבן העזר.
(74) גולד' = דניאל גולדשמידט.	(59) אר"ן = ארם צובה.	(43) אנא"ס = אגרת אריסטיאס.
(75) דב"ר = דברים רבה (מהד' ווילנא).	(60) בבלי' = תלמוד בבלי.	(44) אנב"ר = אגדת בראשית (מהד' בובר).
(76) ד"ו = דפוס ויניציאה.	(61) בה"ג = בעל הלכות גדולות.	(45) אנ"י = אגרת ירמיהו.
(77) דמשי"ה = דרכי משה הקצר.	(62) בי"ח = בית חדש על השור.	(46) אד"נ = אבות דרבי נתן.
(78) דע"ז = דעת זקנים מבעלי התוספות.	(63) במדבר"ר = במדבר רבה (מהד' ווילנא).	(47) אה"מ = אוצר המדרשים (מהד' אייזנשטיין).
(79) דפו"י = דפוסים ישן/ישנים.	(64) בני"י = בני ישראל.	(48) או"ה = אומות העולם.
(80) דפ"פ = דפוס פרנקפורט.	(65) בנ"ס = בן סירא.	(49) אוה"ג = אוצר הגאונים.
(81) דרכ"א = דרך ארץ.	(66) בעה"ט = בעל הטורים.	(50) או"ז = אור זרוע.
(82) דרשי"ה = דרך שיח השדה.	(67) בעה"מ = בעל המאור.	(51) או"ח = אורח חיים.
(83) הגש"פ = הגדה של פסח.	(68) ב"ר = בראשית רבה (מהד' ווילנא).	(52) אוצה"ת = אוצר התפלות.
(84) הל' = הלכות.	(69) ברד"ה = ברייתא דמלאכת המשכן.	(53) אוצ"ר = אוצר ראשונים.
	(70) ברה"מ = ברכת המזון.	(54) אור"ח = אורחות חיים.
		(55) איכ"ר = איכה רבה (מהד' ווילנא).

- (139) מחה"ק = מחזור הדרת קדש [ויניציאה שנט].
- (140) מחו"ז = מחזור וויטרי.
- (141) מחמ"נ = מחברת מנחם.
- (142) מט"מ = מטה משה.
- (143) מי"ל = מדרש ילמדנו.
- (144) מכב"ר = מחזור כמנהג בני רומא.
- (145) מכדר"י = מכילתא דרבי ישמעאל.
- (146) מל"ה = מלמד התלמידים.
- (147) מלה"י = מלחמות היהודים.
- (148) מנ"ש = מנחת שי.
- (149) מס' = מסכתות.
- (150) מס"ו = מסכת סופרים.
- (151) מס"ק = מסכתות קטנות.
- (152) מע"ה = מעשי ה'.
- (153) מע"צ = מעגלי צדק.
- (154) מצ"צ = מצודת ציון.
- (155) מש"ט = מדרש שכל טוב (מהד' בובר).
- (156) מש"כ = מה שכתב.
- (157) משנ' = משניות.
- (158) משנ"ב = משנה ברורה.
- (159) משר"א = משנת רבי אליעזר.
- (160) מתע"ד = מדרש תנאים על דברים (מהד' הופמן).
- (161) נוב"ר = נוסחאות בני רומי.
- (162) נמוק"י = נמוקי יוסף (על הרי"ף).
- (163) סדה"י = סדר היום.
- (164) סדו' = סידורים.
- (165) סדו' רס"ג = סידור ר' סעדיה גאון.
- (166) סד"ר = סידור רוקח.
- (110) כ"י = כתב יד.
- (111) כ"י כ"ה = כתב יד משנת ה'כ"ה (1265).
- (112) כל"ר = כלה רבתי.
- (113) כנה"ג = כנסת הגדולה.
- (114) לב"א = לב אהרן.
- (115) לו"א = לוח ארש.
- (116) לח"נ = לחם ניקודים.
- (117) לח"ש = לחם שמים.
- (118) ליקה"פ = ליקוטי הפרדס.
- (119) לק"י = לקט יושר.
- (120) לש' = לשון.
- (121) לשה"ב = לשון הכתוב.
- (122) מא"ג = מדרש אבא גוריון (מהד' בובר).
- (123) מג"א = מגן אברהם.
- (124) מג"ת = מגילת תענית (מהד' ליכטנשטיין).
- (125) מד' = מדרש.
- (126) מד"א = מדרש אגדה.
- (127) מד"ז = מדרש זוטא.
- (128) מד"ר = מדרש רבה.
- (129) מד"ש = מדרש שמואל (מהד' בובר).
- (130) מדמ"ש = מדרש משלי (מהד' בובר).
- (131) מדת"ה = מדרש תהלים (מהד' בובר).
- (132) מדת"נ = מדרש תנחומא (מהד' בובר).
- (133) מה"ג = מדרש הגדול (מוסד הרב קוק).
- (134) מהדו"ב = מהדורה בתרא.
- (135) מהדו"ק = מהדורה קמא.
- (136) מו"ק = מור וקציעה.
- (137) מז' = מזמורים.
- (138) מח' = מחזורים.
- (85) הל"ק"צ = ספר הלכות קצובות.
- (86) הר"א כ"ץ = הרב ר' אביגדור כהן צדק.
- (87) הרד"פ = הרב דוד פנצ'ירי.
- (88) הריצ"ג = הלכות רי"ץ גיאת.
- (89) הר"ש כ"ץ = הרב ר' שניאור כהן צדק.
- (90) הרש"ר ומדק"א = הגהות ר' שלמה רוקקא ומנהגים דק"ק אורבינו.
- (91) ויק"ר = ויקרא רבה (מהד' ווילנא).
- (92) זכב"ל = זכרון ברית לראשונים, לר' יעקב הגור ובנו ר' גרשום, מש' תקעה.
- (93) ח"א = חלק א'.
- (94) ח"ב = חלק ב'.
- (95) חוה"ל = חובות הלבבות.
- (96) חו"מ = חושן משפט.
- (97) חוש"מ = חולו של מועד.
- (98) חיי"א = חיי אדם.
- (99) חכ"צ = חכם צבי.
- (100) ח"נ = חילופי נוסחאות.
- (101) טוש"ע = טור ושלחן ערוך.
- (102) ט"ז = טורי זהב.
- (103) יו"ד = יורה דעה.
- (104) ילקו"ש = ילקוט שמעוני.
- (105) יעב"ץ = ר' יעקב בן צבי מעמדין.
- (106) ירוש' = תלמוד ירושלמי (מהד' ווילנא).
- (107) כארצ"ו = כתר ארם צובה, לר' אהרן בן-אשר.
- (108) כ"ה = כן הוא.
- (109) כה"נ = כהנך הנוסח.

- (167) סד"ש = ספר דרך שיח.
 (168) סד"ת = סדר תפילות. **סד"ק** = ספר הלכות איטלקי קדמון (מהד' י"מ תא"שמע).
 (170) סה"מ = ספר המנהגים.
 (171) סה"ע עשה"ד = ספר העיטור, עשרת הדברות.
 (172) סה"ש = ספר השרשים.
 (173) סה"ת = ספר התדיר.
 (174) ס"ז = ספרי זוטא.
 (175) ס"ח = ספר חסידים.
 (176) סחב"ר = סדור חיבור ברכות - מחזור טורינו.
 (177) סח"ש = ספר חכמת שלמה.
 (178) ס"י = סימן.
 (179) סמ"ג = ספר מצוות גדול.
 (180) סמנט"ו = ספר מנהג טוב.
 (181) סמק"א = ספר מקבים א'.
 (182) סמק"ב = ספר מקבים ב'.
 (183) סמ"ש = ספר מצת שמורים.
 (184) סע"ר = סדר עולם רבה (מהד' ליינר).
 (185) ספ"ב = ספר ברוך.
 (186) ספה"מ = ספר המכריע לר' ישעיה ב"ר מאלי מטראני.
 (187) ספ"ח = ספרים חיצונים.
 (188) ספ"ט = ספר טוביה.
 (189) ספ"י = ספר יוספוס.
 (190) ספ"ה = ספר יהודית.
 (191) ספ"ו = ספר יובלים.
 (192) ספ"ר = ספר רוקח.
 (193) ס"ק = סעיף קטן.
 (194) סרע"ג = סידור ר' עמרם גאון.
 (195) סרש"י = סידור רש"י.
 (196) סת"ר = ספר תניא רבתי.
 (197) ע"א = עמוד א'.
 (198) ע"ב = עמוד ב'.
 (199) עבו"י = עבודת ישראל.
 (200) עה"ב = ערוגת הבושם.
 (201) עה"ז = עולם הזה.
 (202) עה"פ = על הפסוק.
 (203) עה"ת = על התורה.
 (204) ע"ח = עץ חיים.
 (205) עמ"ס = על מסכתאות.
 (206) עמ" = עמודים.
 (207) ע"פ = על פי.
 (208) ערה"ש = ערוך השלחן.
 (209) עש"מ = עמודי שמים.
 (210) עשה"כ = על שם הכתוב.
 (211) עת"פ = עיון תפילה.
 (212) פדר"א = פרקי דרבי אליעזר (מהד' היגר).
 (213) פדר"ך = פסיקתא דרב כהנא (מהד' מגדלבוים).
 (214) פה"מ = פירוש המשניות.
 (215) פהר"ב = פרקי היכלות רבתי (מהד' ירו', תרמ"ט).
 (216) פירש"י = פירוש רש"י.
 (217) פסד"ז = פסוקי דזמרה.
 (218) פסז"ו = פסיקתא זוטרתא - לקח טוב.
 (219) פסו' = פסוקים.
 (220) פסקי רי"ד = ר' ישעיה ב"ר מאלי מטראני.
 (221) פסר"ב = פסיקתא רבתי (איש שלום).
 (222) פר' = פרשה.
 (223) פרה"י = פרקי הירידות.
 (224) פרמ"ג = פרי מגדים.
 (225) פרע"ח = פרי עץ חיים.
 (226) פש"ט = פסקי שכל טוב.
 (227) פת"ת = פתרון תורה.
 (228) צו"ג = צום גדליה.
 (229) צו"ה = צוואות השבטים.
 (230) קד"א = קמחא דאבישונא.
 (231) קדה"י = קדמוניות היהודים.
 (232) קדמ"א = קדמוני אשכנז.
 (233) קד"ץ = קדמוני צרפת.
 (234) קה"ר = קהלת רבה (מהד' ווילנא).
 (235) קו"א = קונטרס אחרון.
 (236) קוש"ק = קובץ שיטות קמאי.
 (237) ק"ק = קמץ קטן.
 (238) קשע"ה = קריאת שמע על המטה.
 (239) ר' בח"י = רבינו בחי בן אשר.
 (240) ראב"ד = ר' אברהם בן דוד.
 (241) ראבי"ה = ר' אליעזר בן יואל הלוי.
 (242) ראה"ע = ר' אברהם הרופא מן העניים.
 (243) ראש"ך = ראשוני אשכנז.
 (244) רבב"א = ר' בנימין ב"ר אברהם (אח שבה"ל).
 (245) רב"ה = רות רבה (מהד' ווילנא).
 (246) ר"ג מאה"ג = רבינו גרשום מאור הגולה.
 (247) רוו"ה = ר' וולף היידענהיים.
 (248) ר"ח = רבינו חננאל גאון.
 (249) ריא"ז = ר' ישעיה ב"ר אליה מטראני.
 (250) ריבב"ן = ר' יהודה יעל"ה ב"ר בנימין.

- (251) ריבמ"ץ = ר' יצחק בן מלכי צדק מסיפונטו.
- (252) ריה"ח = רבי יהודה החסיד.
- (253) רי"ף = ר' יצחק אלפסי.
- (254) רמב"ם = ר' משה בן מימון.
- (255) רמד"ד = ר' מרדכי דיסלדארף.
- (256) רס"ג = רבי סעדיה גאון.
- (257) רע"ב = ר' עובדיה מברטנורה.
- (258) רעק"א = ר' עקיבא איגר.
- (259) רשב"א = ר' שלמה בן אדרת.
- (260) רשב"נ = ר' שלמה ברבי נתן הסיג'ילמסי.
- (261) רש"ס = ר' שבתי סופר מפרעמישלא.
- (262) שבב"י = שד"ל, בתולת בת יהודה.
- (263) שבה"ל = שבלי הלקט.
- (264) שד"ל = שמואל דוד לוצאטו.
- (265) שדר"א = שאילתות דרב אחאי גאון.
- (266) שה"ג = שלטי הגבורים לר' יהושע בועז לבית ברוך.
- (267) שה"ר = שיר השירים רבה (מהד' ווילנא).
- (268) שו" = שורה\שורות.
- (269) שו"ט = שוחר טוב.
- (270) ש"י = שאילת יעב"ץ.
- (271) שיטמ"ק = שיטה מקובצת.
- (272) שכה"ג = שיירי כנסת הגדולה.
- (273) שמו"ע = שמונה עשרה.
- (274) שמו"ר = שמות רבה (מהד' ווילנא).
- (275) ש"ס = ששה סדרים.
- (276) שעה"כ = שער הכוונות.
- (277) שע"ת = שערי תשובה.
- (278) ש"ת = שערי תפלה.
- (279) שת"י = שתי ידות (למהר"ם די לונאנו).
- (280) תד"א = תנא דבי אליהו.
- (281) תדא"ז = תנא דבי אליהו, אליהו זוטא.
- (282) תדא"ר = תנא דבי אליהו, אליהו רבא.
- (283) תה"ד = תרומת הדשן.
- (284) תו' = תורה\תורת.
- (285) תו"י = תוספות ישנים.
- (286) תו"ט = תוספות יום טוב.
- (287) תו"כ = תורת כהנים.
- (288) תוס' = בעלי התוספות.
- (289) תוס' רי"ד = ר' ישעיה ב"ר מאלי מטראני.
- (290) תוספ' = תוספתא.
- (291) תי"ז = תרגום יונתן בן עוזיאל.
- (292) תי"ר = תרגום ירושלמי.
- (293) ת"מ = תפילת מנשה.
- (294) תפא"י = תפארת ישראל.
- (295) תר"א = תרגום אונקלוס.
- (296) תר"י = פ"י תלמידי רבינו יונה גירונדי (על הרי"ף).
- (297) תשב"ץ = תשובות ר' שמעון בן צמח.
- (298) תשב"ץ קטן = ר' שמשון בן צדוק תלמיד מהר"ם.
- (299) תשוה"ג = תשובות הגאונים.
- (300) תשו' הרי"ד = תשובות ר' ישעיה ב"ר מאלי מטראני.
- (301) תשו' רנ"ג = תשובות ר' נשרונאי גאון.
- (302) תשמ"א = תרגום שני מגילת אסתר.
- (303) תתת"ס = תמונות תחנות תפלות ספרד.